

Regimen sanitatis

Incipit regimē sanitatꝫ salernitanū excellētissimū ꝑ conser
uatione sanitatꝫ totius humani generꝫ ꝑutilissimū. necnon
a mgr̄o Arnaldo de villa noua cathelano omniū medicoꝝ
viuentiū gemma vtiliter ac ꝑm omniū antiq̄ꝝ medicoꝝ do
ctrinā veraciter expositū. nouiter correctū ac emēdatū per
egregissimos ac medicine artis peritissimos doctores mō
tispessulani regentes anno. M. cccc. lxxx. predicto loco ac
tu moram trahentes.

Anglorꝝ regi scripsit scola tota salerni
a Si vis incolumē. si vis te reddere sanū
Curas tolle graues irasci crede ꝓphanū
Parce mero. cenato parum. non sit tibi vanum
Surgere post epulas. somnū fuge meridianum
Non mictū retine. nec cōprime fortiter anum.
Hec bene si serues. tu longo tempore viues.

Iste libellus est edit⁹ a doctoribꝫ salernensibꝫ. in q̄ inscri
bunt multa ꝛ diuersa ꝑ conserua tōe sanitatꝫ humane. Et edi
tus est iste liber ad vsū regis anglie. Et in textu lecto auctor
ponit octo documēta generalia ꝑ conseruatōe sanitatꝫ. de q̄bꝫ
postea spēaliter ꝑ ordinē determinabit. Primū ḡ documen
tum est ꝙ homo. san⁹ volēs viuere debet ab eo remouere ḡ
ues curas. Nam cure exsiccāt corpa ex q̄ tristificāt spūs vi
tales. mō spūs tristes exsiccant ossa. Et sub isto documento
etiā comp̄hendi debēt tristicie. q̄ similiter corpa exsiccant et
infrigidāt. maciem ꝛ extenuatōem inducūt. cor stringunt et
spm̄ obtenebrāt. ingeniū ebetant ꝛ rōnem impediūt. iudici
um obscurant ꝛ memoriā obtundūt. Uerumtn̄ aliqui pin
gues ꝛ carnosi sunt. spūs adeo nobiles ꝛ calidos habentes
ꝙ eis interdū bonū est tristari. vt spūs calor ebetet. ꝛ corpus
aliqualiter maceret. Secundum documentū est nō irasci.
Primo. qꝛ ira similiter corpa exsiccat. cū ipa summe singula

mēbra supcalefaciat. Nimia āt calefactio siccitatē inducit. teste Auic. j. doc. iij. c. j. Scđo q2 ira ꝓpt feruorē cordis oīs act⁹rōnis ꝯfūdit. Aduertēdū tñ est ꝙ q̄dā frigidi sūt ꝛ male ficiati. q̄bꝫ interdū irasci ꝓdest in regimie sanitatꝭ. vt in eis calor excitet̃. Tertiū est. parce vti potu vini. nimia eñ repletio vini somnolētiā pigritiā debilitatē mēbroꝝ. debilitatem stomachi ꝛ mlta alia his silia īducit. de q̄bꝫ posteri⁹ magꝭ patebit. Quartū est. paꝝ cenare. q2 nimia noctna repletio dolorē in vētre īducit ac inq̄etudinē insomneitatē ꝛ angustiaꝫ ꝓut maīfesta pꝫ expiētia. ꝛ inferi⁹ magꝭ declarabit̃. Quītū ē. surgere post cibū sūptum. quod facit ad digestionem. propterea ꝙ cibū sūptū facit descēdere ad fundū stomachi in q̄ viget ꝟt⁹ digestiua. Sextū est. nō dormire p⁹ prādiū. cui⁹ documēta postea tāgūt̃ in textu ibi. Febris pigricies. Septimū est. nō diu ꝛtinere vrinā. Ex nimia ei vrine retētōe aliqñ seq̄t̃ difficultas migēdi aut oīno ꝓhibitio a mictu. vt testat̃ Aui. xix. ī trac. ij. c. đ difficultate vrine. Silr ex nimia retentōe fecali pl'a ꝓueniūt nocumēta. Indurāt̃ eñ feces in intestinis ꝓpt ꝯtinuā suctionē venaꝝ meseraicaꝝ cum intestinis ꝯtinuataꝝ omnē humiditatē a fecibꝫ sugētiū. ꝛ sic remanēt sicce. Difficil' exit⁹ intestina opilās. ad quā opilatōꝫ ꝓpt ventositatē. eductōis ꝓhibitōeꝫ ꝛ aliaꝝ secū aceruatōeꝫ sequūt̃ nocumēta ī textu posteri⁹ posita. ibi Spasm⁹ ꝛc̄. Octauū ē. nō fortit̃ cōpmere anū. ex h̄ eñ seq̄t̃ tenasmon siue exit⁹ longaonis. Vlteri⁹ subdit autor ꝙ oīa ista debite ꝯseruās lōgo tp̄e san⁹ viuere poterit.

Si tibi deficiant medici. medici tibi fiant.
Hec tria. mens leta. requies. moderata dieta

Autor in h̄ passu tāgit tria remedia generalia ꝓ ꝯseruatione sanitatꝭ nat̃e hūane ꝛ p̄cipue ipoꝝ nobiliū. Primū est ꝙ anim⁹ hoīs debet esse let⁹ ꝛ gaudēs. cū leticia siue gaudiū etatē floridā facit. hoīem in iuuētute ꝯseruat. ꝟtutē ꝯfortat. vitā ꝓlōgat. ingeniū acuit. ꝛ ad singulos actus hoīem abiliorē reddit. Et debet istud gaudiū in regimine sanitatꝭ ꝯue

niēs esse tpatū ꝛ nō excessiuū. qꝛ excessiuū sincopim ꝛ mor
tē inducit. ꝛ maxīe gaudiū ꝯpetit his. q mltū curāt ꝛ solici
tudib9 destruūt. Et pt ī ipis ō nouo acqri pvsū cibi ꝛ vini
delectabiliū. ꝛ dimissiōe eoꝝ q tristitiā inducūt. ꝛ inhitare
cū sibi dilectꝭ ꝛ silib9. qb9 ꝑt9 ꝯfortat. teste Aui. xj. i. c. ō casu
ꝑtutꝭ subito sic dicēte. Et scias qꝑt9 augmētat cibo ꝛ vino
subtili ꝯueniētib9. ꝛ odorib9 bonis. ex trāqllitate ꝛ gaudio
ꝛ dimissiōe eoꝝ q ꝯtristāt ꝛ rixari faciūt. ꝛ renouatōe rerū
amabiliū. ꝛ hitatōe cū dilectꝭ. Scdm est trāqllitas animi
Nobiles eiꝑt nimis magis et diuersas curas qs habent
pl9 ledūt ceterꝭ parib9 qꝫ q mediocres sūt. Inqetatio vero
mētꝭ somnū maxīe impedit q nobilib9 sūme vtilis ē. q cōi-
ter nat̄e sicce sūt atqꝫ colerice. qb9 pmaxīe somn9 est vtilis.
Tertiū est moderata dieta. i. moderata sūptio cibi ꝛ pot9.
Nocumēta ꝑo sup̄flui cibi ꝛ pot9 postea dicem9

Lumīa mane man9 surgēs gelida lauet aqua.
Hac illac modicū pergat. modicūqꝫ sua mēbra
Extendat. crines pectat. dentes fricet. ista.
Cōfortant cerebrū. cōfortant cetera membra
Lote cale. sta pranse vel i. frigesce minute.

In h textu autor ponit sex documēta qb9 cerebꝝ ꝯfortat
et silr singla corpis mēbra. Primū ē. postqꝫ hō ō mane sur
rexerit dꝫ lauare oculos in aq frigida. mūdari ei debēt vt
ab eis remoueāt immūdicie palpebris adherētes ꝛ circa
oculos existētes. ne ab ipis oculi corrodāt. Et istō satꝭ in-
nuit Aui. i trac. ca. ō remēoratōe ꝯuatōis sanitatꝭ oculi. ꝛ
remēoratōe eoꝝ q nocēt ipi. vt dic. Ex eis āt q abstergunt
oculū ꝛ acuūt ipm ē submergi in aq clara ꝛ apire oculū in
ea. Et idē vult trac. iiij. c. de cura debilitatꝭ visus. dicens.
Et ingredi aquā clarā viridē ꝛ submergi i ea ꝛ apire ābos
oculos i ea ꝑm qntitatē q possibile est. est ex eis q seruāt sa

nitatē oculi ꝛ ꝯfortāt ipm ꝛ ꝓpe i iuuētute. Causa aūt q̄re oculi mag̃ dn̄t lauari i aq̄ frigida q̄ȝ calida est. qꝛ vnūq̄dq̄ ꝯſuaꝛ ſuo ſi'li. vt dic̄ Aui. i. j. c. j. Et iō vult Gali. i ter. canone illo. Calidioꝛa calidioꝛib⁹ indigēt adiutoꝛijs. frigidioꝛa frigidioꝛib⁹. ſȝ ſic ē. ſi oculi ſūt frigide naꝛe. ḡ poti⁹ debēt lauari aq̄ frigida q̄ȝ calida. Scd̄m ē. q̄ hō dȝ lauare man⁹ qꝛ ſūt inſtrum̄ta q̄b⁹ mūdāꝛ organa p̄ q̄ exeūt ſupfluitates cerebꝛi. vt ſūt aures. oculi. nares. Et ḡ ob h̄ man⁹ dn̄t eſſe mūde. Pl⁹ tn̄ debēt lauari i aq̄ frigida q̄ȝ i aq̄ calida. q̄a lotio manuū in aq̄ calida generat vermes i vētre. et h̄ ſpēalit̄ dūmodo man⁹ i aq̄ calida lauanꝛ p⁹ ſūptōēȝ cibi. vt innuit Aui. xvj. i trac. v. c. j. vbi agit de vermib⁹ i vētre genit̃. Et rō eſt. qꝛ p̄ lotionē manuū i aq̄ calida p⁹ ſūptōȝ cibi trahiꝛ caloꝛ naꝛalis q̄ ꝯpleꝛ digeſtio i ſtomacho ad extra. q̄re imꝑfecta ſit digeſtio. q̄ potiſſima cā eſt vermiū. Tertiū eſt. q̄ poſtq̄ȝ hō ſurrexerit a ſomno dȝ paulatim incedere ſiue ſe mouere. Cui⁹ cā eſt vt ſupfluitates p̄me ꝛ ſcd̄e digeſtionū q̄ ſūt feces ꝛ vꝛina deſcēdāt ꝛ p̄parēꝛ facilioꝛi euacuationi. Quartū ē. q̄ poſtq̄ȝ hō ſurrexerit a ſomno dȝ extēdere manus ꝛ pedes ꝛ alia mēbꝛa. Cui⁹ cā eſt. vt trahāꝛ vitales ſpirit⁹ ad mēbꝛa exterioꝛa. ꝛ p̄ h̄ ſubtiliāꝛ ſpūs cerebꝛi. Quītū ē q̄ dȝ crines pectē. Cui⁹ cā ē. vt apianꝛ poꝛi p̄ h̄ capitis et exeāt vapoꝛes cerebꝛi derelicti p⁹ ſomnū ꝛ ſubtiliēꝛ ei⁹ ſpūs. Uñ vſus pectinis ml'tum ꝯfert viſui ꝛ maxīe ſēſib⁹ p̄deſt. Uñ dic̄ Aui. tertia. i trac. iiij. ca. de cura debilitatis viſus. Adminiſtratio pectinis ſup caput iuuatiua ē ꝛ ꝯfert ꝓpe ſenſib⁹. q̄re oȝ q̄ adminiſtreꝛ oī die multotiēs q̄m̄ attrahit vapores ad ſupioꝛa ꝛ mouet eos a p̄te oculi. Sextū ē. q̄ hō dȝ mūdare ꝛ fricare dētes. Cui⁹ cā eſt. qꝛ imūdicies dentiuȝ eſt cā fetoꝛis anhelit⁹. Sil'r a dētib⁹ imūdis ſpūs immūdi eleuāꝛ ad cerebꝝ ipm p̄turbātes. Pꝛeterea. cōmixtio limoſitat̃ dētiū cū ipo cibo ad ſtomachū miſſa ē cā coꝛruptiōis cibi in ſtomacho. Modū āt ꝯſuādi ſanitatē dētiū et bonitatē oꝛdoꝛis coꝝ tāgit. Aui. vij. i. c. de ꝯſuatōe dētium ſub

bis ꝑbis. Et ex eo q̄ ꝯseruāt sanitatē dētiū est vt colluatᷣ os in mēse bis cū vino in q̄ decocta ē radix titimalli. Est ei ꝑ/ueniēs ad vltimū ī faciēdo bonū odorē. ⁊ nō aduenit faci/enti illō dolor dētiū. Ulteri⁹ autor ī vltīo ꝟsu subdit aliq̄ ꝑcepta generalia. Primum est ꝙ hō lot⁹ stupha vel balneo dꝫ se tenere calidū. qꝛ tūc pori sūt aperti. ⁊ sic de facili frig⁹ possꝫ subintrare. ⁊ mag̃ nocumēta corpi inferre. Aliud est ꝙ postq̄ȝ hō sūpserit cibū dꝫ modicū stare. vt cibꝰ ꝑfectē de/scēdat ad fūdū stomachi in q̄ cōpletᷣ digestio. deinde lente ambulet ⁊ nō fortiter. ne ꝓpᷣ motū fortem calor trahatᷣ ad ꝑtes exteriores. ⁊ ꝑ h̄ impediatᷣ cibi digestio. Aliud ē ꝙ hō frigid⁹ debet cauere ne subito se calefaciat. sed paulatim. Mutatōes em̄ subite naturā ledunt. Om̄ia em̄ extra na/turam molesta sunt. vt dic̄ Hali. in commēto illi⁹ canonis Secundum multum ⁊ repente.

Sit breuis aut null⁹ tibi somnus meridianus
Febris. pigricies. capitis dolor atqꝫ catharr⁹.
Hec tibi proueniūt ex somno meridiano.

In h̄ textu tangit autor quattuor nocumenta q̄ ꝓueni/unt ex somno facto post prandium. Quoꝝ ꝑmum est ꝙ ex somno meridiano solet sequi febris. quod aliqui putant verificari de febre ꝓueniente ex opilatiōe. causam istius fe/bris reddētes. qꝛ tp̄e diei calor et spūs mouentᷣ ad exterio/ra. ⁊ sic virtus digestiua in die est debilis. Digestio em̄ ꝑ/fecta est quando calor et spiritus ad interiora mouentur. propter quoꝝ motum calor naturalis incenditur. Et sic tempus noctis est tempus perfectionis digestionis. In/digestio enim et cruditas humorum est causa opilatiōis. que opilatio est causa febris. ꝯm Auicennā in. iiij. in plu/ribus passibꝰ. Scd̄m nocumentū est pigricies q̄ ex eadem

causa videt oriri. Ex materia enim indigesta et grossa. grossi eleuant spūs q̄ moti ad mēbra corpis grauedinē corpi indu/cūt. quēadmodum spūs subtiles et leues leuitatē animi et corpis inducūt. Tertiū ē dolor capitis q̄ etiā ex eadē cā p/uenire videt. Ex cibo ei indigesto i stomacho eleuant grossi spūs cerebrū pturbātes q̄ spūs sūt cā discoloratōis etiā fa ciei qn̄ ad cutē mouent. q2 vbi ē materia grossa. necesse ē q̄c/q̄d ex tali materia dissoluit eē grossū. vt innuit Gali. i cōmē to illi9 āphorismi. Et q̄ crescūt. sic inquiēs. Quicq̄d enim de q̄libz re dissoluit. ei vn̄ dissoluit necesse ē vt assimilet. Quar/tū nocumētū ē catarr9. q̄ silr ex eadē cā vider oriri. s. ex reu/mate. Reuma ei dr oīs flux9 materie d mēbro ad mēbrū i q̄/cūq3 pte corpis fuerit. sz fm q̄ ad diuersas ptes corpis flu it. diuersa sortit noīa. Qn̄ ei mouet ad pect9 siue ad mēbra spūalia. vicz ad pulmonē. dr catarr9 Sz qn̄ fluit ad fauces siue ad colatoriū palati. dr branc9. Et qn̄ fluit ad nares dr coriza. vt hr in istis vsib9. Si fluat ad pect9 dicat reuma ca/tarr9. Ad fauces brāc9. ad nares dico corizaz. Preter tn̄ p̄ dictorū nocumētorū causas narratas alie pn̄t assignari magis efficaces. Causa nāq3 pmi nocumēti. s. febris q̄ aliqn̄ ē effi mera. aliqn̄ putrida. est febris q̄dē effimere retētio fuligi/nū in somno diurno. q̄rū resolutionē vigilia facere psueue rat. q̄b9 aceruatis et spiritib9 admixtis in eis accēdit calor ex/trane9 causās febrē effimerā Febris vo putride. putrefac/tio humiditatū mltiplicatarū ex somno diurno ad cor ef/fumātiū. Scdm vo nocumētū. s. pigritia ptigit pp humi ditates p somnū diurnū retētas circa musculos cordas et iūcturas. q̄b9 torpescūt et tarde reddūt ad solitos motus. Tertiū vo nocumētū ex sili cā orit. s. ex humiditatib9 et va/porib9 p somnū meridianū retentis. q̄ moti vsus caput et ce rebrū. dolorē ingerūt. Quartū vo nocumētū vicz catarr9. q̄ vniuersalit oīe reuma significat ptigit pptcrea. q2 vapo res et fumi qui vndiq3 p cutē hora vigiliarū resolui solēt in somno diurno ad caput tendūt. vbi inspissati recidūt inte

rius reumatizãtes. Aui. ãt in.j.c.fen.iij.do.ij.c.ix. alia sup addit nocumẽta somni diurni. q̃ꝝ pmũ ẽ generare egritu/dines humidas. vt guttas ꝛ paralises ex retẽtõibꝫ hũidita tũ q̃ de die mag̃ resolui solẽt. Scðm est corruptio colorꝭ facici ꝓpt̃ humiditates aq̃sas vrine sil'es in sãguie multipli catas ex somno diurno. r̃solui solitas tp̃e vigiliaꝝ. q̃ ad fa cici cutẽ cũ sãguie expulse reddũt eã tumidã ꝛ declinãtem ad citrinitatẽ. Tertiũ ẽ generatio splenis. i. splẽtice passio nis in disposit̃ ad eã. Cui⁹ cã est retẽtio humorꝭ grossi me lancolici in splene ex somno diurno. sic ei iuuãt vigilie mo tũ ꝛ libeꝝ trãsitũ h⁹ grossi hũoris p cãnales strictos cũ ca lore diei vias aperiẽte. sic somn⁹ impedit maxie diurn⁹. cũ tũc instet hora ẜm plurimũ trãsit⁹ melãcolie p cãnales su/os. ꝛ maxie p illũ cannalẽ. q2 splen trãsit ad orificium sto/machi grã ꝓuocatõis appetit⁹ p quẽ splenis supfluitas e/mũdari solet. Nõ eñ ↄuenit vt ð nocte ꝓuocet ſ3 ð die po/tius appetitũ cibi. Quartũ est relaxatio neruoꝝ seu remol litio coꝝ. Cui⁹ cã ẽ ꝓhibitio r̃solutõis hũiditatũ quã face re solẽt vigilie diurne q̃ ĩteri⁹ retẽte neruos imbibũt Quĩ tũ est debilitatio appetit⁹. Cui⁹ cã est ꝓhibitio resolutõnis q̃ est pma cã famis. Alia cã est repletio stomachi ex fumis vaporibꝫ ꝛ humiditatibꝫ remolliẽtibꝫ ꝛ saturãtibꝫ orificiũ stomachi. Sextũ est generatio apostematũ. Cui⁹ cã est. q2 supfluitates p somnũ diurnu3 m'tiplicate colligũt̃ sepe in aliq̃ mẽbroꝝ. ꝛ ip̃m intumescere faciũt. Et vlteri⁹ di. Aui. q̄ due de potioribꝫ causis ꝓpt̃ q̃s nocet somn⁹ diurn⁹ sunt. pma q̇dẽ. q2 cito interrũpit̃ ꝓpterea q̄ calor diei trahit ver sus exteriora calorẽ corp̃is. ꝛ ecõtra somnus ad interiora. vñ mot⁹ ꝓuenit agitatiu⁹. ꝛ iõ cõsulit̃ tũc dormire volẽtibꝫ q̄ in vmbra dormiant ꝛ in tenebroso loco. scða ẜo ꝓpterea q̄ reddit nat̃am stupidã ꝛ q̃si pterritã retrahẽtẽ se ab eo in q̃ erat sc3 a digestiõe cibi. Aduertẽdũ tñ ẽ q̄ l3 somn⁹ diur/nus generalit̃ vitupet̃ ꝛ nocturn⁹ ↄmendet̃. ex diurno tñ il le min⁹ vitupat̃. q̇ a mane ẽ vsq3 ad tertiã. s. ab ortu sol' vsq3

ad tertiā post ipm. Juxta illō ypocratꝭ pnosticoꝝ scđa d i/
cētꝭ. Somnꝰ vt morꝭ ē ꝯueniēs ꝛ nałal' vt noctē ñ effugiat,
ꝛ diē nō īpediat ē laudabił. Jnꝰ ꝯo est improbādꝰ. minꝰ tñ
si a mane vsqꝫ ad tertiā tenuerit. Quāqꝫ tñ somnꝰ diurnꝰ ꝛ
meridianꝰ intm̄ a pmis medicine inuētoribꝫ detestet. mo/
derno tñ tpe nō ōis somnꝰ diurnꝰ est vituperādꝰ. ꝛ ꝓprie si
in eo qnqꝫ ꝯditōes obſuāt vt vult bartruciꝰ. Prima est vt
sit ꝯsuetus. scđa vt nō sit illico sup̄ cibū. tertia vt nō sit ca/
pite depsso. qrta vt nō sit lōgꝰ. qnta vt nō fiat ab eo subito
stupida ꝛ repētina expgefactio. sꝫ morosa.

Quattuor ex vento veniūt in ventre retento
Spasmꝰ, idrops, colica, vertigo, quattuor ista.

In h textu autor ponit qttuor nocumēta ꝓueniētia ex re
tētione vētositatꝭ ī corpe nr̄o. Quoꝝ pmū ē spasmꝰ. Cuius
cā est. qꝛ vētositas retēta sepe capit raptū ad iūcturas. ꝛ ner
uos ipos replēs. ex qꝫ repletōe seqꝛ ipoꝝ ꝯtractio q vocat
spasmꝰ. Et ab Aui. ij. in. c. de spasmo. spasmꝰ sic diffinitur.
Spasmꝰ est egritudo neruosa. q mouēt lacerti ad pncipia
sua ꝛ inobediētes sūt ī dilatiōe coꝝ. Et iste spasmꝰ ē duplex
Nā qdā est ex repletōe in q mēbꝝ abbreuiat ꝛ ingrossatur
ꝓpt rē implētē. sic coriū aut corrigia cū ē res implēs abbre
uiat ꝛ ingrossat. ꝛ iste spasmꝰ fit subito. Alius est ex inani/
tione in q ꝯbit lōgitudo ꝛ latitudo ꝛ minorat mēbꝝ scđm
lōguꝫ ꝛ latū. sic in pgameno. cum apponit igni fit ꝯctio fm
lōgū ꝛ latū. ꝛ iste spasmꝰ fit paulatim. Scđm nocumētū est
ydropis. q ē morbꝫ materiał causatꝰ ex re frigida plurima
ingrediēte ꝛ inflāte mēbra aut loca partiū. in qbꝫ regimen
id est. digestio ciboꝝ fit ꝛ hūoꝝ. vt dicit bartruciꝰ. Idropi
sis eñ nō generat nisi cū sāguis nō generat vt dicit Hali.
sexta pticula amphorismoꝝ in cōmēto illꝰ. Emorroides
sananti antiqs. Et est triplex ydropisis. scꝫ yposarcha. ascli

tes ꝛ timpanites. ꝛ de timpanite intelligit̃ istō scd̄m nocu mentū. Timpanite eni͂ vt dicit bartruci⁹ fit a mala cōple⸗ xione frigida stomachi ꝛ epatis ꝓhibēte cibū trāsmutare in chilū ꝛ hūorē benignū aut sāguineū. q̄re ꝯuertit̃ in rem vē tosam q̄ dū nō expellit̃ ꝑ eructuatōez aut aliūde opilatōne viaꝝ ꝓhibētē vl' v̄tute expulsiua vel seq̄strat iua seu sup̄flui tatū debili existēte colligit̃ int̃ ciphac ꝛ mirach vētris ꝛ cau sat ydropisim. Tertiū nocumētū est colica q̄ est egritudo multū dolorosa. facta in intestino dicto colon. qd̄ est vnuz de intestinis grossis. quēadmodū yliaca ē egritudo dolo⸗ rosa facta in intestino ḡcili dicto ylion. ꝛ fiūt iste egritudi nes sepe ex vētositate inclusa i dictis itestinis. Quartū no⸗ cumētū ē v̄tigo ꝛ ē egritudo cū q̄ videt̃ hōi ꝙ oīa voluant̃ in girū. Cui⁹ egritudis cā est vētositas ad cerebꝝ mota q̄ ꝓpt ei⁹ in cerebro motionē vertiginē facit. Et ista q̄ttuor nocu mēta cū q̇busdā aliis pulcre ꝯmemorat. Aui. xviij. i. c. d̄ re bus q̄ nocēt colicis dicēs. Et scias ꝙ retētio vētositatis ml'to tiēs facit accidere colicā. ꝓpt̃ea ꝙ subleuat eā ꝛ repmit ip⸗ sam. ita vt aggreget̃ res vna ꝛ ꝙ facit accidere debilitatē in intestīs. Et qn̄q ꝑducit illō ad ydropisim. Et qn̄q gene⸗ rat tenebrositatē ꝛ visus v̄tiginē ꝛ epilēsiā. Et qn̄q retinet̃ ī iūctura. ꝛ facit accidere spasmū.

Ex magna cena. stomacho fit maxima pena
Ut sis nocte leuis. sit tibi cena breuis

In h̄ textu autor ponit vnū documentū ꝑ ꝯseruatōe sa nitatis dicens. ꝙ hō in cena debet esse sobri⁹ ꝛ se nō multū cibo replere. q2 nimia repletio nocturna inducit impedi⸗ mentū somni. rorrionē ventris. inq̇etudinem corpis pustu las in facie. grauitatē capitis ī mane. ꝛ maliciā oris. Dubiū iam incidit vtꝝ maior q̄ātitas cibi sit sumenda in prādio q̄ in cena. Pro cui⁹ decisione aduertendū est ꝙ s̄m diuer⸗ sitatē corpoꝝ maior aut minor q̄ntitas cibi sumēda est in

prādio q̄ꝫ in cena. qꝛ corpa aut sūt in morbū decidētia. aut sub latitudie sanitatꝫ. Si in morbū deciderit. aut cū hūo ris vicio aut sine hūoris vicio. Si sine hūoris vicio. sic. est magꝫ cenandū. Cuiꝰ rō est. qꝛ natā in talibꝫ solū est ciborū digestioni intēta. nō āt supfluitatū maturatōi. carēt ei cis q̄ si cū hūoris vicio patiāt̄ ꝯueniētiꝰ est prādio maiore. vñ Aui. in tertio in trac. v. c. de cura epilēsie. Jlle cuiꝰ ꝯsuetu do nō tolerat vt semel reficiat̄. diuidat cibū suū q̄ ē minor refectōe sua in tribꝫ ptibꝫ. ꝛ sumat duas tertias in prādio ꝛ tertiā in cena pꝰ exercitiū subtile. Rōne sic psuadet̄. qm̄ illo tpe p q̄ natā debilis iuuat̄ i digestōe calore solari viuifico. ꝛ resoluūt̄ ampliꝰ supfluitates āplior sumēdꝰ est. hꝫ āt magꝫ fit in prādio q̄ꝫ i cena. g̃ ꝛc̄. Preterea ī die calor vitalis ad-est solarꝫ ꝛ lucꝫ digestiuꝰ cū sit vite pncipiū. q̄re ad digestio nem diurnalē tūc duplex opabit̄ calidum. nocte vero non Et etiā nocte natura magꝫ est circa supfluorum digestio nem in talibꝫ intenta. non est g̃ impediēda multa ciborum exhibitione. Quāuis em̄ calor in plerisqꝫ fortificet̄ in no-cte spirituū retractione ꝛ somni reductōne. nō tn̄ p̄t hmōi calor duo. vt alimentū ꝛ supfluitates digerere. Conuenit itaqꝫ in his cenā breuiare. Si vero hmōi corpa sub latitu dine fuerint sanitatis. aut sunt sufficiēter sana robusta su-perfluitatibꝫ sensibilibꝫ carentia. cum omēs expellant sua via. vt athlete. ꝛ hos expedit cenā maiorare. Tum qꝛ natā coꝝ nocte solū est digestioni ciboꝝ intēta. ꝛ nō supfluorꝫ maturationi. cū illis fere careāt. Tum qꝛ solū robur cor-poris intendūt. qd̄ ꝛ nocte acq̄rit̄ magis. cuꝫ amplior fiat sanguificatio distributio ꝛ spirituū in his generatio. Si āt corpa fuerint a dicto temperamēto et robore distantia. sicut sūt plurima vsqꝫ in egritudinē nūc deuenientia. talia aut exercitant̄ exercitio forti ꝯtinuo ꝛ vehementi aut nō. si sic. vt sunt victum manibus querentes. melius est eis prā dium sup cenam maiorare. Cuius causa est. qꝛ alimentū nō solum expetit̄ ꝓpter nutrire. sed ꝓpter humectare mēbra.

ac irrorare ne arefiāt ex forti motu. ⁊ resistat resolutioni ca/
loris. ꝓpter qđ oportet plus cibi exhiberi in prandio. neqꝫ ꝓ
pter exercitium talia corpora cessant ab coꝝ digestiōe. cum
ita sint ꝯsueti. Usus em̄ est res preter naturam. Est ⁊ calor
vehemēs ꝓpter exercitium potēs sup digestiōem in eis. pro
pter quod videmꝰ eos ter ī die cum appetitu comedere ⁊ bñ
digerere. Si aūt nō vtant forti ⁊ laborioso exercitio conti/
nue sicut p̄dicti. dupliciter illud euenit. qꝛ aut solum qñqꝫ
vtunt exercitio forti ⁊ laborioso ⁊ nō ꝯtinue. aut solū vtunt
exercitio debili. cum q̄ stat multiplicatio supfluitatum. Si
vtant exercitio plurimo forti ⁊ laborioso ꝓpter occupatōes
necessarias ī vita ⁊ ad salutē. sic̄ ciuiles viri q̄ꝫ plēs circa bo/
na fortune negociātes ad salutē interdū exercitio forti ⁊ la
borioso mouent. vt diu eq̄tātes vel itinerātes aut aliud q̄d/
dam fortiꝰ a ꝯsueto agētes exercitio. Et his vtiliꝰ est cenam
sup prandiū ampliꝰ augere. Cuius rō est. qꝛ si tales prādiū
augerēt cum nō sint cōsueti adeo forti ⁊ laborioso exercitio
agitari vt ꝑores ipsoꝝ. iam corrūperet digestio. maloꝝ hu/
moꝝ generatiua. Item ꝓpter motū supfluū calor boꝝ disse
minatōe est debilitatꝰ. cuꝰ q̄dem vnitio q̄ magis nocte fit q̄ꝫ
die potissima est fortitudinis ⁊ digestiōis causa. q̄re in cena
instante nocte almētū ampliꝰ p̄t admīstrari. Item isti ꝑus
nō laborioso vtebant exercitio. ⁊ sic corpꝰ eoꝝ humiditatibꝫ
plenū est q̄bꝫ ⁊ paruo cibo sufficienter p̄t resisti resolutiōi et
exsiccationi factꝫ ꝑ motū in die occurrentē. Si ṽo paucis
debilibꝫ exercitijs et paruis occupatōibꝫ in vita vtant. p̄ci/
piendum est ipsis meliꝰ prādere q̄ꝫ cenare. Et declarat istđ
sicut in corpibꝫ nūc egrotantibꝫ apparuit. Cum em̄ hi sunt
debilis digestionis. vt plurimū iuuant ꝑ calorem solis et
lucem. valde viuificos. ꝯfortant em̄ inde spūs ꝓpter suuꝫ si/
mile. Ipse em̄ est lux. aut effigieꝫ habet lucis s̄m Auic. Iu/
uat etiam quia supfluitates. tūc melius expelluntur poris
apertis de die q̄ꝫ de nocte. Preterea nocte non oportet eos
multo cibo sꝫ pauco repleri. cum natura tūc intenta est ma

gis circa digestõez hũoꝝ crudoꝝ. qs sõn⁹ hz marie digerere ac ad benignũ reducere. Lz ei nocte digestiua fortificeť vt⁹ nõ tñ adeo ꝙ valeat cibũ ꝛ supfluitates digerere. Aduertẽ/dũ est insup ꝙ in exhibitõe cibi maioris aut minoris in prã dio ꝙ̃ in cena. marie seruãd⁹ est vsus. qꝛ ꝯsuetudo ẽ res ma/xima in ꝯseruatõe sanitatꝫ ꝛ egritudĩe curãda. scđo regimĩs acutoꝝ. qđ oñdiť ex eo ꝙ ei⁹ mutatio ꝛ marie subita vehemẽ ter ẽ lesiua. Uñ dama. Mutare ꝯsuetudinẽ nociuũ ẽ et mo lestũ. ꝛ p̄cipue senib⁹. Et ideo praue ꝯsuetudines abolende sũt. sꝫ nõ mox. eo ꝙ nať a nõ sustinet repẽtinas mutatões Et sic ptꝫ ꝙ vniuersali⁹ maiorãdũ ẽ prandiũ sup cenã. cũ pluri me egritudĩes sũt materiales ꝛ plurima corpa ꝯlapsa. Si tñ solũ semel in die comedať meli⁹ ẽ cibũ in cena exhibere nisi oculi aut cerebꝝ patianť tũc eĩ meli⁹ ẽ in prãdio exhibere cũ nõ parũ egrotãtis nocet oculis ꝛ cerebro. Ulteri⁹ circa tex tũ est notandũ ꝙ nõ solũ repletio nocturna siue in cena no/cet stomacho. ĩmo oĩs repletio cibi. generat em̃ opilatões febres. putredines. apostemata. ꝛ leprã. qꝛ ẽ cã indigestiõis. ꝙ ãt oĩs repletio nocitiua ẽ stomacho declarat Auic. xiij. in trac. j. c. de reb⁹ quaꝝ vsu ledũť stomachus ꝛ intestina. di/cẽs. Ex reb⁹ magꝭ inimicis stomacho ẽ repletio. ꝛ ꝓpť illđ nõ augeť corp⁹ gulosi qm̃ cib⁹ eius nõ digeriť. q̃re nõ crescit ex eo corp⁹. Jlle ãt q̇ cibo abstinet dũ tñ remanet aliq̇d appeti/tus ei⁹. augeť. qm̃ stomach⁹ ei⁹ bñ digerit cibũ. Et sic valde cauendũ ẽ ne stomach⁹ torqueať ꝛ multũ graueť ex cibo ita vt anhelit⁹ angustieť. ꝛ pulsus velociteť. ꝛ silŕ repletio nau/seatiua ꝛ fastidiũ inducẽs. multũ est euitãda. ꝛ spẽaliť ex ma lis nutriẽtib⁹. Nam si fastidiũ sit ex grossis nutriẽtib⁹. ꝓue/niũt iũcturaꝝ dolores ꝛ renum. ꝛ podagra ꝛ grossicies sple nis ꝛ epatis. ꝛ regulariter egritudĩes flegmatice ꝛ melanco lice. Et si fastidium sit ex nutriẽtib⁹ subtilib⁹ ꝓueniũt febres acute ꝛ maligne. ꝛ apostemata multũ acuta. igiť euitanda ẽ ꝛpletõ nauseatiua. ñ igiť tãtũ ẽ cõcedẽdũ q̇n stomacho mane at aliq̇s loc⁹ vacu⁹. nec ex toto dꝫ desideriũ sopiri. sꝫ retine

ri debēt aliq̄ reliq̄e appetitꝰ. ꝛ h̄ spēaliter obseruādū ē in ha-
bentibꝫ appetitū forte Sūt em̄ aliq̄ q̄ꝝ appetitꝰ naturalit̄ mlt
tū sopitꝰ ē. et isti forte debēt plꝰ comedere q̄ꝫ appetūt.

Tu nūq̄ꝫ comedas stomachū nisi noueris ante
Purgatū vacuūq̄ꝫ cibo quem sumpseris ante
Ex desiderio poteris cognoscere certo
Hec tua sunt signa subtilis in ore dieta

In h̄ textu ponūt̄ aliq̄ p̄cepta q̄ hō sane cupiēs viuere ne
cessario dꝫ obs̄uare an̄ sūptōēꝫ cibi. Quoꝝ p̄mū est q̄ꝛ hō n̄
dꝫ sumere cibū nisi nouerit stomachū suū eē purgatū a ma
lis humoribꝫ q̄d fit ꝑ vomitū expellēdo hūores putridos et
malos in eo existētes. q̄ꝛ si sumeret̄ cibꝫ p̄dictꝭ malis humo
ribꝫ in stomacho remanētibꝫ ex commixtione taliū humorū
cum cibo cibꝫ sūptꝰ corrūperet̄. Scōm p̄ceptū est. q̄ꝛ hō nō
debet sumere cibū de nouo nisi p̄senserit cibum sumptum
in stomacho suo fore digestū ꝛ ab eo euacuatū. q̄ꝛ nihil ē de
teriꝰ in humano corꝑe q̄ꝫ intromitt̄e cibū suꝑ aliū q̄ non est
digestꝰ. sꝫ digeri incipit. Nam suꝑassumptꝰ cibꝫ p̄oris dige-
stionē inchoatā impedit. Et digestio prioris ante cōplebit̄
q̄ transiēs ad epar ꝑ venas meseraicas ducet secum cibū su
perassumptū indigestū. vn̄ crudi hūores in corꝑe multipli
cabūt̄. Ulteriꝰ in textu ponunt̄ duo signa euacuatōnis sto-
machi a cibo p̄assumpto. Primū est desideriū certū. i. v̄a fa
mes. Et ꝑ intellectu istiꝰ sciendū est q̄ꝛ duplex est fames. scꝫ
vera et mendosa. Uerā gali. describit. ij. amphorismoꝝ ī cō
mento illiꝰ canonis. vbi dicit. Indigentia non oportet la-
borare. dicēs. Certa fames est cum homo cibo indiget vn-
de immensus sequatur appetitus. Sed mendosa fames est
cibi appetitus corpore non indigente. Et sic vt vera fames
fit ex constrictione et corrugatione venarū officij stomachi
p̄cedentibꝫ a succiōē membroꝝ inanitoꝝ cibo indigētiū. sic

mendosa fames solet ab his fieri q̄ stringūt et rugāt orifici/
um stomachi mēbris cibo nō egentib9. vt ab actu frigidis.
stipicis aut acetosis. Et isti9 signi ⁊ secūdi p̄cepti p̄cedentis
cōmemorat Auic. in. j. doctri. scđa. c. de eo quod comeditur
sic inquiēs. Oportet p̄terea ne aliq̄s comedat nisi post de/
sideriū neq3 in h̄ tardet̄ cū desideriū ebulierit. i. forte fuerit.
nisi mendosū fuerit. vt ebrioꝝ desideriū. ⁊ habētiū fastidiū.
qm̄ tollerare famē stomachū putridis replet humorib9 Et
postea eodem capl'o dicit. Et neq3 ip̄e neq3 oēs q̄ sanitatem
bn̄ volūt aliq̄d comedāt nisi desideriū fuerit certū ⁊ stoma/
chus ⁊ supiora intestina a primo nutriēte euacuata fuerint
Qđ em̄ in corpe existit deteri9 est si nutriēs sup nutriens qđ
nō est digestū mittet̄. Scđm signu3 qđ significat sup certo
đsiderio siue certa fame est subtil' dieta p̄cedēs. i. pua admi/
nistratio cibi. qñ em̄ illā seq̄t̄ fames. significat̄ esse certa ⁊ va
Sciēdū est insup q̄ in vna ⁊ eadē refectōe pessimū est simul
ml'tos ⁊ diuersos ꝯiūgere cibos. vt carnes ⁊ pisces vl' pul/
los ⁊ porcū. ⁊ postea plōgare tps in comedendo. q2 p̄m9 ci/
bus iam digeri incipit cū aduenit vltim9. ⁊ sic ptes cibi dissi
miles fiūt in digerendo sic q̄ p̄assumpte p̄us digeste sunt q̄3
postremo sumpte sue digestiōis mediū attigerit. vñ fit q̄ q̄/
dā corrumpūt alias. Et istđ innuit Auic. in. j. doc. ij. c. de eo
qđ comedit̄ dicēs. Et nihil q̄dē deteri9 est q̄3 diuersa nutri/
mēta simul adiūgere. ⁊ post h̄ in comedēdo tps plōgare. cū
em̄ postremū nutriēs aduenit p̄mū iā incepit digeri. nutriē
tes g̃ ptes in digerēdo nō similant̄. Sciēdū est tñ q̄ plōga/
tio i comedēdo moderate facta fere vna hora. grā bone ma
sticatōis ⁊ trāsglutitōis est laudabil' ⁊ plurimum ꝯferēs ad
ꝯseruatōem sanitat̄. q2 pfecta cibi masticatio cum morosa
trāsglutitiōe siue ingluuie est veluti media digestio. s3 mala
masticatio vel digestionē cibi impedit vel vehemēter retar/
dat. S3 plōgatio in comedēdo cū int'locutōib9 ⁊ paup̄ duā
bus vel trib9 horis est plurimū nociua et sequūt̄ ex ea nocu
menta p̄narrata.

8

Persica. poma. pira. lac. caseus. et caro salsa.
Et caro ceruina. leporina. caprina. bouina.
Hec melancolica sunt infirmis inimica.

In h' textu tāgūť decē cibi siue alimēta melācoliā generatiua aut īfirmis inimica. Quo℞ pmū ē comestio psico℞. De qb9 Gal'. ij. ali. c. xix. dič q' et ho℞ succ9 ꝛ qđ velut caro facile corruptibil' ē. ꝛ oīno qdē prau9. qre nō oportet. sicut qdē est. post aliud alimentū offerre. corrūpūť eñi supnatātia. Meminisse aūt oꝫ h9 qđ cōmune ī oīb9. q̄cūq₃ cacochi ma hūida lubrica ꝛ facile subire potētia. ꝓpť h' oꝫ ipsa comedere pora aliis. sic eñi ipa celeriter subeūt ꝛ illis viā faciūt. vltimo āt sumpta sil' corrūpūt ꝛ alia. Et ita pꝫ q' istud dictū dꝫ intelligi de psicis comestis post cibū aliū. qꝛ ipsa sumpta añ cibū bona sūt stomacho. ventrē leniētia atꝫ appetitū ꝓuocātia. Juxta illđ Aui. ij. cano. c. đ psicis. dicētis Matura sūt bona stomacho. ꝛ ī eis ē vt9 faciēdi appetituꝫ cibi. Et subdit Aui. Et oportꝫ qdē vt nō comedāť p9 aliuꝫ cibū. qm̄ corrūpūť post eū. sꝫ p̄cedāt añ cibū. Sil'r serapion ī aggregatore. c. đ eis. auctoritate diascoridis. ait. Matura ex psicis sūt bōa stomacho ꝛ molliūt ventrē. Jmmatura vo stringūt ꝛ qñ desiccāť stringūt fortius. ꝛ decoctio sicco℞ qñ. s. bibiť ꝓhibet fluxū hūiditatū ad stomachum ꝛ ventrē. ꝛ qñ trita sup locū puluerizanť vñ fluit sāguis. abscindēt eū. Et lꝫ p̄narrata habeāt iuuamēta. qꝛ tñ hūoreꝫ generāt putrefactibilē. nocitiua sūt īfirmis. ꝛ maxīe qñ indebite sumūť. Et sūt psica frigida ī pmo gdu. ꝛ humida in scđo. Scđm est pira siue comestio piro℞. Et cā ei9 ē. qꝛ pira ꝛ generaliter oīs fruct9 recēs nō coctus replet sanguinē aq̄sitate ebulliēte in corpe. ꝛ sic p̄parāt sāguinē ad putrefactionē. ꝛ p ꝯseq̄ns nocēt egris. Pira sil'r vt dič Aui. ij. cano. c. de eis. a ꝓprietate inducūt colicā. Jp̄a tñ inť cetos fructus mltos impinguāt. ꝓpťea porci ex ip̄is piris impiguanť pl9 q̄₃ ab aliqb9 aliis fructib9. Et qꝛ pira vētositatē generāt

b

ꝛ sic inducũt colicã. Usus hꝫ ꝙ pira ꝛ aliꝗ fruct⁹ ventosita tẽ faciẽtia cũ carinatiuis.i. vẽtositatẽ expellẽtibꝫ comedũt vel possum⁹ obuiare nocumẽto ipoꝝ supbibẽdo vinũ vet⁹ odoriferꝫ. ꝛ meliora pira sũt q̃ magꝭ odorifera sũt ꝛ magis dulcedinẽ pticipãtia. ꝛ etiã meliora sunt decocta q̃ȝ cruda. et pñt decoq̃ cũ aniso. feniculo. ꝛ zuccaro. Tertiũ ẽ comestio pomoꝝ. de q̃bꝫ dĩc Aui. ij. cano. c. pmo ꝙ assiduatio comestionis eoꝝ facit euenire dolorẽ neruoꝝ. Et poma etiã malã habent ꝓpetatẽ ĩ generãdo vẽtositatẽ ĩ scđa digestione. q̃re nocẽt egris. ꝛ etiã ꝓpt̃ silẽm cãm illi q̃ dicta ẽ de piris. Et ista dicta de piris ꝛ pomis. maxĩe intelligẽda sũt ꝺ ipis crudis ꝛ nõ de ipis coctꝭ. Et nedũ isti fruct⁹ ab infirmis sũt vitãdi. imo omẽs fruct⁹ implẽtes sãguinẽ aq̃sitate ebuliẽte. vt fruct⁹ recentes. q̃ꝝ succ⁹ in hũano corpe ebulit sic mustũ. ꝛ succ⁹ fructuũ ebuliũt exteri⁹ in vase. ꝛ h̃ ꝓpt̃ calorẽ solis derelictũ in eis cum maturabãt̃. Isti em̃ fruct⁹ ꝓpter ebulitõem succi eoꝝ p̃parãt sãguinẽ ad putrefactõeꝫ. lꝫ p hora q̃ sumũt̃ iuuamẽtũ p̃stẽt humectatõis. Et ꝺ hac cã Auicen. febricitãtibꝫ phibuit fruct⁹ maxĩe recẽtes. i. iiij. trac. ij. c. vij. dicẽs. Et oẽs fruct⁹ nocẽt febricitãti cũ ebulitione sua ꝛ corruptõe ĩ stomacho. Quartũ ẽ comestio lactis. Cui⁹ cã est. qꝛ lac de leui corrũpit̃ ꝛ in fumũ aut acetositatẽ ꝯuertit̃ in stomacho ĩmũdo. sicvt plurimũ ẽ stomachus febricitãtꝭ febre putrida. ꝛ g̃ febricitãtibꝫ febre putrida nõ ꝯcedit̃. Et sil'r est malũ habentibꝫ dolorẽ capitis et siticulosis ꝛ pluribꝫ aliis. de q̃bꝫ loq̃t̃ ypocras q̃nta ptic'la amphorismoꝝ. ãphorismo illo. Lac dare caput dolentibꝫ malũ. ꝛc̃. Ueꝝ est tñ ꝙ in aliq̃bꝫ passiõibꝫ ꝯuenit sic in ptisi ꝛ ethica ꝛ aliq̃bꝫ aliis. ꝑut etiã dicit ypocras amphorismo iã allegato. ꝛ etiã infert⁹ aliq̃d dicet̃ ibi. Lac ethicꝭ sanũ ꝛc̃. Et lꝫ lac in p̃dictꝭ passiõibꝫ vitupet̃. In sanis tñ laudabile est. ꝛ h̃ si in stomacho ꝛ epate bñ digerat̃. tũc ei intestina lauat sua aq̃sitate. ꝛ mũdificat butirositate sua. hũoribꝫ venenosis r̃pugnat. mẽbra humectat. caseitate sua vulnera pe/

ctorꝫ iuuat. ꝛ pulmonis gutturꝫ. renū ꝗ3 intestinoꝝ ꝛ vesice morsurā acutoꝝ hūoꝝ ī intestīs mitigat. qꝛ visceribꝫ inuiscatꝛ ꝛ humorū ꝓhibet morsum. Preterea ꝯuenit lac corpibꝫ tempatis. ꝗꝛ stomacbꝰ mūdꝰ est a colericꝫ ꝛ fleumaticis humoribꝫ. In his eñ lac bñ digestū multū dat nutrimentū. laudabilē sāguinē generat. carnē augmētat. totū corpꝰ laudabiliter humectat. exteriora pulcra facit. vt refert ysaac ī dietꝫ vniuersalibꝫ. Et ibi etiā auctoritate Ruffi dicit ꝙ lac bibentes ieiunos esse oportet. ꝛ bibatꝛ calidū cū exeat vbera. neqꝫ aliqd comedatꝛ ꝗusqꝫ digeratꝛ. ꝛ labor ꝛ nimiꝰ motus caueatꝛ. Non est tñ qescendū oīno a deambulatione sed deambulandū est suauiter ꝗusqꝫ in stomachi fundum descendisse sentiatꝛ. In distemperatꝫ ꝟo corpibꝫ lac nō ꝯuenit. In calidis eñ corpibꝫ cito mutatꝛ in fumositatē ꝛ coleram. in frigidis ꝟo in acetositatē et putredinē. In stomacho etiā immūdo lac non ꝯuenit. qꝛ in eo corrūpitꝛ. Circa electōem aūt lactꝫ sciendū est ꝙ magis eligendū est lac mediocre in via nutrimētiꝫ ꝛ nō subtilissimū. sicut lac cameli aut etiā asininū. neqꝫ pinguissimū ꝛ grossissimū. sicut lac vaccaꝝ ꝛ pecudū. Eligendū est igitꝛ lac capre. nō eñ h3 tm̄ aqsitatis sicut lac cameli qd̄ nō est aptū ad nutriēdū ratōne nimie humiditatꝫ. s3 vētris subductiuū. nec h3 tm̄ pinguedinis ꝛ grossiciei seu caseitatꝫ ꝛ vnctuositatꝫ sicut vaccaꝝ ꝛ pecudum qd̄ ꝓpꝛ grossiciē ꝛ vnctuositatē est venaꝝ opilatiuū. ventositatū generatiuū. ꝛ difficilioris digestiōis ꝗ3 sit necessarium in regimīe sanitatꝫ. Eligatꝛ igitur lac capre non nimis ꝓpinque partui. nec nimis distantis a partu nō pinguātis. nutrite in bonis pascuis ꝛ in tempe ꝗ reperiūtꝛ meliora pasca. Quintū est comestio casei. ꝛ p̄t intelligi de oī caseo. maxime tñ de veteri. Cuiꝰ rō est. qꝛ caseus recens est frigidus et humidus et grosse substantie et difficilis digestionis ꝛ opilatiuus et lapidis generatiuus et non multū competit via cibi in regimine sanitatis. Et caseus vetus est calidꝰ ꝛ siccus ꝓpter sal. facit cibum digeri et difficulter digeritur

parũ nutrit ꝛ male.ĩ stomacho nocet.ꝛ nimis desiccat. et min⁹ cõpetit ꝙ͂ recẽs. Et si aliqͥs case⁹ ẽ medi⁹ inť nouũ ve/ terẽ et viscosũ ꝛ frãgibilẽ duꝝ ꝛ mollẽ ꝛ parũ declinãs ad aliq̃lẽ dulcedinẽ.nõ nimis salsus.nõ lacriosus.cũ incidiť sapoꝛꝫ delectabil' ꝛ boni odoꝛꝫ.cui⁹ ĩ stomacho moꝛa non diuturna ex bono lacte ꝯueniẽť fact⁹ sufficiẽť vnctuosus. tal' vtiqꝫ case⁹ bon⁹ est.ꝛ inť alios magꝭ ẽ diligẽd⁹.ꝛ p⁹ cibũ sumpt⁹ nõ mľta q̃ntitate.mľta ꝟo q̃ntitate stipat⁹ ĩ via cibi vniuersaliť est mal⁹.stomachũ grauãs ꝛ inobediẽs dige/ stioni.ꝛ opilatiu⁹.ꝛ lapidis ĩ renibꝫ.ꝛ hũoꝝ grossoꝝ ĩ coꝛ/ poꝛe ꝛ ventositatũ generatiu⁹ Solũ igiť ille case⁹ ẽ bonus quẽ dat auara man⁹. Sextũ est caro salsa. Caro eñ salsa siue sole siue fumo exsiccata cuiuscũqꝫ generꝭ aut aĩal' fue/ rint generat sãguinẽ grossũ ꝛ melãcolicũ.ꝛ p ꝯñs nocꝫ in firmis.nec ẽ ꝯueniẽs sanis. Et istud innuit Aui .ĳ.ĩ doc. ĳ.c.xv.in fine dicẽs. Et exẽplũ spissi pauci nutrimẽti mali chimi.i.mali hũoꝛꝫ est caro solita. Septimũ ẽ caro cerui/ na.q̃ siľr ẽ sãguinẽ melancolicũ generãs.teste Rasi.ĩ almã soꝛe.c.de aĩalibꝫ siluestribꝫ ꝛ dõesticꝭ. Octauũ ẽ caro lepo rina q̃ siľr sãguis melãcolici est generatiua. Diť eñ Rasis de ea loco p̃all'. Ipa eñ pl⁹ alĳs melãcolie generatiua est Et de ista etiã dicit Isaac in dietis vniuersalibꝫ ꝙ nõ ꝯue nit in via cibi.ſꝫ solũ in via medicine. Et ẽ sciendũ ꝙ ista ca ro lepoꝛina.ꝛ siľr ceruina cũ ꝑuenerĩt ad antiq̃tatẽ simpľr sũt euitãde.si tñ aliq̃ mõ cõueniãt melioꝛes sũt iste carnes cũ partui sũt ꝓpinq̃ vt siccitas eoꝝ obtẽpeť ab etate.ꝛ etiaꝫ sũt euitãde.nisi sint pingues.nam ex eaꝝ pinguedĩe obtẽ/ perať siccitas. Nonũ est caro capꝛina. Decimũ ẽ caro bo uina.qꝛ iste carnes etiã sũt carnes melãcolice. Nã Isaac ĩ dietis vniuersalibꝫ ꝺ͛ eis dicit. Caro capꝛina ꝛ bouina sũt pessima dura.ĩ digestiõe tarda.ꝛ digesta grossũ generant sãguinẽ ꝛ melãcolicũ. Et Aui.ĳ.cano.ꝺ͛ carne capꝛna diť. Capꝛina ꝟo nõ est bona multũ.ꝛ ei⁹ humoꝛ foꝛtasse ẽ ma/ lus valde. Et sũb istꝭ etiã intellige carnẽ hircinã ꝛ vaccinã

q̃ peiores sũt p̃dictꝫ carnibꝰ.s.caponis ꝛ bouinis. Nã ꝺ eis
ꝺič Aui.ij.cañ.c.ꝺ carne. Et caro vaccina et ceruoꝝ hirco
rũ siluestriũ ꝛ magꝝ aꝑiũ facit euenire febres quartanas.
Et de carne vaccina adhuc dicit ꝙ caro vaccina plimĩ nu
trimẽti ē grossa melãcolica generãs egritudĩes melãcoli/
cas. Et vlteriꝰ dič ꝙ caro vaccĩa generat leprã. Et de carne
hircĩa dič ꝙ ē mala absolute. Q̃nia iã textꝰ locutꝰ ē ꝺ carni
bus vitãdis. ꝛ maxie aĩaliũ q̃drupedũ. Uidẽdũ ē vlteriꝰ de
carnibꝰ aĩaliũ q̃drupedũ. Et qꝛ circa electõꝫ carniũ aĩaliũ
q̃drupedũ ꝯtrouersia videť inť auctores medicĩe. Quidã
eñ dicũt carnes porcinas eẽ meliores sič Gal. ꝛ q̇daꝫ alij.
Alij ṽo dicũt ꝙ carnes edinas eẽ meliores sič Rasis Aui. Rozes
et Auerro. lꝫ Auer. v. colliget. imponat Aui. ꝙ dixerit car
nes porcĩas eẽ meliores. qꝺ tñ nõ dicit auctoritate ꝓpa. sꝫ
auctoritate xp̃ianoꝝ. Alij ṽo vitulinas laudãt p̃ alijs. Se
cũdũ ē ꝙ electio ꝛ melioritas carniũ aĩaliũ q̃drupedũ põt
mľtipľr attẽdi. Pⁱo mõ ex pte maiorꝫ nutrim̃ti ꝛ irresolu
biliorꝫ ꝛ carnibꝰ hũanis siľiorꝫ. Et isto mõ caro porcina ce
terꝫ ē melior. Pⁱo ꝓpť maximã siľitudinẽ quã hꝫ cũ carni/
bus hũanis. teste Gali. iij. alimẽtoꝝ. vbi dič. Porcĩe ãt car
nis siľitudinẽ ad hoĩes addiscere. est ex eo ꝙ q̇dã cõcederũt
hũanas carnes vt porcinas nullã suspitõꝫ habẽtes ꝭm gu
stũ ipaꝝ ꝛ odorẽ. Et Aui. ij. cano. c. de sãguie ait. Sãguis
hoĩs ꝛ sãguis porci sũt siľes in oĩ re. ita vt q̇dã fuerť q̇ vẽde
bãt carnẽ hoĩs acsi eẽt caro porci. ꝛ occultatũ fuerat illꝺ
vsq̃ꝫ q̃ inuẽti fuerť in ea digiti hoĩs. Et istꝺ ideꝫ sentit satis
Auer. v. colliget. c. de carne. Scꝺo qꝛ caro porcina valde
nutritiua ē. Nam dič Gali. iij. alim̃toꝝ. Oĩm edulioꝝ ca/
ro porcoꝝ est maxĩe nutritiua. ꝛ hꝰ expientiã euidẽtissimã
habẽt athlete. Et postea eodẽ li. ait. Porcoꝝ carne nulluꝫ
aliꝺ ampliorꝫ nutrimẽti habebis sumere. Tertio qꝛ gene/
rat alimẽtũ stabile fortiť resistẽs r̃solutõi. Et ista fuit mẽs
Galieni ĩ mľtꝫ passibꝰ vbi nõ paꝝ p̃fert porcinas carnes ce
terꝫ carnibꝰ. s. in octauo ꝺ ingenio. ubi dič. Ceterꝫ carnibꝰ

porcina laudabilior ē si porc⁹ mōtana incoluerit. p⁹ porcū edus. Et silr in qnto teraputice. vbi dic. Quadrupedū caro laudabilior ē porcina ī calore ⁊ hūiditate tēpata. eiusq; cib⁹ plurim⁹ ⁊ sāguis ab ea generat⁹ oī melior ē sāguie. Et istā pitatē hz ð carne porcoꝝ ñ ātiqꝫ. q2 coꝝ caro īdigestibil' est. nec iuuenū siue lactētiū q2 caro eoꝝ hūidissima ē. sz etate mediocriū. puta vni⁹ āni l' duoꝝ tā dōesticoꝝ q̃ siluestriū. Verisilr tñ estimādū ē q porci siluestres sūt dōesticis meliores. q2 carnes porcoꝝ dōesticoꝝ sūt pl⁹ debito visco siores. Et ð carnib⁹ porci siluestris siue apri di. Aui. ij. cañ. c. de carne. Xpiani ṗo dixerūt ⁊ q̄ eos imitāt q melior caro siluestris ē caro porci siluestris. nā cū h ē leuior carnib⁹ dōestici porci. ē fortis nutrimēti ⁊ plimi. ⁊ ē velocis digestiōis. ⁊ ē melior q̃ eē pt ī hyeme. Et ex isto vlteri⁹ seqt q p̄dicte carnes porcie mltū laudabiles sūt corpib⁹ iuuenib⁹. saīs ⁊ fortib⁹. laborātib⁹. ñ dispositis ad opilatōes. ⁊ his q̄ īpiguari q̄rūt. q2 talia corpa īdigēt plimo nutrimētor difficult' r̄solubili. Et ḡ dic Ra. ī almā. c. ð ṽtute carniū. Caro ṗo grossa mltū laborātib⁹ ꝯueniēs ē. subtilis ṗo his q̄ p̄dictis sūt ꝯrij ꝯuenit. Et idē vult Auic. in. j. c. de regie ei⁹ qð comedit dicēs. Exercitati p̄tea ⁊ mlti laboris magis sūt tolerātes nutrientia grossa. Alio mō pt attēdi melioritas ⁊ electio carniū ex pte tēpate ꝯplexiōis eaꝝ. facil' digestiōis ⁊ sāguis ex ipis generati tēpantiā. vt. s. illa caro dicat melior q̄ tēpate ē cōplexiōis. facil' digestōis. sāguinē generās tēpatū ī caliditate ⁊ frigiditate. subtilitate ⁊ grossitate. Et isto mō caro edina ē melior ⁊ laudabilior ceteris. vt vult Raf. Aui. ⁊ Auer. Nā dic Rasis in almā. c. de aīalib⁹ siluestrib⁹ ⁊ domesticis Edina caro ē tēpata nullā ī se habēs malicie admixtōem. q̄ lz tpatū generet sāguinē. laborātib⁹ tñ nō ꝯgruit. cui nulla alia caro p̄ferēda ē. Nō est ei adeo debil' vt ex ea ṽt⁹ minuat neq; ei⁹ nutrimētū adeo mltū ē ⁊ grossū vt ex eo ꝓueniat repletio. ⁊ grossus generet sāguis. Sāguis q̄z q̄ ex ea generat int' subtilē ⁊ grossū ac int' calidū ⁊ frigidū existit.

Et ista caro nō ꝯuenit mltū laborātibꝫ. ſ; iuuenibꝫ tpatis exercitio mediocri vtētibꝫ. qꝛ iſta caro generat ſāguinē foꝛti exercitio vel laboꝛe facilit̄ reſolubilē. lꝫ nō exercitio mediocri. Et ſicq̄ ad iſtā intentōꝫ caro edina int̄ carnes domeſticas. ita caro capꝛeoli int̄ carnes ſilueſtres eſt melioꝛ Et p⁹ iſtā carnē edinā plīmi medicoꝝ ſic Ra. ꝛ Auerr̄. ponūt carnē arietinā. Et dic̄ Auer. v. colliget. c. de carne. ꝙ ē h̄ opīo maioꝛ ptis medicoꝝ p̄ter Gali. q̄ abomīat̄ carnes arietū. Et videt̄ ſibi. qꝛ caro vituloꝝ ē melioꝛ nutrimti q̄ꝫ arietina. Et foꝛſan Gali. h̄ attēdit melioꝛitatē nutrimēti ex eo qd̄ ē plīmū nutrire. ꝛ nutrimētū dare magꝭ irreſolubile. qd̄ magꝭ videt̄ ꝯuenire carnibꝫ vitulinis q̄ꝫ arietinis. cū arietine magꝭ hūide ſint. Tertio mō p̄t attēdi melioꝛitas ꝛ electio carniū ex pte minoꝛꝭ viſcoſitatꝭ ꝛ melioꝛꝭ odoꝛꝭ caꝝ Et ſic carnes vituline ſūt melioꝛes aliꝭ carnibꝫ. Et iſtud innuit Auer. v. colliget. c. de carne dicēs. Et carnes vituloꝝ ſunt bone carnes. ī do qꝛ nō habēt illā viſcoſitatē frigiditatē ꝛ ſiccitatē quaꝫ habent carnes bouine veteres ꝛ carnes eoꝝ ſunt magis odoꝛifere aliꝭ carnibꝫ. ꝛ quantū ē in h̄ melioꝛes ſunt carnibꝫ edinis. quia in carnibus edinis manifeſtat̄ q̄dam muſcillago. i. viſcoſitas anteq̄ꝫ coquāt̄. ſed carnes edine ſunt melioꝛes vitulinis. qꝛ melioꝛes generāt humoꝛes. Et ex iſto patet qūo non eſt tanta controuerſia int̄ auctoꝛes medicine ſup electione carniū quanta p̄ma facie apparet. Notandū eſt inſup ꝙ carnes aīaliū ſicce complexionis melioꝛes ſunt circa partū q̄ꝫ diſtātes mlt̄um a partu. g̃ edi et lactentes vituli melioꝛes ſunt hircis et bobus. qꝛ ſua ſiccitas p̄me etatis humiditate coꝛrigit̄. Sꝫ carnes aīaliū cōplexionis hūide ſūt melioꝛes diſtantes a partu. ꝛ circa partū deterioꝛes. qꝛ ſua nimia humiditas pceſſu etatꝭ exſiccātis. ſ. iuuētutis coꝛrigit̄ aut tollit̄ et ab hūiditate p̄me etatꝭ creſcit. Et iō iuuenes caſtrati arietes. ſ. vni⁹ āni ſūt melioꝛes ꝛ min⁹ viſcoſi lactentibꝫ agnis. et poꝛci vni⁹ anni vel duoꝝ melioꝛes lactētibus poꝛcellis

Et ĝ bñ dic̃ Aui.iij.c.de regi͞e ci⁹ qd̃ comedit̃. Oportet ãt vt cib⁹ supple sanitatꝫ ↄ̄suatiu⁹ sit tal' q̃les sũt carnes ꝛ ꝑpe carnes edoꝝ ꝛ vituloꝝ lactẽtiũ puoꝝ et agnoꝝ aĩaliũ. Et ex istꝫ oĩb⁹ ↄcludit̃ ꝙ carnes hircoꝝ capꝝ ꝛ arietũ ꝛ boum ꝛ porcoꝝ antiq̃ꝝ. ꝛ spẽaliter nõ castratoꝝ ꝛ porcelloꝝ lactẽtiũ ꝛ agnoꝝ lactẽtiũ ñ sũt ml'tũ ↄueniẽtes ĩ regi͞e sanitatꝫ sed carnes vituloꝝ iuuenũ ꝛ arietũ aĩaliũ ꝛ porcoꝝ duorũ annoꝝ vel vni⁹ etiã castroꝝ sufficiẽter ↄueniẽtes sũt esui in regi͞e sanitatꝫ. Et ẽ diligẽt̃ notandũ ꝙ carnes declinantes ad siccitatẽ dñt elixari. ꝛ declinãtes ad hũiditatẽ. dñt assari. vt caꝝ hũiditas tẽpet̃. ꝛ iõ carnes cuniculoꝝ ꝛ leporum ceruoꝝ vituloꝝ ꝛ capoloꝝ dñt elixari. ꝛ carnes porcelloꝝ ꝛ castratoꝝ arietũ assari. elixatio ei obtẽpat siccitatẽ Et ex ħ pꝫ ꝙ ĩ tpĩb⁹ ꝛ ↄplexiõĩb⁹ hũidis magꝫ ↄpetũt carnes declinãtes ad siccitatẽ vt asse͞t. In tpĩb⁹ siccꝫ ꝛ ↄplexiõe ꝛ etate siccꝫ magꝫ ↄpetũt carnes declinãtes ad hũiditatẽ

Oua recentia. vina rubentia. pinguia iura.
Cum simila pura. nature sunt valitura.

In ħ textu ponũt̃ tria alimẽta q̃ ĩ modica q̃ntitate ml'tũ nutriũt. Quoꝝ ꝑmũ est oua recẽtia. qꝛ sũt de his q̃ ĩ modica q̃ntitate ml'tũ nutriũt. vt innuit Aui.ij.cano.c. d̃ ouis. Et idẽ vult.iiij.i.c.ꝑmo vbi dic̃. Nutriẽs ꝓo puc q̃ntitatꝫ ꝛ ml'ti nutrimẽti sũt oua ꝛ galloꝝ testiculi. Et illd̃ idẽ ĩ ml'tis alijs locꝫ repetit. Circa electõẽ ouoꝝ sciẽdũ ẽ ꝙ oua gallinaꝝ ꝛ ꝑdicũ ꝛ fancanoꝝ iuuenũ ꝛ pinguiũ sũt bona ĩ sanitatꝫ regi͞e. ꝛ alijs ouis simpl'r meliora. vñ oua ꝑuula longa sũt bõa. vñ. Filia p̃sb̃ri iubet ꝑ lege teneri. Vt bõa sint oua cãdida lõga noua. Ampli⁹ oua tremula. i. ꝑ decoctõẽ aliq̃lit̃ ĩspissata. vt ĩ mãu tenẽtꝫ ĩ cortice suo videãt̃ tremere. sũt meliora durꝫ ꝛ sorbilib⁹. ꝛ sũt ml'ti nutrimẽti. ꝛ facil' ꝛ bone digestiõis. ꝛ generãt sãguinẽ maxĩe cordi ꝓportionabilẽ. vñ ↄualescẽtib⁹ senib⁹ ꝛ debilib⁹ maxĩe ↄueniũt. ꝛ ma

xime vitella. Vñ Aui. in trac. de viribꝫ cordis vult ꝙ vitel
la ouoꝝ aialiũ bone carnis sic gallinaꝝ ꝑdicũ ⁊ fascanoꝝ.
lʒ nõ sint medicīe cordi. mľtũ tñ cor ꝯfortãt. Et postea sub
dit ꝙcito in sãguinẽ ꝯuertũť. ⁊ post ꝯuersioneʒ paucã hñt
supfluitatẽ. ⁊ generãt sãguinẽ subtilẽ ⁊ claꝝ. ⁊ ĝ maxie cõ/
fortãt cor generãdo sãguinẽ ei ꝓportionabilẽ. Et vlteriꝰ di
cit ꝙ multũ valẽt in dissolutõe sube spũs ⁊ diminutõe san
guis cordis. Sorbilia ṽo oua facilľ sũt digestiõis. ⁊ leniũt
pulmonẽ. ⁊ pectꝰ. ⁊ ventrem lubricãt ⁊ minꝰ nutriũt ꝙ̃ tre
mula. Dura ṽo oua ꝑ decoctionẽ facta ad digerendũ sũt
difficilia. ⁊ nutrimẽtũ exhibẽt grossũ. ⁊ tarde a stomacho
descendẽs. ⁊ tarde penetratiuũ. Notãdum ẽ insuꝑ ꝙ ex di
uersitate ꝑparatõis ouoꝝ ẽẽ acq̇riť ĩ eis bonitas ľ malicia
Aut eĩ sũt assata. aut elixa. aut frixa. aut in iure sunt cocta
Assata elixis grossiora sũt ⁊ ad digerendũ duriora. q2 fo/
cus substantialẽ coꝝ hũiditatẽ desiccat. Et fiũt duobꝫ mo
dis. Aut eĩ cũ corticibꝫ inť calidos cineres ponũť aut in
testis frãgũť. In testis fracta peiora sũt aliis Illa aũt q̃ cũ
corticibꝫ inť calidos cineres ponũtur duobꝫ fiũt modis.
Aut inť cineres ponũť tota. aut suꝑ carbones ꝑtim disco
operta. q̃ in cineribꝫ ponũť tota sũt peiora. q2 cũ calor foci
circũeat. fumositates retinet. Discoopta sũt carbones po
sita fumositatẽ emittũt ⁊ mũda fiũt. Elixa ĩ aq̃ meliora sũt
ꝙ̃ assata. q2 aq̃ hũiditas calori foci in hũiditate desiccãda
ꝛpugnat Et fiũt duobꝫ modis. aut eñ cũ corticibꝫ elixanť
aut infra aquã frãgũť. Cũ corticibꝫ peiora sũt aliis. q2 cor
tices ꝓhibẽt dissolutõꝫ fumositatũ ⁊ grossiciei. In aq̃ fra
cta calor aq̃ tẽꝑate penetrat ⁊ grossiciẽ suã subtiliat. ⁊ au/
fert sibi ĝuitatẽ sui odoris. vñ hmõi laudabiliora sũt cete/
ris oĩbꝫ. Frixa ceteris peiora sũt. q2 pessimos generãt hũo/
res. ⁊ sũt in stomacho morãtia fumositatẽ ⁊ corruptõꝫ in/
ducẽtia ⁊ fastidiũ faciẽtia. In iure cocta inť assata ⁊ in aq̃
fracta sũt mediocria. Et ista colligũť ex ysaac ĩ dictis vni
uersalibꝫ. Sciẽdum est etiã ꝙ ouũ diuersificať ṗm eiꝰ ꝑtes

cōponētes. Nā vitellū in caliditate tempatū existit. Albumen ṗo frigidū est ⁊ viscosū dure digerit. ⁊ sāguis etiā ex eo generat⁹ nō est bon⁹. vt hr̄ ex Rasi tertio alman. c. de virtutib⁹ ouoꝝ. Et sic oua p̄dicta. s. gallinaꝝ. pdicum. ⁊ faseanoꝝ sūt ꝯueniētia in regīe sanitat᷒. ita oua anatum. anseꝝ strutionū. ⁊ similium volatiliū min⁹ ꝯueniētia sunt in regimine sanitatis. vel simpl'r euitanda. Scd̄m est vinū rubeum. Pro q̄ sciendum est ꝙ vina diuersificant᷑ in colore. Nam q̄dam sunt alba. q̄dam rubea clara. q̄dam citrina. ⁊ q̄dam nigra. Uina em̄ alba debiliora sunt ceteris. minus calida ⁊ min⁹ nutritiua. veꝝ sunt min⁹ ledentia caput ⁊ magis vrine ꝓuocatiua ⁊ apperitiua. Q sūt debiliora ceteris. patet. q: ꝼm Gali. sup. j. canone. iij. pte regis acutoꝝ. Debile vinū est qd̄ min⁹ calefacit ⁊ min⁹ replet caput. cū ḡ vina alba min⁹ calefaciūt ⁊ minus replēt caput ceteris. vt patebit debiliora erūt ceteris. Q aūt vina alba sūt ceteris minus calida. patet p Gali. in ꝯmēto illi⁹ cano. iij. pti. regiminis acutoꝝ. de vino etem̄ albo. dicētē. Nō est possibile alicui ex vinis albis vt calefaciat calefactione vehementi. Et postea subdit. Uinū aūt albū est minoris calefactōis oīb⁹ vinis. Et istd̄ est veꝝ cōparādo vina eiusdē territorij adinuicē. ⁊ nō aliter. qm̄ vina rubea ⁊ ruffa gallicana nō sūt ita fortia nec ita calida. sic sunt multa vina alba q̄ reperiunt᷑ ī alijs territorijs. Debet igit᷑ fieri cōparatio int᷑ vina eiusdē maneriei ⁊ territorij. Q aūt sint ceteris min⁹ nutritiua p: p Gali. in cōmen. illi⁹ āphorismi scd̄e pticule āphorismoꝝ. Facile ē repleri potu q̄ cibo. dicētē. Uinū em̄ aq̄suz subtile atq: albū vsualiter aq̄ est vicinū ⁊ illi⁹ ṽtuti vicinat᷑ ad nutriendū vn̄ vrina ꝓuocat᷑. nec corp⁹ inde nutrit᷑. Et sil'r ī com. illi⁹ amphorismi eiusdē pticule. Eoꝝ q̄ nutriūt᷑ dicit Gali. Uinū aq̄sum nimis dat corpi nutrimētū cui⁹ liq: ē sic aqua subtilissima ⁊ color albus. Q aūt nimis ledūt caput p Aui. in. j. doctri. ij. c. de regīe aque ⁊ vini dicēt᷑ Uinū ṗo albū ⁊ sub tasse calefactū est meli⁹. nō em̄ capitis efficit

dolorem.sed fortasse humectabit ꝛ capitis dolorē alleuiabit. Et idem etiā vult Gali.in commēto illꝰ cano.iiij.pticule regiminis acutoꝝ. Potus aūt dulcis. Rō aūt q̄re minꝰ ledūt caput est.qꝛ minꝰ fumosa ꝛ vaporosa sunt ceteris. Q aūt magis sunt vrine ꝓuocatiua ꝛ apertiua.patet p ypo. i canone illo.iiij.pti.regiminis acutoꝝ.d vino etem̄ albo.dicentem. Sed transitus eius.scꝫ vini albi in vesicam est facilior q̄ꝫ cuiuslibet alterꝰ potus.cum q̄ etiam vim aperitiuam habere dinoscit̾. Et ex h̄ textu sequit̾ q̄ ista vina alba subtilia plꝰ cōueniunt q̄ꝫ alia vina calefactis siue a natura sicut colericis ꝛ sanguineis naturalibꝫ siue ab accidente. sicut calefactis ex ira vel mora in sole. Et similiter magis ꝯueniunt studentibꝫ q̄ debent vti vino nō turbāte cerebꝛū. Et similiter ꝯueniunt habentibꝫ cerebꝝ debile siue naturaliter siue accidentalit̾.qꝛ habentes cerebꝝ debile ex forti vino faciliter inebriant̾.vt hꝫ Aui.in.j.loco pall̾. Et ꝰ si vti velint vinis fortibꝫ necesse est ea fortiter limphare. Et silr̄ ꝯueniūt habētibꝫ epar calidū ꝛ stomachū calidū ꝛ habitantibꝫ in regione calida.qꝛ calida vina in istis facerent estuatōem. Uina ꝟo rubea clara sicut beluacēsia calidiora sunt ceteris.vt vult Galie.cōmento illꝰ canonis sup al. De vino etei albo.vbi dicit. Ueruntn̄ cuiꝰ calefactio ex vinis est vehemēs.eius color est rubeus clarus. Et ista vina etiam nutribiliora sunt ceteris. vt hꝫ Gal̾.in cōmen. illius amphorismi palle. Facile est repleri. vbi dicit. Grossum vero ꝛ rubeū vinum nutribiliꝰ est ceteris.implens corpora cito obnoxia inanitioni. Et circa istud est intelligendū q̄ vina rubea dicunt̾ nutribiliora eo q̄ plꝰ eoꝝ in substātia mēbroꝝ ꝯuertit̾. Uina tn̄ nigra possunt dici nutribiliora ceteris.qꝛ ꝯstantiꝰ dant nutrimētum.ꝛ tardius a mēbris resolubile. Et isto mō dicit Gali.in cōmēto illꝰ amphorismi pall̾. Eoꝝ q̄ nutriunt̾ q̄ vina grossa ꝛ rubea nutribiliora sunt q̄ꝫ aquosa minus tamen q̄ꝫ nigra. Et isto mō etiā intelligitur dictuꝫ ysa ac in dictis particularibꝫ vbi vult q̄

vinū nigꝝ plꝰ nutrit q̄ȝ rubeū. Et ista vina rubea magis ledūt caput q̄ȝ alba ꝛ minꝰ vrine sūt ꝓuocatiua. Et hīc est ꝙ ista vina qꝛ fortia sūt hn̄tibꝫ debile cerebꝝ nō ꝯueniunt. vt dictū est. ſꝫ bn̄ ꝯueniūt hn̄tibꝫ forte cerebꝝ. cū forte cerebꝝ vapores eleuatos ad ipm̄ nō suscipit. vt di. Aui. i. j. c. ꝑall'. Et circa istd̓ est sciēdū ꝙ ingeniū hoīs fortꝭ cerebri magis clarificaꝛ ꝛ acuiꝛ si bibat vinū bonū q̄ȝ si n̄ biberet. vt vult Aui. ī. c. j. ꝑall'. Et rō ē. qꝛ ex bono vino plꝰ q̄ȝ ex q̄cūq̄ȝ alio potu generāꝛ ꝛ mltiplicanꝛ spūs subtiles clari ꝛ puri. Et inde ē ꝙ theologi ꝯtēplari soliti circa altissima bona vina diligūt. Et ꝑm Aui. ibi. Ista vina valēt hoībꝫ frigide complexionis ꝛ fleumaticꝭ. Talia nāq̄ȝ vina corrigūt lapsū frigiditatis ꝯplexiōis ꝛ aperiūt opilatōes eueīre solitas frigidis fleumaticꝭ. ꝛ digerūt fleumata coopātia ad ꝯuersionē eoꝝ ī sāguieȝ. ꝛ digerūꝛ facilit'. ꝛ cito penetrāt ꝛ p̄bēt alimētū mūdū ꝛ spūs plurimos. Uina ꝟo citrina minorꝭ calefactōis sūt q̄ȝ rubea clara. vt vult Gali. j. cō. illiꝰ canonis ꝑall'. de vino etem̄ albo. maiorꝭ tn̄ calefactōis sunt q̄ȝ alba. et ḡ magꝭ sūt caput ledētia q̄ȝ alba. vt vult Gali. ī com. illiꝰ canonis ꝑall'. Potꝰ āt dulcꝭ. Et ista vina etiā minꝰ nutritia sūt q̄ȝ rubea. magꝭ tn̄ q̄ȝ alba. Et apd̓ q̄sdā ista vina etiā vocanꝛ alba. Et hīc est ꝙ aliq̄ dicūt ꝙ vina alba cito calefaciunt mltū. Uina ꝟo nigra sūt minoris calefactiōis q̄ȝ citrina. ꝛ ḡ etiā minꝰ ledūt caput q̄ȝ citrina. Sꝫ qꝛ tardiorꝭ descēsus sunt in ventrē. ꝛ minꝰ vrine ꝓuocatiua q̄ȝ alba magꝭ ledūt caput q̄ȝ alba. vt hꝫ Gali. in cō. illiꝰ cañ. ꝑall'. Potꝰ āt dulcꝭ. Et sūt ista vina etiā plꝰ nutritiua q̄ȝ alba et citrina. minꝰ tn̄ q̄ȝ rubea. vt p̄dictū est. Tertiū ē sorbilia facta ex iuribꝫ carniū. ꝛ maxīe ex brodio polloꝝ. Talia em̄ brodia naꝛe hūane sūt amica. ex q̄ facilime in sāguinē sūt mutabilia. ꝛ bonū sāguinē generant. ꝛ maxīe dū fiūt ex simila. i. ex subtilissima ꝑte farine. qꝛ simila ꝛ maxīe tritici mltū nutritiua est ꝛ bonū nutrim̄tū affert. vt hꝛi ꝑt ex Ra. ī almā. Et ista tria ponit Aui. ij. ī doc. ij. sum. in. c. xv. in fine. vbi dicit

Exēplū subtil'mlti nutrimti boni chimi.i.hūoꝛ est ouoꝝ vitelli ꝛ vinū ꝛ aq̄ carnis. Et ex isto ↄcludit ꝙ ista tria sūt ꝺ. genere naturā hūanā maxie ꝓfoꝛtantiū.

Nutrit et impinguat triticū.lac.caseus infans
Testiculi.poꝛcina caro.cerebella.medulle
Dulcia vina.cibus gustu iocundioꝛ.oua.
Soꝛbilia.mature ficus.vueq; recentes

In h textu tāgūt duodecim res coꝛp⁹hūanū nutriētes ac īpīguātes.q̄ꝝ p̄ma ē triticū.i.panis ex tritico.de q̄ dicit Aui.ij.cano.c.de panc.ꝙ impīguat velocit' ꝛ maxīe ꝺ fru/mēto nouo. Ra.ꝓo in almā.de tritico dic̄. Triticū tempa/mēto vicinū est.l; caliditati paꝝ attineat. Qꝺ āt pōderosi⁹ ꝛ solidi⁹ inuenit maioꝛis est nutrimti. Oib; q̄; hoib; aliȷs ḡnis pficiēs mag̃ ꝓpꝛiū inuenit. Sāguis etiā ex eo gene/rat⁹ oi sāguīe q̄ ex aliȷs generat ḡnis tēpatioꝛ est. Et seq̄n/ti.c.dicit. Panis q̄ ex tritico fit pl'ib; hoīm ↄueniētioꝛ est. Circa electōz āt tritici sciēdū est.ꝙ electio ei⁹ p̄t sumi vno mō ex pte sub̄e ipsi⁹.alio mō ex pte p̄paratōis ei⁹. Electōz āt ei⁹ ex pte sub̄e ipsi⁹ ponit Aui.ij.cano.c.ꝺ frumto. dicēs Meli⁹ est illꝺ q̄d est mediū int' duricie ꝛ raritatē. magnū. pingue.recēs.i.nō nimis antiquū.planū.qꝺ est inter rube dinē ꝛ albedinē.frumentū ꝓo nigru; mali est nutrimenti. Rasis ꝓo supaddit pōderositatē ei⁹ sup electiōe ei⁹. Circa electōem ꝓo ei⁹ ex pte pparatōis eius sciendū est ꝙ oīa que sūt ex farina tritici frixa tarde a stomacho descēdūt. gene/rāt grossos hūoꝛes.opilāt vias epat'.augmentāt splenē ꝛ generāt calculū.multū nutriūt si digerāt. Triticū ꝓo eli/xum est cib; ḡuis ꝛ indigestibil'.s; si digerat.foꝛtit' nutrit ꝛ roboꝛat ꝟtutē. S; triticū sub foꝛma panis bn̄ fermentati ꝛ assati in clibano moderato igne est elect⁹ cibus. Et oīa ista colligūt ex Gal'.j.ali. Scꝺa res est lac. Et p̄t illꝺ itelli

gl de lacte ebutirato qd apd medicos adohobe dr. et apd cōmunes balbuca. Balbuca em̄ recens si comedat̄ cū pane recenti siue calido z imposito maxīe impinguat. Potest etiā intelligi de lacte caprino qd etiā multū nutrit. de quo ꝑus latius dictū est ibi Persica. poma. pira. Tertia res est case⁹ infans siue recens. de q̄ dicit Aui. ij. cano. c. de caseo. ꝙ est nutritiu⁹ z impīguatiu⁹. Et lz case⁹ recens nutriat et impinguet. in regimine tñ sanitatis nō cōuenit. qz sequūt̄ ex eo nocumēta ꝑus dicta. ibi Persica. poma. pira. Quarta res testiculi. Et istd maxīe intelligendū est de testiculis galloꝝ impinguatoꝝ. de q̄b Aui. ij. cano. c. de testiculo dicit ꝙ sunt valde boni nutrimēti z pulchri. z. iiij. in. c. j. c. j. d eis. dicit ꝙ in modica q̄ntitate multū nutriūt. Et p̄t istud etiā intelligi de testiculis porcoꝝ multuz pinguiū nōdum coeuntiū. sicut porcoꝝ caro. q̄ alioꝝ aīalium q̄drupedum melior existit. z h̄ q̄ ad h̄ ꝙ est nutrimentū p̄bere mai⁹ irresolubili⁹ corpi hūano simili⁹. sic etiā et porcoꝝ testiculi respectu testiculoꝝ alioꝝ aīaliū q̄drupedū. Et est h̄ diligenter notandū ꝙ testiculi aīaliū ꝓuectoꝝ in q̄b est iā fermētatū semen z generatū nō sunt boni nutrimēti. sz testiculi aīalium iuuenū adhuc nō coire potentiū. q̄b adhuc ñ est sperma fermētatū. sunt satꝫ laudabil' nutrimēti si bñ digerāt̄. z de istis etiā intelligit̄ dictū ꝑus. Quinta ē caro porcina. de cui⁹ electōe et effectu satis ample dictū est ꝑus. ibi Persica. poma. pira. Sexta est comestio cerebroꝝ. Pro q̄ sciendū est ꝙ cerebꝝ est stomacho malū nauseatiuū deiectiuum appetit⁹. z grossi humoris generatiuū. veꝝ est tñ ꝙ si bñ digerat̄ alimentū dat corpi notabile. sz nll'o mō comedi dꝫ p⁹ alios cibos. Bonū aūt est ꝙ cū origano vel calamento vel cū aliq̄b obtēꝑantib ei⁹ viscositatē z frigiditatē in q̄b sit vt⁹ incisiua z calefactiua paret̄. Et cauenduz est ꝙ si comedat̄ ꝙ ꝑmit⁹ asset̄ sup carbones. Et ē aduertēdum ꝙ nō ꝯfert illis q̄b frigide solēt aduenire egritudīes sed bñ habentib complexionē calidā, vt vult Ra. i almā.

e. de virtutib⁹ mēbro⁊ aīalium. Et breuiter pa⁊ ꝯuenit in regimīe sanitatꝫ. sꝫ aliqñ bñ ꝯuenit via medicīe. sic cerebꝝ capreolo⁊ ꝯueniēs ē ꝯ venena ⁊ ꝯ morsū venenoso⁊. ⁊ cerebrū leporꝫ ꝯ tremorē. ⁊ ꝭm q̄sdā cerebꝝ pullo⁊ ⁊ caponuꝫ ad memoriā ⁊ subtiliatōeꝫ ingenij ꝯferūt. Circa electōem tñ cerebro⁊ sciendū est ꝙ meliora eo⁊ sūt cerebra volatilium. ⁊ ꝑpe mōtano⁊. ⁊ ex cerebris q̄drupedū cerebꝝ arietꝫ deinde vituli. vt vult Aui. ij. cano. c. de cerebro. Septima est medulle q̄ m̄lti sūt nutrimēti si bñ digerāt̄. ꝑut dic̄ Aui. ij. cano. c. ꝺ medulla. ⁊ etiā facile ī sāguinē ꝯuertit̄. ꝫ tamē malū faciūt ꝙ deijciūt appetitū atq̄ nauseā inducūt. Et ꝗ Auicēna docet eas comedere cū piperib⁹. Et etiā aliq̄ eas ꝑparāt cū citonijs ⁊ pastillis. vt faciūt lecardi. Et ꝑ electione ea⁊ dicit Aui. ꝙ ꝯueniētior est medulla vitulorum ⁊ cerui. deinde thauri. ⁊ postea capra⁊. deinde ouiū. Et ꝭm aliq̄s medulle thauro⁊ iuuenū ⁊ pinguiū m̄ltū ꝯueniētes sūt Octaua ē dulcia vina ꝺ q̄b⁹ posteri⁹ dicet̄ ibi. Sūt nutritiua. Nona est cib⁹ gustu iocūdior. q̄r tal' maxīe nutrit. Juxta illō ypo. ij. ꝑte āphorismo⁊ dicētꝫ. Pa⁊ deterior cibus ⁊ pot⁹ delectabilior q̄dē melioribus magꝫ delectabil' est appetēd⁹. Et Gal'. in cōmēto illi⁹ ait. Oīs ei cib⁹ sapid⁹ ī q̄ q̄sq̄ delectat̄ cū accipit̄ a stomacho ꝯplex⁹ retinet̄ ⁊ cū magna delectatōe digerit̄ pl⁹ q̄ȝ q̄libꝫ ali⁹ q̄ sit abominabil'. fugit vñ vomit⁹ fastidiū inflatio rugit⁹ generās. Et hinc ē ꝙ aliq̄ meli⁹ valēt cū malo cibo q̄ȝ cū bono. q̄r maiorē delectatōeꝫ hñt in malo. Decima est oua sorbilia q̄ ī modica q̄ntitate etiā m̄ltū nutriūt. de q̄b⁹ etiā dictū ē sup̄ ibi. Oua recētia. Undecīa ē fic⁹ mat̄e q̄ ꝑpt̄ suā dulcedinē m̄ltū nutriunt ⁊ īpinguāt Circa istō sciēdū ē ꝙlꝫ nutrimētū sic ñ existat ī robore nutrimēti carnis ⁊ ḡno⁊. ē tñ vehemētiorꝫ roborꝫ q̄ȝ nutrimētū oīm fructuū vt vult Aui. ij. cañ. c. ꝺ ficub⁹ Et ibi dē etiā dic̄ ꝙ fic⁹ est nutribilior ceterꝫ fructib⁹. Et ideꝫ vult Aui. i. j. c. de regīe ei⁹ qꝺ comedit̄ dicēs ꝙ int̄ fruct⁹. fruct⁹ magꝫ nutritiui ⁊ siliores ⁊ ꝓpinq̄ores carnib⁹ in nutriēdo

sũt fic⁹ ꝛ vue valde mature ꝛ dactili. Circa electõez ꝟo eaꝝ sciẽdũ est ꝙ ſm Aui. ij. canone. c. j. ꝺ ficubꝫ. Melioꝛ ẽ alba qꝛ lenioꝛ. deĩde rubea siue citrina. ꝛ deĩde nigra. Et q̃ vehemẽter maſa ẽ melioꝛ ẽ ꝛ ꝑꝛia ad ħ vt noceat. Itẽ hũide ꝛ recẽtes ficus magꝭ et veloci⁹ nutritiue sunt q̃ꝫ sicce ꝛ citius trãseũt ꝺ stomacho ad epar ꝛ magꝭ humectãt epar ꝛ magꝭ lenificãt q̃ꝫ sicce. sicce ꝟo sũt min⁹ inflatiue. ꝛ magꝭ stomacho ꝯueniẽtes q̃ꝫ hũide. De siccis dicit Aui. loco ꝑal. Sic cã q̃dẽ in suis opatõibꝫ est laudabil'. veꝝ sãguis ex ea generat⁹ nõ est bon⁹. ꝛ ꝑꝑ' ħ facit pediculos. veꝝ si sit cum nuce tũc ei⁹ chimus. i. humoꝛ fit bon⁹. ꝛ post nucẽ cũ amigdala. Et postea dicit ꝙ admĩstratio sicce cũ ieiuniũ adest. est mirabilis iuuamẽti in aperiendo vias cibi. ꝛ ꝑꝛie cũ nuce ꝛ amigdala. cũ tñ ei⁹ nutrimentũ cũ nuce sit pl⁹ q̃ꝫ cũ amigdala. Et ꝯueniũt vtreq̃ꝫ ficus in ħ ꝙ in ip̄is est inflatio et lenificatio ꝛ expulsio sup̄fluitatũ ad cutẽ ꝛ ꝓuocatio sudoꝛꝭ ꝛ remotio asperitatꝭ gutturis. ꝛ mũdificatio ꝛ lenitio pectoꝛis pulmonis ꝛ canne ei⁹. apertio opilationũ epatis renũ ꝛ splenis. Duodecima res est vua recẽs. i. vua dulcis ꝛ bñ matura. Pro q̃ sciendũ est ꝙ vua est triplex. Nã quedã est ĩmatura ꝛ acerba. ꝛ fit ex ea agresta. ꝛ ista stringit vẽtrez ꝛ colerã rubeã rep̄mit atq̃ꝫ sãguinẽ. ꝛ multũ valet in fluxu ventris colerico. Alia est matura viridis ꝛ recens. ex qua fit vinum. Et ista spẽaliter qñ est alba ꝛ sine nucleis ꝛ coꝛtice ventrẽ laxat ꝛ ceteris fructibꝫ plurimi ꝛ melioꝛꝭ nutrimenti existit sic̃ ꝛ ficus. minoꝛis tñ nutrimenti est q̃ꝫ ficus vt hꝫ Aui. ij. canone. c. de vua. Uerũ est tamen ꝙ ventositatem generat ꝛ inflatões et ventris doloꝛẽ. Et si remanserit ꝑ duos dies vel tres post collectõez suspensa donec coꝛtex detumescat meli⁹ nutrit ꝛ min⁹ laxat. nec tm̃ inflat. Et habẽtes stomachũ plenũ ciboꝛ ĩmundũ malis humoꝛibꝫ nullo mõ comedãt vuas. ꝛ spẽaliter recentes ꝛ sine arillis. velocit' eñ ĩ stomacho ĩmũdo coꝛrũpũt' ꝛ ĩ stomacho pleno cibis. qꝛ nimis cito digerũt'. ꝛ nõ poterunt exire de sto/

macho p⁹ cap̄ digestiōez ꝓpt cibū nōdū digestū. q̄re tūc in stōacho corrūpūt̄ ⁊ aliū cibū corrūpūt. Et sil'r etiā intelli gēdū ē ꝺ aliis fructibꝫ laxatis. Et si aliq̄s velit sumere vuā viridē ⁊ recētē. bonū ē q̄ p̄mit⁹ infūdat̄ i aq̄ feruēti p̄ horā. ⁊ deīde ponat̄ i aquā frigidā. ⁊ p⁹ sumat̄. Ra. ꝟo i al. de vua recēti. ⁊ spēalit̄ dulci. dic̄ q̄ cito corp⁹ ipiguat ⁊ augmētat erectōz ꝟge Et vlteri⁹ dic̄ q̄ illa vua q̄ ē subtilioꝛis corīj. i. cor ticis citi⁹ descēdit a stōacho. illa ꝟo q̄ grossioꝛis tardi⁹. Alia ē vua sicca. q̄ passula vocat̄. ⁊ ista lꝫ ponat̄ ⁊ numerat̄ int̄ eq̄ lia. paꝝ tñ caliditati attinet. ⁊ bñ nutrit ꝭm Ra. lo. p̄al. ⁊ cō fortat stōachū ⁊ epar ꝭm Aui. loco p̄all'. ⁊ opilatōes remo uet. Et ꝺz q̄ epar ipiguat̄ ex eis ⁊ maxie si mūdent̄ ab aril lis. Et sic text⁹ p̄dict⁹ p̄t intelligi de vua matura recenti. et de vua sicca que passula dicit̄.

Vina probantur odore. sapore. nitore. colore.
Si bona vina cupis hec quinq; ꝓbātur in illis.
Fortia. formosa. fragrantia. frigida. frisca.

In h̄ textu ponūt̄ q̄ttuor generalia q̄bꝫ vina ꝓbāt̄. Pri mū ē odor. vinū ei boni odoꝛis siue redolēs ml'tiplicatīm ē spirituū subtiliū. Et ꝭm ꝯstā. v. theorice bñ nutrit. ⁊ bonū sāguinē generat. vinū ꝟo fetidū abomiabile ē nat̄e hūane spūs grossos melācolicos generās. et ꝭm ꝯstā. v. theorice malū sāguinē et capitꝭ dolorē ex malo fumo caput ascēde re generat. Gali. ꝟo. iij. regīs acutoꝝ. cōmēto. j. loq̄ns ꝺ di uersitate vinoꝝ et odore dic̄ q̄ ex vino boni odoꝛis ē melioꝛis chimi. i. humoris. et ꝭm illud est ml'titudo q̄ iplet ex eo ca put. qꝺ est q2 est subtili⁹ ⁊ calidi⁹. Qꝺ aūt ex eis ē mali odo ris ꝭm maliciā chimi generati ab eo erit paucitas lesiōis ei⁹ i capite. qꝺ est q2 est frigidi⁹ ⁊ grossi⁹ Illꝺ āt cui penit⁹ nō est odor nō facit oīno aliq̄d accidere i capite. q2 ē vehe mēter grossū. Scdm est sapor. sic̄ eīn cibꝫ sapidior melius nutrit ⁊ meli⁹ a stomacho āplectit̄. vt dictū ē i snia p̄cedēti

ita ɀ vinū. Circa istd tm̄ sciēdū ē qꝫ vina ī sapore diuersifi/cāt. q̄dā eī sūt dulcia alijs nutribiliora grossū sanguinē faciētia ɀ vētrē hūectātia ad digerēdū dura ɀ sitim generatia. Alia sūt pōtica siue stiptica stōachū ɔfortātia. vētrē ɔstipātia. pectori ɀ sue ptinētie. s. pulmoni ɀ cāne eiꝰ nociua. intestinis ɔgrua. ad digerēdū dura. Alia sūt acerba q̄ sūt diuretica. i. vrine puocatia. grossos hūores nō generatia. sed dissoluētia. Alia amara minꝰ calida. vt hꝫ ɔstā. v. theorice. Tertiū ē nitor siue resplēdētia q̄ īdicat sup subtilitate vini et sic ex ɔseq̄nti sup subtilitate spirituū ex ipo generatorū. Quartū ē color. Ex pte eī colorꝫ vina diuersificāt ī nutri/tōe. Uina eī rubicūdiora ceterꝫ paribꝰ magꝫ nutribilia sūt albis. ɀ iō plꝰ ɔueniūt macris q̄ꝫ alba. Alba tm̄ plꝰ ɔueniūt pinguibꝰ. Et de ista diuersitate vini ex colore dictū ē pus ibi. Oua recentia. Deinde in textu ponūt q̄nqꝫ specialia q̄bus pbat bonitas vini. Primū tāgit cū dr. Fortia. Forti/tudo em̄ vini coḡscit ex effectu. Uinū eī forte ē qd calefacit corpꝰ vehemēter replēs caput ſm Gal. com. j. iij. pti. regis acutorꝫ. Istd eī vinū maxie spirituū ē mltiplicatiuū ɀ multū nutritiuū. Caueāt tm̄ ab illo nisi sit limphatū q̄ sūt debilis cerebri. qꝛ mag̃ effumatio ab ipo ad cerebꝫ ipm pueniret ɀ ipm lederet. Scdm tāgit cū dr. formosa. Uinum em̄ formosū siue pulcꝫ qꝛ cū maiori appetitu sumit melꝰ digerit ɀ melꝰ nutrit. Tertiū tāgit cū dr. fragrātia. Uinū enīꝫ fragrās siue bn̄ redolens maxie ɔfortatiuū ē ɀ spirituum subtiliū generatiuū. vt dictū est. Quartū tāgit cū dr. frigida. Nā vinū dꝫ esse frigidū q̄ ad tactū. nō āt q̄ ad effectum. vinū em̄ calefactū cum sit rariꝰ ɀ subtilꝰ citiꝰ inebriat. ner/uos debilitat. ɀ caput ledit. nisi ī modica q̄ntitate sumptuꝫ fuerit. Quintū tangit cū dr. frisca. Uinū em̄ bonū dꝫ esse friscū siue leue. qd spumādo sonū facit ɀ hꝫ spumā tenueꝫ de facili labilē. ɀ in medio existēte. siue qn̄ in eo mouentur athomi. vinū em̄ nō istiꝰ dispositōis pendulū dici dꝫ. ɀ maxime si nō sonat vel corpa athomalia nō habeat. vel debet

dici debile vel limphatũ si spumã habeat cũ magnis am/
pullis. vel ad latus ciphi spuma diu maneat.

Sunt nutritiua plus dulcia candida vina.

In h textu ponit̃ vnũ documẽtũ d vinis. Et est q vina
candida z dulcia ceter paribꝰ vel nutrisit reliqs vinis. Et
istd voluit ꝯstan. loco pall̃. z idem vult Auic. i. j. c. de regie
aque z vini. vbi dic. Uinũ qz grossũ qd est dulce. est meliꝰ
illi q vult esse pĩguis. Et rõ est. qz vina dulcia vehementer
a mẽbris attrahũt̃. ꝓpt̃ coꝝ dulcedinem cui nat̃a ꝯgaudet
Nã dicit Aui. ij. cañ. trac. j. c. iij. Opatões ãt dulc sũt dige
stio z lenificatio z mlt̃iplicatio nutrimẽti. z nat̃a diligit ip/
sum. z vtꝰ attractiua attrahit ipum. Et lz iste textꝰ verificet̃
de omi vino dulci. eligibile ẽ tñ vinũ moderate dulcedis.
z nõ dulce in summo. sic vinũ qd vulgo muscadellum siue
muscadetũ dr. qz tale corrũpit sãguinẽ. Cuiꝰ rõ est. qz nat̃a
rapit auide tale vinum a stomacho ad epar pus q̃ digerat̃
qd ĩ eo est vtile chilificatõi z añq̃ maturet̃ eiꝰ supfluitas.
ꝓpt̃ delectatõz eiꝰ maximã in ꝯnaturalitate dulciũ. z sic re/
plet sãguinẽ aqsitate indigesta. ex q̃ reddit̃ aptꝰ ebulitioni
z putrefactioni. Et istd etiã intelligendũ est de alijs cibis
dulcibꝰ in summo. Pro maiori noticia sciẽdũ est q ex vsu
vini dulcis alioꝝ nutrientiũ dulciũ tria timent̃ nocumẽta
et maxie his q ad ea proni sũt. Primũ ẽ fastidium ꝓptea q
dulcia suis caliditate z hũiditate leniũt z applanãt orifici/
um stomachi inducẽtia illic dispositõem ꝯ̃riã inanitioni z
corrugatõi q̃ sũt cã famis. Scdm est velocitas inflãmati
onis eoꝝ z ꝯuersiõis in colerã. Nã res dulces ꝯueniẽtissi/
me sunt in generatõe colere. Et ꝓpt̃ h mel plꝰ omibꝰ rebꝰ ge
nerat colerã. qm̃ ipm est dulcius omibꝰ rebꝰ. z post ipm vi
nũ dulce. vt hz Gali. in com. illiꝰ cañ. iij. parti. regis acuto
toꝝ. Mentẽ leuiꝰ pcutit. Et hinc est q ĩducit̃ sitim nec cõ
uenit febricitantibꝰ. nec etiã coloric. vt ibidem dicit Gali.

Tertium est opilatio epatis et splenis. qr dulcia trahūt ab eis cū fece ppt magnā delectatōz quā hz i eis. et maxie epar añq̄ digerat. q̄re illic leuit inducūt opilatiōes. coopante ad h̄ suba grossa. in q̄ fūdat sapor dulcis fm Aui. ij. canōe. trac. j. c. iij. Et hic ē q vinū dulce min⁹ ē vrine puocatiuū q̄ alia vina. Et ɔ̄ ista tria nocumēta sūme valēt acetosa. qr appetitū sua acetositate puocāt et sua frigiditate inflāmatiōnē phibēt et subtilitate sue sube opilatōes aperiūt. Notā dū insup q̄lz vina dulcia et alia nutrientia dulcia opilent epar et splenē. deopilāt tñ ipm pulmonē. Et rō q̄re nō opilāt pulmonē sic epar et splenē est. qr a dulcib⁹ i trāsitu suo p meri nil nisi subtile ad ipm resudat. et sāguis genit⁹ ex rebus dulcib⁹ ad pulmonē venit iā purificat⁹ in epate pus et corde subtiliat⁹. Et istō vult Gali. in cōmē. illi⁹ cañ. iij. pti. regiminis acutoꝝ. dulcis pot⁹. Item vina dulcia min⁹ inebriāt fm ypo. iij. pti. regis acutoꝝ. canone illo Mētē leui⁹ pcutit q̄ reliq̄ fortiora vina. Ex pdictis ɔcludi pt q si bibat vinū rōne nutritōis corpis restauratōis et ipiguatiōis. sic ɔtigit in his q̄ macri sūt. siue naturaliter siue accidētalit. tūc ɔpetūt vina dulcia et grossa sufficiēter colorata. Talia eñi vina sūt sufficiēt nutritiua et depditi restauratia. et corpoꝝ ipinguatiua. vñ ɔueniētiora sūt ad ipinguādū corpa macra. Et p oppositū si intēdam⁹ nō nutritōz nec deperditoꝝ restauratōez nec ipinguatōez vt ɔtigit i his q̄ sūt mltū carnosi et pingues. tūc vina subtilia nō dulcia. sz sapore amicabili odorifera ad albedinez declinātia sufficiēter fortia eligēda sūt. Si vo det vinū ad sitis extinctōz. tūc vinū albū subtile debile est eligibili⁹. tale eī vinū magis humectat et infrigidat. et p ɔñs meli⁹ extinguit sitim. et q̄nto sitis ē maior tāto tale vinū est ɔueniēti⁹. Si vo vinū det ad spirituū ɔfortatōz et repatōz et vtutis ɔfortatōz. tūc dz dari vinū subtile odoriferꝝ saporis dlectabil. mediocris coloris. sufficiētis fortitudis. et tale vinū dz sumi cū pauco cibo. et dz eē depuratū ab vtraq̄ supfluitate. et dz sumi pauca q̄ntitate. Si

ꝓ intēdam⁹ pectoꝛis ꝛ pulmonis mūdificatōꝫ ꝛ vētris laxa/tōeꝫ.tūc vina mediocris sube.sapoꝛe dulcia sūt magis eligi/bilia.

Si vinū rubeū nimiū quandoqꝫ bibatur
Venter stipatur,vox limpida turbificatur

In h̄ passu ponūꝛ duo nocumēta nimie potatōnis vini rubei.Primū ē qꝛ nimia bibitio vini rubei ꝯstipat ventrē.i.duros facit recessus seu difficulꝛ hr̄e egestōeꝫ.Cui⁹ cā ꝭm aliqs est.qꝛ tale vinū rubeū pl⁹ ceteris parib⁹ ē calefactiuū ꝛ magis nutritiuū.In qꝫtum em̄ pl⁹ ē calidū magis exsiccat.ꝛ in qꝫtū magis nutritiuū auidi⁹ a naꝛa retineꝛ.Pōt tñ text⁹ intelligi d̄ nimia potatōe vini rubei stiptici aut pōtici.ex q̄ stipticaꝛ ꝛ ꝯstipaꝛ vēꝛ ꝓꝛ stipticitatē ꝛ pōticitatē vini Circa istd̄ tñ sciēd̄ ē qꝛ si exhibeaꝛ vinū ad stōachi ꝛ viscex ꝯtētiue foꝛtificatōꝫ eligem⁹ vina grossa pōtica vꝉ stiptica rubea vꝉ nigra.sic ꝯtigit in h̄ntib⁹ fluxū vētris ꝓꝛ debilitatē ꝯtentiue stōachi.ꝛ istud vult ypo.iij.ꝑti.regis acutoꝝ.cañ.illo.pal/me⁹ q̄deꝫ ꝛ niger.ꝛ silr Gal.in com.illi⁹. Sꝫ si intendam⁹ ꝯfoꝛtatōꝫ digestiōi ꝯpetūt vina subtilia vꝉ mediocria i sub stātia ꝛ coloꝛe boni odoꝛis ꝛ ꝯueniētis sapoꝛis ꝛ sufficientis vigoꝛis aliq̄lis stipticitatis.Scd̄m est exasperatio gutturis siue raucedo quā inducūt aliq̄ vina intēse rubedis ꝓꝛ eo/rū siccitatē ꝛ terrestreitatē.Et istd̄ nocumētū etiā ꝯtigit ex vinis rubeis patrie brabātie ꝓꝛ eoꝝ stipticitatem ꝛ terre/streitatē.ꝛ maxie qñ musta sūt vina p̄dicta istd̄ nocumētuꝫ scd̄m ꝯtingit.non tñ ꝑmū.qꝛ mustū magne rubedis solet inducere vētris fluxū ꝓꝛ feces suas terrestres cū eo mixtas q̄ sui moꝛdicatōe moꝛdicāt intestina.ex q̄ moꝛdicatōe flu/xus vētris causaꝛ.ꝛ tale vinū nō dꝫ bibi mustū.i.q̄ꝫdiu fue rit turbidū ꝛ bulliēs.qꝛ ex q̄ ipm est moꝛdicās ꝓꝛ suas fe/ces terrestres.ab eo etiā eleuaꝛ fum⁹ moꝛdicans.q̄ ad cere brū veniēs sui moꝛdicitate moꝛdicat oculos atꝫ rubificat Et istd̄ etiā intelligēdū est d̄ istis mustis patrie brabantie

siue rubeis siue albis ꝓpter eorum terrestreitatem. Causa aūt quare iste fumus ē mordificatiuus ē. quia vinū a quo dissoluitur ē mordificatiuū Iā vt dicit Gal. j. pti. aphorismo. in cō. illius aphor. et quod crescūt quicquid a quolibet re dissoluitur ei vñ dissoluitur necesse est vt assimiletur.

Allea. nux. ruta. pira. raphanus. et tiriaca.
Hec sunt antidotū contra mortale venenum.

In hoc textu ponūtur sex medicie valētes ꝯ venenū. Prima ē alleū quod maxie valet ꝯ nocumēta ꝓuenire solētia ex mala aqua. et maxie valet ꝯ potū male aque. de quo dicit Sera. in aggrega. c. de eo quod quū sumitur alleū et post bibitur aqua corrupta nō nocet aqua illa potāti. Et idē innuit Aui. ij. cañ. c. de eo. et in. j. c. de ꝯseruatōe iter agentis a nocumēto diuersarum aquarum. Et istud idem etiā operatur cepe. vt vult Aui. ij. cañ. c. de eo. et sic pōt ꝯprehēdi sub alleo. de eo etiā dicit Aui. in. j. loco pall. quod cepe ē vt tiriaca malarum aquarum. et maxie cū aceto. quia cepe ē subtiliatiuū incisiuū abstersiuū cū stipticitate et apit fortiter. vt vult Aui. ij. cañ. c. de eo. Et ē calidum in tertio. quare calefacit malas aquas ꝓhibēs ne sua frigiditate stomacho noceāt. et subtiliat grossas faciēs eas cito penetrare. Et acetū huic ꝑmixtū vigorat ꝟtutē eius in subtiliatōe et penetratiōe aquarum. et ꝓhibet a siti quā inducere solet cepe comestū. Et eadem rōne verificatur de alleo. Et ergo etiā dicit Aui. in. j. loco pall. quod allea comedenda sunt aquis grossas et turbidas. quia subtiliant eas. cito descendere faciūt et ꝓhibent ne stomacho noceāt et intestinis. et ne venas opilēt. Alleum prterea comestum ante iter et post hoc. ex melioribus rebus est et ꝯueniētioribus illis qui veniūt ab aere frigido vel qui vadūt ad eū. vt innuit Aui. i. j. c. de regēdo iter agentē in frigore et ꝯgelatū. Et ex isto sequitur quod alleum multū valet iter agētibus et ꝑ diuersas terras eūtibus et diuersis potibus vtētibus. iuxta illud metricū. Allea qui mane ieiuno sumpserit ore. Hunc ignotarum nō ledit potus aquarum. Hec

diuersoꝝ mutatio facta locoꝝ. Ualet p̄terea alleū ad pūctu ra ꝟmiū venenosoꝝ ꝛ morsuz serpētū qn̄ bibit̄ cū vino. qd̄ Aui. ij. can̄. c. de eo se dicit fuisse exptū. ꝛ ꝯfert etiā morsui canis rabiosi ꝛ qn̄ fit emplastꝝ ex alleo ꝛ folijs fic⁹ ꝛ cimi no sup morsū migal' ꝯfert vt ibidē dic̄ Aui. Cepe vero ꝑm Aui. ij. can̄. c. de eo. ꝯfert etiā morsui canis rabiosi cū linit̄ sup ip̄m aq̄ ei⁹ aut emplastrat̄ ex eo cū sale ꝛ ruta. ꝛ cepe qd̄ comedit̄ expellit nocumētū vētositat̄ꝫ venenosoꝝ. Et dixe rūt q̇dā ꝙ ip̄m generat ī stomacho hūorē hūidū plurimū frāgētez nocumentū venenosoꝝ. Notādū est circa istud ꝙ alleū ꝛ cepe ꝛ sil'r etiā porrū via cibi nō ꝯpetūt tpat̄ꝫ corpi bus nec calidis. ꝛ sp̄ealit̄ cruda. paꝝ ei nutriūt ꝛ male nu triūt. generāt sāguinē acutū ꝛ pungitiuū. grossos hūores tn̄ subtiliāt ꝛ viscosos icidūt. ꝛ postq̄ꝫ decocta sūt. ꝑdūt pū gitiuitatē. ꝛ adhuc r̄manet ꝟt⁹ incisiua ꝛ subtiliatiua. vnde mag̃ cocta ꝯpetūt q̄ꝫ cruda. Porri ei sunt calidi ꝛ sicci et dāt corpi alim̄tū illaudabile ꝛ oculis nocēt ꝛ generant sā guinē nigꝝ ꝛ melācolicū ꝛ sōnia t̄ribilia ꝛ neruos ledūt rō ne pūgitiuitat̄ꝫ coꝝ. nocēt dētibꝫ ꝛ gingiuis. ꝛ null⁹ coleri cus nec melācolic⁹ eis vtat̄. ꝛ sp̄ealit̄ crudis. Cepe calide sūt ꝛ hn̄t hūiditatē supfluā t̄restrē cū hūiditate aq̄sa subti li idigesta. Si comedāt̄ cruda generant ī stōacho hūores malos ꝛ putrefactibiles ꝛ corruptibiles. ꝛ īducūt somnia mala ꝛ t̄ribilia ꝛ dolorez capit̄ꝫ. ꝛ nimi⁹ vsus eaꝝ disponit hoīez ad memoriā deꝑdēdā ꝛ ꝑturbat ītellectū ꝛ ꝑduc̄ ad demētiā. Sꝫ si comedāt̄ cocte cū aq̄ laudabiliū carnium laudabilit̄ iuuāt digestōꝫ ꝛ minuūt̄ caꝝ nocum̄ta et tēpāt cibaria frigida cū q̇bꝫ decoquūt̄. sꝫ meli⁹ ē eis nō vti. Allea calida sūt ꝛ d̄clināt ad aliq̄lē hūiditatē. sꝫ min⁹ q̄ꝫ cepe. va lēt ꝯ vētositatē ꝛ valēt ī tussi. ꝛ bn̄ screare faciūt. sꝫ nocēt vi sui ꝛ dolorē capit̄ꝫ īducūt. ꝛ sūt tiriaca rusticoꝝ. Et sic p̄di cta solū ꝯueniūt his q̇ fleumaticū aut grossū viscosū hūo rē hūerit. Colerici ꝟo a p̄dict̄ꝫ abstineāt. Scd̄a ē nux d̄ q̄ dic̄ Aui. ij. can̄. c. d̄ ea ꝙ ip̄a cum ficubꝫ ꝛ ruta est medicina

oib⁹ venenis ⁊ ex ea cū cepe ⁊ sale fit emplastꝝ sup morsuȝ canis rabiosi. Et istō maxīe ītelligit̄ de nuce sicca añ cibū sūpta mō p̄dicto. Et circa istō vlteri⁹ sciēdū ē q̄ nuces sicce peiores sūt recētib⁹ ⁊ hūidis. q̄ʒ sicce magis vnctuose sūt. rōne cui⁹ in colerā ꝯuertūt̄. ⁊ inducūt capitis dolorē ⁊ oculos turbāt. ⁊ v̄tiginē generāt. ⁊ spēalit̄ sūpte p⁹ cibū ⁊ lingue paralisim īducū. vomitū ꝓuocāt ⁊ vesicas ī ore faciūt. Et habētes stōachū colericū maxīe dn̄t euitare nuces siccas. et q̄nto antiq̄ores tāto peiores sūt. Recētes āt mi⁹ male sūt. q̄ʒ n̄ sūt tāte vnctuositatis. ⁊ iō n̄ generāt dolorē capitis aut v̄tiginē ⁊ sil'ia sic̄ sicce. ⁊ rōe hūiditatis lubrificātis laxāt vētrē et si aliq̄ntulū torreāt̄ ⁊ comedāt̄ p⁹ cibū. ꝯp̄mūt cibū sūptū. Et sic pȝ q̄ nuces recētes sūt magis ꝯueniētes corꝑib⁹ sanis q̄ʒ sicce. Tertia ē ruta de q̄ dic̄ Aui. ij. cañ. c. de ea q̄ resistit venenis. Et postea subiūgit. Et q̄ sibi timet ne ī potu sumat venenū ⁊ pūgi a venenosis bibat de semīe ei⁹ pond⁹ dragme vni⁹ cū folijs suis cū vino. ⁊ ꝓp̄e si bibit̄ cū nuce ⁊ bolo oib⁹ ꝯtritis ⁊ ꝯmixtis. Et dic̄ Ari. ī de aīalib⁹ q̄ cū mustela vult pugn̄re cū serpēte siue cū bufone. ipa comedit rutaȝ vt interficiat eū. q̄ʒ odor rute ē inimic⁹ veneno Vñ comestio rute cū ficub⁹ ⁊ amigdalis dulcib⁹ ī mane p̄ƀuat a veneno. Notādū circa istō q̄ duplex ē ruta q̄dā domestica et alia siluestris. Domestica melior siluestri ē. q̄ʒ siluestris ⁊ maxīe sicca. calida ⁊ sicca ē in q̄rto ḡdu. q̄re pl'imū sumere de ea est ꝑniciosū. Domestica v̄o hūida. calida ⁊ sicca ē in scđo ḡdu. sicca v̄o ī tertio. ⁊ ē incisiua resolutiua carmīatiua vētositatū. ⁊ istō maxīe ꝯuenit sicce. Nā dic̄ Sera. c. de ea. q̄ ē de reb⁹ magis ꝯferētib⁹ inflatōib⁹. i. vētositatib⁹. sȝ in hūida est inflatio. Itē ruta vehemēt̄ acuit visū. ⁊ ꝓp̄e succ⁹ ei⁹ cū succo feniculi ⁊ melle collirio facto ex ea aut comesta vt dicit Aui. ij. cañ. c. de ea. Quia tñ in succo rute q̄daȝ est bauracitas nocēs oculo. iō ruta p̄t applicari oculo vētilando. ita q̄ solū vapor siue fumalis euaporatio ei⁹ ⁊ nō substa rute ad subaȝ oculi ꝯtigat. Quarta ē pira d̄ q̄b⁹ di. Aui. ij.

cañ.c.de eis qꝫ sũt cura fũgoꝝ mortificãtiũ. Et qñ coquũt isti fũgi cũ piris mĩorat nocumẽtũ ipoꝝ. Uel pt iste textus verificari ꝺ piris aromaticis q̃ sui aromaticitate spũs ꝯfortarẽt. ⁊ sic nocumẽtũ veneni repellerẽt. Quita ē raphanꝰ ꝺ q̃ dic̃ Aui. ij. cañ. c. de eo. qꝫ ꝯfert morsui vipere. ⁊ cuꝫ vino morsui cornute etiã. Et semẽ eiꝰ ꝯfert venenis ⁊ ꝟmibꝫ venenosis. Et si ponat fructꝰ eiꝰ sup scorpionẽ morit. ⁊ aq̃ eiꝰ ē expta ĩ h̃. ⁊ ē fortior. Et si momorderit aliquẽ scorpio q̃ raphanũ comederit nõ nocebit ei. Et ꝯfert etiã ꝓfocatiõi q̃ fit a fũgis mortiferis. Uel pt dici qꝫ raphanꝰ valet ꝯ venenũ. qꝛ ꝓuocatiuꝰ est vomitꝰ. ⁊ sic ꝑ vomituꝫ stõachꝰ purgat a malis hũoribꝫ si q̃ ĩ eo sint. Et circa istꝺ sciẽdũ ē ꝺ raphanor radice q̃ sũt ꝓpinq̃ in ꝯplexiõe qꝫ nocẽt corꝑibꝫ colericis generãt em̃ sãguinẽ acutũ ⁊ pũgitiuuꝫ. Et raphanꝰ ē malꝰ stõacho faciẽs eructuare. ⁊ generat hũorẽ grossũ. ⁊ si digestiua sit debil generat hũorẽ crudũ. hꝫ tñ ꝟtutẽ subtiliatiuã ⁊ incisiuã. Quidã aũt comedũt radicẽ ⁊ raphanũ post alios cibos ad ꝯfortãdũ digestionem. de q̃ admirat Hali. Uñ veꝝ ē qꝺ expientia docet. Et dicũt sapiẽtes medici qꝫ si comedãt post aliũ cibũ iuuãt ad digestõeꝫ ⁊ descẽsuꝫ eiꝰ ⁊ vẽtrẽ laxãt. Sꝫ si comedãt añ aliũ cibũ ĩpellũt ad supiora ⁊ vomitũ inducũt. Bonũ ē aũt qꝫ comedãt cũ aceto ⁊ sale pꝰ alios cibos ⁊ in modica q̃ntitate. Ueꝝ ē tñ qꝫ ocul nocẽt ⁊ capiti. Ra. ꝟo ĩ almã. dic̃ qꝫ raphanꝰ lõgã faciẽdo morã in stõacho ĩcidit fleuma. cuiꝰ folia cibũ digerũt ⁊ appetitiuã adiuuãt qñ paꝝ sumit de eis. Sexta ē tiriaca. q̃ a toto genere valet ꝯ venenũ. ⁊ iõ valꝫ tam rõnabilibꝫ q̃ꝫ brutis ꝯ venenũ tã frigidũ q̃ꝫ calidũ. Et sub tiriaca pt ꝯp̃hẽdi metridatũ qꝺ sil̃e opat. De tiriaca ei dic̃ Aui. vj. ĩ trac. iij. c. j. Scias qꝫ canon maximꝰ in curatõe veneni ē ꝯfortatio caloris innati ⁊ excitatio ipsiꝰ ad expellẽdum. sic̃ facit tiriaca De tiriaca ꝟo ⁊ metridato sil̃ dic̃ Aui. vj. ĩ trac. j. c. ꝺ medicĩs cõibꝫ ad venena. Sũt medicĩe q̃ ꝯrie sũt veneno. q̃re ñ ꝑmittũt ipm ꝑuenire ad cor. ⁊ sũt sic̃ tiriaca ⁊ metridatũ.

Raphanus

Tiriaca

Aer sit mundus habitabilis ac luminosus
Nec sit infectus nec olens fetore cloace

In h textu notant quattuor circa electioz aeris habitabil. quorum pmu est quod homo debet eligere aerem mundu. i. non infectu vaporibus, quia aer immundus alterat cor secundum complexionem illius quod sibi commiscetur, sic innuit Haly. in tegni. in com. illius can. Omnia h ei. etc. Secundum est quod homo debet eligere aerem luminosum. Aer enim turbidus inducit in corpore tristiciam et pigriciem. quia aer turbatus commiscet humores. et turbidus ad cor pervenit. quare ex ipso et humoribus grossi et turbidi generantur spiritus animam tristificantes et pigriciem inducentes. Nihil est ergo quod magis iocundum facit hominem atque minus gravem quam in claro aere ambulare vel mane surgere. Tertium est quod homo debet vitare aerem infectum. cuiusmodi est aer in quo fiunt strages. communiter enim in locis in quibus processit maxima hominum interfectio sequitur pestis et in locis vicinis Aer enim infectus quando inspiratur inficit spiritus in nostro corpore. Quartum est quod homo debet vitare fetorem cloace. Et per h innuuntur infectiones particulares aeris. cuiusmodi est infectio aeris latrinarum vel fossearum quorumque vel locorum in quibus proijciuntur cadauera mortua et ossa mortuorum. et aeris vicini aque in qua putrescit linum vel canapus. Aer enim taliter infectus inficit spiritus nostri corporis et maxime cerebro nocet. Et hinc est quod dicit Auicen. ij. in doc. ij. c. ij Et aer quidem dum est temperatus et clarus neque substantia extranea complexioni spiritus contraria ei admiscetur est sanitatem efficiens et ipsam conservans. et cum mutatur contrarium sue operationis operatur. Et pro maiori declaratione predictorum sciendum est quod aer necessarius est in regimine sanitatis dupliciter. primo quidem propter refrigerationem cordis. secundo propter expulsionem fumosarum superfluitatum tribulantium spiritum et calorem innatum. Sicut enim in exterioribus nos videmus quod ignis sine euentatione aeris suffocatur et extinguitur. sic etiam imaginari debemus quod spiritus et calor innatus indigent aere ipsum nutriente conservante et obtemperante. Obtemperatio igitur caloris innati fit per aeris attractionem et eius depuratio fit per aeris ex-

pulsionez. Primū q̄dē fit p motū attractōis. z scd̄m p motū expulsionis. Si igit̄ aer attract⁹ sit fetidus z impurus corrumpit̄ calor z sp̄us innatus Aer igitur deb3 esse bone substātie cui ñ admiscet̄ aliq̄d ex vaporib⁹ nec fumositate extranea. Nō eñ deb3 esse aer turbidus nec nebulos⁹ nec malis vaporib⁹. ad mixt⁹ hic eñ aer humores conturbat z animū ɔtristat vt dictū est. Et deb3 eē discooperi⁹ celo et nō īter parietes z tecta ɔstrict⁹. z vt sit ad vnū dicere. maxīe euitād⁹ ē aer īclusus z nō euētat⁹ Uex ē tñ q tpe epidimie in quo accidit aeris putrefactio cōmunis. eligēd⁹ est aer inclusus. Unde tempibus illis bonum ē manere in domib⁹ z tenere fenestras clausas ne aer putrefact⁹ īgrediat̄. s3 alius aer discooptus melior existit. Euitādus ē preterea in regimīe sanitatis aer cui miscēt̄ vapores lacuū3 z pfūditatum aquā putridam ɔtinentiū. z olerū taliū q̄lia sunt caules z eruca et silīa. z arborū viscositatū malaꝝ. quales sūt ficus z nuces. Ampli⁹ eligend⁹ est aer in q̄ sufflāt vēti ex terra alta vel equali Et multū etiā solicitari debem⁹ q aer nō excedat in aliq̄ qualitatū p̄maꝝ. s. caliditate frigiditate humiditate et siccitate. Q ō si forsan cōtigerit. obtempetur p artem. q̄tum possibile est. Et ista colligunt̄ ab Auicē. ij. j doc. ij. c. diuersis.

Si tibi serotina. noceat potatio vini.
Hora matutina rebibas. et erit medicina.

Jn h̄ textu ponit̄ vnū documentū z est q si q̄s male valuerit ex sumptōe vini de nocte siue tpe serotino. tal' in crastino d3 iterato sumere vinū. Unde potatio vini nocturna potest inducere ebrietatē siue sitim matutinā3. vel p̄t īducere supcalefactionē corporis. Si vero īducat supcalefactionē corporis. tūc maxim⁹ error est de mane iterū sumere vinum. q2 est addere ignē igni. Si vero homo īcurrat ebrietatē cū aliq̄li nausea. tūc d̄ mane bonū ē sumere vinū

quia ex sumptõe vini. de facili tũc ꝓuocat᷑ vomit⁹. ex q̃ seq̄
tur mũdificatio stomachi. q̃ mundificatiõe facta. de facili
cessat nocumentũ ebrietatis ꝛ nausea. Et ꝓpt̃ h̄ ꝯsulit ypo.
semel in mẽse iebriari. vt ex ebrietate ꝓuocet᷑ vomit⁹ q̇ est
maxime ꝑseruatiu⁹ ab egritudinib⁹ cronicis. i. lõgis ꝛ ma-
lis. Si etiam ex potatione vini nocturna ledat᷑ aliq̇s. et h̄
ꝓpt̃ inconsuetudinem potandi vinum. tũc de mane p̃t ꝯce
di vinum vt assuescat. ꝛ sic min⁹ ledit᷑ a sumptõe vini. A cõ
sueto eñ minor fit lesio vt vult ypo. ij. amphorismorũ ibi.
Ex multo tp̄e ꝯsueta ꝛc̄. Si vero ex potatõe vini nocturna
sequat᷑ sitis matutina. illa est mendosa. que curatur potio-
ne vini. magis tamen sedatur potatione aque. Et qꝛ iã di-
ctum est de lesione ꝛ sumptione vini. Sciendũ est q̄ hõ de
bilis cerebri. ꝛ etiam cuiuscũq̧ alteri⁹ ꝯditionis sumope-
re cauere debet a freq̄nti ebrietate. Frequẽs ebrietas f̃m
Aui. in. iij. c. de regimine aque ꝛ vini inducit sex incõmoda
in corpe humano. quorũ p̄imum est corruptio ꝯplexionis
epatis. qꝛ vinum sup̄flue bibitum ad epar veniens vel su-
perflue resoluit calorem ipsi⁹. vnde amittit v̄tutẽ sangui-
ficam. ꝛ loco sanguĩs generat aq̇sitates efficiẽtes ydropi-
sim vel incendit epar ꝛ humores ei⁹ vnde generat᷑ lepra vł
mania. Scd̃m est corruptio ꝯplexionis cerebri ꝓpt̃ assidu
am eleuatõem fumoꝝ vini ad ip̄m. disponẽtiũ calidũ cere
brũ manie ꝛ frenesi. ꝛ frigidũ epilẽsie litargie appoplexie ꝛ
subeth. Tertiũ est debilitas neruoꝝ. videm⁹ eñ bibulos
inebriari solitos tremere caput ꝛ mẽbra. ñ soluȝ ĩ senio. sȝ
etiã in senectute ꝛ iuuentute q̄nq̧. Quartũ est egritudĩes
neruoꝝ sicut spasmus ꝛ paralisis. qꝛ vinum sup̄flue accep
tum sepe in stomacho acetũ efficit᷑. qd̃ valde nocet neruis.
Sepe q̄ȝ ꝯuertit᷑ ex defectu digestionis in aq̇sitates indi-
gestas q̃ neruos remolliũt. Et sepe ducit hũores grossos
ad neruos q̄b⁹ distendũt᷑ vel ꝯtrahunt᷑. Quintum est ap-
poplexia ꝓpter humiditates cerebri multiplicatas a vino.
ita vt totalit̃ opilẽt vias spirituũ aĩaliuȝ a cerebro ĩ mẽbra.

Sextū ē mors subitanea dū. s. stertēdo ⁊ dormiēdo vic anhelit⁹ mł̄titudie vini vel hūiditatū ex eo generataꝝ claudit̄ ⁊ ebri⁹ suffocat̄. Et lȝ vinū īmoderate sūptū p̄dicta īducat nocumēta. moderate tn̄ sumptū mł̄ta inducit iuuamēta. Tāgit enī̄ Aui. c. p̄all̄. q̄nqȝ ei⁹ iuuamēta. Primū est q̄ ē bonus cibi penetrator in toto corp̱e. i. facilē efficit penetrationē cibi cui immiscet̄ ad oīa mēbra sui caloris subtilitate ⁊ ꝯueniētia ī ꝓprietate occulta Scōm est q̄ incidit ī fleuma. ⁊ ꝫ suis calore ⁊ subtilitate sube. resoluit ip̄m coaptādo expulsioni vias aperiēdo. ⁊ naturā ꝯfortādo ad expulsioneȝ. Tertiū est q̄ incidit colerā rubeā in vrina ⁊ alijs euacuationibꝫ vt sudore egestione ⁊ resolutōe insensibili. Et istō intelligēdū est de vino subtili subrubeo vel albo qd̄ vel debile sit ex nat̄a sui vel fortiter limphatū. Alioq̄n multiplicaret colerā p̱ ꝯuersionē ip̄i⁹ in eā et sup̱calefactōeȝ epatis ab eo. Quartū est q̄ facit melācoliā. q̄ grossa ē ⁊ tardi motus. faciliter labi p̱ cannales ꝓprios ab epate ad splenē. ⁊ a splene ad os stomachi. ⁊ tādē a corp̱e cū fecibꝫ exire. ⁊ flectit seu rep̄mit nocumētū melācolie ꝓpt̄ ꝯ̄rietatē ī ꝯplexiōe et mō sube ⁊ in effectibꝫ. Nam melācolia tristiciā pusillanimitatē ⁊ auariciā parit. Uinū ꝟo gaudiū. audaciā. magnimitatē. ⁊ liberalitatē. Quintū est q̄ resoluit omēs modos seu spēs latitudis. nisi mł̄ta q̄litas extranea fuerit eis sociata. q̄r vinū resolutos sp̄us abūde reparat. ꝟtutem ꝯfortat. hūiditates relictas ī musculis. neruis. cordis. et iūcturis tollit aut minuit. Et si fuerit op⁹ hūectatiōe vt ī lassitudīe arefactiua vinū velocit̄ humectat dūmodo limphet̄. Preter ꝫ aūt iuuamēta pl̄a alia inducit. Qm̄ ei velocit̄ ⁊ subito nutrientiū est vinū. calorē ⁊ sp̄m̄ nat̄alē ꝯfortat. ⁊ totum corp⁹ calefacit. ingeniū clarificat. irā cōpescit. tristiciam remouet. libidinē incitat. ⁊ sup̱ oēs pot⁹. semicrudos humores digerit. Et vt sit ad vnū dicere. Uinū reddit hoīeȝ virilē ⁊ ꝭm aīaȝ ⁊ ꝭm corp⁹. vn̄ ceter̄ paribꝫ nō bibentes vinū sunt effeminati respectu bibentiū vinum.

Gignit et humores, melius vinum meliores.
Si fuerit nigrum, corpus reddet tibi pigrum
Uinum sit clarūq₃ vetus subtile maturum.
Ac bene limphatū saliens moderamie sūptū.

Hic pmo ponit̄ vnū documētū d vino. ꝛ ē q vinū meliꝰ meliores generat hūores. ꝛ cā est. qꝛ q̄nto massa hūoꝝ est melior. tāto hūores ex ea geniti meliores eē debēt. Deinde subdit̄ q vinū nigꝝ īducit pigriciā ī corpe. Et cā ē. qꝛ vinū nigꝝ grossiꝰ ꝛ terrestriꝰ ē r̄liq̄s. ḡ spūs ab eo geiti grossi sūt. Juxta aliā auctoritatē Gali. ꝑus al. Quicq̄d de aliq̄ re dissoluit̄ ei vn̄ dissoluit̄ necesse ē vt assimilet̄. spūs āt grossi faciūt corpꝰ ḡue siue pigꝝ. Deinde ponūt̄ septē documēta circa electōꝫ vini. Primū ē q dꝫ eligi vinū claꝝ. tale eī qꝛ subtile est spūs subtiles ꝛ claros generat. Scdm ē q dꝫ eē vetꝰ. id ē. nō nouū. nouū eī vinū siue mustū ceterꝭ paribꝫ faciliꝰ inebriat. fluxū vētrꝭ ꝓuocat. atꝫ colicā īducit et cetā accidētia. posteriꝰ dicēda ibi. Jmpedit vrinā. Nec ē ītelligēdū q vinū oīno dꝫ eē vetꝰ. tale em̄ ꝑm Aui. i. j. c. de regie aq̄ ꝛ vini. est q̄i medicīa. ꝛ nō sic potꝰ. i. magꝭ inest ei v̄tꝰ alternatīa corpis ad caliditatē ꝛ siccitatē q̄ꝫ v̄tꝰ alterabilitatꝭ a corpe p opꝰ nutritōis ꝛ ē pauci nutrim̄ti. qꝛ ē spoliatū a fece ꝛ a viriditate quā ꝑhabuit ꝛ pene ignē factum. ꝓpt̄ qđ ī Aggre. scribit̄. c. d vite. auc̄tate Gali. q est calidū et siccū ī tertio gͣdu. Tertiū ē q vinū dꝫ eē subtile. Sbtile eī vinū multos spūs ꝑcreat atꝫ subtiles. grossū āt grossos. Quartū ē q vinū dꝫ eē matuꝝ ꝛ nō stipticū. Uinū eī stipticū abscīdit oēs spēs euacuatōnis. vt vult Gal̄. ī com. illiꝰ cañ. iij. pti. regis acutoꝝ. Sciēdū etiā ꝛc̄. Et ḡ nocet corpibꝫ indigētibꝫ euacuatōe p vrinā et oībꝫ mēbrꝭ supioribꝫ. vt ibidē etiaꝫ dicit Gal̄. Ueꝝ est tn̄ q vinū stipticū ꝯueniēs ē infirmitatibꝫ accidētibꝫ ī intestīs. vt ibidē dic̄ Gal̄. et etiā supiꝰ dictum est Remouet̄ tn̄ stipticitas a vino p ml̄tā ꝯmixtiōeꝫ aq̄. vt ibidē etiā vult Gal̄. Quintū est q vinū dꝫ eē limphatū. qꝛ p h̄

remittit vinū a sua fumositate. ꝛ sic minꝰ inebriat. Et istud est verū de vino subtili. Vinū tñ grossū si limphetur citiꝰ inebriat. qꝛ ꝑ hoc subtiliatur ꝛ magis fumosū efficitur. Et de isto vino intellexit Aui. qñ di. in. c. de regie aque ꝛ vini ꝙ vinū limphatū citiꝰ inebriat ꝙ̄ vinū purū. Sextū est ꝙ vinū dꝫ esse saliēs cū ꝓpinatur. ꝛ est de ꝯditōibꝫ boni vini ꝑus dictis. Septimū est sumptū ex ꝯditōe bibētis ꝛ nō vini. ꝛ est ꝙ vinuꝫ dꝫ tēꝑate sumi. qꝛ temꝑate sumptū acuit ingeniū. ꝛ īducit iuuamēta ꝑus narrata. Ex p̄dictis oībꝫ ꝯcludi p̄t ꝙ vinū eligibiliꝰ ꝛ meliꝰ in sanitatis regīe est vinū mediū seu eq̄le inter vetustatē ꝛ nouitatē. ꝛ est clarū ad rubedinē trahēs bonuꝫ habēs odorē ꝛ eq̄lis saporis. qđ nec acre. nec acutum. nec dulce sit. qđ nō fumosū nec grossū nec valde subtile. sꝫ ad subtilitatē declinās. qđ etiā inter fortitudinē ꝛ debilitatē obtinet mediocritatē. qđ etiā nō creuit in saxosis ꝛ lapidosis mōtibꝫ. nec in terra simplr̄ plana ꝛ arabili. sꝫ in terra montuosa v̄sus meridiē discooꝑta. ꝛ in regione nō nimis calida nec nimis frigida. Et ista partim colliguntur ex Auic. in ꝑmo loco p̄all'. Circa regimē vini q̄ ad etates notāde sunt tres regule q̄s ponit Aui. ī ꝑmo loco p̄all'. Prima ē ꝙ dare vinū pueris in potu est sic ignē addere igni ī lignis debilibꝫ. eo ꝙ pueri vehemēter rari sūt. ꝛ de facili inflāmabiles ꝓpter abundantiā sui caloris innati ꝛ sūt debilium neruorū ꝛ debilis cerebri. q̄re ledit eos multiplr̄ vinū ꝛ inflāmatione facili ꝛ ꝑcussiōe cerebri ꝛ neruorū sua penetratōe facilima ꝛ fumatōe copiosa. Cum igitur pueris vinū in potu datur calor eiꝰ inflāmabil' calori pueri inflāmabili additur ī corpe pueri. qđ est pauce resistentie. sicut debile lignū vel arūdo sicca vel stipula arida ante faciem ignis. Secūda regula est ꝙ seni semꝑ potest dari vinum in potu quantū tollerare potest sine nocumēto. scꝫ q̄ntum appetit appetitu naturali ꝛ regulato. Sicut eñ veteres ocree aride ꝛ rugate renouantur oleo. leniuntur ꝛ applanantur. sic corda senum potu vini electi. sicut vini beluacēsis. Senes eñ frigidi sūt ꝛ a vino

calefiāt. ꝛ hñt spm̄ tristē ꝛ abūdāt ī melācolijs. ſꝫ vinū exhi-
larat eos ꝛ melācolias repmit. cōit male dormiūt. vinū ꝓo
ꝓuocat ī eis somnū. Ad opilatōes ꝓni sūt q̄s vinū aperit.
ꝛ eas ꝓhibet Et sic sic vinū ē puerꝫ ꝯrijssimū. ita senibꝫ vtilis/
simū Tertiū ē vinū tꝑate dādū ē iuuenibꝫ. tꝑate q̄dem ꝑm
mēsurā q̄titatiuā ꝛ decētē limphatōeꝫ. Lꝫ eī iuuenes sint
calidi sic pueri. tñ hñt mēbra solidiora. neruos ꝛ cerebꝝ for
tes. q̄bꝫ potent resistūt nocumētꝫ potꝰ vini Cōseq̄nt etiā dic
ex potu vini sobrie sūpti iuuamēta plīma. vicꝫ eductōꝫ cole
re. corꝑale robur. ꝛ īgenij acumē. abūdātiā spirituū subti/
liū ꝛ paruoꝝ

Non sit acetosa ceruisia sed bene clara.
De validis cocta granis satis ac veterata.

Jn isto texto ponūt q̄nq͡ȝ circa electōꝫ ceruisie. Quorū
ꝑmū ē qꝫ eligi ceruisia ñ acetosa. qꝛ acetosa nocꝫ stōacho
Acetū eī nocꝫ neruis ꝑm Aui. ī plibꝫ passibꝫ. Jā stōachꝰ ē
mēbꝝ valde neruosū. ꝛ ħ q̄ ad eiꝰ orificiū. Scōm ē qꝫ ceruī
sia dꝫ eē clara. qꝛ turbida opilat atꝫ calculos nocꝫ nimiū.
īpiguat ac inflatōꝫ īducit. atꝫ breuitatē ālelitꝰ. ꝛ ē mltorū
fleumatū generatīa. Tertiū ē qꝫ eligi ceruisia ō bonis ḡ
nis ñ corruptꝫ. s. ō optio ordeo. tritico. siue auena. qꝛ q̄to
ḡna sūt meliora. melior ex eis generat hūor. Quartū est qꝫ
ceruisia dꝫ eē bñ cocta. qꝛ meliꝰ digerit ꝛ amicabiliꝰ a naꝛa
recipit. ꝛ nocumēta q̄ ꝓueniūt ex bibitōe eiꝰ meliꝰ tolerant.
Ceruisia eī ñ bñ cocta vētositates ī vētre īducit torꝛōꝫ īfla
tōeꝫ atꝫ colicā. Quītū ē qꝫ ceruisia dꝫ eē ātiq̄ ꝛ a fecibꝫ mū/
data nō nimiū recēs. Recēs eī ceruisia inducit eadē nocu
mēta q̄ ceruisia nō bñ cocta. ꝛ cū ħ ō se facilime īducit strā
guiriam.

De qua potetur stomachus nō inde grauetur.

Hic ponit vnū documentū circa vsum ceruisie. ꝛ est qꝫ
vtēs ceruisia dꝫ ea vti tꝑate sic qꝫ nō grauet stomachus vel

inducatur ebrietas. Ebrietas cī q̄ ex ceruisia puenit deterior est ea q̄ ex vino ē τ magis durās. cū de ceruisia fumi τ vapores eleuati ad caput sūt grossi. q̄re min⁹ resolubiles sūt q̄ᵹ q̄ ex vino eleuāt. Et ē h̄ sciēdū q̄ ī pncipio prādij vl' cene ceteris paribꝫ vtili⁹ ē īcipe suū potū a ceruisia q̄ᵹa vino. Cui⁹ cā est q̄ ī pncipio mēse corp⁹ ē famelicū. τ sic stōach⁹ añ pncipiū sūptōnis cibi famelic⁹ erat. τ sic traxit supfluitates a mēbris. Si ḡ vinū ī pncipio mēse daret ex q̄ nata maxie trahit vinū. q̄ de se maxie nutritiuū ille supfluitates. s. a stomacho tracte sil' cū vino ad ptes corpis traherēt. s3 nata ñ ita auide trahit ceruisiā. Sil'r ceruisia lauat hūores adherentes orificio stōachi. Et p̄pt' illā cām medici ꝯsulūt q̄ ī maxia fame debeat pus puocari vomit⁹ q̄ᵹ cibꝫ sumat vt ille supfluitates a stōacho famelico tracte euacuēt ne ꝯmisceāt cum chilo. Sil'r timēs sitim ex nimia potatōne vini d3 bibere ceruisiā. Ipa eñ sitim mēdosam rep̄mit.

Temporib⁹ veris. modicū prandere iuberis.
Sed calor estatis dapib⁹ nocet immoderatis
Autumni fructus. caueas ne sint tibi luctus.
De mensa sume. quantū vis tempore brume.

In h̄ passu determiat ꝯ q̄ᵹtitate cibi sumēdi f'm diuersitatē tēpoꝝ q̄ttuor āni. q̄ sūt. ver. estas. autūn⁹. τ hyems. τ dicit text⁹ p̄mo q̄ tpe veris debē⁹ modicū prādere. i. paucū sumere cibū. Et idē vult Aui. ij. c. doc. ij. c. vj. ď regie tēpoꝝ cu3 rectificatōe aeris. Et rō h⁹ ē vt ibidē etiā vult Auic. q̄ tēpe hyemis p̄pt' gelositatē. exercitij puitatē. τ resolutōis p̄hibitionē mlt'iplicāt hūores crudi τ maxie fleumatici q̄ p̄pt' p̄portionabilitatē tpis tūc maxie generāt. τ isti ī interioribꝫ corpis coadunāt p̄pt' frig⁹ circūstās. Uer aūt supueniens istos hūores crudos ī interioribꝫ coadunatos eliq̄t τ facit eos currere p totum corpus. q̄re nata tunc mltū occupat

d

circa digestnõz eoꝝ. Si ḡ tpe veris darer mag ꝙ̃titas cibi
nata a digestõe taliũ hũoꝝ fleumaticoꝝ ĩpediret ꝛ diuerte
ret. qꝛ ꝑ istos hũores ꝛ magnã ꝙ̃titatẽ ciboꝝ nimiũ ḡua/
ret. ꝛ sic tales hũores ĩ corꝑe manerẽt ĩdigesti. ꝛ currẽtes
ad aliqḋ mẽbꝝ illic egritudinẽ inducerẽt. Et ḡ sũmoꝑe ca
uere dẽmꝰ a mag ꝙ̃titate ciboꝝ ĩ vere. qꝛ diminutio ciboꝝ
tali tpe ẽ vnũ ḋ maxĩe ꝑseruãtibꝫ ab egritudibꝫ vers. vt vult
Aui. i. j. loco pall'. Et istḋ qḋ dictũ ẽ maxĩe ꝟitatẽ hꝫ ḋ me
dio ꝛ fine vers ꝛ ñ ḋ ĩitio eiꝰ. qꝛ ĩitiũ eꝰ hyemi assĩlat. ꝙ̃re tũc
hõ ꝑt nutriri sicĩ hyeme Et istḋ etiã ĩtelligẽdũ ẽ qñ ver ĩue
nit corpꝰ repletũ hũoribꝫ fleumatics crudis. Si eĩ ver in/
ueniat corpꝰ tꝑatũ ĩ hũoribꝫ. cibꝫ ĩ eo dãdꝰ ẽ ꝭm mẽsurã ca
loris innati ꝛ resolutõz ꝙ̃ fit a corꝑe. qꝛ tũc ablata ẽ causa.
ꝙ̃re diminueret cibꝫ. Et istḋ voluit ypo. j. ãpho. dum dixit
Uẽtres hyeme ꝛ vere calidissimi sũt nata ꝛ sõni longissimi
In his igit tpibꝫ oblatões ples dãde sũt. etẽm innatꝰ calor
est mltꝰ. nutrimẽto igit indiget ãpliori. Scḋo dicit ꝙ nĩ/
mia sũptio cibi nocet ĩ estate. Cuiꝰ cã est. qꝛ tũc tpis digesti
ua ꝟtꝰ est debil' cũ spũs ꝛ calor innatꝰ ꝗ sũt instrm ꝟtutum
mltũ sũt debiles ꝛ paꝝ resoluti ꝓpt calorẽ extrinsecũ vehe/
mẽtẽ trahẽtẽ eos ad exteriora. ꝛ ḡ mltꝰ cibꝫ nõ possꝫ digeri
Et circa istḋ sciẽdũ est ꝙ ꝓpt vehemẽtiã resolutõis hũidita
tũ tã substãtialiũ ꝙ̃ nutrimẽtaliũ corꝑis ĩ estiuo tꝑe gros/
sior ꝛ maior cibꝫ exhibẽdꝰ eẽt si ꝟtꝰ sufficeret ad digerẽduꝫ
talẽ ꝛ tantũ. sꝫ qꝛ nõ sufficit vna vice mltũ digerere cibum
paꝝ sepe ꝛ sepe ḋ eo dãdũ est. iuxta illḋ Gal'. j. ãphorismoꝝ
cõmento illiꝰ cañ. Et ꝗbꝫ semel aut bis. dicẽts. In estate ci
bus mltotiẽs erit dãdꝰ ꝛ paꝝ. mltotiẽs. qꝛ ĩdiget ꝓpt sepissi
mã dissolutõez. paꝝ ꝓpt ꝟtuts defectõz. Et lꝫ ĩ estate paꝝ ḋ
cibo sit dãdũ. mltũ tñ ḋ potu ꝑt dari cũ tũc resolutio ma/
xima fiat ꝛ desiccatio corꝑis et eleuatio calors suꝑ hũiduꝫ
ꝛ plꝰ sitiat hõ ꝙ̃ alio tꝑe. Uerꝝ ẽ tñ ꝙ potꝰ vini ꝛ ꝑcipue vi/
nosi puri minuẽdꝰ ẽ. qꝛ tale vinũ est facilit' inflammabile ꝛ
calorẽ tã acutum estu violẽto excãdescere facit. ꝛ ḡ si bibat

vinū miscēda ē mlta aq̄. et dimittat vinū vetus et forte. Ter/
tio dicit q i autūno dēmus cauere a fructibus saltē illius tpis vt
vuis. psicis. ficubus et silibus. vel saltē nō mltū d eis comedere
qr tales fructus generāt sāguinē dispositū ad putrefactōem
pt ebullitōem quā in corpe et hūoribus faciūt. et maxime si
fuerit i stomacho imūdo vel in cacochimico corpe recepti
q̄le corpus in autūno sepius occurrit. Et sic male tūc accidūt
egritudies. scz variole morbili et pestilētes. Pro maiori tn̄
noticia regīs. cibi et potus tpe autūni sciendū est q tpe autū/
ni dz euitari fames sitis et repletio mlti cibi in vna hora. vt
vult Ra. in almā. c. de regie corpis fm tpa. Vinū p̄tea qd
bibit tpe autūni vehement est limphandū vt corpus hume
ctet et calorē repmat. sz non supflue dz limphari intantum
q̄tum in estate. neq supflue dz tūc bibi. qr tūc nata debili
tata non sufficeret ipm regere et digerere et nimis limpha/
tū calorē obtūderet et mltiplicaret ventositates q̄bus colica
generari posset. Quarto dicit q tpe hyemali dēmus sume/
re cibum tantū q̄tū volumus. i. plus q̄ ceteris tpibus. Et idē
vult Avi. in pmo loco pall. et Gal. in com. illius ampho. j. p/
ti. amphorismorum. Et q̄bus semel aut bis. vbi dicit. In hye/
me mltus cibus et paulatim est dandus. Et rō huius est. qr calor nri
corpis in hyeme est fortissimus. tū qr vnitus. tū qr fortificatus
p antiparistesim. i. iuxta positōem sui 9rij. vicz frigiditatis
aeris nostra corpa circūdantis. Et istud verum est in corpibus
robustis et carnosis. et non in raris et debilibus. qr in talibus
corpibus frigus intensuz hyemis nō ɔfortat calorē. sz magis
debilitat. Et istud innuit ypo. j. āphorismorum dicēs. Ven/
tres hyeme et vere calidissimi sunt nata. et somni lōgissimi.
In his ergo tpibus oblatōes plres dande sūt. qr calor est mltus.
nutrimēto igit ampliori indiget. Ex isto etiā seqt q nutri/
mēta grossiora et durioris digestiōis ɔueniūt hyeme q̄ ali
is tempibus. qr calor est fortior. Vinū aūt q̄ vtendū est hoc
tempore debet esse roseum non album cum aqua pauca.
Notandum hic q licet ɔsideratiōe habita ad fortitudinē

calor; et digestiue virtutis in hyeme grossiores et densiores cibi conueniant. quia tamen corpora tunc disposita sunt ad opilationes et repletiones ex fleumate pluribus nec ab eis resolutio multa fit a continente. tutius est vti tunc mediocribus cibis inter solidum et rarum. grossum et subtile sicut carnibus edi vituli et mutonis luciis perciis et cancris. et vtentibus grossioribus cibis vt boue porco ceruo cochis ostreis carpis et similibus expedit vnica comestione in die contineri vel vtantur sepe rebus diureticis et aperitiuis vt petrosilino nasturcio apio et similibus et forti vtantur exercitio.

Saluia cum ruta faciunt tibi pocula tuta
Adde rose florem minuit potenter amorem

In hoc passu ponuntur duo remedia corrigentia potum malum. quorum primum est saluia cuius folia imposita potui corrigunt maliciam potus sua proprietate. et etiam in se habent virtutem confortandi neruos et cerebrum quibus confortatis melius resistunt malis fumis recipiendis qui proueniunt ex malo potu. Secundum est ruta cuius etiam folia integra absque eorum alia contritione debent potui imponi. quia sua caliditate et proprietate corrigunt maliciam potus. Et quod ruta quantum valet contra venenum prius dictum est ibi. Allea nux ruta. Postea subdit textus quod istis duobus predictis potest addi flos rose Et hoc maxime debet intelligi de rosa rubea que sua aromaticitate existente in eius superficie. et similiter sua stipticitate corrigit maliciam potus

Nausea non poterit. quenquam vexare marina.
Antea cum vino mixtam si sumpserit illam

In hoc textu ponitur vnum remedium contra nauseam siue vomitum prouenientes ex transfretantibus non consuetis dicens. quod ille qui debet transfretari antequam nauem intret debet aliquibus diebus miscere aquam marinam suo vino. Et istud est remedium pro diuitibus quia si pauper fuerit debet potare aquam marinam vt facilius nauseam euitet. Et causa huius. quia aqua maris

salsedinē hʒ ꝛ sic sua salsedīe ꝛ stipticitate q̄ ꝯseq̄r salsedīeꝫ orificiū claudit. ꝛ ꝑ h̄ vomit⁹ ipedit̄. Et circa istð ē notādū ꝙsic vult Aui. iij. i. c. de regīe iter agēt͡s ī mari. viatoꝛ ī mari nō dꝫ mlt̄ū conari retinere vel cōpescere a ꝑncipio nauseā vl' vomitū. sꝫ dimittat̄ vomit⁹ ipsi⁹ ꝯtinuari donec ꝑ ip̄m fuerit bñ purgat⁹. h̄ ei p̄suat a mlt͡s egritudibꝫ. ꝛ nedū p̄e seruat. imo etiā curat vel alleuiat ḡues ꝛ mag̃s egritudies vt leprā ydropisiꝫ appoplexiā ꝛ frigiditatē stōachi ꝛ ei⁹ ifla tionē put vult Aui. iij. i doc. ij. c. ij. Si tñ vomit⁹ viatoꝛ͡s in mari supfluxerit sic ꝙ vehemēt̄ debilitet ip̄m restrīgēd⁹ est comestiōe fructuū stipticoꝝ ꝛ acetosoꝝ sicͥ sūt citonia maciana acetosa. Uel poma d̄ capēdutoꝛ mala ḡnata acetosa q̄bꝫ orificiū stōachi ꝯfortatū depellit hūoꝛes ifern⁹. Et stōach⁹ etiā ꝯfortat⁹ ab his hūoꝛes repellit effluētes ad eū ex agitatōe abvndis. Uel p̄t semē apij toꝛrefactū bibi cuꝫ vino vl' absinthiū p̄t comedi aut bibi. Et sil'r pais assat⁹ ꝛ infusus in vino bñ redolēte comest⁹ valꝫ ad idē. Et vniuer salit̄ valꝫ nutritō viatoꝛ͡s ī mari ex cibis acetosis ꝯfortātibꝫ os stōachi. ꝛ ꝓhibētibꝫ vapoꝛes ꝛ fumos ascēðe ad caput. sicͥ sūt lentes cocte in aceto vel ī succo vue acerbe.

Saluia sal vinū. piper. allea. petrosilinū.
Ex his fit salsa nisi sit cōmixtio salse

In h̄ textu ponit̄ mod⁹ faciēdi salsamētū cōe si ī mēsa de ficiāt salsam̄ta sp̄ealia. Et ꝑ illo ponūt̄ q̄nq3 ex q̄bꝫ p̄t fieri salsamētū Primū ē saluia. q̄ fit ꝯdimētū ī assatōe auce siue decoctione. Uniuersalit̄ ei auce assate siue poꝛcelli saluia īplent̄ vt hūiditates supflue siue viscositates extrahant̄. et odoꝛ saluie auc͡s vel poꝛcellis īmaneat. Post assatōꝫ tñ saluia eijci dꝫ ꝛ nō comedi. Sil'r ex saluia fit ꝯdimētū comestibile a rustic͡s vl' cōibꝫ ī comestōe auce. terūt ei alleū cū vinoꝛ saluia ad auferēð aliq̄d sapoꝛ͡s allij. Scðm ē sulcū ꝛ ē salsamētū diuitū siue nobiliuꝫ. Ipi ei deficiēte sinapio vel

veriuto ponūt i salserio vinū cui modicū salis admiscent.
Tertiū ē piper. ꝛ ē salsamētū rusticoꝝ. ꝯmiscēt ei pip cū fa-
bis ꝛ pisis. Silr etiā ex pane asso ceruisia l' vino ꝛ cū pipe
re fit salsamētū nigꝝ ad modū pultꝫ qđ piper đr. ꝛ h̄ supef-
fūdūt carnib9 aut piscib9. Quartū ē alleū ex q̄ etiā fit salsa-
mētū rusticoꝝ. miscēt ei cū molli caseo ꝛ lacte terēdo alleū.
ꝛ sic comedūt cū cibo siue asso siue elixo siue salso siue dul
ci ꝛ cū ouis durꝫ. Quītū ē petrosilinū ex cui9 foliis ꝯtusis
cū veriuto l' albo vino fit viridis salsa cū assis comestꝫ. Et
circa istđ ē notādū ꝙ salsamēta siue salse diuersificāt primo
ſm tpa. Tpib9 ei calidis declināt salse ad frig9 l' paucā ca-
liditatē. tpib9 ꝟo frigidis ecōuerso. Matia igit salsaꝝ ī esta
te sit veriutū l' agresta de sūmitatib9 vitꝫ l' acetū. suc9 limonū
vel citrāguloꝝ ḡnatoꝝ cū zuccara ꝛ aq̄ rosaꝝ. Et interdū
in salsis q̄ fiūt in estate p̄t addi aliq̄ꝫtulū serpilli ꝛ petrosi-
lini ad obtēperādū frigiditatē p̄dictoꝝ. Materia ꝟo salsa
rū ꝯpetētiū tpib9 frigidis sūt sinapiū. eruca. zinziber. pip.
cinamomū. gareofili. allea. saluia. menta. serpillū. ꝛ petro-
silinū vinū aq̄ carniū acetū non forte. sꝫ ꝓpinquū nate vini
ꝛ in tpib9 mediocrib9 sūt mediocrꝫ caliditatis ꝛ frigidita-
tis. Scđo diuersificāt rōne cibarioꝝ. p q̄b9 fiūt. nā alia et
alia cibaria indigēt aliis ꝛ aliis salsis sic sciunt dn̄oꝝ coci.
Mutonū ei ꝛ silr vituloꝝ capōloꝝ salsa ꝯueniēs ē salsa vi
ridis. In estate q̄dē ex aceto ꝛ agresta cū paucꝫ spēb9 ꝛ sine
alleis cū petrosilino zinzibere albo ꝛ agresta ꝛ pane asso in
fuso in aceto vl' agresta. In hyeme fit eadē salsa cū plurib9
spēb9 ꝛ pauco alleo ꝛ optīo vino ꝛ pauca agresta. vl' p̄t suffi
cere sinapiū et eruca. Salsa āt ꝓ carnib9 bouinis elixis ē
piper bullitū qđ fit ex pipe ꝛ pane asso ꝛ aq̄ carniū ꝛ pauca
agresta. ꝛ ista eadē salsa ē satꝫ ꝯueniēs carnib9 porcinis in
hyeme. Possunt etiā carnes porcine comedi in estate cum
aceto ꝛ petrosilino ī ꝓncipio rfectōis. Si āt p̄dicte carnes
pastillāt. ꝛ spēalit bouine ꝛ porcine. ī hyeme q̄dē apponat
cepe albū cū puluere spēꝝ dulci in pua q̄ꝫtitate. ī estate ꝟo

fine cepis ꝛ cũ veriutꝰ vł pñt apponi cepe pue ꝛ ĩ pauca q̃n titate. Si ãt pastilla facta sit ex carnibꝫ subtilioribꝫ ñ apponaꝛ cepe. ſꝫ i estate lac amigdalaꝝ cuꝫ veriuto ꝛ pauco puluere spẽꝝ dulciũ. ꝛ i fine ꝑt apponi ouũ ꝯq̃ssatũ cũ agresta. ſꝫ in hyeme loco agreste ponit vinũ ꝛ plꝰ de spẽbꝫ. Assature ãt cuniculoꝝ ꝛ pulloꝝ iuuenũ ꝯueniẽs ẽ salsa in q̃ ẽ cinamomũ ꝛ mica panis cũ agresta q̃dẽ in estate et cũ vino ĩ hyeme. Assature ãt porci salsa ꝯueniẽs ẽ liq̃r descẽdẽs ꝯq̃ssatus cũ optimo vino ꝛ cepis ĩ hyeme ꝛ ĩ estate viridis salsa superiꝰ noĩata. Assature aũt fasianoꝝ ꝛ columbaꝝ et turturũ nulla alia salsa indigẽt nisi sale. Caponũ aũt et gallinaꝝ elixatoriũ ꝯueniẽs salsa est aq̃ decoctõnis eoꝝ cũ aliquãtulo puluerꝫ spẽꝝ dulciũ. ꝛ p̃cipue si ĩ p̃dicta decoctiõe addat saluia. ysopꝰ. petrosilinum. et h̄ in hyeme. ꝛ in estate sufficit sola aq̃ cum aliq̃ntulo succi summitatũ vitis. Sꝫ ꝑ salsa caponũ et gallinaꝝ pinguiũ pastillandoꝝ nihil penitus ẽ apponendũ nisi aliq̃ntulum pulueris spẽꝝ ꝛ in fine agresta supradicta in estate. optimũ vinum in hyeme. Pisces vero quanto sunt grossioris carnis ꝛ difficilioris digestionis et maioris sup̃fluitatis et humidioris nature. tãto indigẽt salsis calidioribꝫ ꝛ acutioribꝫ. ꝛ h̄ etiã verum est in carnibus.

Si fore vis sanus ablue sepe manus
Lotio post mensam tibi cõfert munera bina
Mũdificat palmas et lumina reddit acuta

In h̄ textu ponũt due cõmoditates ꝓueniẽtes ex lotione manuũ post cibũ sumptũ. Prima ẽ. quia ꝑ h̄ palme manus mundant. Scđa est. qꝛ reddit lumina acuta. i. ꝓdest oculis et h̄ maxie ꝑ accidẽs. qꝛ manꝰ sunt instrumẽta mũdandi oculos. quare multũ ꝯfert eas esse mundas. Et de istis cõmoditatibus dictũ est etiam ꝑꝰ ibi. Lumina mane manus.

Panis nō calidus nec sit nimis inueterat⁹
Sed fermentat⁹ oculatus sit bene coct⁹
Modice salitus frugib⁹ validis sit elect⁹.
Nō comedas crustā colerā qꝛ gignit adustam
Panis salsat⁹ fermentatus bene coctus
Purus sit sanus. qui non ita sit tibi vanus.

In h̄ textu ponūẗ duo vitāda circa electōꝫ pañs. Primū ē caliditas. Nō eī dꝫ pañs comedi calid⁹ Pañs eī calid⁹ est hūane naẗe nociu⁹ Iuxta illd̄ Aui. ij. cañ. c. de pane. dicētꝭ Nō comedaẗ calid⁹ sic ē. Panis eī calid⁹ nō ē apd̄ naẗaꝫ receptibil' ꝛ acceptio ei⁹ q̄ ē d̄ furno ꝛ reliq̄ꝫ sibi similiū ē mala. Et rō est. qꝛ tal' panis ml'tū opilat. Et postea iteꝝ dicit Aui. Pañs calid⁹ sitim facit sua caliditate ꝛ natat ꝑꝑ suam hūiditatē vaporosā. ꝛ ē velocꝭ digestōis ꝛ tarde descēsiōis. Et q̄uis iste pañs calid⁹ ñ ꝯueniat ī regīe sanitatꝭ q̄ ad esū odor tñ pañs calidi ml'tū ꝯfert. resuscitat eī sincopizātes. ꝛ possibile ē aliq̄s hoīes viuere ex odore pañs calidi. Scd̄m ē q̄ nō dēm⁹ comede panē diu pistū siue muscidū. qꝛ tal' panis nō ē ꝯueniēs ꝓ nutrimēto naẗe hūane. exsiccat eī corp⁹ ac hūores melācolicos generat. ꝛ ex isto relinq̄ẗ q̄ pañs nō dꝫ eē calid⁹ nec vetustate indurat⁹. sꝫ pori die coct⁹ Postea ī textu ponūẗ q̄nqꝫ ꝯditōes pañs electi. q̄ꝝ pᷓma ē q̄ pañs dꝫ esse fermētat⁹ bñ. Et istd̄ vult Gal'. j. alimē. c. ij. dicēs. Optimi āt panū ꝓ digestōe sūt q̄ maxīe fermētati ꝛ q̄ assatōem habuerīt a cōmēsurato igne ī clibano. Et iteꝝ eo. c. dicit q̄ ꝓo penit⁹ infermētat⁹ ē. nulli vtilis ē. Et ẜm Aui. ij. cañ. c. d̄ pane. Panis hñs paꝝ fermēti pl'imi est nutrimēti. sꝫ ei⁹ nutrimētū opilat nisi illos q̄ sūt pl'imi exercitij. Scd̄a ē q̄ panis dꝫ eē oculat⁹. i. porosus. ꝛ ꝑ h̄ denotaẗ q̄ viscositas ei⁹ ē ablata. Veꝝ ē tñ q̄ iste pañs ẜm Aui. loco pall'. velocꝭ ē penetratōis ꝛ minorꝭ nutrimēti ꝛ deteriorꝭ. sic est pañs opir⁹ q̄ est pl'imi furfurꝭ. Tertia ē q̄ panis dꝫ eē bñ coct⁹. qꝛ panis

male coct⁹ male digestõis ē. ꝛ stomacho gⁿuedinē affert. Et Aui. ij. cañ. loco pal. dic̄. Et ille q̄ non bñ decoqꝛ est pl'imi nutrimͣti. ſ; etiā nutrimētū opilat nisi illos q̄ sūt pl'imi exercitij. Et panis de patella ē h⁹ gener ſ. ei⁹ nāq; pars interioꝛ raro decoqꝛ bñ. Quarta ē q̄ pāis d; eē tpate salit⁹. Nimiū eñ dulc ſ opilat ꝛ nimiū salsus exsiccat. Moderate tñ salsus optimū nutrimētū p̄bet dū tñ cet̄e ꝯditōes assint. Quīta est q̄ sit fact⁹ ex optimis gⁿnis. vic; ex optīo tritico ꝛ sana messe collecto. Deinde subdit text⁹ q̄ nos dēm⁹ cauere ab esu cruste pāis. q꞉ illa generat colerā adustā siue hūoꝛem melācolicū. ex q̄ eī ip̄a adusta ꝛ sicca ꝛ hūoꝛ ab ea genitus adust⁹ erit ꝛ sicc⁹. ꝛ ꝓpt̄ea nobiles q̄ nat̄a colerici sūt deponere faciūt supioꝛē crustā pāis ac inferioꝛē q̄s imitāꝛ plati ꝛ deliciosi. Eligaꝛ igiꝛ mica pāis q̄ est melioꝛ ſ maioꝛ ſ et velocioꝛis nutrimͣti q̄ȝ crusta. Vel ex ē tñ q̄ aliqñ ꝯueīt sāis hñtib; stomachū humidū ꝛ volētib; demacerari ꝛ ī fine comestionis pl⁹ ꝯpetit. Juuat eñ cibi descēsū ꝛ ꝯfoꝛtat oꝛificiū stōachi. Postea ī duob; vltis v̄sib; innuiꝛ q̄ pāis bonus d; h̄ꝛe istas q̄nq; ꝯditōes. ſ. q̄ sit salit⁹ fermētat⁹. bene coct⁹. pur⁹. i. de mūdis gⁿnis ꝛ san⁹. i. de gⁿnis sana messe collectis. Et istas ꝯditōes ptim innuit Aui. loco p̄al. dicens. Opoꝛtet vt sit pāis mūd⁹ salit⁹ massam hñs ꝯfectā fermentat⁹ coct⁹ bñ ꝛ vna nocte p̄manēs. Et circa istō ē sciendū q̄ si q̄raꝛ nutritio maioꝛ ꝛ p̄rioꝛ mūdificeꝛ pāis a furfure. et si velim⁹ vētr ſ subductō; aliq̄lē dimittam⁹ aliquā p̄tē furfuris. furfur eñ par nutrit ꝛ vētrē subducit ꝛ farina ecōuerso.

Est caro poꝛcina. sine vino peioꝛ ouina.
Si tribuis vina. tūc est cibus medicina.

In h̄ textu ꝯparat autoꝛ carnē poꝛcinā carni ouine dicēs q̄ caro poꝛcina sine vino min⁹ sana est ouina. tñ si caro poꝛcina sumaꝛ cū vino ip̄a ē optimū nutrimētū ꝛ medicinā p̄bēs q꞉ mltū hūectat. ꝛ h̄ ītelligēd ē maxīe d̄ poꝛcell' assis

siue d apris optime pparatꝫ. Et circa istd ē sciēdum ꝙ car/
nes porcine qbꝫ rustici ꝛ cōmunes vtunꝭ qñ vicꝫ sunt salse
vel sole vel fumo exsiccate nullo mō saniores sūt carnibus
ouinis ceterꝭ paribꝫ siue cū vino siue sine vino sumāꝭ. Sꝫ
istd dictū xitatē hꝫ de carnibꝫ porcellorꝫ assatorꝫ vl' de car/
nibꝫ aprinis modo pdicto.

Ilia porcorū bona sūt, mala sūt reliquorū

In h textu ꝯparāꝭ omasa porcorꝫ omasis reliqꝫ brutorꝫ.
ꝛ dic textꝰ ꝙ omasa porcorꝫ. i. ītestia pualēt q ad esū intestis
aliorꝫ brutorꝫ. Cuiꝰ rō pt eē ista. qꝛ pauca ītestia comedimꝰ
nisi illa q replēꝭ sāguīe vl' q aīaliū mltū sūt pinguiū cuius/
modi sūt porci. Nā solꝰ sāguis porci pꝑ suā ꝯplexionē ꝛ si/
militudinē ꝯplexiōis cū naꝭa hūana ē sāguis q omasa siue
intestia implēꝭ. Et silr porci facilꝰ impīguāꝭ ꝗꝫ aliqd alio
rū brutorꝫ. iō magꝭ sumimꝰ intestia porci ꝗꝫ aliorꝫ brutorꝫ.

Impedit vrinam mustū soluit cito ventrem
Epatis emfraxim, splenis generat lapidemqꝫ

Hic ponūꝭ qnqꝫ nocumēta pueniētia ex potatōne noui
vini vel musti. Primū ē ꝙ mustū impedit vrinā ꝛ h pt ītel
ligi dupl'r. Prio qꝛ mustū grossū pꝑ suā grossitudinē ex fe
ce admixta opilat ipm epar siue ipos renes sic ꝙ vrina de
facili nō pt hrē suū cursū. Scdo impedit vrinā q ad debi
tum mō sic facit mustū renense aliqd ꝛ qdā alia vina sub/
tilia. similiter ē qꝛ aliqd mustū renense cuiꝰ feces sūt mor/
dicantes ꝛ dum ipm venit in vesicā ille ptes terrestres ni/
trose mordicāt vesicā ꝛ cogūt vrinare sine ordie debito et
mō ꝯsueto. Scdm ē ꝙ soluit ventrē. Et rō est. qꝛ abstergit
viscera nitrositate siue salsedine sue fecis. ꝛ stimulat ea ad
expulsionē. pmo pꝑ mordicatiōeꝫ fecis. scdo pꝑ multitu/
dinē ventositatis quā inducit tale vinū siue mustū. tertio

lubricando cito inferi⁹ p via ĩ indigestibilitatis et guaminis stomachi. q̃re stomach⁹ se relaxat ꝛ portas nariũ compres/ sas aperit. Tertiũ ē q̄ mustũ nocet bõe ꝯplexioni epatis. qꝛ opilat ipsum ꝓpter immixtionē plurimã sue fecis ꝛ ꝑducit ad dissenteriã epaticã ꝓpt inflatõem ei⁹ qua debilitat epar. Et istud vult Aui. iij. i. c. de regie aque et vini. Et sic etiaȝ inducit cathecia sive malã dispositõnem coloris ꝛ malas inducit egritudines epatis. s. diuersas ꝛ species ydropisis Quartũ ē q̄ mustum nocet spleni et dispositioni ei⁹ ꝓpter eandem cãm q̃ dicta ē de epate. qꝛ opilat splenē. ꝛ sic induciũ duriciem ei⁹. Quintum ē q̄ mustũ generat lapidem et maxime illum q̄ in renib⁹ est q̄ rube⁹ est. de facili frangibilis cã opilatõis quam facit et grossitudine sue substantie. Et istud verum est de musto vinoꝝ multum dulcium non habentes feces nitrosas ꝛ mordicantes. Mustum enim habens feces introsas et mordicantes magis impedit lapiem. qꝛ multũ facit vrinare sicut mustũ aliq̃d renē se facit apparere arenulas in vrina siue grauelã. qꝛ facit multũ vrinare. Multa eñ vrina sua lotõe abstergit arenulas adherentes q̃ cum ea expelluntur.

Potus aque sũpt⁹ fit edenti valde nociuus.
Infrigidat stõachũq; cibũ nititur fore crudũ.

Hic ponũtur duo nocumēta puenientia ex potu aque et hec q̃ ad edentē. Primũ ē q̄ pot⁹ aque nocet stomacho sedentis. Cui⁹ rõ est. qꝛ ipm infrigidat ꝛ relaxat ꝛ maxie deijcit appetitũ cibi. Scdm ē q̄ pot⁹ aq̃ cũ sumitur cib⁹ impedit digestionē cũ cibũ sumptũ incrudet. Et istõ vult Aui. in. j. c. de regie ei⁹ q̃d comeditur. dicēs. Nec post ipm. s. cibũ mlta bibēda est aqua q̃ inter ipm scilicet cibum ꝛ corp⁹ stomachi sepationem faciat. et ipm natare faciat. Et. c. de regimine aque et vini dicit. Et cum natura in digerendo nutriens studeat facietate aque iã ꝑcedēte sufficiēter. i. si precesserit

facietas aq̃ sufficiēs ad bonā cibi pmixtōz. aq̃ vehemēt est
īpediēs supple digestōz inchoatā. Et idē vult Auic. ij. can.
trac. j. c. iiij. dicēs. Est etiā vitād⁹ pot⁹ aq̃ ī mēsa nisi rōne ad
herētie ꝛ tarditatꝫ descēsus bucelle. Nō ē ei sumēda aq̃ cū
cibo. Et Auer. ī cōmēto ait Cā q̇dē hui⁹ ē q̄m cū sumit aq̃
sup cibū p̄ui⁹ q̄ꝫ stōach⁹ calefecerit ip̄m īfrigidat ꝛ īcrudat.
Est etiā cā q̄re supnatet cib⁹ sūpt⁹ ī stōacho. q̄re etiā nō ad
hereat ꝛ vniat eidem qꝫ ꝯterat ip̄m sicut exigit. Actio nāqꝫ
stomachi sup sumptū cibū fit ꝯterendo ꝛ coquēdo simul.
Vñ sicut cū infundit simul ꝛ in magna q̄ntitate aq̃ in olla
ꝓpt qđ tardat cibi decoctio in eadem. sic etiā ꝯtingit idem
ip̄i stomacho. Et istud maxīe verificat de potu mlt̄e aque.
Modica em̄ q̄ntitas aque frigide sugēdo sumpta p̄t ꝯce-
di añ descensū cibi vt p eam ꝯpleat cibi descēsus ad infe-
riora. ꝛ h̄ si sitis infestauerit. ꝛ bibere coegerit. Nā modica
q̄ꝫtitas aque frigide p̄dicto mō sumpta stomachū alleuiat
ꝛ colligit. Alleuiat q̇dem a siti. alleuiat etiā cooperādo ad
descensum cibi. Colligit aūt sua frigiditate coadunās p-
tes stomachi. Et istō colligit ab Aui. locꝫ p̄all. Notādum
q q̄ꝫuis in sitis extinctione aq̃ sit ꝯueniētior pot⁹ q̄ꝫ vinum
tñ om̄ib⁹ ꝯsideratꝫ vinū est pot⁹ ꝯuenientior ī regie sanitatꝫ
q̄ꝫ aq̃. Nam dato q in sitꝫ rep̄ssiōe q̄ est appetit⁹ frigidi ꝛ hu-
midi. aq̃ vl'r melior sit. q2 frigida ꝛ hūida. natraliter tñ in ci
bi pmixtione ꝛ eiusdē delatōe siue missione ad ptes corpo
ris extremas vinū p̄ualet aqua. Nam vinū rōne sue subti-
litatis in suba ꝛ actōne subtili⁹ pmiscet. ꝛ spēaliter q2 natā
magꝫ in eo delectat. iō citi⁹ attrahit ip̄m ꝛ aliis cibis pmi-
scet. ꝛ spēaliter q2 h̄ mixtio fit p viā cuiusdā ebulitiōis. quā
vinū magis iuuat rōne ꝟtualis caliditatꝫ. ꝛ aq̃ īpedit rōne
frigiditatis. Et sic patet q vinum p̄ualet aque in ciborū
pmixtione. Et similiter preualet in eorundem delatione.
Nam vinū est optimus penetrator. qđ ei debet ratōne sub
tilitatis sue substantie. ꝛ ratione caliditatis ꝟtualis. subti-
lia em̄ ꝛ calida mltū sunt penetratiua. ꝛ p ꝯsequēs vinum

est mag₃ delatiuū q̄ aq̄. ī aq̄ nihil ē ꝑtualit̄ calidū nec sube aereitat₃. nec igneitat₃. vñ aq̄ mora trāseūdo īpedit omnē₃ cursū. Ampli⁹ aq̄ ex alio ñ ē pot⁹ita ꝯueniēs sic vinū. q₂ aq̄ īpedit alim̄tū nutrire eo q̄ ñ nutrit. q̄re illō vtiq₃ min⁹ nutrit. vñ q̄to cib₉ ē mag₃ aq̄tic⁹ tāto ē min⁹ nutritiu⁹. Bonū est igit̄ q̄ vinū ꝑmisceat̄ cū cibo qđ solū nō īpedit nutritō₃ imo m̄ltū iuuat. q₂ vinū ē maxie nutritiuū et maxie restaurātiuū ꝛ velocissime nutrit. vt ꝑus dictū ē. Notādū īsup q̄ nō solū nociu⁹ ē pot⁹ aq̄ edēti siue sumēti cibū. imo ī plurib₉ aliꝭs casib₉ nociu⁹ ē. q̄s narrat Aui. in. j. c. de regīe aq̄ ꝛ vini. Primo em̄ incōueniēs ē in hoīe ieiuno. tūc ei bibere penetrat aq̄ bibita nullo retinaculo īpedita vsq₃ ad ītima mēbroꝝ ꝑncipaliū mortificās suū calorē innatū. Et istud ē veꝝ de hoīe vere ieiuno. Ebrio em̄ nūq₃ ꝑficit neq₃ ledit̄ ipe si ieiun⁹ bibat aquā. q₂ ieiun⁹ ebri⁹ nō est oīno ieiunus nec est ī stōacho vacu⁹. s₃ adhuc h₃ reliq̄as aliq̄s hesterne crapule. q̄ꝝ nitrositas aq̄ mitigat̄ ꝛ stōach⁹ ab his ꝑ aquā₃ abluit̄. ꝛ rep̄ssis vaporib₉ ꝛ fumis p̄parat̄ stōach⁹ ad receptionē noui nutriētis. Scđo incōueniēs est ī hoīe exercitato forti exercitio. ꝛ sil̄r statim post coitū. Nā tūc pori corporis sūt m̄ltū aperti. q̄re penetrat aqua ī ꝑfūda mēbroꝝ mortificās calorē innatū. q̄ post coitū etiā debilitatus est. Tertio incōueniēs est p⁹ balneatōem maxie cū fit ħ balneatio vētre vacuo. tūc em̄ vie sūt vehement̄ aperte. q̄re ledēs penetrat aq̄ vt dictū ē. De isto potu aq̄ dic̄ Auic̄. ī. iiij. sum. ij. c. vlti. Ex potu illi⁹ in ieiunio ꝛ post balneū ꝛ post coitū timet̄ corruptio ꝯplexiōis ꝛ ydropis̄. Quarto incōueniēs est bibere aquā frigidā cā obediēdi siti nocturne mendose q̄ accidit īcrapulat₃ ꝛ ebriꝭs. Nā ꝑ potū aq̄ frigide ꝓhibent̄ resolutō ꝛ digestio hūor₃ salsi vel fort₃ vini. vl̄ alteri⁹ acuti faciētis sitim. ꝛ sic cito post potū reuertit̄ sit₃ ita fort₃ vt añ S₃ si vehemēs affuerit sitis nimiū vexās ꝛ inq̄etās nec sufficiat aeris inspirati frigiditas. nec ablutio oris cū aq̄ frigida. bibat sitibūd⁹ aquā frigidā cū vase stricti orificiꝭ. siue

ꝯcilis rostri q̃ten⁹ aq̃ ꝓlixi⁹ dẽr sup̱ orificiũ stomachi vt for ti⁹ sitim mitiget. ꝛ ꝺ ea min⁹ sumar̃ ne digerẽdoꝫ digestõez penit⁹ ipediat. Quĩto general̃r malũ ẽ sanis bibere mltaz aquã frigidã. qꝛ extĩguit calorẽ innatũ. ꝛ pect⁹ offendit et stõachi appetitũ deijcit. ꝛ mẽbris oĩbꝫ neruosis obest. Uez est tñ ꝙ aq̃ tpate frigida aliqñ ꝑ accidẽs appetitum excitat ꝛ stõachũ fortẽ efficit coadunãdo ipm ꝛ strigẽdo villos ei⁹

Sunt nutritiue multũ carnes vituline.

In h̃ passu autor laudat carnes vitulinas dicẽs ꝙ carnes vituline mltũ sũt nutritiue. Et istꝺ inuit Auic. i. ij. c. de regĩe ei⁹ qꝺ comedir̃. vbi vult ꝙ cibꝫ sanitatis ꝯseruatiu⁹ ꝺz cẽ tal̃ q̃les sũt carnes. qꝛ sũt sil̃is nar̃e p⁹ apte fieri sanguis. ꝛ maxĩe carnes edoꝫ ꝛ vituloꝫ ꝑuoꝫ lactãtiũ ꝛ agnoꝫ anna liũ Et istas carnes vitulĩas sũme laudat Ga. iij. alimẽ. vbi vult ꝙ carnes vituli lactãtis sex ebdomadaꝫ vl̃ octo assate saniores sũt mlto nimis. facil̃ em̃ digestõis ꝛ mltũ nutriti ue sũt. Et ꝺ istis carnibꝫ vitulinis etiã ꝑus dictũ est.

Sũt bõa gallina et capo turtur sturna colũba. Quistula vel merula phasian⁹ et higoneta. Perdix frigellus orix tremul⁹ amarellus.

In h̃ passu ponũr̃ carnes eligibiliores ꝓ nutrimẽto nar̃e hũane aĩaliũ volatiliũ. ꝛ enumerantur̃. xiiij. aues q̃ꝝ carnes bõe sũt ꝓ nutrimẽto hoĩs. Pria auis ẽ gallina. cui⁹ esus siue comestio nar̃e hũane ꝯueniẽs ẽ. Haly et Auenzoar Auer. et Me. vt dic̃ Consi. ꝑ ceteris laudant pulloꝝ carnes ꝛ ma xime q̃ nõdũ pepit ꝛ galli q̃ nõdũ calcauit. Sũt em̃ facilis ꝯuersiõis i sãguinẽ. ꝛ supfluitatũ paucaꝝ. ꝓpetatẽ mirabi lẽ hñtes in tpando ꝯplexionez ꝛ hũores. cui⁹ brodiũ optĩa leprosis ẽ medicina. Et de carne gallinaꝝ dic̃ Aui. ij. cañ. c. de gallinis ꝛ gallo. ꝙ caro gallinaꝝ q̃ sũt pulle i intellec/

tu augmētū efficit. clarificat vocē ⁊ augmētat sperma. Et melior gallina ẜm cū ibi. est. q̄ nōdū parit oua. Secunda auis ē capo siue gall⁹ castrat⁹. cui⁹ carnes poīt Con. d̕ña lxviij. int̄ laudabiliores carnes. Et carnes istas ⁊ silr̄ po/res digerit stōach⁹ a ꝓꝓetate. Tertia auis ē turtur q̄ etiā ē boni nutrimēti ⁊ bonū generās hūorē. cui⁹ carnez Aui. ij. cañ. c. de carne. sūme laudat dicēs. Volucrꝫ q̇dē caro melior nō ē q̄ꝫ alduragi. i. turturꝫ ⁊ galliāꝝ ⁊ subtilior eaꝝ ⁊ ñ sūt cū nutrimēto carniū alcubegi. i. ꝑdicū ⁊c̄. Quarta auis ẜm aliq̄s ē sturn⁹. ⁊ ista auis dꝫ comedi ī iuuētute. ⁊ ē auis nota. teutunice eyn sprec. Scd̄m alios ē starna. quā Rasi iij. almā. p̄ ceterꝫ volatilibꝫ laudat dicēs. Starne caro oī carne auiū leuior inuenit̄ atq̄ꝫ his q̇ subtili volūt custodiri regimīe ꝯueniētior. Et p̄t ꝑ starnā intelligi auis mag̃ velut anser grisea cinerea. cui⁹ caro laudabil' est. maxīe cū iuuenis fuerit. ⁊ isto mō intelligit Ali. ꝑferēs istā carnē alijs Vel potest ꝑ starnam intelligi maneries ꝑdicis pue quā Moyses videt̄ intelligere iudeis inquiens. Silr̄ starne ñ vident̄ ꝓ dño nr̄o. q̄ꝛ ventrem ꝯstringūt. Et istam ꝓprietatez alij attribuūt ꝑdicibꝫ. carnes em̄ ipaꝝ vētrē ꝯstringūt. teste Ra. iij. almā. Quinta auis ē colūba. q̄ ē auis nota cuius caro ē colerica. Et de colūbis dicit Ra. loco p̄all'. Columbe vehementꝫ sūt caliditatꝫ q̄ sāguinē inflāmatum generāt ⁊ cito febricitare faciūt. Et ĝ apti⁹ columbe comedi debēt ī pastillis cū vuis acerbis q̄ꝫ assari. Per vuas eī acerbas auferf̄ caliditas quā sanguini inducūt. Et electiores columbe ꝑ esu sunt columbe iuuenes volare potentes. q̇a tales sunt leuioris digestionis et melioris hūoris. Pulli em̄ ñ volare potētes caliditatē ⁊ hūiditatem hn̄t supfluas q̄re grossos generāt hūores. vt vult Aui. ij. cañ. c. de colūbis. Antiq̄ ꝟo colūbe ⁊ eaꝝ caro ꝓp̄t caliditatē nimiā ⁊ siccitatē ⁊ digestōis difficl'tatē sūt euitāde Et silr̄ ec̄ turtures antiq̄. Sexta auis ē q̄stula q̄ ab aliq̄bꝫ noiat̄ coṙnix. q̄ꝛ q̄stula ē nom̄ onomatopeion. s. fictū a suo sono Et caro ista

ẜm aliq̄s est subtilis substātie.bonū generās hūorē et mul
tū cōpetit sanis cōualescētib⁊.Scdm ysaac tn̄ coturnices
ceteris volatilib⁹ sunt peiores nec nutrimēto.nec digestōi
laudabiles.qꝛ ex comestiōe carnis earū timet spasm⁹ et te/
than⁹.ꝓut etiā vult Aui.ij.cañ.c.de eis.subiūgens rōnem
sc3.qꝛ in substātia carniū eaꝝ est virt⁹ faciēdi hm̄oi accidē/
tia narrata.ꝛ sic nō ꝓueniūt illa accidētia ex eo solo qꝛ cot/
nices comedūt elleboꝝ.Et hinc est ꝙ gallici comedūt co/
turnices cum molli ꝛ pingui caseo.ꝛ inde faciunt pastilla.
Potest tn̄ ꝑ coturnicē intelligi alia auis a ꝑdicta. perdice
maior.eiusdē fere coloris cū rubeis pedib⁊ ꝛ rostro sapor⁊
delectabil'.dicta coturnis ytalica lingua. Et isto mō Ra/
sis.iij.almāsoris accipit coturnicē qn̄ ꝑfert carnes ei⁹ post
carnes starne alioꝝ volatiliuz carnib⁊.Septima auis est
merula.q̄ est eiusdē q̄ntitat⁊ cū sturno.s3 ē ad nigredinē ten
dens.ꝛ habēs rostꝝ subrubeum.ꝛ silr̄ d3 comedi iuuenis
Octaua auis est phasian⁹.i.gall⁹ siluestris.q̄ ab omnibus
medicis enumerat inter aues laudabil' carnis. Caro eī̄ ta
lis auis nate hūane est ꝯuenientissima.ꝛ est cib⁊ ꝑncipum
et magnatū. Consiliator eī̄ loco ꝑall'.dicit. Siluestriuz
ꝓo laudabiliores sunt phasiani ad sanitatē ꝛ ad robur. Et
fortassis etiā vniuersaliter domestici cū gallinis ꝓpinq̄ssi/
mi et eiusdē fere speciei sintq3 illis sicciores aeris ꝛ alimēti
ac exercitij amplioris. Nona auis est ethigoneta.q̄ ē auis
parua ad modū ꝑdicis.s3 longū rostꝝ habens.cui⁹ caro ē
optima.Decima est perdix cui⁹ caro ẜm Auic.ij.cañ.c. de
cubegi est de subtilioꝛib⁊ carnib⁊ impinguās. qꝛ multum
nutrit.cor abstergēs.ydropisi ꝛ stomacho ꝯferēs ꝛ augmē
tū in coitu faciēs.verū ē tamen ꝯstringit ventrem. Et istā
carnem Gal'.iij.alimē.c.x. Et octauo de ingenio .c.ij. ꝑfert
omnib⁊ alijs volatilium carnib⁊. Et dicitur de ista carne
ꝙ si assidue comedat maxie ꝯfert memorie. Undecima est
frigell⁹.ꝛ est auis comedens racemos. velociter volans.si
milis sturno.s3 ē melioris nutrimēti ꝙ̄ sturnus.ꝛ ml'te ta/

les inueniūť vbi sūt vinee. ꝛ inebriāť ex esu racemoꝝ. ꝛ melior ē caro eaꝝ circa festū oīm sctōꝝ. Duodecia ē orix. Et ē ſm aliqs gallīa ſilueſtrꝫ ſiue gallīa phaſiani. Uel ſm alios ē gallia aq̄tica. i. natās ī aq̄. ꝛ ſiue ſit feīa faſiani ſiue gallina aq̄tica. ei⁹ caro ē boni nutrimēti. Decimatertia eſt tremul⁹. ꝛ ē auis cōiter ſtās ꝓpe mare minor q̄ꝫ gallina. ſed eſt auis fuſca alte clamās ꝛ velociſſime volat. ꝛ qn̄ ābulat ſuꝑ terrā cauda ei⁹ ſp tremit. ꝛ iō dr tremul⁹. ꝛ hꝫ ſuꝑ caput ei⁹ lōgas plumas. Et nō ē ꝑua auis. lōgā hn̄s caudā. q̄ a medicis vocať cauda tremula Ultima auis ē amarell⁹. ꝛ etiā eſt auis ſiľr exiſtēs ī aq̄s. ſiľis anete. ſꝫ ea minor. Et generaliter loq̄ndo inť aues comeſtibiles pl⁹ laudāť ille q̄ volatu velociores ſūt. Et ſic̄ carnes p̄dictaꝝ auiū ſūt laudabilis nutrim̄ti. ꝛ facilis digeſtōis. ita etiā repiunť carnes aliq̄ꝝ auiū illaudabiľ nutrim̄ti. difficiľ digeſtōis. ꝛ incq̄ľ ꝯplexionis. ſic̄ ſūt carnes anſeꝝ ꝛ pauonū ꝛ malardoꝝ. ꝛ vľr auium hn̄tiū collū lōgū ꝛ roſtꝝ lōgū degentiū ī aq̄s. ꝛ carnes paſſeꝝ q̄ ſūt calidiſſime. ꝛ a tꝑamēto lōgiſſime. ꝛ mľtū excitātes coitū. Circa electōꝫ ṽo carnis volatiliū ſciēdū eſt. q ſm diuerſas laudabiliorꝫ nutrimenti ꝓꝑetates ac ei⁹ q̄ nutriť ſanitatꝫ vel roborꝫ intētōꝫ. carnes laudāť varie Un̄ Gaľ. reſpiciēs facilē alteratōꝫ ꝛ ſubtilitatē ī carnib⁹ ꝑdicū p̄fert eaſdē. Ra. ṽo cū yſaac reſpiciēs ſubtilitatē ſtarne ac leuitatē ipaꝫ ceterꝫ p̄tulit. Iſaac etiā ſm diuerſas intētiones carnes volatiliū laudauit diuerſas. Aui. ṽo laudauit carnes turtuꝝ p̄ ceterꝫ. vel qꝛ reſpexit ad ꝓꝑetatē q̄ roborāt ꝛ ꝯfortāt ītellectū. vel qꝛ ī ťris ei⁹ ē ipaꝝ tāta bonitas q̄ nō ē ī aliīs ťris. Sciēdū ē inſuꝑ q carnes volatiliū pl⁹ ꝯueniūt q̄ꝫ carnes q̄drupedū his q̄ relicto exercitio corꝑali vacāt ꝯſiliīs ſtudiīs ꝛ ꝯtēplatōib⁹. qꝛ digerūť facili⁹ aliīs Iuxtā illō Gaľ. iiī. alimē. Digeſtibilior eſt tn̄ h̄ caro volatiliuꝫ aīaliū ꝛ maxime ꝑdicum. et generant ſanguinem clarum. mundum. ſpumoſum. mentis exercitiīs et eleuationi intellectus aptum.

e

Si pisces molles sūt. magno corpore tolle
Si pisces duri. parui sūt plus valituri

Hic ponūtur duo accidētia ex quorum noticia attēditur electio piscium. Unde pisces aut sūt duri aut molles. si molles sūt tūc seniores sūt eligibiliores. Cuius cā ē ista. quia mollicies puenit ex hūiditate q̄ i iuuene pisce indigesta ē. et i sene plus digesta et sic i iuuētute tales pisces sūt gnatiui fleumatū. sed senes minus Et sic patet quod anguilla senior sanior ē iuuene. secundum quosdam Si vero tales pisces sūt duri. tūc iuuenes sūt saniores. i. digestibiliores. cuiusmodi sūt lucij et pce. duricies eius inquantum huiusmodi resistit digestōi. Et istā sniam ponit Aui. ij. cañ. c. de piscibus dicēs. Et eligitur q̄dē ex piscibus durā carnē hñtibus ille q̄ ē minor. et ex hñtibus mollē carnē ille q̄ ē maior ad terminū aliquē.

Lucius et parca saxatilis et albica tenca.
Gornus plagicia cū carpa galbio truca

Hic tāguntur decē pisces eligibiles pro nutrimēto nature hūane Quorum primus ē lucius. q̄ ē piscis notus. et dicitur eē tyrānus piscium. quia nō solū deuorat pisces alterius spēi. sed etiā eiusdē spēi cū eo. Unde versus. Lucius ē piscis rex et tyrānus aquarum. A q̄ nō differt lucius iste parum. Est etiā piscis dure carnis et natatu velox. Secūdus ē pca. a pco pcis. ere. dicta p ɔtriū. quia nulli pisci pcit. imo irata vulnerat alios pisces suis squamis q̄s habet sup dorsū. nec eā audet euadere lucius. imo vt narrat Albertus de natura aīalium. Est naturalis amicicia pce et lucij Lucius eī lesus ab alio difficulter sanatur. sed lesus q̄rit pcā q̄ vidēs eū lesū tāgit et lenit vulnus lucij. sic lucius sanatur. Et ē pca silr piscis dure carnis notus. teutonice cyn baers. Tertius piscis ē saxaulis vel saxaulis piscis marinus. apud gallicos dictus sola. Alij dicūt quod ē piscis teutonice eyn tonghe. et est piscis multū sanus inter pisces marinos. Quartus ē albica. teutonice witinc. et ē piscis marinus Quintus ē tenca q̄ est dulcis piscis aq̄ notus. pellē hñs lubri/

cam atq3 viscosam ad nigredinē tendēs. s3 ei⁹ caro est dura. vñ ab istis trib⁹ piscib⁹ q̄ sunt luci⁹ pca τ tenca post eorum coctionē auferť pellis. Et dr iste piscis. teutōice eyn tincke. Sext⁹ est sornus. τ est piscis minim⁹ marin⁹ albus ad q̄n titatē medie ptis mediȷ digiti q̄ ad longitudinē. q̄ comediť cum capite τ spinis. et dr teutonice eyn gaernaert. Septimus est plagicia. τ ē piscis marinus notus. latus. habēs ī vna pte sue pellis macľas rubeas. τ pellis ē tota alba curuum os habēs. teutonice eyn blatys scol. Octau⁹ est carpa q̄ est piscis dulcis aq̄ not⁹. multu3 tñ de se ē viscosus. sed a magnatib⁹ decoquiť in vino. τ sic ab eo tolliť ei⁹ viscositas Nonus galbio. τ est piscis marin⁹ notus a q̄busdā dictus rogetus. teutonice eyn rotbarth. τ ē piscis dure carnis et san⁹. Aliȷ textus habent gouio. τ est piscis paruus dulcis aque ad longitudinē vni⁹ digiti longi. τ est rotund⁹ τ suauissim⁹. gallice gouion. Ultim⁹ est truta q̄ est in carne siľis salmoni. nec tamē est salmo. τ ē longus τ non grossus. Et capiť in magnis fluuiȷs τ pmittit se fricare in aqua. τ sic capitur. τ ex eo fiunt pastilla cum spēb⁹. τ est piscis valde preciosus. gallice trutes. Circa electō3 ꝓo pisciū sciendu3 est pmo q̄ pisces respectu carniū. ceteris parib⁹. minoris sūt nutrimenti. τ facilis digestōis. τ nutrimentū eoꝝ ē pluriū supfluitatū. τ fleumaticū τ frigidū τ humidū. τ min⁹ mansiuum. τ sunt ad digerendū duri τ longā faciūt moram in stomacho. Et q2 in eoꝝ digestione laborat stōach⁹. τ interdum corrūpunť in stomacho τ qualitatē quādā suscipiūt putredinalē. sitim generāt. Et vt sit ad vnū dicere. carniū laudabiliū nutrimentū meli⁹ est nutrimēto pisciū. Scd̄o sciendū est q̄ pisces marini sunt meliores in regīe sanitatꝫ ceteris parib⁹. piscib⁹ aq̄ dulcis. eoꝝ cm̄ nutrimētū est minus supfluum τ naťe carniu3 magis ꝓpinquum. Sed q̄a ceteris parib⁹. pisces marini sunt durioris carnis piscib⁹ aq̄ dulcis. iō sūt difficilioris digestōis τ resolutōis et pluris nutrimenti et purioris. Uerum est tñ q̄ ī egris magis

ꝯfert pisces aq̄ dulcꝭ. ꝓpt̄ debilitatē digestiue coꝝ. Tertio sciēdū q̄ ī piscibꝫ tā marinis q̄ꝫ aq̄ dulcꝭ eligēdi sūt q̄ꝝ caro ē alba nō viscosa. sꝫ frāgil' nō mltū grossa. sꝫ subtil'. non ḡuis odoꝛꝭ. sꝫ suauis. nec cite putrefactōis. sꝫ sufficiētꝭ duratōis. nō mali coloꝛꝭ sꝫ boni. ꝛ q̄ꝝ habitatio nō ē ī lacubꝫ stagnis nec ī locꝭ soꝛdidis. nec ī aq̄s hn̄tibꝫ malas herbas. Et eligēdi sūt nō valde iuuenes nec valde magni. ꝛ q̄ sunt velocꝭ motus ꝛ pauce viscositatis. Et si sint pisces marini eligēdi sunt q̄ capti fuerūt ī fluminibꝫ mltū distātibꝫ a mari. ꝛ h̄ ceteris ꝯditōibꝫ bonis suppositꝭ. Itē suppositꝭ p̄dictꝭ ꝯditōibꝫ q̄nto pisces sūt squamosioꝛes. tāto sūt melioꝛes. Et sil'r intelligit' de spinis. qꝛ spine multe ꝛ squame ꝑcant puritatē sub̄e piscis Itē int' pisces marinos melioꝛes ꝛ purioꝛes sunt q̄ capti ꝛ nutriti sunt in mari ꝓfūdioꝛi ꝛ magis agitato. ad qđ ē cursus pluriū fluuioꝝ. Et ꝗ capti in mari septētrionali qđ magꝭ ē agitatū ꝛ magꝭ tēpestuosū ꝛ velocioꝛis fluxꝰ ꝛ influxꝰ melioꝛes sunt captis ī mari moꝛtuo vel meridionali. Et sil'r intelligendū ē de piscibꝫ dulcis aque Nam ceteris paribꝫ q̄nto aq̄ ē ꝓfundioꝛ et mobilioꝛ tanto piscis in ea nutritꝰ ē melioꝛ. Et de his sufficiēter eligi p̄t q̄ pisces sunt vitupabiles ꝛ q̄ laudabiles sunt. pisces eñ bestiales sic̄ poꝛcꝰ marinꝰ. canis marinꝰ. delphin. moꝛua. nō mltū ꝯpetūt in sanitatꝭ regīe. Sūt eñ difficil' digestionis ꝛ grossi hūoꝛis ꝛ mlte supfluitatꝭ. nec in carnibꝫ p̄dictoꝛū pisciū apparēt ꝯditōes supius numerate. puta. albedo subtilitas ꝛc̄. Et si hos pisces ꝛ ꝯsil'es comedi ꝯtingat non statim sūt coquēdi ꝛ comedēdi postq̄ꝫ capti sunt. sꝫ obſuādi sūt ꝑ aliq̄s dies q̄usqꝫ coꝝ carnes mollescāt ꝛ tremiscant sine sub̄e coꝛruptōne. Et etiam p̄dicti pisces melioꝛes sūt semisalsi q̄ꝫ recētes aut ꝑfecte salsi. Int' alios autē pisces marinos ꝯsideratis ꝯditōibꝫ sup̄dictis laudabilioꝛes vidētur rogetus ꝛ goꝛnatꝰ siue goꝛnus. Nam eoꝝ caro ꝛ substantia ē purissima. Et post h̄ plagicia ꝛ sola. sꝫ hoꝝ caro ē magꝭ viscosa ꝛ nimis frāgibil' ꝛ minꝰ alba ꝛ magꝭ grossa ꝛ

min⁹ subtil. nec hoꝝ sapoꝛ aut odoꝛ ē ita delectabil. ꝛ forte piscꝫ merlengēd⁹ ē laudabilioꝛ p⁹ rogetū. Nō ē ei tāte grossiciei ꝛ viscositatꝫ sic plagicia ꝛ sola. ꝛ ei⁹ suba ē satꝫ frāgibil ꝫꝯsideratꝫ sapoꝛe ꝛ odoꝛe cū coloꝛe ꝛ sube puritate ꝛ mollitate deficit ī bonitate a rogeto ꝛ goꝛnato. ꝛ silr ītelligat̄ ꝺ allece. Et moꝛua iuuenis satꝫ appꝛopinq̄t p̄dictꝫ ī boītate ꝯsideratꝫ p̄dictꝫ ꝯditōibꝫ. ē tn̄ grossioꝛ ꝛ viscosioꝛ p̄dictꝫ piscibꝫ. Salmones āt ꝛ turboti ꝛ maquerelli mltū deficiūt ī bonitate. Sūt eī mltū grossioꝛes ꝛ viscosioꝛes ꝛ ad digerēdū difficilioꝛes ꝛ magꝫ sup̄fluitate pleni. vn̄ ꝯpetunt nisi exercitātibꝫ foꝛtibꝫ iuuenibꝫ cū q̄busdā salsis coꝝ viscositati grossiciei ꝛ frigiditati r̄pugnātibꝫ. Int̄ pisces āt dulcis aq̄ ꝯsideratꝫ p̄dictꝫ ꝯditōibꝫ. pca ꝛ luci⁹ mediocrꝫ. p̄mū gradū bonitatꝫ obtinēt supposito ꝙ sint pīgues. deinde vendosia. ꝛ deīde lopia. Et q̄uis carpa sit squamosioꝛ p̄dictꝫ. tn̄ n̄ hꝫ carnē adeo albā ꝛ frāgibilē ꝛ subtilē sic luci⁹ ꝛ pca. et sépi⁹ repit̄ in stagnis. Et vlr ceterꝫ paribꝫ melioꝛes sūt pisces dulcꝫ aq̄ q̄ capiūt̄ in aq̄ petrosa currēte ꝟsus septētrionē p̄fūda. mlte agitatōis. ad quā nō ꝯfluūt soꝛdicies ciuitatū. in q̄ etiā nō sūt herbe male. Cācri āt fluuiales ꝛ marini mlti sūt nutrimti. ꝛ nō facile ī stōacho coꝛrūpūt̄. veꝝ sūt difficil digestōis. Sciēdū ē insup ꝙ pisces recētes coꝛpus humectāt ꝛ lac ꝛ sperma mltiplicāt ꝛ mltū ꝯpetūt colericis. Et nō sūt comedēdi pisces p⁹ foꝛte exercitiū vel foꝛtem laboꝛē. qꝛ tūc de facili ī stōacho coꝛrūpūt̄. Et caueant ab vsu pisciū hn̄tes stōachū debilē vel mal hūoꝛibꝫ plenum. Ampli⁹ sciēdū ꝙ pisces grossi semisalsi melioꝛes sūt q̄ recētes pisces. Et saliti mlti tpis nō sūt boni. Itē nō sunt comedēdi pisces ꝛ carnes sil. nec pisces ꝛ lacticinia. nec sunt comedēdi pisces p⁹ alios cibos. Itē pisces laudabiles parū saliti ꝛ in pauca q̄titate sūpti reuocāt appetitum ꝛ ipm coꝛroboꝛāt si q̄s habuerit appetitum ad eos.

Nocibus anguille pꝛaue sūt si comedantur

Qui phisicam nō ignorant hec testificantur
Caseus anguilla nimis obsūt si comedantur
Ni tu sepe bibas et rebibendo bibas

Hic autor subdit q anguilla ē pisc insan⁹ maxīe nocēs vocib⁹. ꝛ h pbat ꝑmōe medicoꝝ ꝛ natalē phiaꝫ studentiū. Et rō ē. qꝛ anguilla ē pisc limosus viscosus ꝛ maxīe opilatiu⁹. ꝛ mltū deficit a cōditōib⁹ boni pisc ꝑus narratꝫ in pte pcedēti. Et qd dictū ē de anguilla etiā intelligēdū ē de lāpreda. lꝫ lāprede sūt laudabiliores sūt anguilll ꝛ minus piculose cū nō sint tāte viscositat ꝛ grossiciei sic̄ anguille. vt pꝫ ad sensū. Uñ salua reuerētia vtētiū isti pisces sūt valde piculosi q̄uis ori sūt saporosi. Moꝝ em̄ pisciū ī aq̄ sitis est generatio generatōi serpētū ī t̄ra. vñ mltū dubitādū ē q nō sint venenosi. vñ eoꝝ capita et cauda in q̄b⁹ venenuꝫ cōsueuit esse. ꝛ silr interior spina. nullo mō sūt edēda. Bonū est etiā ꝓpt̄ eaꝝ viscositateꝫ q submergant̄ in vino optīo viue ꝛ dimittant̄ ibi q̄usq mortue sint. ꝛ deinde pparēt̄ cū galētina optīaꝝ spēꝝ ꝯm q coci magnoꝝ dñoꝝ facere consueuerūt. Bonū est tñ q ebuliant̄ ꝑmo duab⁹ ebulitionib⁹ in vino ꝛ aqua. ꝛ illa abiecta decoquāt̄ ad pfectōem. et fiat galētina vel pastillatura vl̄ assatura cū salsamēto appropato. vicꝫ cū salsa viridi. cū fortib⁹ spēb⁹ ꝛ vino ī hyeme. et cū debilib⁹ spēb⁹ ꝛ agresta ꝛ aceto in estate. Cōmodosi⁹ tñ est manerie hmōi pisciū dimitt̄e. Deinde subdit text⁹ q case⁹ ꝛ anguilla mltū nocēt si comedāt̄. ꝛ istd intelligēdū ē si in magna quantitate sumant̄. q̄ꝝ cause dicte sūt de caseo ibi. Persica poma. Et de anguilla nūc dicta ē cā. Postea dic̄ text⁹ q si ista sumant̄ cū freq̄nti potatōe vini malicia eoruꝫ corrigit̄. Et istud nō dꝫ intelligi de vino subtili ꝛ penetratiuo nec de vino qd dat̄ via pot⁹ cōductiui. qꝛ tale n̄ dꝫ dari sup cibū generatiuū mali hūoris qñ comedit̄. nec añ ipm nec postq̄ fuerit digest⁹ vt vult Auicē. in. j. c. de regīe aque et vini. qꝛ tale vinū magnū nocumentū induceret. penetrā

re em̄ faceret humorē malum ex h̄ cibo genitum vsq₃ ad extrema corp̄is q̄ forte nō sufficeret penetrare sine vini auxilio ꝯductu. Sꝫ intelligēdū ē istō de vino forti nō multū penetratiuo. sepe ꝛ in pua q̄ntitate dato. gr̄a ꝑmixtōis ciborū. Tale em̄ corrigit maliciā ciboꝝ ꝯfortat digestōeꝫ ꝛ digerit fleumaticos hūores ꝛ frigidos. q̄re iuuat ad digestionē casei ꝛ anguille. q̄ male digestionis sunt.

Inter prandendū sit sepe parūqꝫ bibendū
Si sumas ouū, molle sit atqꝫ nouū.

Hic autor tāgit duo documēta. q̄ꝝ ꝑmū est q̄ comedēs in p̄ādio vel cena dꝫ vicissim comedere ꝛ bibere multiplicando vices bibitōis. sꝫ ꝓ q̄libet vice paꝝ pot⁹ sumere. Et facere nō dꝫ queadmodū bruta. q̄ totū cibuꝫ capiūt. ꝛ postea bibūt. qꝛ si pot⁹ meli⁹ cibo ꝑmiscet̄ et cibꝫ exinde reddit̄ remollit⁹ ꝛ digestionis capacior. Et circa istō est sciendū q̄ triplex est pot⁹. s. ꝑmixtiu⁹ delatiu⁹. ꝛ sitis sedatiu⁹. Istō aūt qō dictū est. intelligēdū est de potu ꝑmixtōe ciborum Iste em̄ pot⁹ dꝫ vicissim recipi cum cibo. Et saluo meliori iudicio nō dꝫ iste pot⁹ differri vsq₃ ad finē comestōnis. nec dꝫ expectari sitis. Et iste pot⁹ maxime ꝯpetit q̄n sumūt̄ cibaria actualit̄ sicca vel ꝟtualiter. sic̄ ptꝫ in laborantibꝫ comedentibꝫ panē siccū. Sꝫ pot⁹ sitis sedatiu⁹ regulariter ꝛ in hoībꝫ bene dispositis dꝫ differri vsq₃ ad finem comestionis. tūc em̄ est ꝟa sitis ꝓpt̄ estuatōem cibi calidi ꝛ sicci. Nō em̄ ml̄tū rōnabile est q̄ simul vrgeat sitis ꝛ fames. qꝛ sunt appetitus contrarioꝝ. Et debet iste potus dari ꝭm plus et minus ꝭm q̄ maior vel minor est sitis. Potus vero delatiuus maxime competit completa ꝑma digestione regulariter. ꝛ parū ante horā suscipiendi aliū cibum sequentē. Et talis pot⁹ spēaliter cōpetit q̄n cibaria ꝑmitus sumpta fuerint grossa in substātia. nec debet expectari sitis ad talem

potũ suscipiẽdũ. Nã tal' pot⁹ ꝑparat stõachũ ad suscipiẽdũ cibũ seq̃ntẽ ꝛ iuuat trãsitũ cibi ad epar a stõacho. nec dꝫ talis pot⁹ eẽ magne q̃ntitatꝭ vt cito possit digeri. Añ em̃ e⁹ digestionẽ nõ trãsit ad epar. Et istð veꝝ ẽ nisi tal' pot⁹ delatiuus fuerit aq̃. ĩ q̃ nõ optꝫ expectare digestõꝫ añ penetratõꝫ ei⁹ ad epar Reglarit' ãt pot⁹ ꝯueniẽs delatiu⁹ aut etiã ꝑmixtiu⁹ nõ dꝫ eẽ aq̃. ſꝫ vinuꝫ vel aliq̃d ꝓportionabile vino. puta ceruisia vel cerasiaꝝ vel pomeriũ vel mellicratũ l' aliq̃d sil'e q̃bꝫ oĩbꝫ vinũ ẽ meli⁹ Sciẽdũ scðo q̃ q̃nto cibꝫ ẽ grossior et siccior ꝛ frigidior. tãto pot⁹ ꝑmixt⁹ ꝛ delatiu⁹ dꝫ eẽ maior. ꝛ ecõuerso q̃nto cibꝫ ẽ calidior subtilior ꝛ hũidior. tãto potus delatiu⁹ ꝛ ꝑmixtiu⁹ dꝫ eẽ minor. Et q̃nto cibꝫ est grossior et frigidior ꝛ digestioni inobediẽtior. tãto vinũ ꝑmixtiuũ vel delatiuũ dꝫ eẽ subtili⁹ ꝛ forti⁹. Et q̃nto cibꝫ ẽ subtilior calidior ꝛ digestibilior. pot⁹ dꝫ eẽ debilior vl' vinũ debili⁹ Vñ forti⁹ vinũ bibẽdũ ẽ tã cũ carnibꝫ bouinis q̃ȝ pullinis. ꝛ fortius bibendũ ẽ cũ piscibꝫ q̃ȝ carnibꝫ regl'arit'. Scðm documẽtũ ẽ q̃ sumẽs ouũ dꝫ ipm sumere qñ ẽ molle ꝛ nouum. cui⁹ causa dicta est supra.

Pisam laudare decreuim⁹ ac reprobare.
Pellibus ablatis est bona pisa satis
Est inflatiua cum pellib⁹ atqꝫ nociua.

Hic ponit' vnũ notabile ð pisis. ꝛ ẽ q̃ pisa aliq̃ mõ laudãtur ꝛ aliq̃ mõ vituꝑant'. Laudant' em̃ qñ comedũt' ablatis corticibꝫ. Vituꝑãt' ṽo qñ comedũt' cũ corticibꝫ ꝛ pellibꝫ. q2 tũc sũt inflatiua. Et ĝ nõ ẽ artificiale ea comeðe sil' cũꝫ cortice. q2 medullaꝝ ꝛ corticũ nat'e discordãt. Alteꝝ em̃ laborat vt soluat ꝛ exat. alterũ obuiat vt ꝯstringat. vt dic̃ ysaac in dietꝭ vniuersalibꝫ. q̃re ĩ corꝑe fit mot⁹ agitatiu⁹ inducẽs torturã ꝛ inflatõꝫ. Et istð nedũ veritatẽ hꝫ ð pisis. veꝝ etiã de oĩbꝫ leguminibꝫ. sic̃ fabis. faceolis. lẽtulis. ꝛ sil'ibus Et spẽalit' de hñtibꝫ ml'tũ corticẽ sicut fabe ꝛ cicera nigra Cortex etiã in oĩbꝫ ẽ peiorꝭ nutrim̃ti q̃ȝ medulla. Et circa

istud ē sciēdū q̄ ē vna maneries pisoꝝ alboꝝ rotūdoꝝ ha/
bentiū corticē exteriorē valde paucū ꝛ subtilē. ꝛ ista pisa se
curiꝰ pñt comedi cū cortice q̄ȝ alia. q̄ȝuis meliꝰ sit q̄ depurē
tur a cortice. Et q2 dictū p̄cedēs v̄itatē hȝ ḋ oīb9 legumib9
Sciēdum ē q̄ legumia recētia minꝰ hñt de cortice. ꝛ in eis
minor diuersitas ē int̄ corticē ꝛ medullā ꝛ faciliꝰ digerunt̄
Et iō dicūt aliq̄ q̄ magꝭ cōpetūt corpib9 sanis. sȝ nō est ita
q2 legumia recētia sūt plurimaꝝ sup̄fluitatū ꝛ corruptibi
lioris sub̄e. q̄re minꝰ ꝯueniūt corpib9 sanis. Et iō p̄ v̄itate
tenēdū ē q̄ legumia sicca depilata a cortice exteriori sūt sa
niora q̄ȝ recentia nō depilata. sȝ viridia sūt saniora siccꝭ nō
depilatꝭ. Sciēdū vlteriꝰ q̄ q2 oīm leguminū sub̄a ē inflati
ua ꝛ difficil' digestōis ꝛ eoꝝ nutrimētū malū nō cōpetit in
regīe sanitatꝭ. sȝ brodium siue decoctio ip̄oꝝ ꝯueniēs ē. q2
coꝝ decoctio vētrꝭ ē subductiua. i. laxatiua. vrine p̄uocati
ua. ꝛ venaꝝ deopilatiua. vñ satis ꝯuenit tp̄ib9 in q̄b9 hoīes
vtūt̄ cibis grossis ꝛ opilatiuis. puta tp̄e ieiuniorū In isto
em̄ brodio siue ī ista decoctōe ꝯueniēt̄ facta nō sūt nocu/
mēta q̄ sūt in sub̄a. vñ ī ea nō ē inflatio. nec difficultas nu/
tritōis ꝛ digestōis. nec malicia nutrim̄ti. Fit āt ista deco/
ctio p̄ istū modū. In sero em̄ ponūt̄ cicera vel pisa ī aqua
feruēti ꝛ in eadē lōgo tp̄e manib9 ꝯfricāt̄. deinde p̄dicta aq̄
tota nocte tp̄et̄ ꝛ ī eadē seq̄nti nocte buliant duab9 vl' trib9
bulitionib9. ꝛ postea colet̄ ꝛ colata reponet̄. ꝛ appropinq̄nte
hora refectōis p̄paret̄ cū cynamomo ꝛ croco ꝛ aliq̄ȝtulum
vinū addat̄. ꝛ deinde vnico feruore buliat ꝛ spumet̄ in p̄n/
cipio refectōis. Et brodiū seu purenta ciceꝝ ꝛ pisoꝝ rotū/
doꝝ alboꝝ ē meliꝰ ꝛ ꝯueniētiꝰ ꝛ nat̄e amicabiliꝰ. ꝛ silr coꝝ
sub̄a.

Lac ethicis sanū caprinū post camelinū
Ac nutritiuū plꝰ omnibꝰ est asininū
Plus nutritiuū vaccinū sic et ouinū
Si febriat caput et doleat nō est bene sanū

Hic ponūt̄ q̄dā documēta circa electōem lact̄ꝫ. Primū ē ꝙ lac caprinū ē sanū ethicꝫ.i.ↄsūptꝫ ⁊ maceratꝫ vel hn̄tibꝫ febrē ethicam. Et istud vult Aui.ij.cañ.c.de lacte dicens. Lac caprinū et lac azininū sunt bona ethice. Et ideꝫ vult iiij.trac. in.c.de rememoratōne medicinaꝝ humectantiuꝫ ethicos. Et rō etiā est.q2 lac caprinū ē tpatū ſm Aui.ij.canno.c.de lacte.⁊ etiā mlt̄i nutrimēti.vt vult h text⁹. Et post istud lac valet camelinū. Istō eñ subtile ē mlt̄e ꝗq̄sitatꝫ et hūiditatꝫ.q̄re p̄t hūectare eos.veꝝ ē tñ ꝙ istō lac ꝓpt̄ suam nimiā hūiditatē paꝝ nutrit.q̄re min⁹ eis ↄuenit q̄ȝ capnū. Istō tñ lac camelaꝝ ⁊ maxīe nouiter fetaꝝ cōfert ydropisi valde ⁊ patiētibꝫ dolorē in epate.⁊ renouat epar ſm Aui.ij.cañ.c.de lacte. Scōm documentū est ꝙ lac asininū pl⁹ ceterꝫ lactibꝫ ethicis ↄuenit. Et istō veꝝ est comparando lac asininū ad lac alioꝝ brutoꝝ.q2 lac asine declinat ad frigiditatē ⁊ hūiditatē.⁊ est subtili⁹ ⁊ citius penetrās ⁊ tardius coagulabile q̄ȝ lac alioꝝ brutoꝝ. Scōm Gali.vij.de ingenio.c.vij. Et istō idē vult Auic̄.in.iiij.loco p̄all'.dicēs. Et nō ē lac post lac mulierꝫ sic̄ lac asine. Et ꝑus dicit. Et ꝓpͤ lac asine eradicat ethicā si fuerit ei eradicatio. Cōparando tñ lac asine ad lac mulierꝫ min⁹ ↄuenit. Lac eñ mulieris sugēdo sumptū ↄueniēti⁹ est oībꝫ. vt vult Aui.i.iiij. loco p̄all'. Et rō ē.q2 lac hūanū siue muliebre subtili⁹ ē frigidi⁹ ⁊ hūidi⁹.⁊ nat̄e hūane magꝫ sil'e.veloci⁹ penetrās.citiꝰ digestū ⁊ magꝫ nutriēs. Et dꝫ istud lac dari ethicis q̄ȝtuꝫ possibile ē mulieri magꝫ ꝓpe lectū infirmiꝭ ei ꝓtin⁹ sine mora admīstrari ne ab aere corrūpat̄. Et circa istud sciendū est ꝙ nō sꝑ ↄuenit ethicis lac mulieris aut asine. imo ī aliq̄bꝫ casibꝫ lac acetosū siue ebutiratum ē vtili⁹ ethicis q̄ȝ lac mulieris aut asine. Quoꝝ p̄m⁹ ē q̄ñ cū ethica ē solutio ventris. Scōus est q̄ñ est suspitio de coagulatōne lactꝫ in stomacho vel de ardore vehementis febris. vl' q2 stomachus de se est coleric⁹ vt lac in colerā ↄuertat. Terti⁹ est q̄ñ cum ethica ↄpilatur putrida.p̄cipue q̄ñ in interioribꝫ nō fuerit

mſte opilatiões. Nam lac acetoſum reſtringit ventrē. ⁊ nō faciliter colerizať. q2 puatum eſt butiroſitate. p quā facilit lac inflāmať. nec in putrida febꝛe. q2 cito putreſit pp eādē cām. Quart9 eſt ſi ſtomach9 fuerit ſoꝛdid9. tūc em̄ lac in eo facile coꝛrūpiť. Quint9 ſi ethic9 abomineť lac dulce ⁊ integrū. ⁊ nō acetoſum ſiue ebutiratū. Tertiū documētuȝ ē q lac vaccinū ⁊ ouinum ſūt magꝭ nutritiua. q2 pinguioꝛa et groſſioꝛa ſūt alijs. vt dič Aui. ij. cañ. c. de lacte. Et ibidem de lacte vaccino dič. Lac oīs aīalis cu9 pgnatio plixioꝛ ē pgnatōe mulierꝭ eſt malū. quapꝑter pꝛoportionabile eſt illud qđ pximū eſt ſič vaccinū. Ra. ꝑo in almā. c. de lacte dicit. Uaccinū em̄ lac om̄i lacte cuiuſq aīalis alteri9 groſſi9 iudicať. qđ etiā oīb9 ſui coꝛpib9 pinguedinē adipiſci volentibus ꝯueniēti9 exiſtit. Quartuȝ documentū eſt q lac nocet habenti febꝛem ⁊ doloꝛē capitis. Cui9 cauſa dicta ē ſupꝛa ibi. Perſica poma pira.

Lenit et humectat ſoluit ſine febꝛe butirū

Hic autoꝛ ponit pꝛꝛietates butiri q̄s ipm inducit in coꝛpoꝛe humano. Pꝛima eſt q butirū lenit ventrē ſiue mollificat atq lubꝛificat. hanc pꝛietateȝ facit ſua vnctuoſitate. Scđa pꝛietas eſt. q butiꝝ eſt humectatiuū. q2 ex melioꝛibus ptib9 lactis ꝯpoſitū eſt. ⁊ ita ſibi ꝯuenit humectare ſič et ipi lacti a q̄ extrahiť. Tertia eſt q ſoluit ventrē. i. eſt puocatiuū ſeceſſus. ⁊ h̄ lac facit. q2 lubꝛicitatē inducit in teſtiuis. Et iſtas pꝛietates ei9 etiam ponit Aui. ij. cañ. c. đ butiro. Et inducit butiꝝ iſtas tres pꝛietates in coꝛpe non febꝛicitante. Nociuū tñ eſt coꝛpi febꝛicitanti. q2 butirū ſola vnctuoſitate đ facili inflāmať. ⁊ in febꝛicitante caloꝛē augmētat. Circa iſtud ſciendū q lȝ butiꝝ inducat pdictas pꝛietates. rōne tñ ſue nimie humiditatꝭ ⁊ vnctuoſitatꝭ non ꝯpetit via cibi ſpēaliter in q̄ntitate notabili. Pꝛimo enim ſi q̄s coꝛtať in quantitate notabili abominatōem inducit

⁊ facit cibū sup natare ī orificio stōachi. ⁊ ventrē plꝰ debito laxat ⁊ vomitū inducit. Nullo ꝗ mō butirū ē comedendū ꝫ via cibi in q̄ntitate notabili. ⁊ spēaliter nō comedat p⁹ ali/os cibos. sꝫ ad ꝯdimentū cibarioꝝ satꝭ ꝯuenit.

Incidit atqꝫ lauat penetrat mūdat quoqꝫ serū.

Hic ponūt q̄ttuor ꝓprietates seri. i. aque lactis. Quarū ꝑma est ꝙ serū est incisiuū siue subtiliatiuū. Scd̄a est ꝙ est lauatiuū. i. abstersiuū. Tertia est ꝙ est penetratiuū. et ista seq̄t ex ꝑma. Quarta est ꝙ serū ē mūdificatiuū. i. solutiuuꝫ siue purgatiuū. Et tres istaꝝ ꝓprietatū narrat Auic. ij. cañ. c. de lacte. dicēs ꝙ aq̄ eiꝰ. s. lactꝭ est subtiliatiua lauatiua et solutiua ⁊ ī ipā nō est mordicatio. Ra. ꝓo in almā. dicit ꝙ serū colerā rubeā expellit. scabiei q̄ꝫ atqꝫ pustulis. nec non eis pustulis q̄ in facie nascūt. hyctericie etiā. atqꝫ ei cui fortis vini potus nocuit. auxiliū ꝑbet.

Caseus est frigidꝰ stipās grossus quoqꝫ durus.
Caseus et panis bonꝰ est cibus hic bene sanis
Si nō sūt sani tūc hūc non iūgito pani.

In h̄ textu autor duo facit. Primo ponit q̄ttuor ꝓꝑetates casei. q̄ꝝ ꝑma est ꝙ caseus est frigidus. i. frigide nature et istud intelligendū est de caseo recenti. qui est frigidus et humidus. ⁊ non de veteri qui est calidus ⁊ siccus. vt vult Aui. ij. cañ. c. de caseo. Uel potest intelligi de caseo qui fit ex sola coagulatione lactis absqꝫ alicꝰ alterꝰ rei ꝯmixtione Reperitur enim caseus calide nature calefaciens stomachum ac linguam mordicans ex cōmixtione rerū sibi admixtaꝝ. sicut est aliquis caseus viridis qui si in mag̃ quantitate sumat multum calefacit corpus. Scd̄a ꝓprietas est ꝙ caseus est stipans. i. ꝯstipatiuus siue duꝝ vētrē efficiens

Et istō maxīe hꝫ ꝟitatē ꝺ veteri ꝛ mltū coagulū hñte. Tertia ē ꝙ case⁹ ē grossus.i.grossi hūoꝝ generatiu⁹.qꝺ ꝟitatez hꝫ ꝺ oī caseo.qꝛ oīs case⁹ ex grossioꝛi ꝛ trestrioꝛi pte lactis fit. Quarta ē ꝙ case⁹ ē ꝺur⁹.i.ꝺuriciē vētrꝭ efficiens. Et ista pt eē eadē cū scꝺa. Deīde ꝺic̄ text⁹ ꝙ case⁹ q̄uis sol⁹ sūpt⁹ sit insan⁹.ex q̄ male ꝺigestōis ē.vt pꝺictū ē.tñ si ī modica q̄ntitate misceat panī.cū ipo pane ꝺigestibil fit.alias ñ.ꝛ istud ꝟitatē hꝫ ī coꝛpe sano.i egro āt ñ. Et ꝺ caseo p⁹ ꝺictū ē ibi. Nutrit ꝛ īpinguat.

Jgnari meꝺici me ꝺicūt esse nociuū
Seꝺ tamen ignoꝛāt cur nocumenta feram
Languenti stomacho caseus aꝺꝺit opem.
Si post sumatur terminat ille ꝺapes
Qui phisicā nō ignoꝛāt hec testificantur

Jn h̄ passu autoꝛ fingit psonā loq̄ntē in spē casei ꝯ ꝺicentes vsū casei eē insanū. Et ꝺic̄ loq̄ns ī psona casei. Jgnari medici.i.medicinā igrātes ꝺicūt me caseū eē nociuū supplevlr.igrāt cāꝫ cur natē hūane nocere ꝺicoꝛ. Et p⁹ h̄ tangit auctoꝛ ꝺuas vtilitates sūptōis casei. Pꝛīa vtilitas ē ꝙ case⁹ ꝯfert egrotāti stōacho Et cca istꝺ ē notāꝺ ꝙ ñ oīs case⁹ ꝯfert opē oī stōacho lāguēti. sꝫ ī certꝭ casibꝫ oīs case⁹ nocet.s.stōacho rare texte.ꝛ oī stōacho ꝺebilitato ex lōga egritudīe. Sꝫ case⁹ recēs ꝛ nocu⁹ nō mlte viscositatꝭ opē ꝯfert stōacho calido.qꝛ teste Ra.ī almā.aduſtōꝫ ꝛ caliditatē ei⁹ repmit ꝛ stomacho etiā sicco ꝯfert.ꝑt ei⁹ hūiditatē. Et talibꝫ stōachis mltū nocet case⁹ antiqu⁹ siue mltū acut⁹ l mltū coagulū hñs. Sꝫ stōacho habēti mlta fleumata ei⁹ pellicul adherētia mltū ꝯfert case⁹ antiqu⁹ vel multū coaguli hñs.qꝛ tal sui acuitate fleuma incidit ꝛ abstergit. Sꝫ tali stōacho maxīe nocet case⁹ recēs ꝛ mollis. Et sic pꝫ ꝙ ī aliq̄ casu case⁹ sp nocet ꝛ in aliq̄ nō.ꝛ ꝙ aliq̄n case⁹ recēs ꝑdest ꝛ aliq̄n vet⁹ Scꝺa vtilitas ē ꝙ case⁹ sūpt⁹ post cibū terminat ipm.qꝛ fac̄ cibū ꝺescēdere ad illū locū ī q̄ viget ꝺigestio.scꝫ

ad fundū stōachi. Et istō totū sciūt q̄ verā sciaꝫ medicine hn̄t. Et de casco acuto dic̄ Ra. i almā. Ueruntn̄ cū pꝰ co/mestionē q̄ua ex eo gustat̄ q̄ntitas os stōachi corroborat. sacietatē q̄ꝫ nimiā atq̄ fastidium q̄ ex dulcibꝰ ꝛ vnctuosis nutrientibꝰ in ore stomachi ꝑueniūt aufert.

Inter prādendū sit sepe parūq̄ꝫ bibendū
Ut minus egrotes nō inter fercula potes

Hic ponit duo documēta. q̄ꝝ p̄mū ē q̄ prādēdo. i. come/dēdo aliq̄s dꝫ vicissim post sūptuꝫ paꝝ ꝛ sepe bibere. ita q̄ n̄ dꝫ p̄io totū cibū sumere ꝛ postea potū. Et istū ꝟsū p̄mū aliq̄ n̄ hn̄t. q̄ꝛ reuera idē ꝟsus in forma ꝓus expositus est. Scd̄m documentū ē q̄ int̄ duas comestiōes sic int̄ pran/dium ꝛ cenā debemꝰ ꝓ posse potū euitare. ꝛ h̄ si cibꝰ sūptꝰ in stomacho nonduꝫ fuerit digestꝰ. nisi magna necessitas assit. q̄ꝛ talis potꝰ sumptꝰ impedit ꝛ interrūpit digestōnem cibi p̄mo sumpti. cibū facit indigestū de stōacho descēde/re. atq̄ appetitū deijcit circa cibū in cena sumēdū et corpꝰ ḡuat. ꝛ ad dispositōeꝫ in q̄ hō neq̄ sanꝰ neq̄ eger ē inclinat siue ad dispositōem ꝑuenientem febrem.

Ut vites penam de potibꝰ incipe cenam

de cibo liquido intelligitur

Hic autor innuit q̄ cena dꝫ incipi a potu. Et aliq̄ expo nūt metꝝ istō. Si tu vis vitare penā. i. infirmitatē. ꝓus po tes in p̄ncipio cene an̄q̄ comedas. sꝫ ista expositio n̄ valet. q̄ꝛ s̄m medicos regularꝰ est a cibo cenā incipe q̄̄ a potu. Et q̄uis iste liber directꝰ sit anglicꝭ. ipi tn̄ hāc sn̄iaꝫ n̄ ob/seruāt. q̄ꝛ regulariter q̄cūq̄ꝫ hora diei potū sumūt p̄ponūt morsū panis. iō alit̄ p̄t exponi ꝟsus iste accipiēdo potū ꝓ cibo liq̄do ꝛ facile digestibili. sic accepit ypo. potuꝫ. ij. pti. amphorismoꝝ. ibi. facile ē repleri potu q̄̄ cibo. ita q̄ sēsus

isti⁹ v̾sus sit φ meli⁹ ē cenā incipe a potu.i.cibo liq̃do z facile digestibili. Cui⁹ rō ē.q2 si cibo liq̃d⁹ z facile digestibil' p⁹ sumar cū in nocte supueniēte fortificer calor digestiu⁹ cibo liq̃d⁹ z facile digestibil' lōgo tpe erit digest⁹ añ grossū z difficulter digestibilē. Et cū non poterit h̾re exitū ꝓpt' cibum grossum nōdū digestū nimis adurer.vel si exeat grossum secū rapiet cibū nondū digestū plene. Meli⁹ ē ḡ vt iste cibus liq̃d⁹ z facile digestibil' p̄us sumar vt tpe q̃ digest⁹ sit exitum habeat nullo repugnante.

Singula post oua.pocula sume noua
Post pisces nux sit.post carnes caseus assit.
Unica nux.pdest.nocet altera.tertia mors est.

Hic autor ponit aliq̃ documēta. Primū est p⁹ sūptōem cuiuslibet oui recēt' suple z mollis dēm⁹ sumere potū.maxime haustū vini. Cui⁹ cā p̄t esse.q2 ouū recens z molle est optimi nutrimenti z facilis digestōis.z est de his q̃ in modica q̄ntitate mlt'ū nutriūt.z p̄cipue ei⁹ vitellus.vt dictu3 p̄us ibi. Oua recentia. Sic ḡ vinum qd̄ est amicū nar̄e facit φ ouū auidi⁹ ad membra trahir z ad ei⁹ penetratōe3 iuuat. Et cā alia etiam potest esse.q2 ouū tarde p mery descēdit.pot⁹ ḡ vel vinum iuuat ei⁹ descensum. Scd̄m documētū est post comestōem piscium debem⁹ sumere nuces loco casei.q2 nux sua siccitate impedit generatōnem fleumatis quod generari solet ex piscibo.z hic est φ in quadragesima vltimo danr nuces. Tertiū documentū est φ post comestionē carniū debem⁹ sumere caseū z non nuces.q2 nuces nimiū exsiccarent z caseus nō.s3 facit cibum descēdere ad fundū stomachi q̃ viget digestio. Et istud est ve℞ de caseo mediocri inter veterem z nouū. Deinde subdit text⁹ in vltimo v̾su φ vnica nux.s.nux muscata pdest nature hūane z pficua ē.q2 bonū odorē or3 effic.visū ꝯfortat.z sil'r epar.splenē z stōachū.z maxie os ei⁹.fm Aui.ij.cā.c.d̄ nuce muscata.

Sz altera.s.nux auellana vl' cois nocz. Auellana q̄dē qm̄ inflatiua ē ⁊ generatiua vētositatū ī vētre īferiori et facit zoda ⁊ tarde ē digestōis ⁊ excitat vomitū. vt hz Aui.ij.cañ.c. de ea. Nux vo cōis. q̄z etiā facit zoda ⁊ difficil' est digestōis et mala stōacho ⁊ h̄ calido ꝓpt' ei⁹ caliditatē. Sz tertia nux.s. nux baliste ē mors.i.mortē inferēs. q̄z p balistā hoīes int'ficiūt'. Uel pt istō ītelligi de nuce mechel q̄ s'm Aui.ij.cañ.ē venenū stupefactiuū. q̄re mortifera est.

Adde potū piro. nux est medicina veneno
Fert pira nostra pir⁹. sine vino sūt pira vir⁹
Si pira sūt virus. sit maledicta pirus
Si coquas antidotū pira sūt. sz cruda venenū.
Cruda grauāt stōachū. releuant pira cocta grauatū
Post pira da potū. p⁹ pomū vade fecatū.

In h̄ p̄rio v̄su autor dat vnū documētū dicēs q̄ nos dēm⁹ p⁹ esū piroꝝ sumere potū.s.vinū. Cui⁹cā sufficiēt' dicta est p⁹. q̄z pira sūt generatiā vētositatz ⁊ ō ꝓpetate colicā īducētia ⁊ sāguinē aq̄sitate replētia. ⁊ ḡ cū eis dz potari vinū. et maxie forte ⁊ calidū qd̄ ē vētositatū carmīatiuū ⁊ aq̄sitatū ꝯsūptiuū q̄s īducūt pira Scd̄o dic̄ text⁹ q̄ nux ē medicina veneno.i.r̄mediū ꝯ venenū. vt p⁹ dictū ē ibi. Allea nux ru. Deīde ī scd̄o ⁊ tertio v̄sib; īnuit q̄ pira sūpta sine vino sūt venena.i.nat'e nocētia ꝓpt' cāz dictā ī p̄rio v̄su. Ueꝝ ē tñ q̄ pira ñ sūt vir⁹.i.venenū simpl'r. q̄z si sic comestio eoꝝ mortē īduceret. ⁊ pir⁹ ea portās eēt maledicta. Deīde ī q̄rto v̄su autor innuit q̄ pira cruda sūt venenū.i.nocumētū īferētia. q̄a faciūt ebulitōz hūoꝝ. colicā fleumata ⁊ scabiē. si tñ ipa coq̄nt' sūt āthidotū.i.medicīa mō q̄ dictū ē sup̄ cū vino ⁊ maxie etiā p⁹ alios cibos sūpta. q̄z sic iuuāt ad expulsiōez fecū. Deīde ī q̄nto v̄su dic̄ q̄ pira cruda ḡuāt stōachū. q̄z ipz īpediūt a digestiōe ⁊ īflatiua sūt. sz pira cocta releuāt stōachū

grauatū. ⁊ disponūt ip̄m ad suā naturalitatē. Et in vltīo versu subdit duo. Primū ē q̄ nos debem⁹ post pirū sumere potū ꝓpter cām prius dictā. Scd̄m est q̄ post esuz pomi debē⁹ ire fecatū. id est. ad secessū. Et ſm Aui. ij. cañ. c. de pomis. Poma dulcia ⁊ acetosa qñ in stomacho inueniūt humorē grossū q̄nq̄ꝫ deponūt ip̄m in egestōe. Rō tñ text⁹ pt eē q̄ poma multū inflatiua sūt ventositatē generantia. q̄ in secessu emittit̄.

Cerasa si comedas tibi confert grandia dona
Expurgant stomachū. nucleus tibi tollit
Et de carne sua sanguis eritq̄ꝫ bonus

Hic ponūt̄ tria cōmoda ex vsu cerasoꝝ ꝓueniētia. Primū ē q̄ cerasa expurgāt stōachū. Et istd̄ ſm q̄sdā veꝝ ē qñ sil' cū eis nuclei terūt̄. q̄ sil' hn̄t q̄ndā vim abstersiuā ac mūdificatiuā. Scd̄m ē q̄ nucle⁹ cerasoꝝ. i. arill⁹ hꝫ ꝟtutē frangēdi lapidem renū vel vesice si sicc⁹ sumat̄ vel ex eo fiat lac. Tertiū ē q̄ caro cerasoꝝ ē generatiua optimi sāguis ⁊ cōfortās ac impiguās. Et istd̄ expimētū cōprobat̄. q̄ videm⁹ passeres q̄ sūt aues ml'tū comedētes cerasa q̄ tpe cerasoꝝ hn̄t epata mltū maiora q̄z alio tpe. signū igit̄ ē q̄ magnificāt epar ⁊ ꝯfortāt. Circa istd̄ est notādū q̄ duplicia sūt cerasa. s. grossa ⁊ pua. Grossa aūt adhuc duplicia. s. dulcia ⁊ pōtica. Omīa dulcia ⁊ pua sūt insana de facili corruptibilia ac in corpib⁹ faciētia vermes. Grossa pōtica dicūt̄ cina. ⁊ illa sūt adhuc duplicia. q̄dā sūt rubea ⁊ mollis carnis. et talia debēt recētia comedi et ī pncipio mēse. ⁊ hn̄t vim abstersiuā stōachi atq̄ꝫ appetitū incitādi. Alia sūt cina nigra et grossa sat' dure carnis ⁊ int̄ cetera maxīe pōtica. ⁊ ista debēt comedi ī fine prādij siue cene. Cu⁹ cā est. q̄ ista sua pōticitate qñ in fine mēse sumūtur claudūt orificiū stōachi. q̄ clauso digestio melior ac velocior fit.

Infrigidant laxant multū prosūt tibi pruna

Hic ponūr due vtilitates ꝓuenie̅tes ex esu prunoꝝ. Pri̅a e̅ ꝙ pruna i̅frigidāt corp⁹. ꝛ iō portegale̅ses i̅ calida regiōe existe̅tes i̅ decoctōe suaꝝ carniū sꝑ ꝯmiscēt pruna ꝛ maxie damascena. Scd̅a e̅ ꝙ pruna laxāt ve̅tre̅. ꝛ h̅ e̅ ꝓpt coꝝ hūi ditate̅ ꝛ viscositate̅ ꝭm Gal. ij. ali. Et istd̅ e̅ veꝝ ꝺ prunis ma turꝫ. In crudis eni̅ q̄ n̄ sūt mat͛a e̅ stipticitas ꝛ coꝝ nutrime̅ tū e̅ paucū. vt dic̄ Aui. ij. cañ. c. de eis. Et ista scd̅a vtilitas lꝫ etiā mlt͛ū ꝯueniat prunis damascenis sic̄ e̅ ꝑma. maxime tn̄ ꝯuenit prunis armenis. i. deportatis ex t͛ra armenia. qꝛ meliora sūt oībꝫ ꝛ vehemēti⁹ soluētia ꝭm Aui. loco ꝑal. Et ꝑ maiori declaratōe istaꝝ vtilitatū sciēdū e̅ ꝙ pruna mat͛a sūt vsu ꝛ n̄ i̅ natura. Pruna āt magꝫ nat͛e ꝯueniētia sūt illa q̄ sūt figure oblōge habētia carne̅ paucā ꝛ durā ad aliq̄lez siccitate̅ declinātia ꝛ cortice̅ exteriore̅ tenue̅. ꝛ debēt esse in sapore n̄ vere dulcedis. sꝫ dꝫ e̅e coꝝ dulcedo attine̅s alicui acredini. ꝛ hmōi sūt pruna damascena. talia eni̅ pruna infri gidāt vt dictū e̅. Sūt āt mlt͛e alie maneries prunoꝝ quoꝝ vsus nō e̅ approbād⁹ Sūt etiā q̄dā prunella siluestria ꝑua q̄ crescūt i̅ siluis ꝛ n̄ sūt laxatiua. sꝫ vētrꝫ restrictiua et ex his fit aq̄ q̄ vētrꝫ restrictōꝫ facit. Debēt āt pruna q̄ sumūr ꝓpter vētrꝫ laxatōez ꝑmo poni i̅ aq̄ frigida. tūc eni̅ ꝑfecti⁹ infrigi/ dāt ꝛ humectāt. ꝛ colerā quā inueniūt lubricādo soluūt. ꝛ sic stōach⁹ meli⁹ disponir ad cibū recipiēdū. Et e̅ diligent͛ notādū ꝙ pruna hūida recētia sūt magꝫ alt͛atiua q̄ꝫ siccis sint peioꝝꝫ nutrimēti ꝛ pluriū suꝑfluitatū. sꝫ pruna sicca magis ꝯfortāt. ꝛ meli⁹ nutrimētū dāt corpi. Et sic̄ dictū e̅ ꝺ prunis sic suo mō i̅telligat͛ de cerasis. veꝝ tn̄ e̅ ꝙ cerasoꝝ hūiditas e̅ subtilior ꝛ min⁹ viscosa. vn̄ min⁹ nutriūt q̄ꝫ pruna.

Persica cū musto vobis datur ordine iusto
Sumere sic est mos nucib⁹ sociādo racemos
Passula nō spleni. tussi valet. est bona reni

In h passu tria ponūť documēta. Primū ē q mustū est bibēdū cū psicꝫ. l' psica comedēda sūt cū musto. Cā pme ptꝫ ē. qꝛ mustū ē mltū calefactiuū ꝛ ebulitiōeꝫ faciēs in corpe nr̃o. hāc āt ebulitōꝫ ꝛ calefactōꝫ phibēt psica sua frigiditate. Cā scđe ptꝫ ē. qꝛ psica sūt mltū frigida ꝛ corp⁹ mltū īfrigidātia. ꝫ sup oīa dꝫ bibi illđ vinū qđ pl⁹ calefacit. illđ āt ē mustū qđ scit experientia. Et de ordīe comedēdi psica. mltꝫ ꝛ aliīs dictū ē p⁹ ibi. Persica poma pira. Scđm documētū ē q racemi dn̄t comedi qn̄ comedūť nuces ꝛ maxīe antiqꝛ sicce. recētes em̄ nuces sane sūt p se. ſꝫ antiq sicce. nimiū exsiccāt. ꝛ ppť eoꝝ vnctuositatē de facili inflāmatōꝫ ī corpe īducūt. q̄re cū eis comedi debēt racemi q resistūt inflamationi ꝛ exsiccatōi cū humectēt. Et de nucibꝫ ample dictū est ibi. Allea nux ruta. Tertiū documētū q passula. i. vua passa nocet spleni. qꝛ īducit opilatōꝫ ei⁹ Sꝫ vua passa vtil' ē renibꝫ. qꝛ exq ipa ē vrine puocatīa. ipa ē lauatiua renū. ex mlta em̄ aqsitate ad renes ducta ipi renes mūdificanť. Et de vuis passis siue passul' etiā dictū ē ī ibi. Nutrit ꝛ īpiguat.

Scrofa tumor glādes fic⁹ cathaplasmate cedit.
Iūge papauer ei confracta foris tenet ossa

Hic ponūť due vtilitates puenīētes ex ēplastratōe ficuū Prīa ē q fic⁹ decocte ī aliq liqre. vicꝫ in aq. ꝛ tūc supposite cū hūiditate curāt istas tres egritudīes. ſ. scrofulas glandes ꝛ tūores. Per scrofulas ītelligūť inflatōes sub mento circa collū. Et dr̄ scrofula a scroffa. qđ idem ē qđ sus siue porca. vl' qꝛ ista egritudo mltū accidit porcꝫ ppť gulositatē eoꝝ. vl' qꝛ ei⁹ figura fm plimū assimilať porcꝫ vt vult Aui. ī. iiij. trac. ij. c. đ scroffuľ. Per glādes vo ītelligūť apostemata q cōiter solēt accidere sub ascellis ꝛ ī inguibꝫ. Et p tūorē pn̄t ītelligi īflatōes in qlibꝫ pte corpis. Vn̄ p istꝫ apostematibꝫ curādis ꝛ maxīe maturādis dꝫ decoq ficus ī aqua et ipi aque debet cōmisceri modicū aceti vt acetum iuuet

penetratõẽ ꝟtutꝫ fic⁹. ꝛ decoctõe facta dñt teri i mortario. ꝛ deīde misceri cũ modica aq̃ cũ q̃ bulite sunt. Uñ cathaplasma ꝓpe ē medicia facta ex aliq̃ re ꝛ succo ei⁹ Juxta illõ metꝝ. Tũc cataplasma facꝫ cũ succũ ponis ꝛ herbã Scda vtilitas ē ꝙ fic⁹ cũ papauere cataplasmate retinẽt ossa fracta. ꝛ dñt decoq̃ insil' cũ aq̃ absq͡ʒ appositõne aceti. ꝛ dñt sil' teri. ꝛ addi eis aq̃ decoctõis eaꝝ ꝛ tũc supponi. Et cã isti⁹ p̃t eē. qꝛ papauer ē stupefactiuũ. ꝛ p illõ tollit' dolor q̃ accidere solꝫ i fractõe ossiũ. ꝛ ꝑuocat somnũ. fic⁹ sil'r fac̃ moueri hũiditates ad extiora. q̃bꝫ hũiditatibꝫ ad ossa motꝫ. ossa pñt retinere ad nascentiã. nũq͡ʒ tñ ꝟe ꝯtinuari. Aliq̃ tñ textus hñt loco tenet trahit. ꝛ tũc sẽsus ē melior Uñ papauer ē triplex. s. albũ nigꝝ ꝛ rubeũ. rubeũ ãt ē siluestre ꝛ venenosũ ꝛ crescit i bladis ꝛ iuuenes solẽt terere flores ꝛ facere incaustũ ex ipis floribꝫ.

Pediculos veneremq͡ʒ facit sed cuilibet obstat

Hic ponũt' due oꝑatões ficuũ. Pria ē ꝙ ex comestõe ficuũ seq̃t' ml'titudo pediculoꝝ i corpibꝫ hũanis Et istõ maxie ꝟitatẽ hꝫ õ ficubꝫ siccꝫ. vt dic̃ Aui. ij. cañ. c. õ ficubꝫ. Et cã ꝟm eũ ibi. ē ꝓpt' maliciã ꝛ corruptõẽ hũorꝫ generati ex eis Et alia cã etiã p̃t eē. qꝛ fic⁹ ꝑuocant ml'tũ sudorẽ. ex q̃ seq̃t' generatio pediculoꝝ. Scda oꝑatio ē ꝙ fic⁹ incitãt appetitũ coeũdi. qꝛ generãt vẽtositatẽ q̃ iuuat ad erectiõeꝫ ꝟge. et sil'r sũt ml'taꝝ sup̄fluitatũ ꝛ sperma augmẽtantes

Multiplicãt mictũ. ventrẽ. dant escula strictũ.
Escula dura bona sed mollia sunt meliora

Hic ponũt' due vtilitates esculoꝝ. Primũ ē ꝙ multiplicãt mictũ siue vrinã. Cui⁹ cã p̃t eē. qꝛ indurãt feces. ꝛ sic aq̃sitas fecũ ē cã ml'titudĩs vrine. Uel p̃t sumi cã sil'is illi que sumit' ex illo ãphorismo. Urina noct'na ml'tũ facta. modicũ secessũ ꝟcat in die. ꝛ ecõuerso. q̃ ml'tas habuit cameras

nocẗnas ꝺ mane hʒ paucā vrinā Cuiꝰ cā ē. qꝛ si mlᵗa fiat ꝺi gestio mlᵗū ꝺ hūiditate q̄ trāsire deberet ad vesicā silᵗ cū ea exit. Et si vrina fiat mlᵗa. mlᵗū ꝺ hūiditatibꝫ q̄ trāsire debē rēt cū egestōe ꝛ eā magnificare cū vrina euacuanẗ. Scꝺa vtilitas ē ꝙ escula ꝯstipāt vētrē. ꝛ istꝺ accidit ꝑpᵗ eoꝝ pōtici tatē ꝛ stipticitatē. Ex q̄ ifert textꝰ ꝙ escula dura sūt bōa. ꝛ hꝰ qꝛ ꝯstrigūt vētrē. ꝛ ġ ꝓsūt vētri nimiū laxato. sʒ mollia escu la sūt meliora durꝭ. qꝛ nutriūt ꝛ minꝰ vētrē ꝯstipāt Et circa istꝺ ē sciēꝺ ꝙ escula minꝰ ꝯpetūt nutrimͣto q̄ȝ poma pira ꝑ sica ficꝰ ꝛ silᵗia. qꝺ satꝭ ōndit austeritas saporꝭ eoꝝ ꝛ durici es sube eoꝝ postq̄ȝ i arbore matᵗata sūt. ꝛ ġ ex his parum dꝫ cōedi. ꝛ magꝭ recipi dñt via medicīe q̄ȝ cibi. Et qꝛ frᵗꝰ eoꝝ ē stiptica valde satꝭ ꝯpetūt i fluxu vētrꝭ. Et qꝛ escula i arbore ñ mollescūt mollicie sufficiēte ad esū. iō añq̄ȝ cōedāẗ remol liāẗ. ꝛ tūc sūt magꝭ delectabilia gustui ꝛ minꝰ stiptica.

Prouocat vrinā mustū cito soluit et inflat

Hic ponūẗ ꝓꝓetates tres musti. q̄ꝝ pria ē ꝙ mustū ꝓuo cat vrinā Cuiꝰ cā ē. qꝛ i musto sūt ꝑtes terestres nitrose mor dicātes vesicā cū ad eā veniūt. ꝛ ꝑpᵗ eaꝝ mordicatōꝫ vesica citiꝰ nitiẗ eas expellᵗe ꝛ ipm mustū. ꝛ ista ꝓꝓetas itelligēda de mustꝭ hñtibꝫ feces mordicātes sic musta plᵗima renēsia. qꝛ musta hñtia feces grossas ñ mordicātes sʒ magꝭ opilan tes ipediūt vrinā. sic pꝰ dictū ē ibi Impedit vrinā. Scꝺa ē ꙗ mustū cito soluit vel laxat vētrē ꝑpᵗ eādē cāʒ dictā i pria ꝓꝓetate Tertia ē ꝙ ē inflatiuū ꝑpᵗ ebulitōꝫ quā faci i corpe ex q̄ ꝓueniūt vētositates. Et cause istaꝝ duaꝝ ꝓꝓetatū di cte sūt pꝰ ibi Impedit vrinā.

Grossos humores nutrit ceruisia. vires
Prestat. et augmentat carnē. generatqꝫ cruorē
Prouocat vrinā. ventrē quoqꝫ mollit et inflat.
Infrigidat modicū. sed plꝰ desiccat acetū

Infrigidat macerat. melāc. dat. sperma mīorat
Siccos infestat neruos et pinguia siccat

In h̄ textu autor duo facit. Primo ponit octo ꝓprietates ceruisie. quaꝝ pma est ꝙ ceruisia facit ī corpe nr̄o grossos humores Et istḋ marīe h3 ꝟitatē respectu vini. et diuersificat ceruisia ī generādo grossos hūores ex pte suoꝝ ꝯponētiū. Naz ceruisia ex grossiori subā grossiores hūores generat. ꝛ ex min⁹ grossa min⁹ grossos. Scḋa ē ꝙ ceruisia augmentat vires. Et istud ē intelligendū de ceruisia ex optimis granis ꝯposita. q̄ plurime decoctōis ē. cuiusmodi est ceruisia ostiensis. Ista eñ multū nutritiua ē ꝛ ḡ vires augmentat. Tertia ē ꝙ augmentat carnem. Et istḋ ꝓuenit ꝓpt multaz ei⁹ nutritōem. Quarta ē ꝙ multiplicat sanguinē eadez de causa. Et iste tres vltime ꝓprietates hñt veritatē ḋ ceruisia antiq̄ multū decocta ꝛ de optimis granis ꝯposita. Quinta est ꝙ ꝓuocat vrinam. Sexta ē ꝙ laxat ventrez. Et iste due ꝓprietates marīe hñt veritatē de ceruisia clara mltū lupulēta. i. in qua plurimū lupuli imponit. cuiusmodi ē ceruisia hāburgēsis q̄ ꝓuocat vrinā ꝛ laxat ꝓpt lupulū. Ipa tamen nō valet debilia cerebra hñtibꝫ. qꝛ tales de facili inebriant ꝓpt multitudinē lupuli. Septima ē ꝙ inflat ventrē. Et istḋ h3 veritatē de ceruisia modica decoctōe cocta. cuiusmodi ē coyta holādie q̄ marīe inflat ꝛ opilat. et ꝓptea plurimū impinguat. Octaua ē ꝙ ceruisia modicū infrigidat. cuiusmodi ē ceruisia holandie brabancie hānonie ꝛ flādrie. ꝛ illa q̄ cōis hō vtit. Et ista ꝓprietas marīe ꝟitatē h3 respectu vini. Et circa istḋ ē sciendū ꝙ ceruisia pt fieri ex auena ꝛ ordeo ꝛ ex frumēto. Et ꝯm qḋ fit ex alio ꝛ alio grano ē alterius ꝛ alteri⁹ ꝯplexionis. q̄ eñ fit ex ordeo plus attinet frigiditati. qꝛ ordeū ē frigidū. Que aūt fit ex ordeo ꝛ auena minus opilat ꝛ min⁹ generat vētositates et min⁹ nutrit. Et q̄ fit ex frumēto plus attinet caliditati ꝛ magꝭ nutrit. ꝛ magꝭ opilat. Et q̄to ceruisia ē grossior. tanto ē deterior. et q̄to sub/

tilior tāto melior. Et vlteri⁹ ē sciēdū q pessima cerulsia est q̄ fit ex reb9 inebriātib9. puta ex grano qd̄ noiat loliū. et q̄a ista maxīe dolorē capitꝫ generat ꝛ neruos ledit. Deinde ponit text⁹ q̄nqꝫ ꝓprietates aceti. q̄ꝝ pma ē q acetū exsiccat. dicit eīm Aui. de eo. ij. cañ. q est fortꝫ exsiccatōnis. Et ꝓpterea medici p̄cipiūt tp̄e pestis vti aceto cū cibor silr̄ cum potu. Dicit eīm Aui. in. j. in. c. viij. doc. v. Aceto p̄terea in cibo ꝛ potu vti in pestilentia ē nocumenti ip̄i⁹ securatio. Scd̄a ē q acetū infrigidat ꝓprietate q̄ in eo ē. Tertia ē q macerat id est. facit hoīem macrū. ꝛ rō est q̄ꝛ exsiccat. ꝛ istud maxīe veꝝ est de aceto in ieiuno stōacho sumpto. vt vult Auic̄. in j. doc. iij. c. v. de extenuatōe crassi. Uerum est tñ q assidu⁹ vsus aceti. maxime in ieiuno. multa inducit incommoda. visum debilitat. pectus offendit. tussim cōmouet. stōachū ꝛ epar ledit. neruos ꝛ iuncturas vehemēter opprimit. has arteticis dolorib9. tremorib9. ꝛ paralisib9 vexans. Quarta est q acetum generat melancoliam eo q humores infrigidat ꝛ exsiccat. Quinto est q acetū minorat sperma. ꝓp̄tea q̄ꝛ exsiccat. infrigidat. ꝛ macerat. Et istas ꝓprietates aceti ponit Ra. in almā. dicēs. Acetū frigidum ē ꝛ siccum. ꝛ qd̄ maciem efficit ꝛ vires destruit. sperma q̄ꝫ minuit ꝛ colerā corroborat nigram: rubeam ṽo coleram ꝛ sanguinē debilitat. ciboſqꝫ q̄b9 admiscet̄ subtiliat. Deinde in vltimo ṽsu autor subdit tria. Primū est q acetū nocet macris. Et rō est. q̄ꝛ acetū exsiccat ꝛ sic addit in macredine. Simile eīm additū suo simili facit ip̄m furere. ꝛ etiam omnis ꝯplexio lapsa ꝑ ꝯtrarium medicatur. et per simile deteriorat̄. Secundū est q acetum nocet neruis. vt dicit Auicen. ij. cano. c. de eo. Tertiū est q acetum macerat. vt dictū est.

Rapa iuuat stomachū. nouit pducere ventū
Prouocat vrinam. faciet quoqꝫ dente ruinam.
Si male cocta datur hic torso tūc generatur

In hoc passu ponunt̃ prio tres vtilitates rape tpate cocte. et vnū ei⁹ nocumētū. Pria vtilitas ē q rapa iuuat stōachū q̄a bñ digerit̃ a stōacho. nec ip̄e ea grauat̃ Scd̄a ē q rapa ē puocatiua vēti. qd̄ pȝ experimēto Tertia ē q rapa ē puocatia vrine. Preter tñ istas pprietates vult Auer. q magnā hȝ ppetatē i confortādo visū. Nocumētū vo rapaꝝ ē q assiduatio raparū nocȝ dētib⁹ In vltio āt versu subdit̃ q rapa male cocta tortiōes fac̄ i corpe q2 mltiplicat vētositates Iuxta illd̄ Uētū sepe rapꝫ si tu vis viuere rapꝫ. Et ē sciēdū q caude raparuȝ fortit̃ vētrē laxāt Pro maiori noticia sciēdū ē q rape int̃ radices magꝫ conueniūt ad corpis nutritōȝ. qd̄ satꝫ oñdit̃ ex amicabilitate sui saporꝫ. Hec eī cōplexio ē oīb⁹ edulijs q amara z pūgitiua min⁹ alimētū dāt corpi. z dulcia magꝫ. q2 ḡ rape radicib⁹ alijs sūt dulciores z min⁹ pūgitiue. magꝫ cōpetunt via cibi. ſȝ generāt sāguīeȝ grossū z melācolicū si digestiua sit debil̃. Et bonū ē q depurēt̃ a pria aq̄. z nllo mō dn̄t comedi crude. z incitāt ad coitū. z vias mūdificāt vrinales.

Egeritur tarde cor. digeritur quoqȝ dure
Similiter stōach⁹ melior sit in extremitates
Reddit lingua bonū nutrimentū medicine.
Digeritur facile pulmo cito labitur ipse
Est meli⁹ cerebrū gallinaꝝ reliquoꝝ.

In isto passu notāt̃ q̄nq3 Primū ē q cor aīaliū cōestū tarde digerit̃ z tarde etiā egerit̃. Et rō ē. q2 caro cordis ē caro melācolica q̄ difficult̃ digerit̃ z tarde descēdit. Et ñ ē caro bōa ſm Aui. ij. cañ. c. d carne. z ñ mltū nutrit vt dic̄ Ra. in almā. Scd̄m ē q stōach⁹ sil'r ē male digestōis z tarde descēsiōis. Cui⁹ rō ē. q2 stōach⁹ ē mēbꝝ neruosū cartilaginosuȝ. q̄re difficile digerit̃. Et ḡ etiā nō generat bonū sāguinem. Deinde subdit text⁹ q stōach⁹ i ei⁹ extremitatib⁹. s. q̄ ad eius fundū z orificiū meli⁹ digerit̃. Cui⁹ rō ē. q2 i ill' ptib⁹ magis

carnosus ē ꝛ mag̃ piguis. Tertiū ē ꝙ lingua ē boni nutri mēti. ꝛ h̄ q̄ ad ei⁹ radicē. vt vult Auicē. ij. caū. c. ꝺ carne. Et rō ē. qꝛ ē facil' digestōis ꝛ carnosa. Et int' reliq̄s liguas porcelli. q̄ ablata ei⁹ pelle eq̄parat' carni apri. vt sciūt sciudentes añ ꝑncipes Ligua tñ bouis ñ ē ml'tū sana ꝑpt' ei⁹ nimiā hūiditatē. Leccatores tñ liguis vti volētes añ eaꝝ assatōꝫ īponūt gariofilos. q̄b⁹ hūiditas liguaꝝ minuit'. ꝛ sic aptiores sūt esui Quartū ē ꝙ pulmo facile digerit' ꝛ facile egerit' Et istꝺ ē ꝑpt' ei⁹ raritatē ꝛ mollicīē. Ueꝝ ē tñ ꝙ ei⁹ nutrimētū nō ē ꝯueniēs nat'e hūane qꝛ puū ē ꝛ fleumaticū. vt dicit Aui. ij. cañ. c. ꝺ eo. Et circa istꝺ ē sciēdū ꝙ pulmo ariet' q̄s uis ñ sit bon⁹ cib⁹. ē tñ bōa medicīa. qꝛ sanat excoriatōꝫ calcanei ex calciamēto. si ponat' sup ipaꝫ calid⁹. vt dic̄ Aui. loco p̄al. Quintū ē ꝙ cerebꝝ gallie int' oīa cerebra ē meli⁹. ꝺ q̄ dic̄ Aui. ij. cañ. ꝙ ꝓhibet fluxū sāguis nariū. Dꝫ tñ cū sale aut cū spēb⁹ cōedi. qꝛ ꝺ se vomitū ꝓuocat. Et circa istud sciēdū ē ꝙ de cerebro pulloꝝ dicūt medici ꝙ augm̄tat memoriā Cerebra ꝟo porcoꝝ nat'e nō sūt ꝯueniētia. sꝫ cerebꝝ ouis leporis vel cuniculi cū sale vel spēb⁹ comedi p̄t. et de cerebro ampli⁹ dictū est ibi. Nutrit ꝛ impinguat.

Semen feniculi fugat et spiracula culi

Hic ponit' vnū documētū. ꝛ ē ꝙ semē feniculi. qꝺ dꝛ maratꝝ. expellit vētositates aut eas dissoluit. Et rō ē qꝛ ē calidū ꝛ siccū ꝛ carmīatiuū. Et circa istꝺ ē sciēdū ꝙ a cōib⁹ q̄tuor tāgūt' vtilitates ꝓueniētes ex esu maratri siue semis feniculi Pr̄ia ē ꝙ ꝓfert febrib⁹. scꝺa ē ꝙ pellit venenū. tertia ē ꝙ mūdificat stōachū. q̄rta ē ꝙ acuit visū. Et ꝺ isto solent dari isti ꝟsus cōes. Bis duo dāt maratꝝ febres fugat atq̄ venenū. Et purgat stōachū lumē q̄ꝫ reddit acutū Et istas q̄ttuor vtilitates tāgit etiā Aui. ij. cañ. loq̄ns de feniculo. Et circa q̄rtā vtilitatē nota ꝙ Aui. loco p̄al. ꝺ semīe feīculi dic̄. Democrit⁹ existimauit ꝙ venenosi ꝟmes pascūt feni

culi recēt; semēvt eoꝝ visus ꝯfortetꝰ. vt vipe ⁊ ſpētes fricāt oclos suos cū egrediūtꝰ ꝺ cauernis suis pꝰ hyemē sup ipm. vt illūinētꝰ ocli eoꝝ. Sciēdū vlteriꝰ ꝙ feniculꝰ tarde digeritꝰ male nutrit ⁊ paꝝ. ⁊ ḡ n̄ ꝯpetit via cibi. s; mag; via medicīe. Nō igitꝰ vtēdū ē eo ī regīe sanitat;. nisi ad correctōz malicie q̄rūdā alioꝝ ciboꝝ. sic īterdū cū lactuca comediꝰ petrosilinū ad resistēdū frigiditati ⁊ hūiditati lactuce. sic etiā cū cucurbit; p̄t decoq̄ feniculꝰ. ⁊ silr cū rap; ad corrigēdū maliciā eaꝝ.

Emendat visū stomachū cōfortat anisū
Copia dulcoris anisi sit melioris

Hic ponūtꝰ due vtilitates anisi. q̄ꝝ pr̄ia ē ꝙ anisuz ꝯfortat visū. Scđa ē ꝙ anisū ꝯfortat stōachū. Cuiꝰ cā ē. qꝛ anisuz mūdat stōachū a fleumatibꝫ. ⁊ ipm calefac̄. ⁊ ꝓpterea ec̄ ꝯfert visui. qꝛ nihil ē qđ visui mag; noceat q̄ꝫ īmūdicia stōachi. qꝛ a stōacho īmūdo eleuātꝰ fumi īmūdi q̄ oculꝰ nocēt ꝑturbādo spūs visiuos. et ista duo iuuamēta fac̄ anisum dulce. Et p̄ter istas vtilitates Aui. ij. cañ. c. ꝺ aniso plꝫes alias vtilitates anisi ponit. vult ei ibi ꝙ anisū ē aperitiuū. doloꝝ sedatiuū. ⁊ vētositatū resolutiuū. sedatiuū sit; . cāne ex hūiditatibꝫ salsis apitiuū ⁊ opilationū epat; ⁊ splenis generataꝝ ex hūiditatibꝫ. ⁊ silr renū vesice ⁊ matric;. ꝓuocatiuū vrine ⁊ mēstruoꝝ. ⁊ mūdat matricē a fluxu hūiditatū albaꝝ ⁊ est motiuū coitus.

Si cruor emanat spodiū sumptū cito sanat

Hic ponitꝰ vnū iuuamētū spodij. Et ē ꝙ spodiū sūptū sanat fluxū sāguis. Cuiꝰ cā p̄t eē. qꝛ spodiū hꝫ ꝟtutē ꝓpaz cōfortādi epar. ⁊ sic fortificato epate qđ ē fons ⁊ origo sāguis sanguis ab eo meliꝰ retinetꝰ. Et dic̄ Aui. ij. cañ. c. ꝺ spodio. ꝙ spodiū ē radices cānaꝝ aduste. Dicitꝰ ei ꝙ ipe aduruntur ꝓpter fricatōz suaꝝ extremitatū cū ventꝰ eas ꝑflat. Simō tn̄ ianuēsis dic̄ ꝙ spodiū ē res cuiꝰ origo nos latet. res tn̄ adu

sta videt̄ ⁊ diuisiões cānaꝝ adustaꝝ. Et nedū spodiū ꝯfert ī nimio fluxu sāguīs. imo etiā ī nimio fluxu vētris ⁊ vomitu. vt dic̄ Ra. ī almā. Et ꝯfert etiā ī febrib⁹ acutis. ꝯfortat cor ⁊ tremori ei⁹. ⁊ sincopi facte ex effusione colere ad stōachum auxiliat̄. vt vult Aui. loco p̄al. Et est sciēdū circa p̄dicta ꝙ sic̄ spodiū hꝫ respectū ad epar ⁊ ꝓpetatē ꝯfortādi ipm. ita sūt aliq̄ medicine q̄ hn̄t similē aspectū et similē ꝓprietatem ꝯfortādi aliq̄ alia mēbra spēalia. sic̄ macis cor. musc⁹ cerebrū. liquiricia pulmonē. capperes splenē. ⁊ galāga stōachū vt pꝫ in his v̄sib⁹. Gaudet epar spodio. mace cor cerebꝝ q̄ꝫ musco. Pulmo liq̄ricia. splen. cap. stōachusq̄ꝫ galanga

Uas cōdimenti preponi debet edenti
Sal virus refugat. et nō sapidūq̄ꝫ saporat
Nam sapit esca male que datur absq̄ꝫ sale.
Urunt persalsa visū. spermaq̄ꝫ minorant
Et generant scabiem pruritū siue vigorem

In h̄ textu tria fiūt. Primo ponit̄ vnū documentū generale qd̄ obseruat̄ apud omēs. ⁊ ē ꝙ vas ꝯdimenti. s. salis qd̄ cōmuni noīe salinū dr̄ dꝫ preponi in mensa ipsi edenti. Juxta illud cōmune metrū. Sal p̄mo poni dꝫ p̄moq̄ꝫ reponi. Omnis mensa male ponit̄ absq̄ꝫ sale. Secūdo tangunt̄ duo iuuamenta salis. Primū est ꝙ sal resistit veneno. Cuius duplex potest esse causa. Una ē. qꝛ sal exsiccatiuum ē. ⁊ sic sua siccitate exsiccat humiditates ex q̄b⁹ pōt sequi corruptio. Alia cā ē. quia sal exsiccat et ꝯp̄mit humiditates a corpe extrahendo. et sic claudit poros ⁊ p̱ consequens ꝓhibet penetratōem veneni q̄ fieri deberet p̱ poros Scd̄m iuuamentū salis ē. ꝙ sal inducit saporem in cibarijs. Nam cōmuniter videmus ad sensum ꝙ nulla cibaria sapiunt sine ꝯmixtione salis. vt dicit terti⁹ v̄sus Tertio ponūt̄ q̄ttuor nocumēta salis siue cibarioꝝ valde salsoꝝ.

Primũ ē ꝙ cibaria valde salsa vrũt visũ.i.deꝑdũt visũ vł nocēt visui Cuiꝰ cā pt eē duplex Pria ē.qꝛ res nimiũ salse iducũt nimiā siccitatē.q̄ est ɔ̄ria ocuł.q̄ sũt instrã visꝰ.cũ oculi sint ð natura aq̄.vt dꝛ ī de sēsu ꝛ sēsato. Scða cā ē.qꝛ cibaria młtũ salsa sũt pruritiua ꝛ mordicatia.mõ vt supꝰ dictũ est. a cibarĳs mordicatis ī stõacho existētibꝫ eleuāť fumi mordicatiui.q̄ sui mordicatõe oculis nocēt ac ipos młtũ rubificāt. Et ĝ videꝰ ꝙ buliētes sal rubeos cõit hñt ocłos Secũdũ nocumẽtũ ē ꝙ cibaria młtũ salsa miorāt spma. Et rõ ē.qꝛ cibaria młtũ salsa młtũ exsiccāt oēs hũiditates corpis q̄re etiā spma exsiccať ꝛ sic miorať. Tertiũ nocumẽtũ ē ꝙ generāt scabiē. Cuiꝰ rõ ē.qꝛ sal generat hũorē acutũ mordicatiuũ adustũ q̄ etiā ē cā scabiei. Quartũ nocumẽtũ ꝙ augēt pruritũ Et rõ ē.qꝛ generāt hũorē mordicatiuũ ꝛ pruritiuũ. Et ista q̄ttuor nocumẽta ɔmemorat Ra.ī almā.ð sale dicēs. Corp̄ ꝑtea sãguinē q̄ młtā ex eo sũpserit q̄ntitatē adurit. visũ q̄ꝫ debilitat atꝫ minuit spma ꝛ generat pruritũ et scabiē. Et pť ista nocumẽta ꝑ salsa.i.młtũ salsa īducũt serpigies ꝛ ipetigies.morpheā.leprā ī dispositꝭ.ꝛ vias vrine excoriāt cũ diu ɔtinuāť. Moderate tñ salsa fastidiũ auferť ꝛ appetitũ excitāt atq̄ꝫ acuũt.

Hi feruore vigent tres.salsus.amarꝰ.acutus
Alget acetosus sic stipans ponticus atqꝫ
Unctus et insipidꝰ dulcis dant tēperamentũ.

In h̄ textu ponũť q̄litates cuiuslibꝫ saporꝭ. Et p̄mo dꝛ ꝙ isti tres sapores.s.salsus.amarꝰ.ꝛ acutꝰ calefaciũt corpꝰ sumētꝭ ipos. Scðo dꝛ ꝙ isti tres sapores.s.acetosus.stipticus ꝛ põticꝰ infrigidāt. Tertio dꝛ ꝙ isti tres sapores.s.vnctuosus insipidꝰ ꝛ dulcꝭ sũt tēperati.nec īducũt ī corpe caliditatē aut frigiditatē. Et ꝑ intellectu ampliori sciendũ est ꝙ ſm Aui.ĳ.cañ.trac.j.c.iĳ.octo sunt veri sapores q̄ sequũtur insipidum. Et sunt dulcedo.amaritudo. acuitas. salsedo. acetositas. ponticitas. stipticitas. et vnctuositas.

Enumerãdo tñ insipiditatẽ ꝑ sapore sic̃ text⁹ fac̃ h.tũc sũt nouẽ saporesEt capit̃ h sapor ꝑ oĩ eo qꝺ gustu iudicat̃ Et int̃ istos sapores tres sũt calidi vt dicit h text⁹.s.sals⁹amar⁹ ꝛ acut⁹.Et ſm Aui.loco pall'.Acutũ ẽ calidi⁹.deĩde amarũ.ꝛ deinde salsũ.qm̃ acutũ ẽ forti⁹ad resoluendũ incidẽ dũ ꝛ abstergẽdũ q̃ amaꝝ.ꝛ inde salsũ ẽ sic̃ amaꝝ ꝯfractuꝫ cũ hũiditate frigida.Et tres de ist; saporib⁊ sũt frigidi. scꝫ acetosus stipãs.i.stiptic⁹ꝛ põtic⁹.Põtic⁹tñ ceter; frigidior deĩde stiptic⁹.ꝛ postea acetosus Et ꝓpt̃ istꝺ in oĩb⁊ fructib⁊ q̃ dulcescũt ꝑus est põticitas vehemẽt; infrigidatõis.deinde postq̃ ꝑ calorẽ solis digestiuũ aliq̃ mõ digesti sũt fructus apparet ĩ eis stipticitas.ꝛ deinde declinãt ad acetositatẽ sic̃ agresta.ꝛ postea dulcescũt.Et lꝫ acetosũ sit min⁹ frigidũ q̃ stipticũ.tñ ꝓpt̃ sui subtilitatẽ et penetratõꝫ in pl'ib⁊ est maior; infrigidatõis.Et ſm Aui.loco pall'. põticum ꝛ stipticũ sũt in sapore ꝓpinq̃.sꝫ stipticũ nõ ꝯbit linguã nisi q̃ ad supficiẽ apparẽtẽ.sꝫ põticũ ꝯbit ꝛ exasperat qꝺ apparet ĩ lingua.s.supficiẽ.ꝛ occultũ.s.interiora ei⁹.Et tres ꝺ ist; saporib⁊ sũt tꝑati.i.nõ excedẽt; caliditat; vel frigiditat;.sicut dulcis.vnctuosus.ꝛ insipid⁹.Lꝫ em̃ dulce sit calidũ.tñ in eo nõ apparet fortitudo caliditat;.sic̃ dicit Ra.i almã.Et ẽ sciendũ vlteri⁹ q̃ vnicuiq̃ sapori ꝓprie debent̃ opatõnes.vt volũt Aui.et Ra.loc; pall'.Opatiões em̃ dulcis ſm Aui. sũt digestio ꝛ lenificatio ꝛ ml'tiplicatio nutrim̃ti.ꝛ nãa diligit ip̃m.ꝛ ṽtus attractiua attrahit ip̃m. Et ſm Ra. Dulce est generatiuũ multe colere rubee ꝛ opilationũ ĩ epate ꝛ splene ꝛ flegmonis.p̃cipue si p̃dicta membra ad h fuerĩt apparata.Et vẽtris flux⁹ex ip̃o seq̃t̃ ꝛ mollificat stõachum ꝛ cõfert pectori ꝛ pulmoni.corp⁹ impinguat ꝛ augmentũ spermatis tribuit.Opatões ṽo amari ſm Aui.sũt abstersio ꝛ exasperatio.Et ſm Ra.amaꝝ calefacit ꝛ desiccat fortiter.cito sanguinẽ ad adustionẽ et maliciã ꝑducit. colerã q̃ꝫ rubeam et sanguinẽ augmẽtat. Opatio ṽo pontici ſm Aui.est ꝯtractio si põticitas sit debil'.aut exp̃ssio si sit fort;

Et fm Ra. pōticū corp⁹ ifrigidat ꝛ dsiccat. carnis ꝛ sāgnis minoratōꝫ fac. si mltotiēs aliqs co vtaɼ. stōachū q̄ꝫ ꝯfortat ꝛ freqnt vētrē ꝯstrigit. ꝛ sāguinē generat melācolicū Opatōes ꝟo stiptici fm Aui. sūt ꝯctio. inspissatio. iduratio ꝛ retētio. Et fm Ra. Opatōes ei⁹ sūt sic pōtici lꝫ debiliores. qꝛ ipe videɼ ꝯphēdere stipticū sub pōtico. qꝛ de stiptico nihil dicit expsse. Opatōes ꝟo vnctuositatꝭ fm Aui. sūt lenificatio lubrificatio ꝛ coctio. i. digestio pua. Et fm Ra. vnctuosū stōachū mollificat ꝛ vētrꝭ facit fluxū. ꝛ sacietatē anq̄ꝫ hō sibi q̄ꝫtitatē sibi necessariā assumat adducit. ꝛ calefac. maxie tn̄ febricitātes ꝛ hn̄tes epar ꝛ stōachū calidū. Corpus etiā hūectat ꝛ lenit. fleuma ꝟo auget. ꝛ cognitōnē ebetem reddit. ꝛ auget somnū. Opatiōes ꝟo acuti sūt resolutio icisio ꝛ putrefactio fm Aui. Et fm Ra. acutū calorē auget et corp⁹ cito iflāmat ꝛ sāguinē adurit ꝛ ipm p⁹ i colerā rubeā mutat. ꝛ postea i nigrā. Opatōes salsi fm Aui. sūt abstersio ablutio exsicatio ꝛ phibitio putrefactōnis. Et fm Ra. dicte sūt in textu imediate pcedēti Opatōes ꝟo acetose sūt fm Aui. ifrigidatio ꝛ icisio. ꝛ fm Ra. acetosū colerā rubeā ꝛ sāguinē repmit ꝛ vētrē strigit si stōach⁹ ꝛ itestia mūda fuerit. Si āt fleumatꝭ in eis fuerit mltitudo vētrꝭ facit fluxū ꝛ corp⁹ infrigidat. ꝟtutē q̄ꝫ digestiuā debilitat et pp̄e i epate. Neruis ꝟo ꝛ neruosis mēbris nocumētū affert ꝛ corpus desiccat. ꝟtutē āt appetitiuā excitat. De opatōibꝫ ꝟo isipidi dicit Ra. ꝙ aliqḋ ē insipidum qḋ magꝭ nutrit. s. qḋ eq̄litati magꝭ vicinū est. Aliud ē qḋ tpate calefacit. ꝛ aliud qḋ temperate infrigidat. ꝛ si cū ipo fuerit multa hūiditas hūectabit. si ꝟo siccū fuerit desiccabit.

Bis duo vipa facit. mūdat dentes. dat acutū
Visū. qḋ min⁹ est implet. minuit qḋ abundat

Hic ponūɼ q̄ttuor iuuamēta vipe. Primū est ꝙ vipa mūdat dētes. Cui⁹ cā est. qꝛ ꝓpt panē diuti⁹ inherētē dētibꝫ q̄ꝫ

vinū solū sine pane. limositas illa dentib9 adherēs a qua dētes luridi dicūt. a vino meli9 ɔsumit ꝛ abstergit. Scd̄m est q̄ acuit visū. q2 ꝓhibet malos fumos ad cerebꝝ ascen/dere q̄ offuscarēt spūs visiuos ꝑ coꝝ immixtōem. Et istud facit ex eo. q2 digerit materias malas ī stōacho existentes. Tertiū est q̄ min9 digestū facit digeri. q2 facit clausionem orificij stomachi ꝛ ɔfortat digestōem. Quartū est q̄ super flue digestum ad mediū reducitur. ꝛ totū istud maxie veri tatem habet de vipa panis cum vino. dūmodo panis pri/mo assatus sit. aut sup̄ prunas exsiccat9.

Omnib9 assuetam iubeo seruare dietam
Approbo sic esse. nisi sit mutare necesse.
Est ypocras testis. quoniā sequitur mala pestis.
Fortior est metha medicine certa dieta
Quā si nō curas. fatue regis et male curas.

Hic ponūt aliq̄ documēta. quoꝝ pmū est q̄ oīb9 bonū ē ſuare dietā ɔsuetā. Et ꝑ dietā intelligit admīstratio cibi ꝛ pot9. Et rō h9 documēti est. q2 trāsgressio a ɔsuetudine no cet nocumēto magno. ɔsuetudo em̄ est altera nafa. sic igit naturam custodire oportet. sic ꝛ ɔsuetudinē. ꝛ spēaliter. si ɔsuetudo fuerit laudabil. Et sicut oportet seruare ɔsuetā administratōem cibi ꝛ potus. ita etiā oportet seruare con suetudinē in alijs rebus nō naturalib9 ꝓpter eandē rōnem Unde si aliq̄s fuerit ɔsuetus multuz laborare. ꝛ velit hāc ɔsuetudinem omittere et in ocio viuere vel multo min9 la/borare vel aliam speciem laboris assumere ꝛ aliud temp9 vel aliū modū. ꝓculdubio multū ex h̄ debilitat. Et silr in telligit in cibis ꝛ potib9 somno et vigilijs ꝛ euacuatōnib9 ꝛ anime accidentib9. In om̄ib9 em̄ multum obseruāda est ɔsuetudo si sit laudabilis vel paꝝ laudabilis vel indifferēs in bonitate ꝛ malicia respectu h9 ad qd̄ dꝫ fieri ꝑmutatio.

Et circa istō sciēdū ē q̄ assueti exercitare vł laborare q̄buſ dā laborib⁹ ꝯsuetꝫ. dato q̄ tales sint debiles ł senes min⁹ le dūť et forti⁹ laborāt q̄ȝ si essent iuuenes incōsueti. Et istud vult ypo. ij. āpho. dicēs. Assueti assuetos ferre labores. et si fuerit ībecilles aut senes īcōsuetꝫ fortib⁹ ꝛ iuuenib⁹ facili us ferūt. Et rō ē. qꝛ isti hn̄t maiorē īclinatōē ꝛ ꝯsuetudinē ad istos labores. Nā ꝯsuetudo p⁹ habita lenior ē vt dꝛ ī cō mēto p̄dicti āphorismi. Et ista ē cā q̄re videm⁹ hoīes debi les vt senes q̄ ex ꝯsuetudīe aliq̄n exercēt op⁹ mechanicū fa cere aliq̄ q̄ facere n̄ possēt eis fortiores et iuniores. aut mi n⁹ ab eis ledūť. sic̄ videm⁹ molitorē debilē facili⁹ saccū ele uare q̄ȝ eo fortiorē. ꝛ fabrū ātiquū min⁹ ledi malleatōne q̄ȝ iuuenē fortē n̄ ꝯsuetū. Scdm documētū ē q̄ mala pestꝫ. i. magnū nocumentū seq̄ť ex p̄mutatōe diete ꝯsuete. vt vult ypo. nisi fuerit necesse eā p̄mutare. Est aūt necessariū eā p̄ mutare. Prīo q̄n ē illaudabił. sic q̄ ex ea p̄ueniret ad pessi mas egritudīes. sic̄ ꝯsuetudo comedēdi malos cibos ī fine ex nc̄citate p̄ducētes ad malas egritudīes Talē eī ꝯsuetu dinē ꝛ siłes necesse ē corrigere ꝛ p̄mutare ł totałr vł saltē ī fra ťmīos latitudis eaꝝ. sȝ h̄ dȝ fieri paulatī ꝛ ꝯm quendā ordinē. Nā oīs subita mutatio vehemēť nocet. ꝛ spāłr a cō sueto ad īcōsuetū. Scdo necesse ē eā p̄mutare. vt aliq̄s mi n⁹ ledať ex īcōsueta si postea ad eā se trāstulerit Si eī q̄s ad oēȝ dietā se assuescat. min⁹ ab oī ledeť cū se ad eā transtule rit. Et istō etiā ītelligēdū ē ī aliis reb⁹ n̄ naťalib⁹. Et istō ē q̄d dic̄ ypo. ij. āphorismoꝝ. Ex mł'to t̄pe ꝯsueta. ꝛ si fuerint deteriora. incōsuetꝫ min⁹ molestare ꝯsueuer̄t. Oportȝ igiť ad n̄ ꝯsueta trāsmutare. Et circa istō ē sciēdū q̄ q̄sq̄ȝ dȝ si bi cauere ne vni⁹ rei q̄ȝtūcūq̄ȝ bōa sit sibi ꝯsuetudīeȝ faciat. quā ipm ꝯuare sit nc̄cariū. Uerbi grā. si q̄s vno cibo ꝯsue to sp̄ vtať. vel aliq̄ potu. vel totaliť ab eis abstineat. vł dor mire vel moueri vł coire totaliter assuescat. ad h̄ grauiter astringiť. maximū em̄ īcurret nocum̄tū si īterdū ab eisdeȝ. oportet abstinere. Sic igiť q̄dlibet corp⁹ se disponere dȝ

vt calorē ꝛ frig⁹ pati possit ꝛ ad motōes ꝛ ad q̄libꝫ nutrien
tia apt⁹ reddat᷑. ꝛ vt sōni ꝛ vigiliaꝝ horas. māsiōes. ꝛ domos
lectos ꝛ indumēta sine lesiōe ꝑmutare possit. Q̄d q̄dē po/
terit fieri si ꝯsuetudo ñ obſuet᷑ ad vnguē. sꝫ iterdū ad incō
sueta trāscā⁹ Optꝫ igit᷑ ad icōsueta aliqñ ꝑmutare. ꝛ istud
vult Ra. iiij. almā. c. ꝺ ꝯſuatiōe ꝯsuetudinū. Tertiū docu
mētū ē q̄ fortior ꝛ potior metha ī medicādo egꝝ ē admini
strare dietā certā. quā si medic⁹ ñ curauerit. ꝛ aliā īdebitaꝫ
admīstrauerit fatue regit egꝝ ꝛ male eum curat. Et circa
istꝺ ē sciēdū q̄ triplex ē dieta. s. grossa. q̄ ē q̄si dieta sanoꝝ. ꝛ
tenuissima. q̄ ē nihil dare. vel q̄si. ꝛ media. q̄ absolute tenu/
is dꝛ. Et ista diuidit᷑ ī dietā tennē delināteꝫ ad lat⁹ grosse.
sic aq̄ carnis. oua sorbilia. ꝛ pulli ꝑui. ꝛ declinātē ad tenu/
issimā. sic aq̄ ordei. mellicratū. ꝛ vinū granatoꝝ. ꝛ mediam
q̄ certa noiat᷑. vt ptisana ñ colata. ꝛ extremitates pulloruꝫ.
Et ista dieta certa ī plˀibꝫ ꝯueīt egritudibꝫ. non tñ in oībꝫ
Nō eī ꝯueīt ī egritudibꝫ lōgis. qꝛ ī talibꝫ optꝫ ꝟtutē longo
tp̄e eē añq̄ꝫ ꝑueiat ad victoriā. ꝛ ꝟt⁹ cū dieta certo tempe ñ
possꝫ ꝑdurare sine mag̃ debilitate. optꝫ g̃ ī tali egritudine
cibū igrossare Silr nō ꝯueīt ī acutissimis egritudibꝫ. s. in
ill' q̄ t̃mināt᷑ ī q̄rto die vel añ. qꝛ ī talibꝫ ꝯueīt dieta tenuissi
ma. vt vult ypo. j. āpho. ibi. Ad vltīas egritudies vltīe cura
tōes ad ꝑfectōꝫ sūt potētes.

Quale quid et quādo. quātū quotiēs vbi dādo.
Ista notare cibo debet medicus dietando.

In isto textu ponūt᷑ sex a medico ꝯsiderāda ī admīstratōe
diete. Primū ē q̄le. i. cui⁹ q̄litatꝭ dꝫ eē cibꝫ. qꝛ ī egritudie ca
lida dēm⁹ egꝝ dietare frigido cibo. ꝛ ī frigida calido. ī hūi
da sicco. ī sicca hūido. Ueruntñ qꝛ nat᷑al' ꝯplexio dieta si/
bi silr ꝯſuari dꝫ. vt vult Gal'. ī tegni. ibi. Calidiora calidi/
oribꝫ īdigēt adiutoriꝭs. frigidiora frigidioribꝫ ꝛc̄. Scdm ē
q̄d. i. cui⁹ sub̄e dꝫ esse cibꝫ. qꝛ athlete ꝛ rustici fortibꝫ exerci/
tijs suppositi d̄nt dietari cibo grosso. qꝛ ī eis vis digestiua ē

fortis. ꝛ sic nõ dñt vti cibis subtilib⁹. vt pullis. caponib⁹. car
nib⁹ vitulis seu hedinis. q2 iste carnes ĩ eis adurerent̃. aut
nimis cito digererent̃. q̃re necesse eẽt eis sepe comedere. Nobi
les ṽo ꝛ ĩ ocio viuẽtes dñt vti dieta subtilis sube: q2 ĩ eis ṽt⁹
digestiua ẽ debil'. nõ potẽs ĩ grossos cibos. cuiusmodi sũt
carnes porcine salse ꝛ bouine. pisces sole exsiccati. Sil'r in
egris. Egrotantes egritudib⁹ acutis dñt vti subtiliori dieta
q̃ȝ egrotãtes egritudib⁹ cronicis. i. lõgis sic q̃rtanis. Tertiũ
est qñ. i. q̃ tp̃e dieta dȝ dari. q2 ĩ sanis maxie dȝ attẽdi ꝯsue-
tudo. Vñ ĩ estate hoĩes surgẽtes ꝛ ꝯsueti bis solũ in die co
medere debent comedere hora decima vel modicũ ante
ꝛ nõ expectare mediũ diei ꝓpt' nimiũ diei calorẽ. Sil'r dñt
cenare hora sexta vel modicũ p⁹. In hyeme ṽo dñt prãde
re hora. xi. vel. xii. ꝓpt' longitudinẽ somni. ꝛ deinde cenare
hora. vii. vel modicũ p⁹. ꝛ maxie ṽuãda ẽ consuetudo. In
egris ṽo etiã ꝯsiderãdũ ẽ tp̃s. q2 in febrib⁹ ĩ paroxismo vel
statim añ paroxismũ vel statim p⁹. non ẽ danda dieta. quia
si statim añ paroxismũ vel in paroxismo det̃. nat̃a diuertit̃
a digestiõe materie febris. p h̃ q̃ dȝ digestioni cibi eẽ intẽta.
ꝛ nõ dȝ dari statĩ p⁹ paroxismũ. q2 ṽt⁹ adhuc mltũ debilita
ta ẽ ex paroxismo ĩmediate p̃cedẽti. Dȝ igit' dari dieta ante
paroxismũ tãto tp̃e q̃ possit digeri añ aduentũ paroxismi.
vel dȝ dari aliq̃ tp̃e p⁹ paroxismũ. Et h̃ ẽ verꝫ nisi timeatur
mag̃ debilitas ṽtutis. tũc eñi dãd⁹ ẽ cib⁹ q̃cũqȝ tp̃e. Acciden
tib⁹ eñi virtutẽ dissoluẽtib⁹ cib⁹ illico dãd⁹ ẽ. vt vult Gal'. in
cõmento illi⁹ amphorismi. i. pti. ꝯtẽplari ãt optȝ. Quartuȝ
est quantũ. i. q̃ntitas cibi sumendi. q2 vt dictũ ẽ p⁹. q̃ntitas
cibi estate comedẽdi p q̃lib3 vice dȝ esse pauca. q2 calor na
turalis tũc debilis ẽ ꝓpt' nimias resolutões. In hyeme ṽo
cib⁹ vna vice sumẽd⁹ dȝ esse mult⁹. q2 virt⁹ digestiua tũc for
tis est cũ calor nat̃alis sit vnit⁹ ꝓpt' frig⁹ circũstãs. vt dictũ
est p̃us. ibi. Tempib⁹ veris. Quintũ ẽ quotiens. i. quotiẽs
in die sit cib⁹ dandus. quia in estate debȝ sepius dari q̃ȝ in
hyeme. autumno vel vere licet modicum p qualib3 vice.

vt etiã ꝑus dictum est. Similiter virtute digestiua existen
te debili sepe ꝛ modicum de cibo est dandum. virtute vero
existente forti. potest multum dari. ꝛ paucis vicibꝫ. Sextũ
est vbi. id est in quo loco. quia cibus non est sumendus in
loco frigido multũ. nec multum calido. sed magis in loco
temperato

Jus caulis soluit. cuiꝰ substantia stringit
Utraqꝫ quando datur vẽter laxare paratur

Jn h textu autor dicit tria. Primũ ẽ ꝙ ius caulis. id est
aqua ꝛ maxĩe ꝑme ebulitõis caulium si bulianť. soluit ven
trem. Cuiꝰ cã est. q̇a in foliis ꝛ ꝑtibꝫ exterioribꝫ caulium est
virtꝰ q̇dã nitrosa abstersiua debiliter inherẽs. ꝛ facile sepa
rabiľ ꝑ modicã decoctiõem siue ebullitõꝫ. q̄ sparsa ꝑ aquã
ipsam laxatiuã reddit. Et hinc etiã ẽ ꝙ ꝑma aqua decocti
onis cauliũ magis laxat q̃ꝫ secunda. qꝛ ista virtus nitrosa
abstersiua ꝑ ꝑmã decoctõem plurimũ separať. Secundũ
quod dicit est. ꝙ substantia caulium. et hoc post decoctio
nem eorum stringit ventrem. Et causa est. quia om̄is vir
tus qua laxaret. per decoctõnem ab ea ablata est. ꝛ manet
substantia terrea sicca que ventrem stringit. Tertiũ quod
dicit est. ꝙ vtraqꝫ simul sumpta. scꝫ aqua decoctõnis cau
lium ꝛ substantia eoꝝ laxant ventrem. Et ratio est. q̇a vir
tus abstersiua ꝛ nitrosa in aqua manet. gratia cuiꝰ totũ la
xat. Pro maiori noticia sciendũ ẽ ꝑmo. ꝙ caules generant
humorem melancolicũ et somnia mala. mali sunt stoma
cho. parũ nutriunt. visum obtenebrant. somnum inducũt
menstrua ꝛ vrinaꝫ ꝓuocant. vt partim Auicen. ii. canone.
et partim a Ra. iii. alman. colligiť. Secũdo sciendũ ꝙ co
mestio caulis siue decoctionis siue seminis eiꝰ ꝓhibꝫ ꝛ re
tardat ebrietatẽ. vt videť innuere Aristoť. iii. ꝑti. ꝓbleum̃.
querẽs. propter quid caulis soluit crapulaꝫ. Et idẽ volũt
Ra. ꝛ Auicen. locꝭ ꝑallegatꝭ. Cuius causa potest esse ista

ꝑm aliqs. qꝛ ꝓpt cōcestionez caulis eleuāt fumi valde grossi īgrossātes fumositates vini. q̄ īgrossate īpediūt penetrare ad cerebꝝ. ꝓpt eoꝝ grossitudinē. Philo. ꝟo ꝓbleumate p̄dicto aliā dat cāz. istā scȝ qꝛ qꝺ trahit hūidū vinosuȝ ad se ac a corpe repellit. ꝛ corp⁹ infrigidat. curat crapulā. sȝ caulis ē hmōi. ꝗ curat crapulā. Qꝛ āt caulis sit hmōi ꝓbat. qꝛ ꝑ succū caulis q̄ ē diuretic⁹ trahūt hūiditates vinose indigeste a toto corpe. ꝛ ī vesicā deferūt. ꝛ ꝑ subāz ei⁹ frigidam stipticā ꝛ terreā ī stōacho relictā nō potētē penetrare īfrigidat totū corp⁹ Et ꝑ ꝯñs curat crapulā h̄ mō. qm̄ supfluitates subtiles q̄ n̄ poterāt deorsū tēdere ꝓpt caliditatē vini mouētē eas ad supiora. vt ad cerebꝝ ferūt repsse deorsum ꝛ ꝟtute succi trahūt ad vesicā. Est ei diuretic⁹ ꝛ mēstruorū ꝓuocatiu⁹. vt dictū est.

Dixerūt maluam veteres quia molliat aluū
Malue radices rase dedere feces.
Vuluā mouerūt et fluxū sepe dederūt.

Hic ponūt tres ꝓpetates siue effect⁹ malue. q̄ꝝ ꝑm⁹ est ꝙ malua mollificat vētrē. qꝛ ē vnū ꝺ remollitiuis. Sūt ei q̄tuor remollitiua. s. malua. bismalua. brāca vrsina. ꝛ mercurial'. ex q̄b⁹ cōit fit clistere lenitiuū ꝛ mollificatiuū qꝺ valȝ ad fecū īduratāꝝ eductōȝ. Et ē duplex malua. q̄dā ei ē habēs sāguineos flores. ꝛ alia h̄ñs albos flores Et ī ista ē maior ꝓpetas mollificādi q̄ ī ꝑma. Scd̄s effect⁹ ē ꝙ radices malue abrase educūt fecel. ꝛ h̄ ē qn̄ ex ipis fiūt suppositoria sic solēt fieri ꝺ radice mercurial'. Terti⁹ effect⁹ malue ē ꝙ facit fluxū mēstrui ī ml'ierib⁹. ꝛ h̄ ē ꝓpt nimiā ei⁹ hūectatōȝ et lubrificatōȝ. q̄ vene matricis facili⁹ a sanguine acuto fundūt. Et dic̄ platear⁹ ꝙ certo expimēto mēstrua ꝓuocat

Mentitur menta si sit depellere lenta
Ventris lūbricos stōachi vermesq̄ȝ nociuos

Hic autor poīt vnū documētū ꝺ menta dicēs. ꝙ mēta nō dȝ denoīari ħ noīe mēta si ñ hēat vim stati auferēdi ꝟmes vētrꝭ ꝛ stōachi. Menta eī magne ꝛ fortꝭ ē aromaticitatis ꝛ magne amaritudis. ꝛ iō queādmodū absinthiū ꝟmes inter/ficit. sic ꝛ mēta. Et dȝ dari decoctio eiꝰ sic̄ ꝛ absinthij et nō suba. Aduertēdū tñ qꝛ mltū calida ē ꝛ sicca sāguīeȝ adurēs nō ꝯpetit via cibi ī regīe saītatꝭ Bñ tñ ꝯueīt via medicie. qꝛ stōachū ꝯfortat ꝛ ipm̄ calefac̄ ꝛ sedat singultū ꝛ digerit. et ꝓhibȝ vomitū fleumaticū ꝛ sāguineū. ꝛ ad coitū icitat ꝓpter īflatōȝ q̄ ē ī ipā ꝛ hūiditatē ortolanā. ꝛ ꝓhibȝ sputū sāguis ꝛ ꝯfert ad morsū canis rabiosi. ꝛ ē ꝓpa ad illū. Et si frusta ipiꝰ ī lacte dimittūtr nō caseatr. vt colligitr ex Aui. ij. cañ. c. ꝺ menta.

Cur moritur homo cui saluia crescit in orto
Cōtra vim mortis nō est medicamen in ortis.
Saluia cōfortat neruos manuūqȝ tremorē
Tollit. et eius ope febris acuta fugit
Saluia castoreū lauendula premula veris
Nastur. athanasia sanāt paralitica membra
Saluia saluatrix nature consiliatrix

In ħ textu autor ꝑncipalitr tria fac̄. Prīo innuit magnaȝ vtilitatē saluie q̄rēs ꝑ modū dubij. Cur hō moriatr in cuiꝰ orto crescit saluia. Ad ħ rñdetr ī scđo ꝟsu sic. ꝙ nlla ē medi/cina crescēs ī ortꝭ q̄ ꝓhibeat morteȝ q̄uis ī ortꝭ bñ crescat medicīa ꝓhibēs putrefactōȝ corpis ꝛ hūiditatē natalē de/fendēs ne cito dissoluatr. Et istū inuit Aui. ī. j. c. singlari di cēs. Et ars q̄dē sanitatē custodiēs nō ē ars q̄ a morte secu ros nos faciat. neqȝ corpꝰ ab extrinsecꝭ nocumentꝭ muniat neqȝ vnūq̄dqȝ corpꝰ ad vltimā vite lōgitudinē ꝑducat q̄ est ꝑm hoīeȝ absolute. sȝ ꝺ duabꝫ rebꝫ securitatē ꝑbet putrefa ctōis peitꝰ ꝓhibitōe ꝛ defensiōe hūiditatꝭ ne cito dissoluatr Scđo ponit tres effectus saluie. q̄ꝝ pmꝰ ē ꝙ saluia ꝯfortat

neruos. qꝛ exsiccat hũiditates qͥbꝫ ĩpediũꝛ ꝛ relaxãꝛ neruí. scđus ẽ ꝙ remouet tremorẽ manuũ. Cuiꝰ cã ẽ. qꝛ cõfortat neruos. vt dictũ ẽ. Jã omñe ꝯfortãs neruoꝝ tremorẽ remouet. cũ tremor causeꝛ ex debilitate neruoꝝ. Et ꝓpťea senes aliqͥ ꝛ vetule spẽalitꝛ iponũt potui siue cibo eoꝝ folia saluie Tertiꝰ ẽ ꝙ remouet febrẽ acutã. i. ĩpedit eã ne ꝯtigat. Cuiꝰ cã pt esse. qꝛ exsiccãdo hũores ĩpedit eoꝝ putrefactiõez ad quã posset seqͥ febris acuta. Et ꝑ maiori noticia sciẽdũ est ꝙ saluia est calida ꝛ sicca. ꝛ iõ nõ mľtum ꝯpetit ꝑ sevia cibi. Quia tñ ipa saluia mľtũ ꝯfortat neruos. hoĩes in sanitate mľtũ vtũꝛ saluia dupľr. Primo qͥdẽ ꝯponẽdo ex ea vinuz saluiatũ. qͥ vino hoĩes ĩ latitudĩe sanitatꝫ vtũꝛ. spẽalitꝛ in pn cipio mẽse. ꝛ ꝯpetit hmõi vinũ paraliticꝫ ꝛ epilenticꝫ moderate sũptũ. ꝛ ꝑcedente purgatõe antecedẽtꝫ medicine. Secũdo vtũꝛ saluia in salsis. nã excitat appetitũ ꝛ spẽalitꝛ cum stomachꝰ fuerit repletꝰ malis hũoribꝫ crudis ꝛ indigestis. Et est duplex saluia. s. domestica. ꝛ hꝫ lata folia et magna. Alia est qͥ vulgariter nobilis ďr. ꝛ hꝫ minora ꝛ strictiora folia. ꝛ apud medicos ďr lilifagus. Tertio enumerat auctor sex res medicinales valẽtes in curatione paralisꝛ. Et ďr ꝙ saluia castoreũ lauẽdula premula veris. nasturciũ. et athanasia curãt ꝛ sanãt mẽbra palitica. i. palisi tacta siue debilitata. De saluia ãt causa pꝫ ex dictꝫ. qꝛ vt dictũ ẽ. saluia ꝯfortat neruos. qͥ in paralisi debilitati sũt. Et etiã qꝛ saluia calida est ꝛ sicca ꝯsumit materiã fleumaticã imbibitã neruis ex qͣ fit paralisis. De castore pꝫ. qꝛ castoreũ ẽ maxĩe ꝯfortatiuũ calefactiuũ ꝛ exsiccatiuũ neruoꝝ. Dicit eñ Auicẽ. ij. cañ. c. de eo. qđ subtiliꝰ ꝛ fortiꝰ omĩ qđ calefacit et exsiccat. Et postea dicit ꝙ ꝯfert neruis ꝛ calefacit ꝛ ꝯfert tremori ꝛ spasmo hũido ꝛ stupori ꝛ paralisi. Et postea adhuc sbdit ꝙ nõ est aliqͥd magis iuuatiuũ ventositatũ aure ꝙ̃ ipm cũ ex castorio accipiꝛ quantũz est lens vna ꝛ dissoluiꝛ in oleo nardino ꝛ distillaꝛ in eam. Plures alios effectus habꝫ castoreũ. quos Aui. narrat loco paľľ. Et est castoreũ testicu

lus cuiusdam animalis marini. quod dr castor. Et oleuz de castore etiaz multum valet im paralisi sicut castoreum post euacuatōem materie. quia tūc illam materiam q̄ resi dua est ↄsumit ⁊ neruos ↄfortat. De lauendula etiā patet. q: sua aromaticitate ↄfortat neruos. ⁊ sua calefactōe ↄsumit materiā paralisis. De premula veris etiā patet. q: sua aromaticitate ⁊ calefactiōe ↄfortat neruos. Et dr premula veris quia ē de p̄mis aromaticis in vere crescentibꝫ. De nasturcio patꝫ. q: nasturciū ē calidum ⁊ siccum subtiliatiuū ⁊ incisiuum ⁊ resolutiuum. quare aufert materiā paralisis. Et dicit Auicen. ij. cañ. c. de eo qd̄ ↄfert omni mollificationi neruoꝝ. quia calefacit ⁊ educit fleumata ⁊ mundificat neruos a fleumate. Et ideo ↄsulunt medici vt nasturcium in quadragesima edatur propterea q: cibi quadragesimales sunt fleumatici. Et est nasturciū herba cōmunis crescens in locis frigidissimis. scilꝫ in locis petrosis et aquosis vbi sunt multi fontes. De athanasia ꝓo que alio noīe dr tanacetū. teuthonice tente vel reynuaen. patet. q̄a ista herba habet virtutem purgandi fleumata ⁊ sua caliditate exsiccat neruos. Et etiam hꝫ virtutē purgandi ꝟmes et materiā ex qua generanł. Et ideo gallici communiter in diebus paschalibus vtuntur athanasia frixa cum ouis ad purgandum fleumata ex piscibus in quadragesima generata ex quibus facile generantur vermes in dispositis. Et in fine textus autor subdit q̄ saluia dicitur quasi saluatrix nature.

Nobilis est ruta. quia lumina reddit acuta
Auxilio rute vir quippe videbis acute
Ruta viris coitū minuit. mulieribꝫ auget
Ruta facit castū. dat lumen. et ingerit astum
Cocta facit ruta de pulicibus loca tuta

Hic ponit autor quattuor effectus rute Primus est quod acuit visum Et propter succus eius vt dicit Aui. ij. can. c. de ea. et prius dictum est ibi. Allea nux ru. Secunda est quod ruta minuit desiderium coeundi viris sed in mulieribus auget. Cuius causa potest esse ista. quia ruta sua caliditate et exsiccatione sperma in viris minorat. quod subtile est et aereum. sed in mulieribus subtiliat et calefacit. quia in eis sperma est aquosum et frigidum. et ergo eas magis ad coitum incitat propter subtiliationem et caliditatem spermatis ex ruta. Tertius effectus eius est quod ruta facit astuciam. i. facilem apprehensionem et inuentionem alicuius medij in causa subtili. quia propter calefactionem et exsiccationem subtiliat spiritus. et sic ingenium clarificat Quartus effectus est quod decoctio rute effugat pulices. et hoc si ex ea irroretur domus. quia interficit eas secundum quod communiter dicunt medici Et secundum Aui. i. iiij. trac. iij. c. de effugatione pulicum. Quando aspergitur domus cum infusione coloquintide saliunt pulices et fugiunt. et similiter ex decoctione rubi. Et postea subdit Aui. Et dixerunt quidam. quando ponitur sanguis hirci in fouea in domo aggregantur pulices apud eum deinde moriuntur. et similiter aggregantur super lignum linitum ex adipe ericij. et fugiunt ex odore caulis et foliorum oleandri. Et secundum aliquos nihil magis deiectiuum est pulicum quam res fortis odoris. et ergo ruta valet. menta. mentastrum. lupulus. et super omnia feces vel vrina eque. Item domus irrorata ex decoctione seminis rape occidit pulices Et si fumigetur domus ex cornu taurino fugient pulices. Pro captione tamen earum nihil melius est quam impositio pauci bombicis in lecto. quia in illo aggregantur

De cepis medici nō cōsentire videntur
Colericis nō esse bonas dicit galienus
Fleumaticis vero multū docet esse salubres
Presertim stōacho pulcrūqz creare colorē
Cōtritis cepis loca denudata capillis
Sepe fricās poteris capitis reparare decorē

Hic loquitur autor de cepis. et dicit quinque. Primum est quod medici

dissentiūt de nata cepaꝝ.q̄ aliq̄bꝫ videtˀ ꝙ cepe bōe sūt fleu
maticꝭ.aliq̄ ꝟo ꝙ eis nō valēt.sic forsan Ra.vult.qꝛ dic̄ eas
iij.almā.generare hūores supfluos ī stōacho ꝛ fleumaticos
Scōm ē ꝙ Ga.dicit cepas mltū obesse colericꝭ.Cuiꝰ cā ē.
qꝛ vt dicit Aui.ij.cañ.c.de cepe.Cepe ē calidū ī tertio.et ꝙ̄
nocet calidis.vt sūt colerici.Tertiū ē ꝙ cepe multū valent
fleumaticꝭ.qꝛ sunt calide incisiue subtiliatiue abstersiue ꝛ
apitiue.q̄re fleumaticos humores ꝛ viscosos in fleumati/
cis multiplicatos digerūt.incidūt subtiliant ꝛ abstergūt.
Quartū ē ꝙ cepe valēt stomacho.qꝛ mūdificāt ipm a fleu/
matibꝫ ꝛ ipm calefaciūt.Et ꝙ̄ dic̄ Aui.loco p̄al.ꝙ istud qđ
ex cepe comeditˀ ꝓpṫ suā caliditatē ꝯfortat stomachū debi/
lem.ꝛ ꝓpṫ istud etiā decorāt colorem faciei.qꝛ nō ē possibi/
le colorē faciei esse viuidū stomacho existente multuꝫ fleu/
matico aut repleto malis humoribꝫ crudis ꝛ fleumaticis.
Quintū ē ꝙ loca depilata.i.loca pilis p̄uata.pilos siue cri
nes recuperāt si ꝯterantˀ cepe cocte ꝛ ex eis fricentˀ loca de
pilata.ꝛ istđ veꝝ ē qñ depilatio accidit ꝓpṫ opilatōꝫ poroꝝ
ꝛ corruptōeꝫ materie sub cute.qꝛ cepe aperiūt poros ꝛ re/
soluūt materiā malā q̄ sub cute ē ꝛ bonā ad locū attrahūt.
Et ꝙ̄ fricatio cū cepis valet ad alopiciā mltū.vt vult Aui.
ij.cañ.c.alle.ꝛ vij.iiij.c.de cura alopicie.Et ꝓpṫ istđ infert
textꝰ ꝙ capitꝭ decor poterit reparari p istam fricatōꝫ cū ce/
pis.qꝛ capitꝭ decor pili sunt.Pro maiori noticia effectuuꝫ
cepaꝝ sciendū est ꝙ cepe excitant coitum.appetitū ꝓuocāt.
faciem rubificant.cum melle verrucas eradicāt.sitim faci
unt.intellectui nocent.qꝛ humorē malum grossum gene/
rant.saliuam multiplicant.ꝛ succus eaꝝ ꝯfert aque descē
denti in oculū.ꝛ abstergit visū.sic̄ colligitˀ ex Aui.ij.cañ.c.
alle.Sciendū vlteriꝰ ꝙ cepe trite cū melle et aceto cōferūt
morsui canis rabidi.ꝛ ꝙ̄ q̄dam supaddunt textui p̄cedenti
istos duos ꝟsus.Appositas ꝓhibent morsus curare cani/
nos.Si trite cū melle p̄us fuerit et aceto.Et de isto etiaꝫ
p̄us dictū est ibi Allea nux ruta.

Sinapis [handwritten margin note]

Est modicū granū siccū calidū qȝ sinapis
Dat lacrimas purgatqȝ caput. tollitqȝ venenū

Hic autor duo fac. Prio ponit cōplexionē ipi⁹ gni sinapis dicēs qꝫ gnū sinapꝭ ē modicū gnū calidū ꝛ siccū. qđ verꝫ ē. qꝛ ē calidū ꝛ siccū vsqȝ ad qrtū gdū. ꝭm Aui. ij. cañ. c. đ sinapi. Scđo ponit tres ꝓprietates siue effect⁹ gni sinapꝭ. Primus effect⁹ ē qꝫ cōmouet lacrīas. Cui⁹ cā ē. qꝛ sua caliditate nimia subtiliat ꝛ dissoluit hūiditates cerebri. ex qbꝫ tūc ꝓpter eaꝝ fluxū ꝓueniūt lacrīe. Scđs effect⁹ semis sinapꝭ est. qꝫ expurgat caput. i. cerebꝝ mūdificādo ꝛ abstergēdo hūiditates fleumaticas a capite. Expurgat etiā caput naribꝫ im positū ꝓuocādo sternutatōꝫ sua mordicatōe. ꝛ iō imponit naribꝫ appopleticoꝝ. Per sternutatōꝫ āt expellūt nocumēta cerebri. ꝛ silr semē sinapꝭ sua caliditate subtiliat fleumata. ꝛ dissoluit illa q opilāt meat⁹ cerebri ex qꝝ opilatōe seqt appoplexia. Et sic relinqt qꝫ semē sinapꝭ ē valde icisiuū fleumatis ꝛ cōsūptiuū ꝛ mūdificatiuū. Terti⁹ effect⁹ ē tollit venenū. Et istđ cōcordat cū dicto Auic. loco pal. scȝ qꝫ fugiūt ex fumo ei⁹ ꝓmes venenosi.

Crapula discutitur capitis dolor atqȝ grauedo
Purpuream dicūt violam curare caducos

Hic ponūt tres ꝓpetates siue effect⁹ viole. Prim⁹ effect⁹ ē qꝫ viola hȝ ꝓpetatē sedādi ebrietatē. Cui⁹ cā pt eē. qꝛ viola odorē hȝ tpatū atȝ suauē. ꝛ tal' maxīe ē cōfortatiu⁹ cerebri Forte eī cerebꝝ ñ patit cito ebrietatē. sȝ debile. Et etiā viola ē frigida. qre cerebꝝ infrigidat. ꝛ sic ineptificat ipm ad recipiēdū fumū calidū. Scđs effect⁹ eius ē qꝫ viola ē sedatiua dolorꝭ capitꝭ atqȝ grauedīs Et istđ ē verꝝ de dolore capitis ex calida causa. vt vult Auic. ij. cañ. c. de viola. et silr Ra. iij. almā. et Me. Et rō est. qꝛ viola est frigida. ꝛ sic repugnat cause calide. Terti⁹ est qꝫ viola đr curare caducos

id ē.epilēticos Et dr notāter ī textu.dicūt.qr cōes autores nō attribuūt istū effectū viole Et ğ si iste effect⁹ pueniat viole.causa ei⁹ pt esse.qr ppt aromaticitatē viole cerebꝝ ɔfortatur.q̄ existente forti a modicis nocumētis nō ledit.ꝛ p ɔñs ec nō incurrit epilēsiā.q̄ dr parua appoplexia ex opilatiōe neruoꝝ sensatiuoꝝ ɔstringens

De vrtica

Egris dat somnū.vomitū quoqꝫ tollit ad vsū.
Cōpescit tussim veterē.colicisqꝫ medetur
Pellit pulmonis frigus ventrisqꝫ tumorem
Omnibus et morbis subueniet articuloꝝ

Hic ponūt septem effect⁹ vrtice.Quoꝝ pm⁹ est q vrtica dat egris somnū.qr est subtiliatiua ꝛ incisiua ꝛ abstersiua fleumatis ꝛ grossioꝝ hūoꝝ natam grauantiū ꝛ somnū impedientiū.Scd̄us effect⁹ ei⁹ est.q tollit vomitū ꝛ vsum vomit⁹ Et rō ē.qr vomit⁹ ꝛ nausea mltū accidunt ex humore viscoso.cu⁹ vrtica ē īcisiua. Terti⁹ ē q vrtica sedat tussim antiquā et maxīe mel in q̄ tpata fuerīt semīa vrtice.qr vrtica de pectore fleuma expellit viscosuꝫ.sm Ra.iij.almā.Et silr ei⁹ semīa cū maxīe sint īcisiua abstersiua ꝛ subtiliatiua Et dicit Aui.ij.cañ.c.de vrtica.q cuꝫ bibit cum aq̄ ordei mūdificat pect⁹ ꝛ qñ decoquūt folia ei⁹ in aq̄ ordei educit hūores grossos q̄ sūt in pectore sꝫ ei⁹ semē est fort⁹ Quartus ē q ɔuenit colicis.i.colicā patiētib⁹. qr vrtica ē incisiua subtiliatiua resolutiua ꝛ abstersiua hūiditatis fleumatice aut vētositatis grosse.ex q̄b⁹ ꝑuenit colica plimū.ꝛ ē colica egritudo dolorosa ī intestīo dicto colon.sic iliaca egritudo dolorosa ī intestino dicto ylion.Quint⁹ ē q vrtica pellit frig⁹ pulmonis.ꝛ h ppt sui caliditatē.Sext⁹ est q vrtica est sedatiua tumoris vētris.quia resolutiua est vētositatis ex qua vt plurimū fit tumor ventris.Septim⁹ ē q vrtica subuenit dolorib⁹ articuloꝝ. id est.iuncturaꝝ.sicut artetice sciatice et podagre.Et h verum est quando proueniunt

a materia frigida fleumatica grossa. Cui⁹ cā ē. q2 vrtica est calefactiua icisiua subtiliatiua materie fleumatice grosse. Et ꝓpt istos effect⁹ ꝯm Aui. ij. cañ. c. ď vrtica excitat coitum ꝓpe semē ei⁹ cū vino. ꝛ apit orificiū matricꝫ. ꝛ soluēdo educit fleuma ꝛ hūorē crudū sua abstersiōe ꝛ ñ cū ꝟtute solutiua q̄ sit ī ipa. Ne tñ aliqs ī gutture ex vrtica aut ei⁹ semie ledať bonū ē q p⁹ eius sūptōꝫ bibať aliqd ď oleo rosaceo Et ē vrtica calida ī pncipio tertij gd⁹. ꝛ sicca ī scđo. ꝯm Auic. loco pall.

Ysopus est herba purgans a pectore fleuma
Ad pulmonis opus cū melle coquatur ysop⁹
Vultib⁹ eximiū fertur reparare colorem

Hic ponūť effect⁹ ysopi. Quoꝝ pm⁹ ē q ysopus purgat fleuma a pectore. Cui⁹ cā ē. q2 ysop⁹ ē herba calida et sicca in tertio. multū abstersiua. dissolutiua ꝛ ꝯsūptiua hūiditatis fleumatice. ꝛ hꝫ respectū singularē sup ptes pectoris. ꝛ ꝓpterea ysop⁹ ꝓprijssime ďr purgare fleuma a pectore. Secūd⁹ effect⁹ est q etiā valet ad purgādū pulmonē a fleumate. eadem de cā. Et ꝓprie si coquať cū melle. q2 mel etiaꝫ est abstersiuū ꝛ abstersiōe mellis augmētať abstersio ysopi Et istď idē vult Aui. ij. cañ. c. de ysopo. dicēs q ysop⁹ ꝯfert pectori ꝛ pulmoni patientibꝫ adisnia ī tussi antiq. ꝛ ei⁹ decoctio cū ficubꝫ ꝛ melle silr. Terti⁹ effect⁹ ē q facit bonū colorē faciei. Et istud etiā vult Aui. loco pall. dicens q eius potus efficit colorem bonū. Et ꝓpť istos effect⁹ soluēdo educit fleuma ꝛ vermes. vt vult Aui. ibidē. Et ꝯm Platearium vinū decoctionis eius matricē mūdificat a sugfluis hūoribꝫ ꝛ abstergit.

De cerifolio.

Appositū cancris tritū cū melle medetur
Cū vino potū poterit separare dolorem
Sepe solet vomitū ventrēqꝫ tenere solutū.

Hic ponũt tres effect⁹ cerifolij. Prim⁹ ē q͛ cerifoliū tritū cū melle ꝛ suppositū cācro curat ipm. Et istō idē dīc Pla. c. ꝺ cerifolio. Et ē cācer apostema melācolicū corrodēs ꝑtes corpis tā carnosas q̄ʒ neruosas. Et ꝺꝛ cancer qꝛ ꝓcede vīdꝛ vt cācri. Scd̄s effect⁹ ē q͛ cerifoliū bibitū cū vino abscindit dolorē vētrꝭ. Cui⁹ cā ē. qꝛ vētrꝭ inflatōꝫ ꝺ grossa ventositate ex q̄ ꝓueīt. dolorē mitigat. cū stōachi vētositateꝫ et oīm viscer̄ soluit ꝛ opilatiōeꝫ aperit. ꝛ ad h̄ etiā coadiuuat vinū. Terti⁹ effect⁹ ē q͛ cerifoliū cedat vomitū ꝛ fluxū vētrꝭ. Cui⁹ cā ē. qꝛ cū cerifoliū calidū ē i tertio ḡdu ꝛ siccū i scd̄o materiā illā digerit ꝛ exsiccat. ex q̄ ꝓueīt vomit⁹ Et istō maxie ver̄ ē qñ vomit⁹ aut solutio vētrꝭ ꝓueniūt a materia frigida fleumatica. Et p̄ter istos effect⁹ ꝓuocat vrinā ꝛ menstrua ꝛ soluit dolorē laterꝭ. renū. ꝛ vesice. ꝛ p̄cipue datū cū mellicrato

Enula campana reddit precordia sana
Cū succo rute si succus sumitur huius
Affirmant ruptis nil esse salubrius istis

Hic ponūt duo effect⁹ enule cāpane. Quoꝝ p̄m⁹ ē q͛ enula cāpana ꝯfortat p̄cordia. i. orificiū stōachi. qꝺ ꝓp̄e p̄cordiū ꝺꝛ siue mēbra sp̄ūalia. i. mēbra ā̄helit⁹. q̄ vicina sūt cordi. et sp̄ealit͛ radix ei⁹ Q̄ āt ꝯfortet orificiū stōachi pꝫ. qꝛ cū radix enule sit odorifera ꝯfortat mēbra neruosa. orificium āt stōachi mēbr̄ neruosū ē. Q̄ āt ꝯfortet mēbra sp̄ūalia pꝫ qꝛ vinū fctm̄ ex enula qꝺ vocaꝛ vinū enulatū mūdificat pectus ꝛ pulmonē. vt vult Aui. ij. cañ. c. ꝺ enula. Et enula etiā ꝫm ipm ibidē deglutita cū melle adiuuat ad expuendū. et ē ex eis q̄ letificāt ꝛ ꝯfortāt cor. Scd̄s effect⁹ ē q͛ succ⁹ enule cū succo rute maxie valꝫ ruptꝭ. i. patiētib᷑ rupturam siue descēsū intestīoꝝ ad bursā testiculoꝝ. ꝛ h̄ maxie qñ ruptꝰa ē ꝓpt͛ vētositatē. qꝛ illā dissoluūt succ⁹ rute ꝛ enule. Et p̄ter istos effect⁹ enula bōa ē stōacho mal' hūorib᷑ repleto ꝛ apit opilatōes epatis ꝛ splenis. vt vult Ra. iij. almā. Et confert

omnibus lesionibus et doloribus frigidis z commotōibꝫ ventositatum et inflationis. ſm Auicen. loco ãall.

De pulegio

Cũ vino coleram nigram potata repellit
Sic dicũt veterẽ ſumptũ curare podagrã

Hic ponũꝛ duo effectꝰ pulegij. Quoꝝ pmꝰ ẽ ꝙ pulegiũ et pncipaliꝛ aq̃ eiꝰ ſũpta cũ vino purgat colerã nigrã. Scd̃s est ꝙ pulegiũ hꝫ ꝓprietatẽ curãdi podagrã veterẽ. ex q̃ habet ꝓprietatẽ liq̃faciendi z diſſoluẽdi fleuma ex q̃ podagra ſepiꝰ generari ſolet. Et circa iſtud ẽ notandũ ꝙ vt dicit Pla. pulegiũ ẽ calidũ z ſiccũ in tertio gradu. ſubtilẽ hꝫ ſubſtantiã. virtuteꝫ hꝫ ꝯfortatiuam ex aromaticitate. aperitiuã ex ſuba z qualitatibꝫ. attractiuã ex ignea ſuba vel naꝛa ꝯſumptiuam ex calore z ſiccitate. Et ſolum vinũ decoctōis eius valet ꝯ dolorem ſtomachi z inteſtinoꝝ ex frigiditate vł vẽtoſitate.

De naſturcio

Illius ſucco crines retinere fluentes
Allitus aſſeritur dẽtiſqꝫ curare dolorẽ
Et ſquamas ſuccꝰ ſanat cũ melle perunctꝰ

Hic ponũꝛ tres effectꝰ naſturcij. Quoꝝ pmus ẽ ꝙ naſturcium hꝫ ꝓprietatẽ retinendi crines defluentes. z h̃ ſi caput vngaꝛ cũ ſucco eiꝰ. vel ſi aq̃ vel ſuccꝰ eiꝰ bibaꝛ z hũc effectũ tãgit Aui. ij. cañ. c. de naſturcio dicẽs. Retinet capillos capitis cadẽtes bibitũ z linitũ. Scd̃us eiꝰ effectꝰ eſt ꝙ curat dolorẽ dentiũ. z h̃ maxĩe ex cauſa frigida. qꝛ naſturciũ eſt inciſiuũ reſolutiuũ z calefactiuũ. vt patuit pꝰ ibi. Cur moriꝛ hõ. Tertiꝰ effectus eiꝰ ꝙ ſuccꝰ eiꝰ habet ꝓprietatẽ curãdi ſquamas pelli adherentes: qñ ſumiꝛ cũ melle. z ex eo liniꝛ locꝰ. z cauſa eſt qꝛ tales ſquame generãꝛ ex fleumate ſalſo. Naſturciũ aũt. vt pdictũ ẽ, omẽ fleuma purgat. et ḡ pitus

sumptū ꝓhibet cā; squamaꝝ. ꝛ ab exteriꝰ linitū. sua abster sione eas abstergit. ꝛ maxie cū melle. qꝛ h̄ etiā abstersiuū ē. ꝛ sic iuuat abstersionē nasturcij. ꝛ p̄ter istos effectꝰ nastur/ ciū exsiccat putredinē vacuitatis vētris. mūdificat pulmo/ nē. ꝛ ꝯfert asmati. ꝛ in medicinis asmatis ponit̄ ꝓpt̄ illō q̄d est in ip̄o de incisione ꝛ subtiliatiōe. calefacit stomachū et epar ꝛ ꝯfert grossiciei splenis. ꝛ ꝓprie qn̄ ex eo fit emplastꝝ cū melle ꝛ facit euomere colerā. ꝛ educit eam solutōe. aug/ mentū efficit in coitu. ꝛ soluendo educit vermes. ꝛ ꝓuocat mēstrua vt vult Aui. ij. can̄. loco pall̄.

De celidonia.

Cecatis pullis hac lumina mater yrūdo
Plinius vt scribit, quāuis sint eruta reddit.

Hic ponit̄ vnū notabile de celidonia. Et est ꝙ qn̄ pulli yrūdinis excecati fuerīt tūc mater affert celidoniā et cum ea fricat oculos pulli excecati. ꝛ sic visus restituit̄. Et ꝑ h̄ dat innuere autoꝛ ꝙ celidonia maxie ꝯfortat visū. Et istō etiā manifeste pꝫ. qꝛ ī medicinis valētibꝫ ꝯ debilitatē visus cōiter ponit̄. Et ē celidonia herba nota glaucū hn̄s succū Causa āt q̄re ipsi yrūdini data est virtꝰ cognoscendi celi/ doniā plꝰ q̄ƺ aliis auibꝫ p̄t esse ista. qꝛ pulli yrūdinis sepius cecitatē patiunt̄ q̄ƺ pulli aliarū auiū. qꝛ feces yrūdinū hn̄t vim excecatiuā oculoꝝ ꝛ sepiꝰ patiunt̄ a fecibꝫ matrū. Et ē sciendū ꝙ s̄m Pla. celidonia ē calida ꝛ sicca ī tertio ḡdu Et ex qualitatibꝫ suis ꝛ sub̄a habet virtutem dissoluendi consumendi et attrahendi. Et radices eius trite ꝛ in vino decocte valent ad purgandū caput ꝛ vuulam ab humoꝛe frigido ꝛ humido. si patiens fumū per os recipiat ꝛ postea vinum gargarizet.

De salice

Auribus infusus vermes succus necat eiꝰ
Coꝛtex verrūcas in aceto cocta resoluit

Pomorum succus flos partus destruit eius.

Hic autor tria dicit de salice. Primum est quod succus salicis auri in sus infficit fomes auris. et istud potest contingere propter stipticitatem et exsiccationem eius Et est hoc sciendum quod secundum Aui. ij. can. c. de salice. Non est aliud magis vtilissimum quam succus foliorum eius in cura saniei que currit ex aure. Secundum est quod cortex salicis. i. extrema pars eius in aceto decocta resoluit verrucas. Aui. eodem loco pal. dicit quod eius cinis eradicat verrucas linitus cum aceto. et istud est propter vehementem exsiccationem cineris eius. Pro deletione tamen verrucarum. non est aliquid magis abscindens verrucas quam fricatio portulace super verrucas. et facit hoc portulaca sui proprietate et non qualitate secundum Aui. ij. can. c. de portulaca. Tertium est quod flos salicis et succus pomorum. i. fructuum eius nocent partui. quia propter stipticitatem et exsiccationem corporis reddunt partum difficilem.

Confortare crocus dicatur letificando
Membraque defecta confortat epar reparando

Hic ponuntur aliqua iuuamenta croci. Quorum primum est quod crocus confortat corpus humanum letificando. Et circa istud est sciendum quod crocus tantam proprietatem habet letificandi quod datus in maiori quantitate quam debeat interficit letificando siue ridendo. Unde dicit Aui. ij. can. c. de croco. Tres aurei de ipso interficiunt letificando. Et est aureum pondus dragma vnius et semis Secundum est quod crocus confortat membra defecta et principaliter cor. Confortat etiam stomachum propter suam stipticitatem et caliditatem. Et propter eandem causam etiam reparat epar. et maxime propter stipticitatem. que non permittit dissolui epar. Nimius tamen vsus eius inducit nauseam et deijcit appetitum. Et istud innuit Aui. loco pal. dicens. Ipse facit nauseam et deijcit appetitum. propterea quod appositus est acetositati que est in stomacho ex qua est appetitus. Et preter istos effectus est faciens somnum et obtenebrans sensus et cum bibitur in vino inebriat. abstergit visum. et prohibet fluxum ad ipsum. facit anhelitum facilem. et confortat instrumenta anhelitus. excitat coitum. et prouocat vrinam. vt vult Aui. lo. pall.

De porro

Reddit fecundas permansum sepe puellas
Isto stillantem poteris retinere cruorem

Hic ponūtur duo iuuamēta porri. Primū ē q̄ porrū pmansum. i. p comestōz ei⁹. reddit puellas sepe fecūdas. Cui⁹ rō pt esse. q2 fm Aui. ij. cañ. c. de porro. ɔfert coartatiōi matricis z duriciei q̄ ē in ipa. q̄ pñt esse ipedimēta ɔceptōis. Secūdū ē q̄ porrū abscidit fluxū sāguis nariū. Idē vult Aui. loco pal. Et plēs alij effect⁹ ei⁹ dicti sūt p⁹ ibi Allea nux ru.

Qd̄ piper est nigrū nō est dissoluere pigrū
Fleumata purgabit digestiuāq3 iuuabit
Leucopiper stomacho ɔdest tussiq3 dolori
Utile preueniet motū febrisq3 rigorem.

Hic ponūtur mlta iuuamēta piperis. z pmo tria piperis nigri. Quoz pmū ē q̄ p piper nigz nō ē pigz i dissoluēdo. i. resoluēdo. ꝓpt fortē ei⁹ caliditatē z siccitatē. Est em̄ calidū z siccū i qrto. Scdm ē q̄ purgat fleumata. q2 attrahit ex iteriori corpe fleuma z ipm ɔsumit. silr fleuma i pectore et stomacho inuiscatū remouet. ipm calefaciēdo subtiliādo z dissoluēdo. Tertiū ē q̄ ē iuuamētū digestiue. Et istd pz p Aui. ij. cañ. c. de pipere. dicētē. q̄ piper ē digestiuū faciēs appetitū. Et istd maxie itelligēdū de pipere lōgo. qd ē magis ɔueniēs digestiōi crudoz hūoz q̄ albū vel nigz. vt testatur Gal. iiij. de regie saitatis. c. vij. Scdo poit. v. iuuamēta leucopiperis. i. pipis albi. qz pmuz ē q̄ piper albū cōfortat stōachū. z istd pz p Gal. loco pall. dicētē q̄ ē ɔfortans stomachū sup alia duo pipera. Et idē vult Aui. ij. cañ. c. d piper dicēs. Et albū magis ɔueniēs ē stōacho z vehementi⁹ ɔfortat. Scdm ē q̄ piper ɔfert tussi maxime ex matia frigida fleumatica. q2 illā calefacit dissoluit z incidit. Et istd

vult Aui. loco pal. dicēs q̄ qñ administrat pip̄ ī electuarijs ē ꝯueniēs tussi ⁊ dolorib᷒ pectoris. Tertiū ē pip̄ albū cōue/nit dolori. ⁊ p̄t istō intelligi de dolorib᷒ pectorꝫ. sic ex Aui. allegatū ē. vel de dolore ventoso. Tali ei ꝯuenit oīe piper. q̄ꝛ oīe piper sui vētositate carminatiuū ē vētositatū. et sic educit vētositates. Aui. ₰o loco pal. dicit pip̄ albū ⁊ silr̄ lō gū ꝯuenire in dolore vētrꝫ pūgitiuo si bibat̄ cū melle ⁊ fo lijs lauri recētib᷒. Quartū ē q̄ vtiliter p̄t ꝑuenire motū fe bris. i. accessiōem siue paroxismū febris. ⁊ h̄ febris frigide. q̄ꝛ in tali pip̄ aliq̄ mō materiā calefacit ⁊ digerit. Quintū ē piper albū valet ī rigore febriū. Cui⁹ cā ē. q̄ꝛ piper sua ca liditate ꝯfortat neruos ⁊ materiam sparsā sup̄ cosꝯsumit Et Aui. dicit q̄ fricādo fit inunctio ex ip̄o cū vnguento et ꝯfert rigori. Et ista iuuamēta q̄nq̄ etiā p̄nt ꝯuenire alijs generib᷒ pipeꝝ. vt ex Aui. loco p̄al. pz. Et p̄ter istos effect⁹ piper calefacit neruos ⁊ lacertos adeo q̄ ī h̄ non ē aliud ei par. mūdificat pulmonē. ꝓuocat vrinaꝫ paucū de ip̄o. sed mltū de ip̄o soluit ventrē. vt colligit̄ ex Aui. loco p̄all. Et circa istō sciēdū ē q̄ triplex ē pip̄. scꝫ pip̄ albū. qō dr̄ leuco/piper. pip̄ lōgū q̄d dr̄ macropip̄. ⁊ pip̄ nigꝝ q̄d dr̄ melano/piper. Albū dr̄ q̄d ē viride mltū hūidū. Et qñ illō ē desic/catuꝫ aliq̄ntulū ita q̄ apparet q̄dā discontinuatio int̄ eius p̄tes. nō tñ sit p̄fecte maturatū dr̄ piper lōgū. sꝫ qñ ē p̄fecte maturatū tūc dr̄ piper nigrū.

Et mox post escam dormire nimisqꝫ moueri
Ista grauare solent auditus ebrietasqꝫ

Somnꝰ post cibum

Hic tangūt̄ tria grauedinē audit⁹ inducentia. Primuꝫ est īmediat⁹ somn⁹ p⁹ cibū sumptū. ⁊ h̄ vsq̄ ad repletōꝫ Cu ius cā p̄t esse ista. q̄ꝛ somn⁹ īmediate p⁹ cibū sumptū fac̄ in digestōem ciboꝝ. cibi āt indigesti grossos ac indigestos fu mos ꝓcreāt. q̄ sua grossicie meat⁹ audit⁹ opilāt. ⁊ etiā sp̄ū s auditōis ingrossant ⁊ p̄turbāt. Scdm est nimi⁹ mot⁹ po st

cibū sumptū.q2 talis etiā impedit digestõꝫ ⁊ clausionē de/
bitā orificij stōachi. Aliq̄ tñ text⁹ loco nimis hñt minus.et
tūc sensus ē ꝙ null⁹ mot⁹ post cibū sūptū etiā ḡuat auditū.
Cui⁹ rō ē.q2 tūc orificiū stōachi nō ita facile claudit̄ sicut
ꝑ paucā deambulatõꝫ.q̄ cibi descēdūt ad fūdū stōachi Jā
stōacho nō existēte clauso fumi mlti ascēdūt ad caput gra
uātes auditū. Tertiū ē ebrietas.q2 ex ebrietate ꝑcreant̄ fu
mi mlti ⁊ vapores q̄ ascēdūt ad caput ⁊ ad organū audit⁹.
spm̄ ei⁹ ꝑturbātes ⁊ auditū ḡuātes.⁊ nō solū ebrietas indu
cit nocumentū auditui.sꝫ etiā visui. Et oīb9 sensib9 ꝓpter
candē cām.vt etiā ꝑus dictū ē. Aui.ꝓo.iiij.in.c.ij.de ꝯser
uatiōe sanitat̄ auris etiā dat tria nocētia aurib9.⁊ dicit.et
ex eis q̄dē q̄ nocēt auri ⁊ reliq̄s sensib9 sūt fastidiū ⁊ reple/
tio ⁊ ꝓprie somn⁹ suꝑ repletōnem. Et ē sciendū ꝙ aliq̄ text⁹
adhuc hñt istū versū ꝯtinentē adhuc alia inducētia graue
dinē audit⁹.⁊ est iste. Balnea sol vomit⁹ affert repletio cla/
mor.q2 ista inducūt etiā grauedinē audit⁹.maxime tamen
tinnitū.q2 dicit Aui.iiij.in.c.de cura tinnitus Oportet vt
oēs iste vitent solem ⁊ balneū laboriosum ⁊ vomitum et
clamorē ⁊ repletōem.

Metus.lōga fames.vomit⁹.percussio.casus.
Ebrietas.frigus.tinnitum causat in aure.

Hic tāgūt̄ septē inducētia tinnitū ī aure.i.sonum quem
hō videt̄ audire exteri⁹. Quoꝝ p̄mū ē met⁹.et ꝑm alios mo
tus. Causa ē de metu.q2 in metu spūs ⁊ hūores mouētur
ad interiora.s.ꝓsus cor subito.ex q̄ motu facile mot⁹ gene/
rat̄ vētositas.q̄ penetrādo ad organuꝫ audit⁹ tinnitū cau/
sat. De motu etiā pꝫ.q2 ex motu corpali etiā ꝯmouēt̄ hūo/
res ⁊ spūs ex q̄ ꝯmotōe etiā generat̄ vētositas facile q̄ veni
ens ad aures tinitū causat.q2 tīnit⁹ causat̄ ꝓpt̄ aliquā ꝯmo
tōeꝫ vapor̄ aut vētositat̄ circa organū audit⁹ cōmouentiū
aerē ꝯnat̄alē ī organo audit⁹ existētē. Scōm ē lōga fames.

Et rõnẽ subiũgit Aui.iiij.in.c.ix.dicẽs.& illd ẽ ꝓpter agitatõ nẽ cadentẽ i hũoribꝫ sparsis i corꝑe q̃escẽtibꝫ i ipo. Et cuꝫ nõ inuenit natura cibũ aliquẽ ꝯuertit ad eos.& r̃soluit ipsos & mouet eos. Tertiũ ẽ vomitꝰ.q: i vomitu q̃ est motꝰ laboriosus mouẽt maxie hũores ad caput. In signũ cuiꝰ oculos & faciẽ videmꝰ fieri rubeos.& visus fieri nocumẽtũ. Et sic etiã facile mouent in vomitu vapores & vẽtositates ad organũ auditꝰ Quartũ ẽ ꝑcussio spe in capite & maxie i aure. Cuiꝰ cã ẽ.q: ex tali etiã accidit vehemẽs ꝯmotio aeris cõnaturalis in organo auditꝰ existẽtis.q: natura aliq̃ mẽbro leso imediate mittit ad ipm spm̃ & sãguinẽ q̃ sunt instra nature.ex q̃bꝫ tũc accidit i aure ꝯmotio. Quintũ ẽ casus.& maxie supra caput.ꝓpter eandẽ cãm q̃ dicta ẽ de ꝑcussiõe.& etiã ex casu q̃cũqꝫ vehemẽs fit ꝯmotio hũoꝝ in corꝑe. Sextum est ebrietas.cuiꝰ cã ẽ.q: in ebrietate caput replet fumis & vaporibꝫ.ex q̃bꝫ ad organũ auditꝰ venientibꝫ facile cõmouet aer ꝯnaturalis i organo auditꝰ existẽs. Septimũ ẽ frigꝰ.ex forti eni frigore debilitat organũ.q̃re ex leui cã facile patit vel ꝯtingit tinnitꝰ ex forti frigore.q: forte frigꝰ causat vẽtositates. Et nõ solũ ex istis causis ꝯtingit tinnitꝰ auriũ.imo ex pl'ibꝫ aliis sicut ex vẽtositate i capite generata & i ipo mota. aut ex sonitu saniei q̃ generat fortasse i ipa.& ex feruore puris i ꝑtibꝫ eiꝰ aut ex motu vẽtositatis accidẽtis multotiens in meatibꝫ eiꝰ.sic fit in febribꝫ aut ex repletõe sup̱flua i corꝑe ꝓprie in capite.aut ex materia viscosa resoluta i paucã ventositatem.aut ex medicinis.quaꝝ ꝓprietas est vt retineant humores et ventositates in temporibꝫ cerebri. vt colligit ab Auicen.loco prealle.

Balnea vina venus ventus piper allea fumus
Porri cum cepis lens fletus faba sinapis
Sol coitus ignis labor ictus acumia puluis
Ista nocent oculis sed vigilare magis.

Hic ponūť.xxj.res nociue ocul̓. Pͥa ē balneū siue hūi dū siue siccū qđ stupha đr. Pͥo qꝛ calefac̄ eos calefactōe mľta.ꝛ sic ledit eoꝝ ꝯplexiōez.cū naťalıť sint frigidi de natura aq̄. Scđo qꝛ exsiccat ꝛ resoluit humiditates subtiles oculoꝝ.qb; spūs visiui q̇ sūt ignei hn̄t refocillari ꝛ tēpari. Et ꝓṕ istđ pľes repiunť ceci sup̄ renū.ī qb; cōitas vtiť stuphis ꝛ balneis.quēadmodū etiaꝫ pľes repiunť leprosi in holādia q̄ꝫ in aliq̄ alia regiōe.ꝓṕ indebitū regimē. Scđa res ē vinū.ꝛ h̄ īmoderate sūptū.tale em̄ debilitat oculos ꝛ visū.qꝛ caput replet fumis ꝛ vapoꝛib;.ꝛ ḡ etiā hebetat oēs sensus. Tertia res ē ven⁹.i.nimı⁹ vsus coiť⁹.q̇ ab oīb; medicis ferť debilitare mľtū visū. Et Arist.iiij.ꝓbleu.ꝑti.iij. assignat cām istā dicēs.qꝛ.s.ꝑ coitū auferť qđ opoꝛtunū ē ocul̓. Oportet eī hūidū aqueū subtile eis inesse.in q̄ visibiles spūs fulciāť. Nā ocul⁹ naťalıť ē talis.s.hūid⁹. Unde de sensu ꝛ sēsato.ꝛ.v.đ gene.aīali.đr.oculū esse đ naťa aque. Sꝫ euulsis hūidiſ ꝛ euacuatꝭ ꝓuenit suꝑioꝛa ꝯsiccari.ꝓṕ qđ oculi a sui recedūt naťa q̇ hūiditate vigebāt Et merito oculi vigēt hūiditate.qꝛ ꝑ spūs igneos q̇ sūt in mľto motu euanescerēt nisi hūido sustētareť. Et ex isto manifestū ē ꝙ coit⁹ exsiccat ꝑtes suꝑioꝛes subtrahēdo hūiduꝫ ad qđ seq̇ť lesio acuitatꝭ visus. Quarta res ē vēt⁹.ꝛ maxie meridionalis.de q̄ dic̄ ypo.iij.amphoꝛismoꝝ āphoꝛismo illo. Austrini flat⁹.ꝙ ē caliginosus.i.caliginē ꝛ obscuritatē ī ocul̓ inducēs.qđ ꝓuenit qꝛ tal̓ vēt⁹ caput replet hūiditatib; hebetātib; sensus ꝛ spūs obfuscātib;. Quīta res ē piꝑ.qđ ꝓueīt ꝓṕ sui acuitatē q̄ generat fumos ocľos moꝛdicātes Sexta ē allea q̄ etiā nocēt visui ꝓṕ eoꝝ acuitatē ꝛ vapoꝛositatē. vt etiā ṗ⁹ dictū ē ibi Allea nux. Septīa ē fum⁹ q̇ etiā nocet ocul̓ ꝓṕ sui moꝛdicatōꝫ ꝛ exsiccatōꝫ. Octaua ē poꝛri.qꝛ ex esu ipoꝝ generāť fumi grossi melācolici.qb; visus obumbrať.vt etiā ṗ⁹ dictū ē ibi Allea nux ru. Nona ē cepe.q̄ꝝ comestio nocꝫ ocul̓ ꝓṕ eaꝝ acuitatē. Decīa ē lens .de q̄ dicit Aui.ij.cān.c.đ lēte.ꝙ illi⁹ q̇ plurimū ei⁹ comestione vtitur

visus obtenebratur propter vehementiam exsiccationis eius. Undecima res est fletus nimius qui debilitat oculos ex eo quod inducit debilitatem retentiue oculorum. Duodecima est faba cuius vsus generat fumum grossum melancolicum obtenebrantem spiritus visiuos sicut porrum Et ergo etiam comestio fabarum inducit somnia terribilia. Decima tertia est sinapis. cuius vsus inducit debilitatem visus propter eius acuitatem. Decimaquarta est aspicere solem. et hoc est propter eius vehementem nitorem et splendorem quibus destruitur visus. vt patet ad experientiam. et hoc ideo. quia vehemens sensibile non proportionatum sensui sic radij solares corrumpunt sensum. Decimaquinta est coitus et maxime post nimiam repletionem. vel magis post nimiam vacuitatem et inanitionem. et de ista dictum est. Decimasexta est ignis. cuius inspectus causat siccitatem vehementem in oculis. et sic ledit visum. et etiam ledit propter claritatem eius. et ergo communiter videmus fabros et illos qui continue coram igne operantur rubeos aut debiles habere oculos. Decimaseptima nimius labor. quia talis etiam vehementer exsiccat. Decimaoctaua est percussio contra oculos que ledit oculos et visum quia facit sanguinem fluere spiritum visiuum perturbantem. et aliquando apostema generantem. Decimanona est nimius vsus rerum acutarum vicz vti diuersis salsamentis acutis. et hoc propter acuitatem fumorum ex ipsis generatorum. Uicesima est puluis siue ambulare in locis puluerulentis in quibus de facili puluis ad oculos peruenit et visum obfuscat. Uicesimaprima. et inter ceteras magis ledens oculos et visum. est nimium vigilare. quia vigilie nimie nimiam siccitatem in oculis inducunt. Et in generali omnis repletio nocet oculis. similiter omne quod exsiccat naturam. et omne quod turbat sanguinem ex rebus salsis acutis et alijs et omnis ebrietas. Uomitus vero confert ei inquantum purgat stomachum et nocet ei inquantum mouet materias cerebri expellendo eas ad ipsum. Et ergo si fuerit vomitus necessarius debet fieri post cibum cum facilitate. Et similiter somnus superfluus nocet visui. et somnus statim post repletionem. et multitudo fleubothomie. et proprie cum ventosis continuis. Et istud colligitur ex Aui. in. iij. trac. iiij. c. iiij. de rememoratione rerum visui nocentium. vbi etiam Auicen. plures ex causis in textu narratis exprimit.

59

Feniculis verbena rosa celidonia ruta
Ex istis fit aqua que lumina reddit acuta

Hic tangunt quinque res medicinales. quarum aqua cōfert visui. Prima est feniculus. cuius succus in oculo positus accuit visum secundum Ra. iij. alman. Secunda est verbena cuius aqua a cōmunibus medicis ponitur in receptis valentibus contra debilitatem visus. Tertia est rosa. cuius aqua confortando spiritum animalem potest confortare visum. Quarta est celidonia. et est herba habens succum citrinū. Et dicit celidonia quasi celica dona donans. Quinta est ruta. et est herba cōmunis. et aque istarum duarū herbarum similiter valent. vt ex communibus autoribus medicine patet. Et de pluribus istarum herbarum prius in diuersis passibus dictum est amplius.

Sic dentes serua porrorum collige grana
Ne careas iure cū iusquiamo simul vre.
Sicque per embotū fumū cape dēte remotū

Hic ponunt aliqui medicine valentes ad dolorē dentiū. Et dicit textus quod semina porrorum et iusquiamus simul vsta valent in dolore dentium. Et debent sic administrari. succus iusquiami cum seminibus porrorum debet simul comburi et fumus istorum per embotum recipi in illa parte in qua est dolor dentis. Iusquiamo enim est virtus stupefaciendi. et sic ex stupore dolor non percipitur Et in fumo seminis porris est virtus interficiendi et eijciendi vermes qui aliquando in concauitatibus dentium existentes intolerabilem faciunt dolorem. Et istud dicit Aui. ij. cañ. c. de porro. Et est porrū herba nota. Et iusquiamus est berba stupefactiua babēs lōga folia pinguia et fetida.

Nux oleū frigus capitis anguillaqȝ potus
Ac pomū crudū faciūt hoīem fore raucū

Hic ponūtur sex cause raucedīs voc̄. q̄r pma ē nux.i. comestio nucū.qr nuces mltū exsiccāt.r ḡ vocē exasperant r faciūt eā silēm vocib⁹ gruū. Scda ē oleū.cui⁹ vsus pt iducere raucedinē.qr ptes ei⁹ aliq̄ viscose adherēt ipi cāne pulmonis faciētes raucedinē. Scdo pt inducere raucedinez in corpib⁹ colericis.qr oleū ī talib⁹ cito inflāmatur.r sic iducit ex tali calefactōe exasperatōȝ r raucedinē. pma tn̄ cā videtur melior. Tertia ē frig⁹ capitis. Cui⁹ cā est.qr ex frigore capitis fit cōpressio cerebri. Ex cui⁹ ɔpssiōe fluūt hūores deorsum ꝑsus guttur r cannā pulmonis īducētes raucedinez ꝓpter nimiā hūectatōȝ cāne Quarta ē anguilla siue comestio anguille.qr ex esu ei⁹ fleumata viscosa mltiplicātur q̄ venientia ad cannā pulmonis illic adherēt inducētes raucedīez Quīta ē pot⁹ nimi⁹.r maxīe q̄n itur dormitū. Cui⁹ causa ē qr ex tali canna pulmonis etiā mltū hūectatur. Jā vehemēs hūectatō cāne pulmonis potissima ē cā raucedīs voc̄ ꝺm oēs medicos. Sexta ē pomū crudū.qr inq̄ztū crudū mlti plicat fleumata. Et si sit cū h̄ imatur stipticū siue pōticuȝ guttur exasperat.

Jeiuna vigila caleas dape valde labora
Inspira calidū modicū bibe cōprime flatū.
Hec bene tu serua si vis depellere reuma
Si fluat ad pectus dicatur reuma catarr⁹.
Ad fauces brancus ad nares esto corisa

Hic tangūtur septē q̄b⁹ curatur reuma. Primū ē abstīnētia siue ieiuniū.qr p h̄ materia reumatis diminuitur.qr abstinentia exsiccat r materia meli⁹ maturatur r ɔsumitur.qr natura non hn̄s materiā cibalē in quā agat agit in materiā reumatis r

ꝯsumit eã ꝛ caput minꝰ replet̃. Et ĝ dicit Aui.v.in tract.j.
c.xiiij. Et opoꝛtet q̃dem ne patiēs catarrũ ꝛ coꝛisaʒ repleat
vētrē cibis q̃re repleat̃ caput eiꝰ. Scd̃m ē vigilia.quia ila
etiã ē exsiccatiua cerebꝛi ꝛ ꝓhibitiua ascēsus mlt̃oꝝ vapo-
rũ ad caput. Tertiũ ē cibi calidi q̃ etiã iuuãt ĩ reumate cũ
ē ex materia frigida.qꝛ ꝑ illos etiã tũc digerit̃ mat̃ia frigi-
da. Quartũ ē mlt̃ũ laboꝛare.qꝛ ꝑ h̃ etiã ꝯsumit̃ mat̃ia reu
mat̃ꝭ.qꝛ laboꝛ multꝰ exsiccat sup̃fluitates coꝛꝑis. Et loco
istiꝰ dictõis valde.q̃dam textꝰ h̃nt veste.ꝛ tũc sensus ē q̄ in
cura reumatꝭ etiã valet calere vestibꝫ.ꝛ h̃ etiaʒ veꝝ ē.maxīe
tñ qñ materia reumatꝭ ē frigida. Quintũ ē inspiratio aerꝭ
calidi.ꝛ h̃ maxīe in catarro ex materia frigida.qꝛ ꝑ aerē in
spiratũ calidum tũc calefit materia ꝛ maturat̃. Sextum ē
modicũ bibere et pati sitim.qꝛ ꝑ h̃ etiã materia reumatis
ꝯsumit̃ cũ sitis siue modica bibitio exsiccet. Et etiã ꝑ mo-
dicã bibitõem nõ replet̃ sicut ꝑ multũ potũ. Septimũ est
cōꝑmere flatum.i.retinere anhelitũ. Istud eñ valde bo
nũ est in catarro maxīe a cã frigida.qꝛ ꝑ istam retentiõem
anhelitꝰ calefaciũt pectoꝛalia.ꝛ sic meliꝰ digerit̃ mat̃ia fri-
gida fleumatica faciēs catarrũ.ꝛ plurima istoꝝ ꝛ alia tan-
git Aui.loco ꝑal.dicēs q̄ opoꝛtet vt assiduet calefactõem
capitꝭ ꝛ elongatõem eiꝰ a frigoꝛe.ꝛ minuat ip̃m a septētrio
ne.ꝛ ꝓpꝛie post austꝝ. Auster eñ replet et rarificat ꝛ septen
trio ꝯstringit ꝛ exꝑmit ꝛ minoꝛat potũ aque ꝯgelate.neq̃
doꝛmiat in die ꝛ sitiat et famē patiat̃ ꝛ vigilet q̄ñtum potest
qm̃ sunt initiũ cure. Rasis ꝯo.ix.almã. vult q̄ patiēs reu
ma dʒ cauere ne iaceat supinus. Et rõ est.ne ꝑ illũ decu-
bitum materia fluat ad ꝑtem posterioꝛem.ꝛ cũ ꝑs poste-
rioꝛ nõ habet manifestos meatus ꝑ q̃s materia fluat timet̃
ne fluat ad neruos ꝛ faciat spasmuʒ vel paralisim. Et sil'r
dʒ abstinere oĩno a vino.qꝛ vinũ est vapoꝛosũ. Et cũ mul
tum calidũ sit dissoluit materiã ꝛ auget reuma. Et sil'r nõ
dʒ stare ad solem aut ad ignē.qꝛ sol aut ignis dissoluendo
materiã augent reuma. Deinde textꝰ in duobꝫ vltĩs ꝟsibus

ponit differentiã int̃ ista tria noĩa.s.catarr⁹.branc⁹.ꝛ cori-
za. Et stat differentia in h ꝙ est fluere materiã ad aliã ptẽ.
Vñ reuma ẽ nomẽ cõe ad oẽƺ fluxũ matꝰie de vno membro
ad aliđ. Et ĝ dꝛ reuma q̃si ruẽs matꝰia. In cõi tñ vsu capit̃
solũ ꝑ noĩe cõi ad oẽƺ fluxũ matꝰie a capite Et ꝯtinet sub se
istas tres spẽs.s.catarrũ brãcũ ꝛ corisã. vñ si illa matꝰia flu
at ad pect⁹ vel mẽbra vicina dꝛ catarrus. Si ꝟo ad fauces
brancus. Sƺ si fluat ad nares dꝛ coriza.

Auripigmentũ sulphur miscere memento
His decet appoui calcem cõmisce saponi
Quattuor hec misce cõmixtis quattuor istis
Fistula curatur quater ex his si repleatur

In h textu ponit autor medicinã curatiuã fistule dicẽs
ꝙ ẽplastꝝ factũ ex auripigm̃to sulphure calce ꝛ sapone sil̃
mixtꝭ curat fistulã Cui⁹ cã est.qꝛ i istꝭ ẽ ꝟt⁹ exsiccatiua ꝛ mũ
dificatiua q̃ intẽtões necessario reqrũt̃ in curatõne fistule
De auripigmẽto dic̃ Plateari⁹ ꝙ est calidũ ꝛ siccũ in q̃rto
ĝdu dissoluit attrahit ꝯsumit ꝛ mũdificat. Et sulphur et
sapo ꝭm eum etiã calida sunt ꝛ sicca.sulphur tñ vehemẽti⁹
qꝛ ẽ calidũ et siccum in q̃rto.sapo ꝟo nõ.De calce dic̃ Aui
cẽna ꝙ calx abluta ẽ exsiccatiua sine mordicatõe ꝛ ꝯsolidat
Notandũ circa istđ ꝙ fistula ẽ vuln⁹ assidue ꝛ ꝑiodice flu-
ens.i.ꝭm diuersa tꝑa vel ꝭm diuersas lunatões. Auripig-
mẽtũ ꝟo ẽ illđ q̃ vtunt̃ sculptores.q̃ faciũt adherere es siue
metallũ lapidibꝫ. Sapo ꝟo.i.smigma est illa pinguedo al
ba siue nigra q̃ mulieres lauant et mũdant vestes. Alia vo
cabula nota sunt.

Ossibus ex denis bis centenisqƺ nouenis
Constat hõ denis bis dentib⁹ et duodenis
Ex tricentenis decies sex quinqƺ qƺ venis

In hoc textu autor ponit numerum ossium dentium et venarum humani corporis. Et dicit primo quod homo constat ex ducentis et nouemdecim ossibus. Secundum tamen solennes medicine doctores vt ypo. Gal. Ras. Auer. et Auicenna. ossa hominis sunt ducenta et quadraginta octo. licet in particulari enumeratione ossium disconueniant. et istud vult ille communis versus. Ossa ducentena sunt atque quater duodena Secundo dicit quod homo debet habere triginta duos dentes Et istud intelligendum est communiter et vt plurimum in hominibus perfectis. Aliquando enim contingit aliquos homines non habere dentes quattuor extremos qui sunt post molares Et in talibus dentes sunt viginti octo tantum. Et aliqui carent his dentibus vltimis in puericia tantum. alij in puericia et iuuentute ita quod non eis nascuntur donec sint senes. alij tota vita. Circa istud sciendum est quod secundum Aui. in .j. doc. v. sum. c. de anathomia dentium. Inter omnes dentes duo vocantur duales. Et sunt duo dentes anteriores. et duo quadrupli iuncti dualibus a dextris et sinistris et tam duales quam quadrupli sunt duo in superiori mandibula et duo in inferiori. Et sunt omnes ordinati ad incidendum. et ideo a quibusdam incisores vocantur et specialiter duales. Et post istos dentes sunt duo dentes qui vocantur caniui superius et duo inferius immediate coniuncti quadruplis. et officium eorum est frangere dura. Et post illos sunt quattuor dentes molares a dextris et a sinistris quattuor tam in superiori quam in inferiori mandibula. Et post istos in aliquibus est dens vnus sensus tam a dextris quam a sinistris. et tam in inferiori quam superiori mandibula. in aliquibus vero non. et sunt isti dentes molares et dentes sensus omnes ordinati ad molendum Et summa totius numeri dentium est triginta duo. vel. xxviij. in non habentibus dentes sensus. scilicet quattuor duales. quattuor quadrupli. et quattuor canini. et sexdecim molares. et quattuor dentes sensus. Tertio dicit quod homo habet tricentas et septuaginta quinque venas vt posset patere enumeranti eas.

De Quatuor Humoribus

Quattuoꝛ hūoꝛes in hūano coꝛpoꝛe cōstāt.
Sanguis cum colera fleuma melancolia
Terra melā. aque fleg. et aer sāguis cole. ignis.

In h textu enumerat p̄rio autoꝛ hūoꝛes q̄ sūt necessarij ad ꝯstitutōꝫ hūani coꝛpis. ꝛ dic̄ ꝙ q̄ttuoꝛ sūt hūoꝛes i hūano coꝛpe. s. sāguis. fleuma. colera. ꝛ melācolia. Scḋo ostēdit naꝛaꝫ ꝛ ꝯplexionē cuiusqꝫ hūoꝛꝫ p h ꝙ ꝯpat vnū quēqꝫ vni elem̄toꝝ. Et vult ꝙ melācolia ē frigida ꝛ sicca. ꝛ sic cōparaꝛ terre q̄ silꝛis naꝛe est. Fleuma ē frigidū ꝛ hūidū. ꝛ sic ꝯpaꝛ aque. Sāguis est calidꝰ ꝛ hūidꝰ. ꝛ sic ꝯpaꝛ aeri. Sꝫ colera ē calida ꝛ sicca. ꝛ sic ꝯpaꝛ igni. Et iste sensus etiā pꝫ in his ꝟsibꝫ. Humidꝰ est sāguis. calet. est vis aerꝫ illi. Alget humet fleuma. illi vis fit aquosa. Sicca calet colera. sic igni fit similata. Melancolia friget sicca q̄si t̄ra. Et ꝓ maiori intellectu sciendū ē ꝙ ꝭm Aui. in. j. doc. iiij. c. j. quattuoꝛ sūt humoꝛes in coꝛpe hoīs. s. sanguis. fleuma. colera. ꝛ melācolia. vt dictū est. Inter q̄s sanguis est melioꝛ. p̄mo. qꝛ ē materia spirituū. in q̄bꝫ vita ꝯsistit. ꝛ oīs opatio vegetatiua vitalis et aīalis. secūdo qꝛ ꝯfoꝛmis est cū p̄ncipijs vite. Est em̄ calidꝰ ꝛ humidꝰ tempate. tertio quia plus nutrit ꝛ restaurat ꝺepditū ceteris humoꝛibꝫ. Et vt ad vnū sit dicere. est thesaurꝰ nature. ex cuiꝰ perditōe seq̄tur moꝛs statim. Deinde seq̄ꝛ fleuma in bonitate. p̄mo qꝛ aptum est vt tpe necessitatꝫ fiat sanguis. ꝛ iḋo nō hꝫ ꝓpriū receptaculum. sꝫ incedit cū sanguine. Scḋo qꝛ vicinꝰ est radicali humido. qḋ est velut basis vite. Deinde seq̄ꝛ colera qꝛ pticipat cum naturali caloꝛe q̄ꝫdiu mensurā seruat. Deinde est melācolia velut fex ꝛ soꝛdicies elōgata a p̄ncipijs vite. inimica leticie ꝛ liberalitati ꝛ cōnata senio ꝛ moꝛti. Scḋo sciendūꝫ p ꝺiuisiōe ꝛ ꝺiffinitōe hūoꝝ ꝙ sanguis due sunt spēs. scꝫ naturalis ꝛ innaturalis. Naturalis est cuius coloꝛ est rubeꝰ. scꝫ venalis rubeꝰ obscurꝰ. ꝛ arterialis rubeꝰ clarꝰ malo carēs odoꝛe. ꝛ ē valde dulcꝫ. ꝛ h p respectū ad alios humo

res. Innaturalis ē duplex. Nā qdā ē innaturalis. q̄litate scꝫ q̄ ē mutat⁹ a ꝯplexiōe bōa i se sine alteri⁹ hūoris ꝯmixtōe. Ali⁹ ē inaturalis ꝑꝑt hūorē malū ei admixtū peccātē q̄litate suba vel q̄ntitate vel i ꝓportōe alteri⁹ ad alteꝝ. Et iste est duplex Nā qdā ē nō naturalis ex ꝯmixtōe mali hūorꝫ q̄ ab extra sibi supueīt. Ali⁹ ē nō natural' ex ꝯmixtiōe mali hūorꝫ generati in ipsomet sāguie. qñ ps sāguis putrefacta est. sic̄ ꝛ ei⁹ subtile ꝯuersū ē in colerā. ꝛ grossū in melācoliā. vel illa colera vel illa melācolia vel vtraqꝫ māsit i illo sāguie. Et iste sanguis nō naturalis ex admixtōe mali hūoris m'tiplicit' diuersifica tur a naturali. Primo in suba. qꝛ grossior ꝛ turbidior ē cū si- bi miscet' melācolia. vl' subtilior cū sibi miscet' colera citri na vel aquositas. Secundo i colore. quia est declinās ad albedinem ex parte fleumatis vel ad nigredinem ex parte melancolie. Tertio in odore. quia fetidior est ex admix- tiōe putridoꝝ humoꝝ. vel oīno odore caret ex admixtōne crudoꝝ. Quarto i sapore. qꝛ ꝓgit ad amaritudinem ex ad mixtōe colere l' ad acetositatē ex pte melācolie vel ad īsipi- ditatē ex pte fleumatis. Fleumatꝫ ꝙo naturalis etiā due sūt spēs. s. naturale ꝛ innaturale. Naturale ē qđ ē aptū vt i aliq̄ tpe fi at sāguis. qm̄ ē sāguis nō bñ coct⁹. Et ē qdā mod⁹ dulcis fleumatꝫ qđ nō valde existit frigidū. imo corpis ꝯparatiōe ē frigiditatꝫ pauce. sāguis ꝙo ꝯpatōe ꝛ colere rubee ē frigi- dū. ꝛ ē naturaliter albū. Et đr istđ fleuma dulce extēso h̄ no- mine dulce ad oēs sapores delectātes gustū. qꝛ alio modo istđ fleuma naturale nō ē dulce. cū sit insipidū aq̄sum ꝛ sapo ri aq̄ m'tū ꝓpinquū. Et nō fecit natura isti fleumati ꝓpriū re- ceptaculū sic̄ colere ꝛ melācolie fecit. sꝫ fec̄ ip̄m trāsire cuꝫ sāguie vt tpe nccītatꝫ vertat' in sāguieꝫ. qꝛ hꝫ similitudineꝫ ꝓpinquā sāguini. Et isti⁹ fleumatꝫ due sūt nccītates. et vna vtilitas. Prima vtilitas ē vt sit iuxta mēbra ad h̄ vt operēt' i eo; coꝝ ꝙtutes ꝛ coquāt ꝛ digerāt ꝛ nutriāt ex eo cū mēbra amiserit nutrimētū qđ ꝯsueuit venire ad ipa. qđ ē sanguis bon⁹ ꝑꝑt retentōem materie sanguis. q̄ qdem retētio a sto-

Innaturalis

macho ꝛ epate fit ꝓpter aliq̄s causas accidentales. Secun-da necessitas est vt misceatur cū sanguine ꝛ reddat ip̄m aptū ad nutriendū mēbra fleumaticaꝝ ꝯplexionū sicut cerebrū ꝛ nuchā. in q̄ꝝ sanguine ea nutrituro notabilē fleumatis p-tem esse oportet. Utilitas vero ei⁹ ē vt humectet iūcturas et mēbra q̄ multū mouentur ne desiccentur ꝓpter calorē q̄ pducit ex motu ꝛ ꝯfricatōe. Fleuma vero innaturale pōt diuidi p̄mo ex p-te sube. Et sic q̄ddā ē muscillaginosum. Et est fleuma s̄m sensum diuersuꝫ in subtilitate ꝛ grossicie in suis partibus Et dr̄ muscillaginosum ꝓpter similitudinē quā hꝫ cū muscil laginib⁹ extractis a seminib⁹. Aliud ē fleuma grossuꝫ quod apparet equale in suba. i. in subtilitate ꝛ grossicie s̄m iudi-ciū sensus. sꝫ s̄m veritatē diuersū est in suis partib⁹. ꝛ dr̄ fleu-ma crudum. et istud multiplicatur in stomacho ꝛ in intesti-nis. Et ꝓpter ipsius expulsionem a stomacho p̄cepit ypo-cras fieri vomitum in mense bis. Et ad eius expulsionem ab intestinis statuit natura coleram defluere a cista fellis ad intestinū ieiunū. ꝛ ꝯsequenter ad alia inferiora. quate-nus abstergeret illud fleuma ab orificijs intestinoꝝ. et fa-ceret ip̄m descendere cū fecib⁹. Multiplicatur etiā interdū in venis specialiter in senib⁹ ꝓpter diminutiōem digestionis et illic moram trahens paulatim augetur ꝛ ingrossatur. et cuꝫ ab eo tandem grauetur natura. et non possit ip̄m p venas ex-pulsionis ordinarias expellere faciēs de possibilib⁹ quod meli⁹ est. elongat ip̄m a corde et alijs mēbris intrinsecis. et mittit ad extrema ꝛ spēaliter ad tibias. q2 sua grauedīe na-turaliter tendit ad inferiora. Et ista est causa quare tibie senum inflantur inflatione relinquente foueā post impressi-onem digiti. specialiter circa noctem. ꝛ in pinguib⁹ ꝛ solitis nutriri humidis. Aliud est fleuma valde subtile. et est fleu ma aquosuꝫ simile aque aliqualiter inspissate. ꝛ sepe inue nitur in saliuis et sputis male digerentiū ꝛ nimis bibētiū. et a cerebro ad nares distillare solet in p̄ncipio corizarū. ꝛ cū p decoctōeꝫ ingrossatur conuertitur in fleuma grossū aut

muscillaginõsum. Aliud est fleuma valde grossum album vocatũ gipsceum. ⁊ est fleuma cuius subtile fuit resolutum ꝓpter nimiã morã eius in iuncturis ⁊ grossum remansit quasi lapidificatũ. Et istud fleuma facit podagram nodosam fere insanabilem. Aliud est fleuma vitreum ⁊ est fleuma spissum grossum. simile vitro liquefacto. in colore. viscositate ⁊ pondere. Secũdo diuiditur fleuma in naturale ex parte saporis. Nam q̃ddam est fleuma dulce qđ fit ex admixtione sanguĩs cũ fleumate. Et sub isto etiã ꝯtinetur fleuma vnctuosũ qđ fit ex admixtõe vnctuositatꝫ sanguĩs cũ fleumate. Aliud ẽ fleuma insipidũ factum ex cruditate sicut q̃ddã fleuma vitreũ. Aliud ẽ fleuma salsum factuꝫ ex admixtione colere. Et istud ẽ magis mordax sicciꝰ ⁊ leniꝰ ceteris speciebꝫ fleumatis. ꝓpᷓ coleram quã suscipit in se. q̃ sicca existit lenis ⁊ acuta. Et h̄ fleuma sepe reperiᷓ in fleumaticoꝝ stomachis potantiũ sepe vina fortia et vtentium salsis ⁊ acutis. ⁊ adherens stomacho causat interdũ sitim clamorosam. ⁊ diu currẽs p̄ intestina qñq; excoriat ea ⁊ inducit dissenteriã. ⁊ in ano freq̃nter inducit fortẽ tenasmonem. Aliud est fleuma acetosum qđ fit qñq; ꝓpᷓ melãcoliã acetosam sibi admixtam. Et qñq; fit ꝓpᷓ ebu litõem q̃ accidit fleumaticis. sicut accidit succis dulcibꝫ fructuũ q̄ primo ebuliunt ⁊ postea acescũt. Et istđ fleuma sepiꝰ apparet ĩ stomacho male digerentiũ q̃ȝ in aliȷs ptibꝫ. Nã ad os stomachi naturaliter ꝑfluit melancolia ad desideriũ suscitãdum. q̃ deorsum cadens qñq; fleumati mixta reddit ip̄m acetosum. Et h̄ cognosciᷓ p̄ ructus acidos ⁊ interdũ fleuma tale generaᷓ in stomacho per viam ebulitiõis a debili calore ex chilo Aliud est fleuma ponticum. qđ qñq; causatur ꝓpᷓ admixtionẽ melãcolie põtice. Et istud raro reperiᷓ ꝓpter raritatẽ melancolie pontice. qñq; ꝟo causaᷓ ꝓpter vehementem infrigidatõem eius qua humiditas eius congelatur ⁊ aliqualiter ad terrestreitatẽ alteratur. ⁊ non supuenit ei calor debilis qui faciendo ip̄m ebullire cõuertat

ipm i acetositatē. nec calor fortis q̄ digerat ipm et cōuertat ipm i sāguinē. Colere vero spēs similiter due sūt. s. naturalis et innaturalis. Colera naturalis ē spuma sāguinis cuius color ē rubeus clarus. i. citrinus i vltio gradu citrinitatis. sicut capilli safrani. et ē leuis acuta. et quanto magis fuerit calida erit maioris rubedinis Et ista colera postq̄ generata ē i epate diuidit i duas partes quarum vna trāsit cū sāguine ad venas et alia pars trāsmittitur ad bursā fellis. Pars āt illa colere q̄ trāsit cū sāguine penetrat cū eo cā necessitatis et cā vtilitatis. Necessitas ē vt misceatur cū sāguine ad nutriēdū mēbra colerica. Et vtilitas ē, vt subtiliet sāguinē et faciat ipm penetrare i venis Pars āt illa q̄ trāsit i bursā fellis trāsit illic etiā propter necessitatē et vtilitatē. Necessitas ē duplex. q̄dā ē necessitas corporis totius. s. mūdare ipm a superfluitatibus colericis. Alia ē respectu burse fellis. et ē nutrire ipaz Utilitas etiā duplex ē. vna ē abluere intestīa a fecibus et fleumate viscoso adherētes eis. Altera ē pūgere intestīa et musculos ani vt sētiāt qd ē eis nociuū et emittāt egestiōem. Et huius rei signū ē q colica sepe accidit propter opilatiōem factā in foramie qd procedit a bursa fellis vsq ad intestīa. Colera vero innaturalis duplex ē. Nā vna ē innaturalis propter cāz extrinsecaz q̄ ei admiscetur. Alia ē innaturalis propter cām i se. quia suba eius nō ē naturalis. Colera innaturalis propter cām extrinsecā. alia ē scita et famosa. et ē illa cui fleuma admiscetur. et dr famosa siue etiā nota. quia sepissime generari solet. Et ex hac colera sepe fit terciana nota. Alia est q̄ ē minoris fame. et ē illa cui melācolia ē admixta. Colera vero famosa vel ē citrina. et generatur ex admixtiōe fleumatis subtilis cū colera naturali. Uel est vitellina similis vitellis ouorum. et generatur ex admixtiōne fleumatis grossi cū colera naturali. Colera vero minoris fame fit duobus modis. vnus ē qn̄ colera in se aduritur. et fit cinis a q̄ non separatur pars subtilis colere. sed cum eo miscetur. et hec colera est peior. Alius est vt melācolia colere de foris adueniēs cū ea misceatur. et hec colera est melior alia. et est eius color rubeus. sz nō clarus nec floridus. imo est magis similis sāguini venali. Co-

lere ṽo innatal' in ꝓpria ſuba ſine alteri⁹ hũoꝝ cõmixtione. Alia ẽ q̃ ſepi⁹ generat̃ i epate. p h̃ ꝙ ſubtile qđ ẽ i ſanguine adurit̃. ⁊ trãſit i colerã ⁊ groſſũ i melãcoliã. Alia ẽ q̃ in ſto macho mag̃ generat̃ ex cibis mal' nõ digeſt̃ ſ; corruptis. Uel generat̃ i venis ex hũoꝛibꝫ alijs Et iſti⁹ colere due ſũt ſpẽs. Nã q̃dã ẽ p̃ſſina ſil'is coloꝛi p̃ſſi nigri q̃ generat̃ ex vi tellina quando aduritur. Nam aduſtio facit in colera vi/ tellina nigrediez. q̃ ꝯmixta cũ citrinitate generat̃ coloꝛ viri dis. Alia ẽ eruginoſa ſil'is i coloꝛe erugini eris .et generat̃ ex p̃ſſina qñ p̃ſſina tm̃ adurit̃ donec ſiccet̃ ei⁹ hũiditas. ⁊ i/ cipiat redire ad albedinẽ ꝓpt̃ ſuã ſiccitatẽ. Et iſte due vltĩe colere male ſũt ⁊ venenoſe. erugioſa tñ maioꝛ ẽ Melãcolie ṽo ſpẽs ſil'r due ſũt. ſ. natal' ⁊ innatal'. Natal' eſt fex boni ſã guis ⁊ turbulẽtia ⁊ ſupfluitas. cui⁹ ſapoꝛ ẽ medi⁹ int̃ dulce dinẽ ⁊ põticitatẽ. Et iſta melãcolia cum generata ẽ i epate ptit̃ in duas ptes. q̃ꝝ vna penetrat cũ ſãguĩe ⁊ manat cum eo ad venas Alia trãſmittit̃ ad ſplenẽ. Pꝛima ps penetrat cũ ſãguĩe ꝓpt̃ neceſſitatẽ ⁊ vtilitatẽ. Neceſſitas ẽ vt miſceat̃ cũ ſãguĩe ad nutriẽdũ mẽbꝛa melãcolica frigida ⁊ ſicca ſic̃ oſſa. Utilitas ẽ vt fluxibilitatẽ ſãguĩs nimiã coerceat ⁊ vi/ goꝛe coꝛpulẽtiã ei⁹ ꝯdẽſet donec fiat ps ſolida membꝛoꝝ duoꝝ q̃ d; nutrire. Alia ps q̃ ſãguis ñ idiget vadit ad ſple nẽ ꝓpt̃ neceſſitatẽ ⁊ vtilitatẽ. Neceſſitas ẽ duplex. vna ẽ ẽm totũ coꝛp⁹. ſ. ip̃m a ſupfluitate melãcolica mũdare Alia eſt ẽm ſplenẽ. ſ. ip̃m nutrire. Utilitas ṽo ꝓcedit ex ea ꝓpt̃ h̃ ꝙ ip̃a ꝓfluit ad oꝛificiũ ſtõachi exp̃mẽdo hũiditates q̃s illic inuenit. ſic̃ mulier mulgẽdo exp̃mit digit̃ lac ab vberibus vacce. Et h̃ vtilitas ẽ duobꝫ modis. vno mõ ip̃a ml'ta ꝯſtri git ⁊ inſpiſſat ⁊ ꝯfoꝛtat oꝛificiũ ſtõachi .Scđo qꝛ fac̃ i oꝛe ſtõachi ꝯmotõ; ꝓpt̃ acredinẽ ei⁹. ⁊ exſiccat famẽ et facit de ſideriũ. Melãcolia ṽo innatal' eſt ſic̃ res aduſta vel cinis reſpectu alioꝝ hũoꝝ. Et ei⁹ q̃ttuoꝛ ſũt ſpẽs famoſe. l; pl'es ſint nõ famoſe. Pꝛĩa ẽ q̃ ẽ cinis colere. ⁊ ẽ illđ qđ adurit̃ ꝺ colera. ⁊ h̃ ſpẽs ẽ amara. Scđa ẽ q̃ ẽ cinis fleumat̃. ⁊ illud

qđ fuit adustũ ex fleumate. ⁊ si fleuma qđ adustum ē fuerit valde subtile ⁊ aq̃sũ. tũc melācolia ex eo genita erit salsa in sapore. Si aũt fuerit fleuma grossũ qđ aduritᷣ tũc cinis ei⁹ aut melācolia ex eo generata tēdit ad acetositatē aut ponticitatē. Tertia ē q̄ ē cinis sāguis et illđ q̄d adustũ ē ex sanguīe. ⁊ h̄ melācolia ē salsa paꝝ trahēs ad dulcedinē. Quarta ē q̄ est cinis melācolie naƚal'. ⁊ si melācolia naƚal' ex qua fit fuerit subtil'. tũc ē mł'tũ acetosa. ⁊ cũ effunditᷣ sup terraꝫ ebulit. ⁊ ei⁹ odoꝛ est acris. ⁊ ab eo fugiũt musce ⁊ animalia Si ꝟo talis melācolia naƚalis ex q̄ fit fuerit grossa. erit minoris acetositatꝭ cũ pauca ponticitate.

Natura pingues isti sũt atq̃ iocantes
Semper rumoꝛes cupiũt audire frequētes
Hos venus et bach⁹ delectant fercula risus
Et facit hos hilares et dulcia verba loquētes
Omib⁹ hij studijs habiles sũt et magis apti
Qualibet ex causa nec hos leuiter mouet ira
Larg⁹ amās hilaris ridēs rubeiq̃ coloꝛis
Cantās carnosus satis audax atq̃ benign⁹.

Hic poīt autoꝛ sig̃ p̱ q̄ cog̃scere possum⁹ hoīeꝫ sāguinee ꝯplexiōis. q̄ꝛ p̄mũ ē ꝙ sāguine⁹ ē naƚalitᷣ pinguis. Et non debē⁹ itelligere ꝙ sāguine⁹ sit piguis piguedīe ꝓp̄e accepta. qꝛ tale ƒcat sp̱ frigiditatē ꝯplexiōis. vt vult Aui. ij. ī doc. iij. c. iij. Sꝫ ē piguis piguedīe extēsa ad mł'tā carnositateꝫ qꝛ ē mł'tũ carnosus. Uult em̄ Auic. loco gal. ꝙ multitudo carnis rubee cũ decēti firmitate ⁊ nō laxitate ei⁹ ƒcat complexionē calidā ⁊ hũidā q̄lis ē sāguinea. Et rō ē qꝛ mł'titudo carnis rubee attestaƚ sup fortitudīe ꝟtutꝭ assimilatiue ⁊ mł'titudīe sāguis q̄ vigēt ⁊ inualescũt calido ⁊ hũido. teste Gal'. ij. ꝯplexionũ dicētē. Multitudo aũt carnis a multitudine sāguis generaƚ. Calidũ ꝟo ꝑfecte digerēs ⁊ assimilās

carnis soliditatē opat. Dicit etiā Aui. loco pal. q oē corp⁹ carnosū sine mltitudie pinguedis ⁊ adipis ē sāguineū. Et idē vult Gal. ij. tegni. cā. illo. Humida vor calida crassis. Scdm ē q ē iocosus. s. pferēs vba alios ad risū puocātia vel let⁹ ⁊ h ē ppt benignitatē hūoꝝ sāguinei puocātꝫ hoiez ad leticiā ⁊ iocūditatē ppt spūs claros ⁊ pfectos ex sāguine generatos. Tertiū ē q libēter audit fabulatōes iocosas. ea dē de causa. Quartū ē q inclinat⁹ ē ad luxuriā ppt calidita tē ⁊ hūiditatē puocātiū ad coitū. Quintum ē q tal' libēter bonū vinū potat. Sextū ē q libenter comedit bona ciba/ria. Quoꝝ cā pt esse. qꝛ talis appetit similiora ꝯplexiōis ei⁹ q̄ sūt bona vina ⁊ bona cibaria. Septimū ē q talis de fa/li ridet. Cui⁹ cā est. qꝛ sanguis puocat ad risum. Octauū ē q talis ē hylaris. i. hylarē faciē amabilē ⁊ iocūdū hñs pter viuacitatē coloris ⁊ formositatē ꝯplexiōis ex ꝯplexiōe san guinis. Nonum ē q talis pfert dulcia verba ppt amicabili tatem nature sanguis. Decimū est q talis est aptus omni/bus artib⁹. i. de facili potest addiscere quālibet artem pter viuacitatē ⁊ pspicacitatem ingenij ei⁹. Undecimum est q talis non facile irascit. ⁊ istud puenit pter humiditatē ebe tantem feruorē colere puocantꝫ ad iram. Deinde textus in duob⁹ vltimis versib⁹ repetit aliqua signa dicta ⁊ aliq̄ ad/dit. Primū est q sanguine⁹ est largus nō auarus sꝫ liberal'. Secundum est q talis est amans siue amorosus. Tertiū est q talis est hylaris. i. habens vultū iocundū. Quartum est q talis quasi semp videtur ridere. quoꝝ omnium causa est benignitas sanguinis ad ista puocantis. Quintum est q talis est rubei coloris. Uult em̄ Auicē. loco pal. q color cutis rubeus significat mltitudinē sanguis. Et dꝫ istd in telligi de colore rubeo cum quodam splendore ⁊ nō d ru/beo fusco qualis repiri solet in vultib⁹ hoꝝ qui libenter et abunde bibūt fortia vina et vtuntur salsis et specieb⁹ acu/tis. qꝛ talis significat lepram futurā. Sextū est q talis li/bēter cātat vel audit cātare ppt letū ei⁹ animū. Septimū ē

q̄ talis est carnosus ꝓpᵗ cām ꝑus dictā. Octauū ē q̄ talꝭ est satis audax ꝓpᵗ caliditatē sanguis q̄ ē cā audacie. Nonū ē q̄ talis ē benignꝰ ꝓpᵗ sanguinei hūoris bonitatem.

Est et humor colere qui cōpetit impetuosis.
Hoc genꝰ est hoīm cupiēs precellere cūctos
Hi leuiter discūt mltū comedūt cito crescūt.
Inde magnanimi sūt largi summa petentes
Hirsutus fallax irascens prodigus audax
Astutus gracilis siccus croceiqȝ coloris

Hic poīt autor q̄dā sigꝫ p q̄ cogscere possumꝰ hoīez colerice ꝯplexiōis. Primū ē q̄ colericꝰ ē ipetuosus.i.faciēs rē cū ipetu. Cuiꝰ cā ē.q2 supfluꝰ calor q̄ ē i colerico mouet ad ipetū. Et ĝ etiā vult Aui.ij.i doc.iij.c.iij.ꝙ opatōnes excessiui motꝰ fcāt caliditatē. Scdm ē q̄ talꝭ est cupidꝰ honorꝫ ꝛ appetit cē in pmis sedibꝫ ꝛ pcellere cūctos alios. Cuiꝰ cā ē.q2 supfluꝰ calor ꝑnificat aīaȝ ad arrogātiā ꝛ temeritatē. Tertiū ē q̄ isti cito discūt.ꝛ ħ ꝓpᵗ subtilitatē hūorꝫ colerici ꝛ eiꝰ caliditatē. Et ĝ etiā dic̄ Aui.loco ꝑal.q̄ itellectꝰ.i. ꝓmptitudo ꝛ viuacitas ad itelligētiā fcat caliditatez ꝯplexionis. Quartū ē q̄ isti mltū comedūt.q2 i ipis fortior ē calor digerēs ꝛ maior resolutio q̄ȝ i alijs corpibꝫ. Quītū ē q̄ isti cito crescūt.i.ꝑueniūt ad augmētū.ꝛ ħ ꝓpᵗ fortitudinē caloris nāral in eis q̄ ē cā augmēti. Sextū ē q̄ isti sūt magnanimi.i.nō potētes tolerare iniurias.ꝛ ħ ꝓpᵗ caliditatē i eis Et ĝ dic̄ Aui.loco ꝑal.q̄ paꝝ pati ab vnaq̄q̄ re.i. patiētez se reddere fcat caliditatē. Septimū ē q̄ isti sūt largi. et ħ respectu illoꝝ q̄bꝫ honores accidere pñt. Octauū est q̄ isti appetūt summa.i.sūmas dignitates ꝛ officia ꝓpᵗ cām secūdi signi. Nonū q̄ colericꝰ ē hirsutus.i.pilosus et hñs multos crines ꝓpᵗ caliditatē apientem poros ꝛ mouentē materiā piloꝝ ad cutē. Et dr̄ hirsutꝰ q̄i hircos sequēs. quia iter

oīa aīalia bruta hirc⁹ hȝ lōgiores crines. Decimū ē q̄ ipē ē fallax.i.deceptori⁹. Undecimū ē q̄ ipē ē irascēs.i. de facili irascit̄ p̄pt̄ caliditatē. Et ḡ dic̄ Aui.loco p̄al. q̄ ira frequēs ⁊ a leui cā̄ ꝑcat caliditatē. ⁊ h̄ ē p̄pt̄ facilitatē ꝯmotōis colere ⁊ ebulitōis sāguis circa cor. Duodecimū ē q̄ ipē ē ꝓdigus. q̄ꝛ larg⁹ ē ī exponēdo p̄pt̄ honores habēdos. Decimū tertiū ē q̄ tal' ē audax q̄ꝛ audacia etiā ꝓueīt p̄pt̄ nimiā caliditatē ⁊ maxīe cordis. Decimūq̄rtū ē q̄ ipē sit astut⁹.i.cautus. Decimūq̄ntū ē q̄ tal' ē ḡcilis.i.nō grossoꝝ mēbroꝝ nec q̄ m̄lte carnis p̄pt̄ sup̄fluā caliditatē vehemēter resoluentē Decimūsextū ē q̄ tal' est sicc⁹.i.macer p̄pt̄ siccitatē ꝯplexionis. Decimūseptimū ē q̄ tal' ē crocei coloꝛ.i.citrini. ⁊ ḡ dicit Aui.loco p̄al. q̄ color subruffus ꝑcat colere dominiū.

Fleū̄a vires modicas tribuit, latosq̄ȝ breuesq̄ȝ.
Fleū̄a facit pigues, sāguis reddit mediocres
Ocio nō studio tradūt, sed corpora somno
Sensus ebes tard⁹ mot⁹ pigricia somn⁹.
Hic somnolent⁹ piger in sputamine mult⁹.
Est huic sensus ebes piguis facit color alb⁹.

Hic poīt autor aliq̄ sig̃ ꝯplexiōis fleū̄atice. Primū signū ē paucitas viriū Fleumatici eī paucitas vires hn̄t p̄pt̄ paucitatē caloꝛ nat̄al' a q̄ oīs vis hȝ exordiū. Scd̄m ē q̄ fleū̄atici sūt lati ⁊ breues. q̄ꝛ ī eis ē pauc⁹ calor nat̄al' nō sufficiēs extēdere corp⁹ ī longū. extēdit igit̄ corp⁹ ꝑm latū. Tertiū ē q̄ fleū̄atici sūt pingues p̄pt̄ eoꝝ frigiditatē ⁊ hūiditatē. Et ḡ dicit Aui.loco p̄al. q̄ pinguedo vl' adeps sup̄flua ꝑcat excessū frigiditat̄ ⁊ hūiditat̄ ⁊ ꝯplexionē corpoꝝ frigidam ⁊ hūidā. q̄ꝛ sāguis vnctuositas q̄ est vtriusq̄ materia cū resudat a venis ⁊ obuiat mēbris frigide vel remisse calidis coagulat̄ ab eoꝝ frigiditate vl' remissa caliditate ⁊ fit pinguedo. vt vult Gal'.ij. ꝯplexionum. Et postea subdit h̄ text⁹ q̄

sāguinei sūt mediocres. supple ī lōgitudie ꝛ breuitate. Quartū ē ꝙ fleūatici magꝭ ad ocia īclinant ꝙ̄ ad studia ꝓpt frigiditatē mouētē ad ocia ꝛ pigriciā. Quītū ē ꝙ mltū dormiunt. ꝛ h̄ ē ꝓpt mltā hūiditatē eoꝝ. ꝛ etiā pueit mlt⁹ sōn⁹ ꝓpt frigiditatē. vt īnuit Aui. lo. p̄al. Sextū ē ꝙ fleūatici sūt duri igenij. qꝛ sic viuacitas itellect⁹ ꝛ ꝑspicuitas ingenij pueniūt ꝓpt natalē caliditatē. ita ebetudo itellect⁹ ꝛ duricies īgenij ꝓpt ꝯriū. s. frigiditatē. Septimū ē ꝙ fleūatici sūt tardi mot⁹. ꝛ h̄ etiā ꝓpt frigiditatē q̄ fac̄ motū tardū. sic̄ caliditas velocē. Octauū ē ꝙ sūt pigri. Nonū ꝙ sōn⁹ ī eis ē lōg⁹. q̄ꝛ cā eadē est cū p̄dicta. Postea ponūt duo alij ꝟsus recolligētes sigͣ p̄dicta cū q̄busdā alijs. Primū ē fleūatic⁹ ē somnolēt⁹. i. inclinat⁹ ad mltū somnū. Scdm ē ꝙ ipē ē piger. i. tard⁹ ad oēꝫ opatōeꝫ. Tertiū ē ꝙ ē mlti sputi ꝓpt hūiditatē i eo abūdantē mltiplicatiuā sputi. Quartū ē ꝙ tal' ē obtusus ī sēsibꝫ. ꝛ nedū ī sēsibꝫ imo etiā ī intellectu. Quintū ē ꝙ tal' est piguis. Sextū ē ꝙ tal' est albꝫ ī facie. Albedo eñ cutis ꝛ maxīe faciei signū est ꝑuatōis sanguis aut paucitatꝭ ei⁹ cū frigiditate. vt dicit Aui. loco p̄all.

Restat adhuc tristis colere substātia nigre
Que reddit prauos. pertristes pauca loquētes
Hi vigilāt studijs. nec mens est dedita somno.
Seruāt ꝓpositū. sibi nil reputāt fore tutū
Inuid⁹ et tristis cupid⁹ dextreqꝫ tenacis
Nō expers fraudis timid⁹ luteiqꝫ coloris

Hic poīt autor aliq̄ sigͣ ꝯplexiōis melācolie. Primū est p̄uitas. Melācolia eī reddit hoīes p̄uos ꝛ maloꝝ morum queādmodū sūt q̄ seip̄os inficiūt. Scdm ē mlta tristicia Melācolici eī mltū tristes sūt vt plimū ꝓpt spūs melācolicos turbidos ꝛ tenebrosos sic hoīes leti sūt ꝓpt spirituuꝫ claritatē. Tertiū est taciturnitas. melācolici eñ tacidi sūt

et paucoꝝ ꝟboꝝ ꝓpt frigiditatē. sic nimia garrulitas ꝓueīt ꝓpt caliditatē. Quartū ē q̄ melācolici sūt apti studio. quia sp̄ cupiūt esse soli. Quintū est q̄ tales sūt insomnolēti. nec bn̄ dormiūt ꝓpt nimiā siccitatē cerebri ⁊ ꝓpt fumos melācolicos ꝯmouētes i eis sōnia horribilia q̄bꝫ excitāt a somno. Sextū ē q̄ tales sūt tenacis ꝓpositi. i. ꝑtinaces. ⁊ cū aliq̄d i mēte hn̄t diu retinēt. ⁊ difficulter placabiles sūt. ⁊ h̄ ꝓpter siccitatē eoꝝ q̄ nō sinit ꝓpositū cito mutari. Septimū ē q̄ melācolici nihil reputāt eis esse tutuꝫ. imo sp̄ timēt. ⁊ h̄ est ꝓpt spirituū tenebrositatē Postea i duobꝫ vltīs ꝟsibꝫ ponūt aliq̄ ex signis p̄dictꝭ ⁊ aliq̄ addūt. Primū ē q̄ melācolicꝰ est inuidꝰ. scd̄m ē q̄ ē tristꝭ. tertiū ē q̄ ē auarꝰ. q̄rtū ē q̄ ē tenax. id ē. nihil volēs exponere ⁊ male soluēs. q̄ntū ē q̄ ē fraudulosus simplex. ⁊ ꝓpterea hoīes melācolici sūt deuoti. mlt̄ū legētes. ieiunātes. ⁊ alias mlt̄as abstinētias faciētes. Sextū est q̄ ē multū timidꝰ. Septimū ē q̄ ē lutei colorꝭ. i. terrestris siue fusci coloris. Color em̄ fuscus et maxīe si viriditati approximat significat dominiū melācolie s̄m Ra. iij. alman. in p̄n.

Hii sūt humores qui prestāt cuiqꝫ colores
Omnibꝰ in rebꝰ ex fleumate fit color albꝰ
Sanguīe fit rubeꝰ. colera rubea quoqꝫ ruffus
Si peccet sanguis. facies rubet. extat ocellꝰ
Inflātur gene corpus nimiūqꝫ grauatur
Est pulsusqꝫ freq̄ues plenꝰ mollis. dolor ingēs
Maxime fit frōtis et cōstipatio ventris
Siccaqꝫ lingua sitis et somnia plena rubore
Dulcor adest sputi sūt acria dulcia queqꝫ

In h̄ textu p̄io poīt colores ꝯseq̄ntes ꝯplexiōes. ⁊ dicit q̄ fleumaticꝰ ē albi colorꝭ. sꝫ colericꝰ est ruffi coloris ⁊ sanguineꝰ rubei. ⁊ de melancolico dicit in fine precedentium

psuũ. ⁊ de istꝭ oibꝫ dictũ ē pꝰ. Scđo post. xiij. sig̃ supabun/
dātꝭ sāguis. q̃ꝝ pmũ ē ꝙ facies ē rubea ꝓpť ascēsũ sāguinis
ad caput ⁊ faciē. Scđm ē ꝙ oculi pꝰ videnť exire solito ꝓpť
extēsionē quā fac̄ sāguis mľtiplicatꝰ Tertiũ ē ꝙ gene inflā
tur ꝓpť silem cām. Quartũ ē ꝙ corpꝰ totũ g̃uať. qꝛ naťa sup
peditať nō sufficiēs regere hũores ⁊ sustētare debite corpꝰ
Quintũ ē ꝙ pulsus fit freq̃ns ꝓpť caliditatē quā īducit sā/
guis mľtiplicatꝰ Sextũ ē ꝙ pulsus ē plenꝰ ꝓpť mľtitudīez
vaporũ calidoꝝ ⁊ hũidoꝝ. Septimũ ē ꝙ pulsus ē mollis
ꝓpť hũiditatē nimiā mollificantē arteriā. Octauũ ē ꝙ do/
lor fit in frōte. ⁊ h̄ ꝓpť sāguinē mľtiplicatuz ī retbi mirabili.
Nonũ ē ꝙ vēter ꝯstipať. i. durꝰ fit. nec bñ assellāt ꝓpť calidi
tatē nimiā exsiccātē feces. Decimũ ē ꝙ ligua fit sicca ꝓpter
silez cāz. Undecimũ ē ꝙ sitis ē mag̃ ꝓpť exsiccatiōez orificij
stōachi ex nimia caliditate. Duodecimũ ē ꝙ fiũt sōnia de/
clinātia ad rubedīez. et istđ vult Aui. ij. ī doc. iij. c. vij. dicēs
Et sōnia q̃ illđ ꝑcāt. s. abũdātiā sāguis sũt sic̄ cũ hō ī sōnis
res videt rubeas aut sāguinē mľtuz ex suo corpe exire aut
se ī sāguīe natare. ⁊ silia. Decimũtertiũ ē ꝙ sputũ est dulce
ꝓpť sāguis dulcedīez. Notādũ circa istđ ꝙ sic̄ h̄ ponũť sig̃
supabũdātꝭ sāguis. ita q̃dā etiā ponũt signa supabũdātie
alioꝝ hũoꝝ sub q̃busdā ꝟsibꝫ Sig̃ q̃dē supabũdātꝭ colere
sub istꝭ ꝟsibꝫ Accusat colerā dextre dolor aspa ligua. Tini
tus vomitusq꜃ freq̃ns vigilātia mľta Mľta sitꝭ piguis ege
stio torsio vētrꝭ Nausea fit. morsus cordis. lāguescit orexis
Pulsus adest g̃cilꝰ durꝰ veloxq꜃ calescēs Aret amarescit icē
dia sōnia fingit. Sig̃ ꝟo supabũdātꝭ fleũatꝭ sub istꝭ versibꝫ
Fleũa supgrediēs ꝓpās ī corpe leges Os fac̄ īsipidũ fasti
dia cerebra saliuas Costaꝝ stōachi silꝰ occipitisq꜃ dolores
Pulsus adest rarꝰ tardꝰ mollꝰ ianis. Precedit fallax fantas/
mata sōnꝰ aq̃sa. Sig̃ ꝟo supabũdātꝭ melācolie sb̄ his ꝟsibꝫ
Hũoꝝ plēo dũ fex ī corpe reg̃t. Nigra cutꝭ durꝰ pulsus te/
nuis ⁊ vrina Sollicitudo timor ⁊ tristia sōnia tps Accrescet
rugitꝰ. sapor ⁊ sputamis idē. Leuaq꜃ p̄cipue tinnit ⁊ sibi/

lat auris.

Denus septen⁹ vix fleubothomiã petit ann⁹
Spũs vberior exit per fleubothomiã
Spũs ex potu vini mox mltiplicatur
Humorũq; cibo damnũ lente reparatur
Lumĩa clarificat sincerat fleubothomia
Mẽtes et cerebꝝ calidas facit esse medullas
Viscera purgabit stõachũ ventrẽq; coercet
Puros dat sensus dat somnũ tedia tollit
Auditus vocem vires pducit et auget

In h̃ textu autor loq̃r de fleubothomia. ꝛ ꝑmo ostendit etatẽ req̃sitã ad fleubothomiã dicẽs ꝙ ann⁹. xvij. vix petit fleubothomiaꝫ. Et p isto dicit Gal'. xj. de ingenio ꝙ pueri nõ debẽt fleubothomari nisi habeant. xiiij. annos ad min⁹ Et cã est qꝛ corpa puerorꝫ sũt faciliter resolubilia a calore extraneo. ꝛ idõ debilitanr multũ ex euacuatõne forti facta p fleubothomiã. Item qꝛ indigẽt nutrimẽto duplici de cã scꝫ ꝓpt nutrimentũ et augmentũ. idõ minutio sãguis non competit eis. Item qꝛ facile dissoluunr a calore extraneo sufficit ꝙ ab eis dissolui q̃re nõ indigẽt fleubothomia Et circa istud sciendũ est ꝙ sicut fleubothomia nõ ꝯueit pueris p̃dicts. sꝫ cauenda ẽ. ita etiã ẽ cauenda in mag etate. scꝫ senij. vt vult Gal'. ix. megategni. qꝛ ẜm Gal'. et Haly. iij. tegni. In ꝯualescentibꝫ ꝛ senibꝫ est paucus sanguis bonus ꝛ multus mal⁹. fleubothomia igir rapiet bonum ꝛ dimittet malũ. et innuit Aui. iiij. in. c. xx. de fleubothomia. et idõ in talibꝫ nõ ꝯpetit fleubothomia. Scdõ poit nocumẽtũ fleubothomie. ꝛ ẽ ꝙ spũs vberies exeũt p fleubothomiã. Cui⁹ rõ p̃t esse. qꝛ cũ mlta euacuatõne sãguis q̃ fit p fleubothomiã necesse est etiã multitudinẽ spirituũ euacuari. Tertio tãgit remedia p q̃ spũs emissi rfocillãr ꝛ iterato mltiplicãr

De fleubothomia
etas requisita
ad eandem

Et dicit ꝙ ex potu vini subito regenerāt̄ spūs. q2 omniu3 subito nutriētiū maximū ē vinū. vt p⁹ dictū ē. Et spūs etiā regenerāt̄ 7 refocillāt̄ ex cibo. s3 ħ fit lēte et ñ subito sicut ex vino. Et cibꝰ q̄ dꝫ dari erit digestibil' 7 mlti sāguis generatiu⁹. sic oua sorbilia. 7 sil'ia. Et circa istd̄ sciēdu3 ē ꝙ l3 cibꝰ regeneret spūs p⁹ fleubothomiā. tñ debēt cauere patiētes a mlto cibo ī pma 7 scd̄a die. Vñ dic ysaac ī diet. cibꝰ ē eis minuēd⁹ 7 pot⁹ augend⁹. s. respectu cibi. nō tñ respectu sue ꝯsuetudis. imo min⁹ dñt bibere q̄3 añ fleubothomiā. q2 vt⁹ digestiua debilior est. Quarto poīt autor. xj. iuuamīta fleubothomie debite facte. Primū ē ꝙ tpata fleubothomia cō fortat visū. q2 minuēdo hūores ec̄ minuit effumatō3 ad caput 7 repletōe3 ei⁹. offuscātes visū. Scd̄m ē ꝙ clarificat et sincerat mētē 7 cerebꝝ. ꝓpt sil'em cām. Tertiū ē ꝙ calefacit medullā. q2 minuit sup̄fluitates q̄ ad eā veniētes ipam infrigidāt. Quartū ē ꝙ purgat viscera. i. interiora. q2 exonerata nat̄a a sāguie. hūores crudos ī interioribꝰ ꝯtētos meli⁹ digerit. Quītū ē ꝙ fleubothomia restrīgit vomitū 7 fluxum ventr. q2 diuertit hūores ab interioribꝰ ad exteriora. Et istd̄ vult Aui. loco pal. dicēs. Ampli⁹ fleubothomia ꝓpterea ꝙ ad diuersa trahit. nat̄a3 f'm plimū retinet. Et istd̄ maxime veꝝ ē qñ fleubothomia fit de venis brachij. Nam fleubothomia facta de venis pedū nō sic retinet. Pōt tñ ꝑ accidēs ꝯtigere ꝙ ad fleubothomiā seq̄r maior flux⁹ vētr. Et ħ dupl'r Prio q2 ex fleubothomia facta tollit̄ on⁹ nat̄e. tūc ei vt⁹ ꝯfortata aliqñ ꝓuocat alias euacuatiōes. Scd̄o si flux⁹ vētris fiat ex mlta debilitate vtut ꝯtētiue. tūc ei q̄a ex fleubothomia debilitat̄ vt⁹. magis augebit̄ flux⁹ ventris. Sextū est ꝙ fleubothōia fac puros sensus. q2 minuit euaporatōe3 ad caput vñ turbant̄ sensus. Septimū ē ꝙ ipsa iuuat somnū impeditū. q2 ꝑ ipam euacuant̄ hūores plurimi a q̄bꝰ eleuant̄ vapores acuti 7 diuersi impediētes sōnū. Octauū est ꝙ ipa tollit tedia 7 grauitates nimias. quia ꝑ ipa3 vt⁹ exonerat̄ a suo grauamie. Et etia3 educto ꝑ ipsam

69

sanguinē educit simul melancolia fex sāguis q̄ inducit te/dia ꝛ grauitates. Nonū e ꝙ ip̄a ꝯfert auditui. qꝛ ꝑ ip̄aȝ diminuūt vapores ꝛ hūores ascēdētes ad caput ip̄edientes auditū. Decimū est ꝙ ip̄a ꝯfert voci. qꝛ ꝑ ip̄aȝ diminuunt sup̄fluitates et hūiditates q̄ possent ꝑuenire ad pectꝰ vel cannā pulmonis ꝛ impedire vocē. Undecimū ē ꝙ ip̄a auget vires. qꝛ ꝑ ip̄am corpꝰ a suo grauamine exoneratur quare virtꝰ augmentatur.

Tres insūt istis mayus septēber aprilis
Et sūt lunares sūt velut ydra dies
Prima dies primi postremaqȝ posteriorum.
Nec sāguis minui nec carnibꝰ anseris vti
In sene vel iuuene si vene sāguie plene
Omni mēse dene confert incisio vene
Hij sūt tres mēses mayꝰ septēber aprilis.
In quibꝰ eminuas vt lōgo tēpore viuas

In h̄ textu autor tria facit. Primo dicit ꝙ isti tres men/ses. scȝ Mayus. September. Aprilis. sūt mēses lunares et in eis sūt dies ꝓhibiti a fleubothomia. videlȝ ꝓma dies Maij. et vltima Septēbris et Aprilis. Et istud ꝯmunes dicūt. veruntn̄ est dictū fictū. nec alicꝰ valoris. imo p̄dicti dies p̄nt esse ita boni et electi sic̄ et alij. ſm ꝙ diuersa ꝯstel/latio in eis pōt esse. Et subdit autor ꝙ in talibꝫ diebꝫ nulli vesci debēt carnibꝫ anseris. qđ etiā falsū est ꝛ erroneum. et magis sortilegio attribuendū. ꝛ forte auctor istud habuit a iudeis q̄ istū ritū obseruāt. Scđo dicit ꝙ senex a senectu te ꝛ non a senio et iuuenis venas plenas habentes sāgui/ne minui possunt omi mense. qꝛ isti nō faciliter resolubi/les sūt. nec in eis solū paucus est sanguis bonꝰ. imo multꝰ Tertio dicit ꝙ incisio vene ꝑ regimine sanitatꝭ custodien do dȝ fieri in aliq̄ istorum trium mensiuȝ. qui sunt Mayus

Septēbr3 ꝛ Aplis. differēt tñ. qꝛ ī apli ꝛ mayo dꝫ icidi ve/
na epatꝫ ꝓpt mltiplicatōꝫ sāguīs eo tpe. cū sit tps ꝟnale. ꝛ ī
septēbri vena splenis ꝓpt melācoliā q̄ tūc bꝫ multiplicari.
cū sit tps autūnale.

Frigida natura frigēs regio. dolor ingens
Post lauacrū coitū minor etas atqꝫ senilis.
Morbus ꝓlix⁹ repletio pot⁹ et esce.
Si fragilis vel subtilis sensus stōachi sit
Et fastiditi tibi nō sūt fleubothōmādi

Hic autor ponit. xij. q̄ īpediūt fleubothomiā Primū est
frigiditas ꝯplexiōis. Cū eī ꝑm Gal. ī megategni fleubotho
mia īfrigidat tūc augmētaret frigiditatē Cā āt q̄re fleubo
thomia īfrigidat ē. qꝛ ꝑm ysaac ī vrinis. sāguis ē fūdamētū
calorꝫ natal. i. illō ī q̄ calor natal ꝑuat. ꝛ qꝛ fleubothomia
sāguīeꝫ euacuat. iō ꝛ calorē natalē. ꝛ tūc p ꝯñs infrigidat.
Scōm regio frigida vehemēter. sub q̄ dꝫ ꝯphēdi tps mltū
frigidū. qđ etiā ꝓhibꝫ fleubothomiā. qꝛ ī regiōe ꝛ tpe mltū
frigidis. sāguis ī frigiditate corpis ēcludit. ꝛ ille q̄ circa ex
tremitates existit a frigiditate ꝯdēsat ꝛ iept⁹ fit ad h̄ q̄ fluat
Tertiū ē intēsus dolor. sub q̄ etiā p̄t ꝯphēdi nimia corpis
inflāmatio. qꝛ si ī istꝫ accidētib⁹ fieret fleubothomia seq̄ret
mot⁹ agitatiu⁹. q̄ ē ꝯtri⁹ nate. cū sit difformis ꝛ maior inflā/
matio. q̄ etiā ē nataꝫ magꝫ debilitās. Et cā mot⁹ agitatiui ī
dolore intēso ē. qꝛ fit tract⁹ ad diuersas ptes. Per fleubo/
thomiā eī fit tractio ad locū fleubothomatum. ꝛ ex dolore
forti fieret tractio ad locū dolorꝫ Cā ꝟo maiorꝫ īflamatōis
est. qꝛ ex fleubothomia ꝯmouent hūores q̄re magꝫ inflam
mant ex motu. Et istō veꝝ ē qñ fleubothomia fit pua ꝛ ar/
tificialis. Si tñ fiat vsqꝫ ad sincopim ꝓdest ī p̄dictꝫ casib⁹.
qꝛ ista cū vincit attractōꝫ dolorꝫ nō fac motū agitatiuū. et
silr tollit inflāmatōꝫ cū nō sint hūores ibi q̄ cōmoueant et
calefiant et maiorē inflāmatōem inducant. et istud voluit.

Gal. in comēto illi⁹ āphorismi. j. pti. amphbo. q̄ egerūt. cum dixit. q̄ n̄ ē melior medicīa i apostemate vehemēt' iflamati onis. & silr i febrib⁹ & dolore forti q̄ fleubothomia Quartū ē balneū & maxie r̄solutiuū. Tale ei phibet fleubothomiā q̄ tale etiā ē euacuatiuū iā nata nō facile tolerat euacuati onē sup euacuatōz. Quītū ē coit⁹ imediate p̄cedēs. P⁹ talē eñ nō statim d3 fieri incisio vene. q̄ ex h̄ maxīa debilitatio nate seq̄ret. cū p coitū p̄us nata debilitata sit. Sextum est etas maior vel minor q̄ req̄rit ad fleubothomiā. sic etas i fātie & etas senū. put declaratū ē p⁹. Et ista īpedimēta tan git Aui. loco pal. dicēs. Tibi q̄3 cauere debes a minutōne in cplexiōe vehemēt' frigiditat' & i regiōib⁹ fort' frigiditat'. & in hora fort' dolor'. & p⁹ balneū resolutiuū & p⁹ coitū & in etate q̄ ē minor. xij. ānis senū q̄tomag' poter'. nisi i figura cfisus fuer' & i soliditate musculoꝝ & venaꝝ amplitudie. et eaꝝ repletōe & color' rubedine. Et vlteri⁹ subdit. Nos nā q̄ ex adolescētib⁹ & senib⁹ fleubothomare audebis. Adole scētes tñ ſm ordinē ad fleubothomādū paulati pueh̄e de bes cū pauca minutōe. Septimū ē morb⁹ plix⁹. q̄ tunc ex tali fleubothomia nata dupl'r debilitat. puta a morbo pro lixo & a minutōe. Et istō ē veꝝ ſm Aui. loco pall'. nisi san guis affuerit corruptio q̄ si sic fleubothomia p̄t cōuenire Octauū ē nimia repletio pot⁹. Nonū ē nimia repletio ci bi. sub q̄ etiā cprehēdit indigestio cibi. Et cā hoꝝ ē. q̄ ſm Aui. in. j. attrahētia sūt tria. s. vacuū. calidum. & tota spēs. Si ḡ vene p fleubothomiā a sāguie euacuarēt cibū indi gestū vel supfluū siue potū supfluū a stōacho l' epate attra herēt q̄ indigest⁹ veniēs ad mēbra n̄ corrigeret. q̄ tertia di gestio n̄ corrigit pctm̄ scde. n̄ scda pme. si pctm̄ sit magnū ꝑt qd i mēbra n̄ cuerter. s3 ibi remanēs poss3 esse cā egri tudis. Decimū ē fragilitas. i. debilitas v̄tutis. fleubotho mia ei ē fort' euacuatio. ſm Gal'. ij. āphorismoꝝ i comento illi⁹. In q̄ morbo. s3 v̄t⁹ debil' nō p̄t pati motū fortē. Unde cimū ē subtil' sensatio orificij stōachi. qd p̄cordiū d̄r. q̄a ex

fleubothomia in tali statim seq̄r sincopis. Et sub isto etiā ꝯphendit debilitas stōachi ⁊ facit flux⁹ colere ad orificiuꝫ ei⁹ inducēs ad vomitū facilē colere Uñ in hñtib⁹ ꝑdicta accidentia nō ꝯuenit fleubothomia. Per fleubothomiā eniꝫ hūores ꝯmoti ad os stōachi inducerēt tāq̄ ad locū cōsuetū. ⁊ q̄ ē mēbꝝ debile ⁊ īpotēs illi fluxui resistere. idō illis mlta mala ꝑ fleubothomiā accidūt. Et h̄ ē vna cā q̄re qñq̄ aliq̄ ī fleubothomia sincopāt. s. q̄ colera ad stōachū fluit q̄ mordicādo stōachū ex ꝯpassiōe cordis ⁊ stōachi sincopim inducit. Duodecimū ē fastidiuꝫ. si eñ ī fastidio fieret fleubothomia cū vene euacuarent traherēt ad se materiaꝫ malā faciētē fastidiū. Et plīma istoꝝ sex vltioꝝ accidentiū tāgit Aui. loco ꝑal. Et circa istō ē sciēdū q̄ ꝑter ꝑdicta accidētia sūt adhuc aliq̄ alia etiā īpediētia fleubothomiā. q̄ꝝ ꝑmū ē alia euacuatio. vt qñ ē flux⁹ mēstruoꝝ aut emorroydaꝝ. tūc eñ nō dꝫ fieri fleubothomia. ⁊ h̄ ad euacuatōꝫ. lꝫ ad diuertēdū fluxū seu materiā posset fieri. Scōm ē corporis siue ꝯpositōis raritas. q̄ a corꝑib⁹ raris mltū dissoluit. ⁊ idō sufficit ista resolutio nec euacuatōne indigēt. vt vult Gal. ix. magetegni. Tertiū est hūoꝝ cruditas ⁊ viscositas. tūc eñ ē cauēda fleubothomia q̄ augmētaret cruditas hūoꝝ. ⁊ ꝓpt h̄ in morbis lōgis ñ ē faciēda fleubothomia q̄ cruditas hūoꝝ augmētaret ⁊ ꝟt⁹ debilitaret ⁊ morb⁹ ꝓlōgaret. ⁊ idō timēdū essꝫ de casu ꝟtutis. Et ꝓpt h̄ vult Aui. q̄ in morbis cronicis faciēda ē farmacia añ fleubothomiā ⁊ nō fleubothomia añ faciēda. licet vtroq̄ indigeant patientes. Sꝫ cruditas hūoꝝ ꝑt accidere duab⁹ de causis. vna causa est ꝓpt abundantiā hūoꝝ calorē naturalem suffocātiū q̄ debilitat⁹ ⁊ suffocat⁹ hūores crudos generat. ⁊ tūc bñ cōpetit fleubothomia. Uñ ſm Alexandruꝫ. ij. libro suo. c. de ydropisi. fleubotomia in ꝑncipio yposarce ꝯpetit cū ꝓueīt ex mltitudīe sāguis mēstrualis cū ꝓhibeāt fluere mēstrua ꝓpt cām aliquā. aut ex mltitudīe sāguis emorroydalī. quia sic ignis paru⁹ sub multa lignoꝝ ꝯgerie suffocat. silr est de

calore innato suffocato sub hūorꝫ mltitudie. Scḋa causa cruditatꝭ hūorꝫ ē calorꝭ innati debilitas vt ī illis q̇ sūt debi lis ↄplexiōis ⁊ q̇ habuerīt lōgā egritudinē ⁊ in senibꝰ. ⁊ tūc nō ↄpetit fleubothomia. qꝛ ꝑ h̄ augeret̄ cruditas. quia san guis in q̄ calor ↄseruat̄ extraheret̄. ⁊ ita corpꝰ infrigidaret̄ et humores magis incrudarent̄. Debet ḡ sanguis dimitti vt hūorꝫ cruditatē digerat. Quartū ē aeris indebita dis/ positio ⁊ nimia caliditas aut nimia frigiditas. qꝛ ꝑ calidi/ tatē multā fortis fit resolutio. ⁊ ꝑ frigiditatē mlta ineptifi/ catio humorꝫ ad fluxum.

Quid debes facere quādo vis fleubothomari. Vel quādo minuis fueris vel quādo minutus Vnctio siue potus lauachrū vel facias motꝰ Debent nō fragili tibi singula mente teneri

In h̄ passu autor ponit q̇nq3 q̄ debēt fieri circa fleubo/ thomiā. aliq̄ quidē añ fleubothomiam. aliq̄ in fleubotho/ mia. ⁊ aliq̄ post fleubothomiā. Primum est vnctio q̄ aliq̄n fit in fleubothomia. sic̄ vnctio fleubothomi. vt dolor lenia tur. aliq̄n vero post fleubothomiā. vt ↄsolidatio vulneris retardet̄ ad h̄ vt post fleubothomiā hūores relicti in venis aliquā possint habere respiratōem ⁊ fumi aliq̄ mali exalēt Scḋum est potꝰ ⁊ maxime vini q̇ valet in fleubothomia si sincopis accidat. ⁊ etiā valet post fleubothomiā ꝓ regene/ ratione nouorꝫ spirituū ⁊ noui sanguis. ⁊ isto mō iam faci unt cōes. Tertiū est lauachrꝫ. i. balneū qḋ valet ꝑ duos vel ꝑ tres ante. et ꝑ duos vel tres post fleubothomiā et nō eo/ dem die. Ante quidem. si quis timeat ꝙ habeat iu se hūo/ res grossos. quia balneum humores dissoluit et commo uet eos. ⁊ ꝓpter hanc causam etiā3 competit ante acceptio sirupi acetosi. et motus vt humores dissoluantur et subti/ lientur. et ergo quando d3 fieri fleubothomia d3 fricari

brachiū. vt hūores existētes ī venis ꝑpiqs brachio subtiliēt ꝛ ꝑparēt ad exeūdū facili⁹ P⁹ fleubothomiā ꝑo valȝ vt̄r̄ iqȝ hūoꝝ ꝛ vapoꝝ ð relicta resoluāt. In die ꝑo fleubothomie ñ ꝯueīt. qꝛ ꝑ balneū cutꝭ lenis fit q̄ lenificata ꝑcussionē factā ī fleubothomia fugit. ꝛ h̄ ē ꝑiculū. Quartū ē fascia. i. ligatura cū pānis lineis q̄ valȝ p⁹ fleubothomiā īmediate ad retinēdū fluxū. ꝛ añ fleubothomiā ad trahēdū hūores ad locū vbi q̄rit̄ fleubothomia. vt ex eo etiā vene ingrossent̄ ꝛ meli⁹ videant̄. Quītū ē mot⁹ siue ābulatio moderata q̄ pt fieri añ vt hūores dissoluāt̄ ꝛ subtiliēt̄. ꝛ p⁹. ad resoluendū reliq̄s hūoꝝ ex fleubothomia ð relictas. Circa ꝑdicta sciēdū ē ꝙ ꝯmunes faciūt se fleubothomare ieiuni. sȝ q̄busdā doctoribꝫ meli⁹ videt̄ ꝛ ꝯueniēti⁹. q añ fleubothomiā ꝑmū vnū ouū sorbeāt molle cū vno haustu vini circa nonā l' decimā horā añ prādiū ꝛ stati postea se fleubothomari faciāt Et h⁹ cā ē. qꝛ stomacho vacuo nat̄a forti⁹ sāguīeȝ retinet ne ðficiat ī nutrimēto. sȝ cū cibꝫ q̄ de se m̄ltū nutritiu⁹ ē sit ī stomacho cuiusmodi sūt oua sorbilia ꝛ vinū. tūc nat̄a melius sāguinē exire ꝑmittit.

Exhilarat tristes. iratos placat. amentes
Ne sint amentes fleubothomia facit

In h̄ passu autor ponit tres effect⁹ fleumotbomie. Prim⁹ est ꝙ fleubothomia exhilarat. i. letificat tristē hoīeȝ Scdꝫ est ꝙ fleubothomia placat iratos. ꝛ cā vtriusqȝ ē. qꝛ in sanguīe qñ m̄lta ꝯmiscet̄ melācolia fit tristicia. ꝛ qñ m̄lta colera. fit ira. cū melācolia sit cā t̄sticie. ꝛ colera ire Iā vterqȝ istoꝝ duoꝝ hūoꝝ educit̄ eductōne sāguis. qꝛ ei ꝯmiscetur Terti⁹ ē ꝙ ꝓhibȝ amētes ne īsaniāt. qꝛ fac̄ humores fluere ad ꝑtes exteriores. ꝛ a capite diuertit. Pro maiori declaratōe sciēdū ē ꝙ q̄nqȝ sūt cause ꝓpt̄ quas dȝ fieri fleubothomia. quaꝝ ꝑma ē directa et alie q̄ttuor indirecte. Prima q̄ est directa est vt abundantia sāguis euacuet̄. siue abundet sanguis in q̄litate siue quantitate siue vtroqȝ modo. Nam

72

ꝯm Aui.lo.ꝑal.duo genera hoim sūt fleubothomāda. quorū vnū ē ille mod⁹ hoim q iā pati sūt incide i egritudies. vt q hnt abūdātiā sāguis i qntitate. ⁊ reliquū gen⁹ ē gen⁹ illorum hoim q iā egritudiez icidert ꝓpt hūoꝝ siue sāguis maliciā. Sz differt fleubothomia ista ⁊ illa. qꝛ ꝓpt sāguis abūdanciaz dz fieri mlta fleubothomia. sz si i qlitate peccet siue sit maliciosus tūc ꝯpetit fleubothomia pauca. Vñ ꝯm Ga. ix. megategni. si sāguis sit mal⁹ i corpe dz euacuari paulatim ⁊ iō peccāt mltū illi q qn vidēt sāguiez malum fleubothomāt se q̄usqꝫ videāt sāguiez bonū exire cum forte p⁹ tot⁹ sāguis exiret qꝫ bon⁹ exiret. sz dz fieri pauca euacuatio. et tūc ꝯm Ga. i casu isto. ꝑusqꝫ fiat fleubothomia dz dieta bonuz sāguinē generās exhiberi vt loco mali sāguis bon⁹ sāguis generet. Et postea dz fieri p⁹ modicuz tps fleubothomia pauca. ⁊ sic deīceps Ista fleubothomia ē directa qꝛ fit p se ad euacuatōz illi⁹ qđ p se dz p fleubothomiā euacuari. scz ad euacuatōz plenitudis hūoꝝ siue sāguis. ꝑncipaliter tñ ꝯm ꝗcū eo sunt alij hūores. Pria cā idirecta ē magnitudo morbi ⁊ magnitudo apostemat; vehemēt; iflāmatiōis. qa ꝯm Ga. i com. illi⁹ āpho. Que egert ⁊c. Nō ē melior medicina i apostemate vehemt; iflāmatōis ⁊ i febrib⁹ ⁊ dolore forti qꝫ fleubothomia. vt etiā dictū ē ibi Frigida naťa. Scđa cā idirecta ē vt attrahať maťia ad ptē illā p quā dz euacuari maťia. vñ i retētōe mēstruoꝝ ⁊ emorroydaꝝ dz apiri sophena ꝯm Ga. ⁊ Aui. vt trahať maťia sāguis ad iferi⁹ Tercia cā idirecta ē vt hūores trahāť ad locū ꝯriū illi loco ad quē fluūt hūores. ⁊ h ad diuertēđ maťiā a loco ad quē fluūt hūores. vñ i nimio fluxu mēstruoꝝ dz fieri fleubothōia đ basilica vt trahať maťia ad ꝯriū locū ad quē declinat ⁊ diuertať a suo fluxu. Et ꝓpt h i pleuresi sinistre pt;. deb; fieri fleubothomia i pte dextra vt diuertať maťia ⁊ attrahať ad locū ꝯriū loco ad quē declinat. ⁊ silr si sit in pte dextra dz fieri fleubothomia i pte sinistra. Quarta cā idirecta ē vt p fleubothomiā vna porcio maťie euacueť ⁊ naťa potentior

k

sit sup̄ residuū. ⁊ sic ꝯpetit fleubotbomia qn̄ repletio est in corpe ne fiat apostema. q꞉ naťa ē debil' respectu regis illo/rū hūoꝝ. iō vna porcio illi⁹ maťie ē euacuāda ne ꝓpť impo/tētiā naťe ī regēdo illā materiā. illa maťia fluat ad aliquē locū debilē in q̄ aggregeť ⁊ apostema generet

Fac plagam largā mediocriter vt cito fum⁹ Exeat. vberius liberiusq꞉ cruor.

In h̄ passu autor poīt vnū documētū ꝺ q̄ntitate scissure ī fleubotbomia. Et dic̄ ꝙ scissura ꝺꝫ esse larga mediocriter vt fum⁹ ⁊ grossus sāguis liberi⁹ exeāt. q꞉ qn̄ scissura ē stric/ta tūc solū subtil' sāguis exit ⁊ grossus r̄manet. Circa istꝺ ē sciēdū ꝙ aliqn̄ ī fleubotbōia ꝺꝫ fieri vuln⁹ magnū ⁊ aliqn̄ ꝑuū. Debꝫ āt fieri vuln⁹ magnū tribꝫ ꝺ causis. Pzīo q꞉ bu/mores sūt grossi. ⁊ grossus sāguis ē euacuād⁹ vt ꝑ illꝺ vul/nus magnū sāguis facili⁹ possit exire. ⁊ ğ melācolic꞉ faciē/ꝺū ē magnū vuln⁹ Scꝺo ꝓpť tꝑis frigiditatē qꝺ hūores ī/grossat. ⁊ ğ ī hyeme ꝺꝫ fieri vuln⁹ magnū. Tertio ꝓpť abun/ꝺātiā hūoꝝ. q꞉ tūc fit meli⁹ euacuatio ꝑ vuln⁹ magnū q̄ꝫ ꝑ/uū. Sꝫ vuln⁹ ꝑuū fit cum ē ꝟt⁹ ꝺebil'. vt ꝺ spiritibꝫ ⁊ calore min⁹ euacueť. Et ī tꝑe calido eadē ꝺe cā. Et qn̄ est sanguis subtilis.

Sāguine subtracto sex horis est vigilanꝺū
Ne somni fum⁹ leꝺat sensibile corpus
Ne neruū leꝺas nō sit tibi plaga ꝓfunꝺa
Sanguie purgat⁹ nō carpas ꝓtin⁹ escas

In h̄ passu autor tāgit tria ꝯsiderāda circa fleubotbōiā. Primū ē ꝙ fleubotbomat⁹ nō ꝺꝫ ꝺormire īmediate p⁹ fleu/botbomiā. nisi ad min⁹ trāsiuerīt sex hore. Et h⁹ subdit au/tor cām ne fumi q̄ scꝫ ī sōno causāť moti ad caput leꝺāt ce/rebꝝ. Alie tn̄ pn̄t assigr̄i cause. q꞉ꝝ ꝓma ē. ne in sōno ꝟtat se

patiēs sup̄ brachiū̄ fleubothomiaꝝ.ꝛ ꝑ h̄ ledat̄. Scđa est. ne hūores i sōno fluāt ad mēbꝝ lesū in q̄ ē dolor ꝓpt̄ ictum fleubothomi et fiat apostema Vñ Ga.ij.āphorismoꝝ.sup illo āphorismo: in q̄ morbo. vult ꝙ ī sōno si fiat apostema ītra corp⁹ aut mēbꝝ sit lesū ad ipm fluunt hūores. Aui.po aliā assigt cām.s.ꝙ ꝑ talē sōnū posſ accidere ꝯfractio mēbroꝝ. Et isti⁹ cā p̄t esse.qꝛ sic ꝭm Ga.sup illo ampho.ī quo morbo ꝛc̄. Sōn⁹ in ꝑncipio paroxismi nō cōpetit. qꝛ calor nat̄al̄ ad interiora regredit̄.ꝛ exteriora īfrigidāt̄.ꝛ fumi remanēt nō ꝯsūpti.ꝓpt̄ qđ rigor augm̄tat̄ ꝛ paroxism⁹ etiā ꝓlōgat̄.sic etiā fumi ꝑ cōmotōꝫ hūoꝝ ꝛ in fleubothomia ad neruos et ad lacertos eleuāt̄ q̄ nō ꝯsūpti remanētes i sōno īfrigidāt̄ in exterioribꝫ ꝛ ingrossāt̄.ꝛ iō faciūt ad neruorū ꝛ lacertoꝝ ꝯfractōꝫ si fiat supdormitio īmediate post fleubothomiā. Alia cā p̄t esse.qꝛ materiā est ingrossās ē faciēs cōfractōeꝫ.sic in q̄rtana in cui⁹ typo fit ꝯfractio ꝓpt̄ frigiditatē ꝛ grossiciē materie.ſꝫ nerui ꝛ lacerti sūt frigidi. iō ad ipsos veniēs iste fum⁹ in somno in q̄ fit retractio caloꝛꝭ ad interiora infrigidat̄ ꝛ ingrossat̄.ꝛ iste fum⁹ infrigidat⁹ et ingrossat⁹ frigiditatē ꝛ ingrossatōeꝫ inducit ī mēbro siue cōfractōeꝫ.siue ad membꝝ ꝯsil̄e ꝑperāt egritudīes ꝯsil̄es. Et istđ veꝝ ē đ somno fleubothomie vicino ꝛ ñ de remoto post ꝗꝫ fumi illi fuerīt ꝯsūpti. Scđm qđ dicit est ꝙ fleubothomās dꝫ cauere ne faciat nimis ꝓfundam aperturā in minutione.ita ꝙ cum fleubothomo ledat neruum vel arteriam vene suppositū. Nam ex lesione nerui sequit̄ spasmus. ex quo vlteri⁹ acerbissima mors sequit̄ vel ad minus perditio membri.puta brachij vel digiti.ꝛc̄. Ex lesione arterie sequitur fluxus sanguinis arterialis difficilime curabilis. Tertium est ꝙ fleubothomatus nō illico.id est.immediate post fleubothomiā.cibum sumere debet. ſꝫ dꝫ expectare quousꝗꝫ in eo humores fuerint quieti.ne cibus ante ei⁹ digestionem ad subueniendū membro leso cum sanguine simul attrahat̄.

Omnia de lacte vitabis rite minute
Et vitet potũ fleubothomatus homo
Frigida vitabis qꝛ sũt inimica minutis
Interdict⁹ erit minutis nubilus aer
Spũs exultat minutis luce per auras
Omnib⁹ apta quies est. mot⁹ valde nociu⁹.

Hic autoꝛ ponit q̃nq₃ vitanda ab ipo fleubothomato: Quoꝝ p̄mũ est ꝙ fleubothomat⁹ d₃ vitare lac ꝛ lacticinia. Cui⁹ cã est. qꝛ ex cõmotione hũoꝝ p fleubothomiam sepe fluunt humoꝛes aliq̃ ad stomachũ. Si ḡ lac sumeretur ex cõmixtione illoꝝ hũoꝝ lac in stomacho coꝛrũperet̃. ex quo de se maxime coꝛruptibile est. Etiam lac ꝑpter dulcedine₃ ei⁹ posset trahi indigestũ ad venas. Et ꝑpter commotiõem humoꝝ facile coꝛrũpi. Scõm est ꝙ fleubothomat⁹ debet cauere a potu nimio. qꝛ ꝑpter euacuatõe₃ venaꝝ talis pot⁹ traheret̃ facile ad venas indigest⁹. prout p⁹ dictũ est. Tertium est ꝙ fleubothomat⁹ d₃ vitare oĩa frigida tam intus sumpta q̃₃ exteri⁹ adhibita. puta cibaria multum frigida. aerem frigidum. balneum frigidum. tenuitatem vestium. sessionem supꝛa petra₃. frigiditatem capitis vel pedũ. quia cum caloꝛ naturalis p fleubothomiã debilitat⁹ est. coꝛpus facile supflue infrigidaret̃. Quartum est ꝙ fleubothomatus nõ d₃ ambulare in aere tenebꝛoso nebuloso turbato. quia talis ꝯtristat animã. ꝛ pigriciã in coꝛpoꝛib⁹ inducit. vt p̄us dictum est ibi. Aer sit mund⁹. nam tristicia causa ẽ sanguinis melancolici. Sed d₃ ambulare in aere claro et lucido. quia in tali aere spũs vitales naturales ꝛ animales recreant̃ et ad extra mouent̃ congaudentes simili. Quintum est ꝙ fleubothomatus d₃ querere quietem temperatam. similiter ꝛ motũ excessiuum vitare. qꝛ mot⁹ excessiu⁹ tũc maxime debilitat et hũoꝛes cõmouet. quies vero temperata motũ sedat.

Principio minuas in acutis peracutis
Etatis medie multū de sanguine tolle
Sed puer atq; senex tollet vterq; parū
Ver tollat duplū, reliquū temp⁹ tibi simplū.

Hic autor dicit q̄ttuor. Primum est ꝙ fleubothomia facieda est in pncipio egritudinū peracutaꝝ. i. maxie acutarum. q̄ scȝ terminant in die q̄rta. qꝛ tales sunt breues. nec dant inducias. ꝛ ido a pncipio medicāde sunt. Scdm est ꝙ in etate media. scȝ q̄ est a. xxx. anno vsq;. xlv. vel. l. annum plus de sanguine extrahēdum ē q̄ȝ in aliq̄ aliaꝝ etatuȝ. q̄a in tali etate maxie mltiplicat sanguis. ꝛ ei⁹ subtractio non impedit augmētum. nec diminuit virt⁹ corpis. qꝛ corp⁹ in tali etate nō auget neq; diminuit sensibiliter sed stare videtur. Tertiū est ꝙ senes ꝛ pueri parum fleubothomādi sūt qꝛ in pueris sanguis multus requirit ppt nutritōem ꝛ augmentatōem in eis. Et in senib⁹ vt⁹ incipit debilitari. Quartum est ꝙ in vere dupla quantitas sanguīs abstrahēda est p fleubothomiā respectu alioꝝ tempoꝝ. Cuius ratio est. qꝛ ver est temp⁹ maxime multiplicatiuū sanguīs. fm omēs autores medicine. Circa pmum dictū p maiori declaratione ponēde sunt aliq̄ regule circa fleubothomiā. quarum pma est ꝙ in pncipio morbi nō est facienda fleubothomia Medic⁹ em̄ est minister nature. fm Gal. in tegni. cañ. illo. Omniū nat̄a operatrix. medic⁹ vo mīster. sed fm Gal. iiij. amphō. in commēto illi⁹ Egritudinib⁹ q̄buscūq; incipientib⁹ nulla euacuatio in pncipio morbi est nat̄alis. Sicut ḡ nat̄a in pncipio morbi nō euacuat. ita nec medic⁹. Istō tñ in trib⁹ casib⁹ hȝ instantiā. Primo in materie furiositate Vñ Auic. loco sepe alle. vult ꝙ in pncipio morbi fleubothomia non dȝ fieri. quia fleubothomia humores cōmoueret ꝛ subtiliaret ꝛ currere p corp⁹ faceret nisi materia sit furiosa. Scdo hȝ instantiā in materie mltitudine. Unde

Gall. sup illū ampho. Inchoantibus morbis. vult q̄ opor/tet fieri fleubothomiā aut farmaciaʒ vt naťa alleuieť. q̄ scʒ onerata ē ꝓpť materie mľtitudinē. Tertio hʒ instantiaʒ in morbi magnitudie ⁊ acuitate. vt qñ ē apostema magnū et dolorosū. lʒ nō sit mľta materia. s. añcedēs i corꝑe. Uñ dic Galľ. xiij. megategni. Si apostema sit magnū fleubotho/meť in ꝑncipio. licet nō sit materie mľtitudo ne crepet aut aperiať apostema añ sui maturatōnem. Ergo vt mala sin/thomata viteť minutio ē faciēda. Scda regľa ē q̄ non fiat fleubothomia in die motꝰ egritudis. sic in crisi nō ē facien da fleubothomia. nec aliq̄ euacuatio. ne materia a loco ad quē naťa mittit ipm diuertať. Silr neqꝫ i paroxismo. Uñ ꝭm Galľ. j. amphorismoꝝ. In statu. neqꝫ fleubothomia ne/qꝫ farmacia fieri debʒ. q2 ī eo fit coctio morbi. q̄ meliꝰ fit in q̄ete q̄ꝫ motu. Sʒ sic se hʒ statꝰ ad morbū totaleʒ. ita paro/xismus respectu dieꝝ interpolatōis. sic g̃ i statu nō est eua/cuādū. ita nec ī paroxismo. Tertia regľa ē q̄ fleubothomia nō ē faciēda in ꝑncipio morbi. cum crisis ē remota. q2 ꝭm ysaac ī vrinis. Sāguis ē fūdamentū caloris naťal. ipm. s. sustinēs. lʒ cor sit fūdamentū generās. ⁊ spūs fūdamentū deportās. sʒ sanguis ē fundamētū calors naťal. q2 ex eo ma terialiť generať calor naťal. ⁊ iō aliqs sanguinē euacuādo euacuat calorē q̄ materiā morbi hʒ digerere. ⁊ p ꝯñs mor/bus ꝓlōgať ⁊ ꝟtꝰ debilitať. ꝓpť qd timēdū ē ne ꝓpť lōgitudi nē morbi ⁊ debilitatē ꝟtutꝭ naťa succūbat. Quarta regľa ē q̄ i corꝑe habēte fecem i intestis nō dʒ fieri fleubothomia. Cuiꝰ cā ē. q2 tria sūt attrahētia. s. calidū. vacuū. ⁊ tota spēs. Quia g̃ p fleubothomiā vene euacuāť q̄ a mēbrꝭ sibi ꝓpin/q̄s attrahūt. ⁊ ita meseraice a stomacho. vēter plꝰ ꝯstipať. ⁊ materia ꝯtenta in venis plus inficiť. ⁊ meseraice attrahūt hūiditateʒ secū. ⁊ feces plus desiccanť. Debet g̃ vēter ꝑmo leniri vt p suppositoria aut clisteria. nisi p se laxeť. Quita re gula ē q̄ nō dʒ fieri fleubothomia mľta. q2 ex h̄ malū acci/dit in senio. s. mľti morbi mali. sic epilēsia appoplexia et pa/

75

rälisis.q2 ꝓpᷣ remotõez sanguis τ calorꝭ generãt multe su/
perfluitates fleumatice q̃ sũt cause haꝝ egritudinũ. Sex/
ta regula est ꝙ nõ dꝫ fieri fleubothomia ĩ mulieremẽstrua
ta aut impregnata. In impregnata nõ dꝫ fieri. q2 ꝑ hoc ca
lor digerẽs cibũ diminueret τ nutrimentũ fetus auferret.
τ maxie qñ fetus ẽ magn⁹ cum tũc indiget ampliori nutri
mento. Et istud dicit ypo. v. amphorismoꝝ. In mẽstruata
ꝯo nãaliter. s. ſm reuolutõem mẽsis nõ dꝫ fieri fleubotho
mia. q2 in fluxu nimio mẽstruoꝝ esset faciẽda ad diuerten/
dũ materiã. sꝫ qñ eueniũt naturaliter τ ſm debitũ cursum
nature tunc nõ dꝫ fieri fleubothomia. cũ materia euacuet
sufficiẽter a nãa. τ nãa nõ dꝫ diuerti ab oꝑatiõe. Septĩa
regula ẽ ꝙ post colericã passionẽ nõ dꝫ fieri fleubothomia
Cũ eñ fleubothomia ꝯmoueat hũores ꝑ h̄ posset humor
coleric⁹ ad stomachũ fluere τ ipm inflammare. nec dꝫ fieri
post vomitũ ne silr hũores fluãt ad stomachũ. neqꝫ p⁹ fluxũ
vẽtrꝭ. neqꝫ post vigilias magnas. neqꝫ p⁹ motũ forte. τ bre/
uiter nec post vllũ calefaciẽs multũ. aut multũ dissoluẽs.
q2 fleubothomia hũores pl⁹ ꝯmoueret τ ꝟtutẽ magꝭ debi
litaret. Deinde vidẽdũ ẽ ĩ qbꝫ hoibꝫ ꝯpetit fleubothomia
Et ꝑ illo ponẽde sũt alique regule. Quaꝝ ꝓma ẽ ꝙ fleubo
thomia ꝯpetit hõibꝫ delicatꝭ ociosis τ qescentibꝫ. multum
carnosis. τ cibis multum sanguinem generantibꝫ vtentibꝫ
Secunda regula est ꝙ fleubothomia conuenit illis ĩ qui
bus est abundantia sanguinis. quod cognoscitur ꝑ vrine
spissitudinem. Abundantia enim sanguinis facit eam spis
sam. sed coleram subtilem. Tertia regula est ꝙ fleubotho/
mia debet fieri in illis in quibus melancolia abũdat. Vñ
cum est multa melancolia naturalis currens cum sangui
ne per totum corpus. quia sanguis in epate ab ea mundi/
ficatur. tunc competit fleubothomia siue minutio postea
farmacia. Unde duplex est melancolia. naturalis et inna/
turalis. Naturalis est fex sanguis. que quãdo abũdat ipsa
est currẽs cũ sanguine. quare cũ sanguie ꝑ fleubothomiaꝫ
k 4

euacuat᷑.ido faciēda est fleubothomia ad eiꝰ euacuatōꝫ cū sanguīe.ab eodē eñ calore.s.calore tpato fiūt sāguis ꝛ melācolia.q̄ est eiꝰ fex.ꝛ postea faciēda ē farmacia. Quarta regula est ꝙ in illis in q̄bꝫ timet᷑ hūoꝝ ebullitio.ꝯturbatio et calefactio.ꝯpetit fleubothomia.ꝛ isti statim qn̄ sentiunt se calefieri debēt fleubothomari cū sit timor ebullitōis ꝯturbatōis ꝛ calefactōis.ꝓpt᷑ hūoꝝ abundantiā. Aliqn̄ tñ aliq̄ decipiūt᷑ p istā regulā.qꝛ statim qn̄ sentiūt calefactiōem et timēt de humoꝝ ebullitōe statim fleubothomāt se. Et qn̄ istō ē ex colere calefactōe ꝛ incēsione.p fleubothomiā non cessat calefactio nec ebullitio.imo p ħ augmentat᷑.qꝛ fleubothomia hūores ꝯmouet.ꝛ p corpꝰ currere facit. Et ḡ nō ꝯpetit fleubothomia nisi ħ sit ex abundātia hūoꝝ qd cog/scit᷑ p sudoris multitudinē ꝛ maxie in mane. Aliq̄ eñ sunt q̄ nō sudāt nisi qn̄ euacuatōe indigent. Quinta regl'a est ꝙ illis dꝫ fieri fleubothomia q̄ hn̄t ꝟtutē fortē ꝛ q̄ sūt sāguinee complexiōis non frigide ꝛ sicce. Unō Ra.vij.alman. Corpa apta ad fleubothomiā ꝛ q̄ hn̄t venas amplas ꝛ manifestas ꝛ corpora pilosa ꝛ bruna ꝛ ex colore rubeo ꝛ fusco mixtꝫ sūt colorata.ꝛ iuuenes ꝛ adolescētes ꝛ senes nō decrepiti.sꝫ pueri ꝛ infirmi nō sūt minuēdi nisi magꝰ vrgente ne/cessitate. Et plurime istaꝝ regl'aꝝ colligunt᷑ ex Aui.iiij.in de fleubothomia.

Estas ver dextras.autūnꝰ hyemsq; sinistras
Quatuor hᶜ mēbra.cephe.cor.pes.epar. vacuā/
Uer.cor.epar estas.ordo sequēs reliquas. da

Hic poīt autor aliq̄ ꝯcernētia mēbra euacuāda fleubo/thomia. Et dic̄ pmo ꝙ ī vere ꝛ estate debēt euacuari vene dextre.vt dextre manꝰ vel dextri brachij vel pedis. Sꝫ in hyeme ꝛ autūno debēt fleubothomari vene sinistre.s.sini/stre manꝰ vel sinistri brachij vel pedis. Et istiꝰ cā pt esse.q̄a ver est ml'tiplicatiuū sanguis ꝛ estas colere.ḡ ī vere ꝛ esta/

se debēt euacuari ille vene ī qb⁹ magꝫ abūdāt sanguis ⁊ co
lera.sꝫ ille sūt vene dextre.qꝛ ī ꝑte dextra corꝑis situatū est
mēbꝝ generatiuū sanguis.s.epar ⁊ receptaculū colere.scꝫ
cistis fellis. Sꝫ autūn⁹ est generatiu⁹ melācolie q̄ etiā co/
aceruaꝛ ⁊ nō resoluiꝛ ꝑ byemē.ḡ in autūno ⁊ byeme debēt
fleubothomari ille vene in qb⁹ magis dn̄atur melācolia q̄
sūt vene sinistre cū in sinistra ꝑte corꝑis ꝯtineaꝛ splen.q̄ est
receptaculū melācolie. Scd̄o dic̄ ꝙ ista q̄ttuor mēbra.scꝫ
cephe.i.caput.cor.pes.et epar.ſm q̄ttuor partes anni sunt
euacuanda.cor q̄dem in vere.epar in estate.caput ī byeme
et pedes in autumno.

Dat saluatella tibi plurima dona minuta
Purgat epar.splenē.pectus.precordia.vocē
Innaturalem tollit de corde dolorem

Hic tangit sex iuuamēta ꝓueniētia ex fleubothomia ve/
ne q̄ dꝛ saluatella. ⁊ est vena in dorso man⁹.in loco q̄ ē inter
auricularē digitū ⁊ medicū. Primū ē ꝙ ipa purgat epar.
Scd̄m est ꝙ ipa mūdificat splenē. Tertiū est ꝙ mundifi/
cat pect⁹. Quartū ē ꝙ ꝓseruat ꝑcordia.i.orificiū stōachi a
nocumēto. Quintū est ꝙ aufert nocumēta vocis. Sextū
est ꝙ aufert dolorē innaẗalē cordis. Et rō oīm iuuamētoꝝ
ē qꝛ ꝑdicta vena ab oīb⁹ istꝫ locꝫ sanguinē euacuat.vt po
stea etiā patebit. Pro maiori declaratiōe ꝑdictoꝝ sciendū
est ꝙ in fleubothomia aliq̄n aperiunꝛ vene ⁊ aliq̄n arterie.
In aptione āt arterie ē timor. Et h⁹ cā potissima ē nimi⁹
flux⁹ sanguis.q̄ duplici cā hꝫ fieri in fleubothomia arterie
Una cā ē caliditas vehemēs sanguis arterialis. Caliduꝫ
eīm ē facile mobile ⁊ arteriā dilatās ⁊ aperiēs.et id̄o iuuat
multū ad euacuatōꝫ sanguis ī fleubothomia arterie. Se
cūda cā ē arterie mobilitas. ⁊ id̄o tardi⁹ in ea vuln⁹ curaꝛ cū
vulnera nō sanāꝛ nisi q̄escāt Prodest tn̄ ista fleubothomia
tripl'r. Primo cū est in corꝑe sanguis subtilis abundantia

Scdo qñ vaporosi. Tertio qñ calidissimi. Sāguis ei sub tilˀ. ex q̄ calor natalˀ ꝛ spūs fiūt. hitat ī artia Sꝫ sāguis grossus. ex q̄ mēbra nutriūt in venis. silr sanguis vaporosus in arteria ꝯtinet. ꝛ sāguis sāguineꝰ in venis. Sāguis etiā calidissimꝰ q̄ a corde efficit ꝛ digerit. qđ ē calidissimū mēbrū etiā ꝯtinet in arteria. Aliꝰ āt sāguis ī venis. Scdo sciēdū ꝙ venaꝝ aptio ē in mltꝭ mēbrꝭ. Aliqñ ī brachio siue manu magna. aliqñ ī pua. aliqñ in pede. aliqñ ī naso. aliqñ ī fronte. aliqñ in labijs. aliqñ in ligua siue ī palato. aliqñ ī angulis oclorꝝ ꝟsus frōtē. In manu maiori q̄ ē ab ascellis vsqꝫ ad cubitos sūt qnqꝫ vene apiende ꝭm Ra. vij. almā. ꝛ Aui. lo. pal. Una vocat cephalica q̄ ē vena capitꝭ. Scda basilica. q̄ ē vena epatica. Tertia mediana siue cordiaca siue nigra. ꝭm ꝙ vocat ab Aui. siue matrix. sic vocat a Rasi. Quarta ascellarꝭ. ꝛ qnta funis brachij In manu minori ē sceiles siue saluatella. ꝛ ita ī brachio ꝭm ꝙ ꝯtinet maiorē manū ꝛ minorē sūt apiende sex vene. Cephalica a ptibꝫ q̄ sūt supra collū euacuat. ꝛ ideo passiōibꝫ capitꝭ valet vt ī emigranea. mania. ꝛ ī alijs calidis passiōibꝫ siue ex materia calida Uñ ꝛ ista īcipit siue orit ab hūero ꝛ tēdit ꝟsus ptem sinistram brachij. Basilica euacuat immediate a ptibꝫ sub collo vt a pectore ꝛ epate. Uñ ī passiōibꝫ pectorꝭ ꝛ epatꝭ ꝛ silˀiuꝫ valet. vñ valet ī pleuresi. Et īcipit ista ab ascellari ꝛ tēdit ad ptē domesticā brachij. Mediana ꝓo ē media int duas predictas ī situ ꝛ ī ꝯpositōe. qꝛ ex eis ꝯponit. Est ei ramꝰ vtriusqꝫ. Et ē etiā media ī euacuatōe. qꝛ vndiqꝫ euacuat ꝛ ab īferiorībꝫ ptībꝫ sub collo. ꝛ a collo. ꝛ sup̄ collū. Uñ ē vniuersalis toti corpi ī euacuādo. nō vniuersalˀ sic dicūt qdā q̄a a corde orit. sꝫ qꝛ ramꝰ ē cephalice ꝛ basilice. Et ğ cū volumꝰ fleubothomare ꝺ cephalica. ꝛ ñ apparet. dēmꝰ accipe magꝭ medianā q̄ꝫ basilicā. ꝛ silr cū volumꝰ fleubothomare basilicā ꝛ nō apparet. magꝭ dēmꝰ fleubothomare medianā q̄ꝫ cephalicā. qꝛ magꝭ ꝯuenit cū vtraqꝫ q̄ꝫ vna cū alia. cum sit ramus istaꝝ. ꝛ ista extrema. Sceiles siue saluatella ē vena q̄

est int̃ auricularē ꝛ medicū. tēdēs pl⁹ ꝟsus medicū digitū ꝛ oriẗ a basilica. ꝛ ista apiẗ in dextra manu ī opilatōe epatꝫ et in sinistra manu ī opilatōe splenis. Et q̄re h̄ fit nescitur rōe. sic̄ dicit Aui. sed expientia. hāc em̄ inuenit Gal̃. p som niū. vt ip̄e dicit. qꝛ habebat q̄ndam ī cura habētē opilatio nem epatꝫ ꝛ splenis. ꝛ somniabat se fleubothomare patiētē de illa vena. ꝛ sic fecit ꝛ curat⁹ est. De ista fit fleubothomia ponēdo manū ī aq̄ calida. qꝛ subtilis ē. iō vt ingrosseẗ ꝛ di/ lateẗ ꝛ neuulu⁹ claudaẗ citi⁹ debito. ꝛ vt sāguis grossus sb/ tilieẗ. Ascellarꝫ ē illa q̄ posita ē sub basilica. ꝛ illa apparet ī ligatura brachij. ꝛ d̄ ista idē ē iudiciū cum basilica. Funis brachij ē illa q̄ ē sup̄ cephalicā siue os vltimum siue altius brachij ꝟsus ptē siluestrē. Et ē idē iudiciū d̄ ista ꝛ d̄ cepha lica. Lꝫ ḡ ꝭm Aui. ꝛ Ga. ī apertōne vene fit euacuatio vni/ uersal̃ a toto corpe. nō tm̄ ab oībꝫ venis eq̄liter. vt visuꝫ est. Lꝫ etiā vene a toto corpe euacuēt. nō tm̄ ī eis ē timor eq̄lis īmo cephalica ꝭm Ra. vij. almā. ē securior. Et basilica est magꝫ timēda. ꝛ cardiaca etiā ml̃tū ē timēda lꝫ min⁹ q̄ꝫ basi lica. Cephalica ē securior. qꝛ neqꝫ iuxta eā est neru⁹ neqꝫ ar teria neqꝫ sup eā. Sꝫ sub cardiaca ē neru⁹ ꝛ alti⁹ sup̄ eam est neru⁹ subtilis. iō timēdū ē ne īcidaẗ neru⁹. Basilica est piculosa valde. qꝛ ē sub ea arteria ꝛ iuxta eā est neru⁹ ꝛ ma/ scul⁹. ꝛ iō ē timēda valde. Sceiles siue saluatella nō ē peri culosa. sꝫ tm̄ subtil̃ est. ꝛ iō vt apiaẗ. meli⁹ ē q̄ ponaẗ ī aqua calida. In pede sūt tres vene. s. sciatica. sophena. ꝛ vena po plicis. Et hec aperiūẗ cū volum⁹ trahe sanguīeꝫ ad ptes ī/ feriores vt ī puocatōne mēstruoꝝ. ꝛ illa q̄ est ī poplice ꝭm Aui. magꝫ valet q̄ꝫ sophena aut sciatica. qꝛ ꝓpinq̄or est mu trici. ꝛ ideo meli⁹ potest ab ea trahere. Sophena ꝟo a ꝟga testiculis ꝛ a matrice sanguinē attrahit. Sꝫ sciatica ab an chis renibꝫ ꝛ membris q̄ sunt situate versus ptem siluestrē meli⁹ trahit. Sophena vero a matrice ꝛ a membris posi/ tis ꝟsus ptem domesticā lꝫ sint rami vni⁹ vene. In medio frōtis est vena vna q̄ aperiēda est in antiq̄tis passionibus

faciei vt ĩ morphea ⁊ ipetigine scabie ⁊ ĩ passiõib⁹ oculoꝝ. pri⁹ tñ dꝫ fieri minutio de cephalica. Et silr ē vna vena in naso. ⁊ ĩ vtriusqꝫ aptione dꝫ collũ ligari. ⁊ postea apiri vna ante aliã. p ligatõꝫ ei colli meli⁹ maĩfestat. In aliis etiã sũt vene q̃ apiunt ꝓpt apostemata existẽtia ĩ ore aut gingiuis. cephalica tñ p⁹ minuta. In palato sũt q̃ttuor vene. q̃ si apeRiãt valẽt fluxui reumatꝭ ⁊ ad dẽtes ĩ eis faciẽtes dolorem Et iste vene sũt maĩfeste ⁊ debẽt apiri mat'ia digesta. Itez q̃dã sũt vene ĩ angulis ocl'oꝝ versus frõtẽ. ⁊ apiunt ĩ passionib⁹ ocl'oꝝ. cephalica p⁹ minuta. Itẽ q̃dã sũt vene sub lingna q̃ apiunt ĩ squinãtia. cephalica p⁹ minuta. Itẽ vene q̃ sũt ĩ timporib⁹ incidũt ꝓpt emigraneã. ⁊ ꝓpt dolorẽ magnũ capitꝭ. ⁊ egritudinẽ capitꝭ diuturnam. Et iste sũt q̃s vocat ypo. et Aui. iuuenales. q̃ꝝ incisio reddit hoĩeꝫ impotenteꝫ generare. Itẽ ĩ collo etiã sũt vene q̃ vocãt guides q̃ minuẽ de sũt in ꝑncipio lepre. ⁊ maxĩe qñ anhelit⁹ angustat. vñ in squinãtia impediẽte anhelitũ minuunt.

Si dolor est capitis ex potu limpha bibatur
Ex potu nimio nam febris acuta creatur.
Si vertex capitis vel frons estu tribulẽtur
Timpora frõsqꝫ simꝉ moderate sepe fricentur
Morella cocta nec nõ calidaqꝫ lauentur

In h̃ passu autor duo notat. Primũ ē ꝙ si dolor capitꝭ accidat ex potu nimio ⁊ maxĩe vini vel alic⁹ alteri⁹ pot⁹ quo ꝯtingit hoĩes inebriari. tũc supbibi dꝫ aq̃ frigida q̃ sui frigiditate atqꝫ ingrossatõe ĩpedit ne fumi ex tali potu eleuati cerebꝝ ledãt vel ad ipm eleuẽt. Scðm ē ꝙ si summitas capitꝭ vel frõs nimio calore vexet tũc debẽt timpora ⁊ frõs moderate fricari. ⁊ postea debẽt ex aq̃ decoctõnis morelle calida lauari. q2 morella q̃ a cõmunib⁹ medicis solatrũ dꝛ habet infrigidare. q2 frigida est.

Temporis estiui ieiunia corpora siccant
Quolibꝫ ī mēse cōfert vomitꝰ quoqꝫ purgat
Hūores nociuos stōachi. lauat ambitꝰ omēs
Ver autūnꝰ hyems estas domiatur in anno
Tempore vernali calidꝰ fit aer hūidusqꝫ
Et nullū tempꝰ meliꝰ fit fleubothomie
Usus tūc homini veneris cōfert moderatꝰ
Corporis et motꝰ ventrisqꝫ solutio sudor
Balnea purgētur tūc corpora cū medicinis
Estas more calet sicca nascatur in illa
Tūc quoqꝫ precipue colerā rubeā dominari
Hūida frigida fercula dētur. sit venus extra.
Balnea nō ꝓsūt. sint rare fleubothomie.
Utilis est requies. sit cū moderamie potꝰ

In h̄ passu autor pl'a notat. Primū ē ꝙ ieiunare ml'tū exsiccat corpa ī estate. qꝛ exꝰ estas ꝺ nat̄a ē calida ꝛ sicca. ip̄a r̄soluit hūiditates corp̄is. q̄ etiā r̄soluūt̄ p sudores ī estate ml'tiplicatos. ꝛ sic sup̄ueniēte ieiunio corpa plꝰ exsiccāt̄. qꝛ absēte hūido cibali. calor nr̄i corp̄is agit ī hūiditates ꝑ pas ip̄as exsiccādo Et ꝰ bn̄ dic̄ ypo. vij. p̄ti. āpho. Corpibꝫ hūidas carnes h̄ntibꝫ famē adhibere ꝯueīt. fames ei corpa exsiccat. Scd̄m ē ꝙ vomitꝰ ꝯfert q̄libꝫ mēse. qꝛ p vomitū euacuāt̄ hūores nociui ꝯtēti ī toto ābitu stōachi. Et istd̄ ecvoluit Aui. iiij. ī. c. xiij. ꝺ iuuamt̄is q̄ affert vomitꝰ. cum dixit. ꝙ ypo. p̄cepit vomitū fieri bis ī vnoq̄ꝫ mēse. s. duobꝫ diebꝫ ꝯtinuis vt scd̄o die expellat̄ illd̄ qd̄ p̄io die n̄ potuit īpelli Et p h̄ s̄m ypo. ꝯs̄uat̄ sanitas. cū tal' vomitꝰ mūdificat stomachū euacuādo fleumā ꝛ colerā Stōachꝰ ei nō hꝫ aliq̄d qd̄ mūdet ip̄m. sic̄ intestīa h̄nt colerā rubeā ip̄aꝫ mūdificantē Et postea Aui. lo. p̄al. poīt pl'a alia iuuamēta vomitꝰ bn̄ facti. Quoꝝ p̄mū ē ꝙ ꝯfert ḡuitati capit̄is. ꝛ h̄ ēvēꝝ qn̄ illa ḡuitas accidit ex matia hūorali vaporosa p̄ueniēte a stoma-

cibor mebris iferioribus ad caput. Si ei grauitas corporis fieret a nocumento pprio ipius cerebri. tunc vomitus magis noceret quam conferret. Secundum est quod clarificat visum. et hoc quando obscuratio visus puenit ex materia vaporali pueniente a stomacho ad ipos oculos alias autem non. Tertium est quod aufert fastidium. i. nauseam et abhominationem. remouendo et euacuando humorem a stomacho qui est causa fastidij. Quartum est quod confert ei ad cuius stomachum descendit colera corrumpens eius cibum. Quintum est quod remouet abhominationem que fit propter vnctuositatem. Sextum est quod remouet causam desiderij et illorum quod facit desiderare acutum ponticum aut acetosum. quia vomitus remouet causam omnium istarum dispositionum. iam remota causa remouetur effectus. Septimum est quod confert laxitati. i. cathecie que precedit ydropisim. euacuando materiam talis laxitatis et mundando stomachum. Octauum est quod confert vlceribus in renibus et vesica diuertendo materias currentes ad illa loca ad partem oppositam. Nonum est quod etiam confert lepre. maxime quando fit cum vomitiuo forti. sicut elleboro: quia talis vomitus euacuat materias que sunt in locis remotis et difficilis eradicationis. ex quibus fit lepra. Etiam vomitus corrigit digestionem primam. ex qua alie digestiones melius fiunt. vnde lepra peccat in corruptione digestiue. Decimum est quod confert malicie coloris in cute ex aliquo humore. diuertendo ipm a cute. Undecimum est quod confert epilesie stomatice: euacuando humorem contentum in stomacho. ex cuius effumatione causatur epilesia Duodecimum est quod confert ictericie. maxime illi que est ex opilatione Nam propter motum fortem in vomitu. materia opilans mouetur et remouetur a loco in quo faciebat opilationem. Similiter euacuatur materia fleumatica per vomitum que communiter est causa istius opilationis. Decimumtertium est quod confert asmati. euacuando materiam antecedentem ex stomacho. que fouebat materiam asmatis. et etiam calefaciendo mebra spiritualia et pulmonem. ex quarum calefactione sequitur consumptio superfluitatum facientium asma Decimumquartum est quod confert tremori et paralisi: euacuando materiam istarum passionum. Decimumquintum quod confert habentibus viscera nigra magis super partes extremas. diuertendo humores a partibus extremis. Et licet vomitus debite ministratus ista conferat iuuamenta. superflue tamen factus multa inducit nocumenta. quia debilitat

stõachũ ꝛ resoluit ipm. ꝛ fac̃ eũ aptũ vt matie fluãt ad ipm.
ꝛ obest pectori ꝛ visui ꝛ dẽtibꝫ ꝛ antiq̃s capitꝭ dolorib̃ꝫ .ꝛc̃.
Prout dic̃ Aui.iiij.i.c.xiiij. Tertiũ qđ notat h̃ text⁹ ẽ ꝙ q̃t/
tuor sũt tp̃a ãni.scꝫ Ver Estas Autũn⁹ ꝛ Hyems. ꝓut ma
nifestũ ẽ. Et int̃ ista tp̃a ver ẽ calidũ ꝛ hũidũ. ꝛ h̃ respectu
alioꝝ tẽpoꝝ. lꝫ ĩ se sit tp̃s tp̃amẽto attinẽs. vt vult Ga. in de
ꝯplexiõib̃ꝫ Et ex isto seq̇t̃ ꝙ istđ tp̃s magꝭ aptũ ẽ fleubotho
mie q꞉ magꝭ ẽ m̃ltiplicatiuũ hũoꝝ q̃ꝫ alia tp̃a Et ĝ etiã isto
tp̃e p̃t ꝯuenire moderat⁹ vsus coit⁹ ꝛ mot⁹ tp̃at⁹. ꝛ vẽtris so
lutio siue flux⁹. ꝛ sudor tp̃at⁹. ꝛ sil̃r balnea tp̃ata ad diminu
endũ repletõꝫ. Et ĝ etiã istđ tp̃s aptũ ẽ ad purgatõeꝫ cor/
poris cũ medicinis Quartũ est ꝙ estas calefacit ꝛ exsiccat.
et ĝ in ipa etiã m̃ltiplicat̃ colera rubea q̃ calida ẽ et sicca.
ꝓpt̃ h̃ etiã ĩ estate fercula debẽt esse frigida ꝛ hũida. ad r̃mo
uẽdũ disparãtiã caliditatꝭ ꝛ siccitatꝭ ex ꝯplexiõe estatꝭ indu
ctã. Et dꝫ fieri abstinẽtia coit⁹. cũ talia etiã exsiccãt. Et ab
stinẽtia a multꝭ balneis. sil̃i de cã. Et rara fleubothomia.
eadẽ de cã. nisi necessitas hoĩem ꝯpellat. Et dꝫ fieri quies
ꝛ paucus mot⁹. q꞉ quies humectat et m̃lt⁹ mot⁹ nimiũ ex/
siccat. Et dꝫ hõ p̃dicto tp̃e vti potu cũ moderamĩe ꝛ maxi
me frigido. q꞉ ex sup̃flua sumptõe pot⁹ frigidi ꝓpt̃ aperitio
nẽ poroꝝ aliq̃ñ seq̇t̃ subita ĩfrigidatio corp̃is vl̃ palis̃ siue
laxitas mẽbroꝝ vel mors subita. A q̃ nos defendat q̇ eter
naliter viuit ꝛ regnat. Amen.

Hoc opus optatur qđ flos medicine vocatur.

Tractatus qui de regimine sanitatis ñũcupat̃
Finit feliciter. Impressus Argeñ. Anno dñi
M.cccc.xci. In die sancti Thome cãtuariens̃.